75

BIBLIOTECA CENTRALĂ STATU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL VIII · Nr. 376 — SÎMBĂTĂ 19 DECEMBRIE — 8 PAGINI — 1,50 LEI

BUN VENIT

Dragi oaspeți

Antrenantul program muzical, dat de orchestră împreună cu tinerii ospătari, a început

Noțiunea de „marca fabricii" intră tot mai puternic în conștiința cumpărătorilor. Cetățenii se simt îndemnați să cumpere pantofi purtînd o anumită emblemă, sînt în stare să colinde mai multe magazine pînă găsesc stofa produsă de o anumită fabrică, se uită, atunci cînd își probează un costum de haine sau o rochie, dacă poartă marca întreprinderii preferate. Este un proces firesc care sintetizează rezultatul unei experiențe personale sau colective, prestigiul pe care o fabrică sau alta l-a dobîndit în rîndul cumpărătorilor săi.

Dar iată că în cele ce urmează e vorba de o „marcă a fabricii" de un tip deosebit. Întreprinderea industrială e înlocuită de una din alimentația publică: Trustul „Carpați" din Brașov. Marca acestei întreprinderi simbolizează pentru mulți, tot mai mulți oameni, ingeniozitate, confort, deservire exemplară. La Brașov a apărut primul restaurant cu autoservire, prima cramă care își merită numele, de aici au pornit de cele mai multe ori formele noi de deservire care s-au extins în toată țara. Meritul revine unui colectiv de oameni pricepuți, înimoși, în frunte cu directorul trustului, Șerban Andreescu.

Școală cu 2 000 elevi

Colectivul trustului „Carpați" numără aproape 2 000 de oameni. E, deci, o adevărată uzină de deservire a cetățenilor. Dar o uzină dispersată în zeci și zeci de unități aflate de la Predeal și pînă la Sighișoara. Să conduci și să controlezi, să îndrumi și să educi oameni atît de numeroși, atît de răspîndiți, nu e lucru de loc lesne. Cu atît mai mult se poate mîndri directorul de la „Carpați" că a crescut sute de cadre bine pregătite din care s-au ridicat conducători de trusturi și întreprinderi care îi continuă, la Sibiu, la Sinaia și în alte părți, „școala".

Dar ideea de școală ca formă generală de pregătire a cadrelor, valabilă întregului colectiv al trustului, trebuie completată cu informația că există acolo și o școală veritabilă, cea din Poiana Brașov. Prin ea trec pe rînd, în cîte două serii, toți lucrătorii operativi ai trustului. Ce-și propune școala? Perfecționarea profesională a cursanților, corectarea deficiențelor observate în procesul de deservire, uniformizarea procedeelor de lucru, învățarea unor limbi străine de circulație universală.

Interesantă este activitatea practică a școlii. Zilnic cursanții pregătesc o gamă largă de „rețete", învățîndu-le compoziția și modul de fabricare, precum și prezentarea lor. Aceste preparate sînt apoi servite cursanților, în porții mici pentru a cuprinde cît mai multe sortimente. Astfel, orice ospătar învață „pe viu" ce servește, poate recomanda felurile în cunoștință de cauză. Fiecare masă care are loc la școală constituie un model al activității zilnice într-o sală a unui restaurant, începînd cu curățenia, aerisirea, decorarea și aranjarea sălii, pînă la deservirea propriu zisă (cursanții care fac de serviciu în ziua respectivă sînt îmbrăcați în cea mai impecabilă ținută, tratînd pe colegii lor ca pe cei mai exigenți clienți). Cît privește programul teoretic al școlii, el cuprinde ore de însușire a noțiunilor de matematică, legislație economică în legătură cu profesia, tehnologia produselor culinare, precum și noțiuni de igienă și protecție a muncii.

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCA

(Continuare în pag. a 3-a)

TG.-JIU

Orașul Tg.-Jiu n-a zăbovit să oglindească în peisajul său înnoirile patriei întregi. Orășelul care avea o puzderie de modeste ateliere meșteșugărești, de olari, blidari și croitori și un simulacru de fabrică medievală de confecții, a devenit un important centru al industriei socialiste. Complexul de industrializare a lemnului, fabrica de confecții reamenajată și reutilată radical, apoi șantierul noului combinat pentru materiale de construcție: ciment, var, țigle și cărămizi, fabrica „Unirea", de cărămizi refractare, au făcut ca orașul de pe malul Jiului să intre în epoca unor mari și hotărîtoare schimbări. Strada care leagă stația C.F.R. de oraș a devenit o esplanadă de blocuri moderne, iar cele peste o mie de apartamente construite pînă acum dau localității o înfățișare nouă, plină de tinerețe și vigoare. Orașul s-a extins mult și creșterea sa este evidentă printr-o mulțime incalculabilă de amănunte ale vieții citadine obișnuite. Liniile de autobuze, taximetrele, acuratețea străzilor, întinderea masivă a spațiilor verzi, parcurilor și squarurilor, înmulțirea instituțiilor culturale inexistente în trecut: casa de cultură, cluburi, biblioteci, muzeu, toate conferă localității caracterele unei vieți din care arhicunoscutul plictis provincial a dispărut cu desăvîrșire.

Orașul a cîștigat premiul II pe țară la întrecerea patriotică gospodărească și elogiul acesta binemeritat de către locuitorii și edilii orașului de pe malul Jiului reflectă ceea ce s-a realizat aci pe plan gospodăresc: s-au asfaltat străzi și trotuare intravilane pe o suprafață de 57 000 mp și s-au pavat cu piatră 223 000 mp. Iluminatul public și-a extins rețeaua pe 65 km, iar suprafața spațiilor verzi a ajuns la 42 hectare. În momentul de față se dublează capacitatea aducțiunii de apă potabilă.

Noi blocuri de locuințe se construiesc în oraș, iar o convorbire cu tov. Ion Virgiliu, președintele comitetului executiv al sfatului popular orășenesc ne îngăduie o privire în viitor: zonele verzi vor fi extinse pînă la 50 hectare, iar lucrările de construcție și modernizare a străzilor vor fi cu 33 la sută mai mari decît în anul 1964.

O plimbare prin oraș ne edifică asupra multor lucruri: descoperim clădirea modernă a noului sediu P.T.T.R. și aflăm că în orașul care n-avea practic nici o rețea telefonică, are azi 650 abonați telefonici. Din păcate, ca și la București, cartea cuprinzînd lista abonaților nu-i înregistrează pe toți, ea nefiind reeditată la zi.

Activitatea multiplă a casei de cultură cu formațiile sale de teatru amator, de estradă, teatru de păpuși, de dansuri și orchestrale, cu cercurile sale de literatură, coregrafie și arte plastice, îmbogățește și diversifică viața culturală a orașului. La acestea se adaugă activitatea sportivă, excursiile, minunatele locuri de agrement din oraș și din împrejurimile sale:

Petru VINTILĂ

(Continuare în pag. a 3-a)

PORNIND DE LA O MACHETĂ

Însemnări de pe șantierul Complexului de prelucrare a concentratelor neferoase de la Copșa Mică

În primăvară, discuția s-a purtat în fața unei machete. Așa am făcut pentru prima oară cunoștință cu Complexul de prelucrare a concentratelor neferoase ce se construiește la Uzina chimico-metalurgică din Copșa Mică. Ajutat de amplele explicații ale specialiștilor ce erau de față, am putut urmări atunci, la scara redusă a machetei, drumul complicat al materiilor prime și al materialelor auxiliare, transformările la care sînt supuse pînă cînd are loc extracția concomitentă a două metale de bază în metalurgia neferoasă: zincul și plumbul.

PUȚINĂ ISTORIE — Documente atestă că începuturile actualei uzine au fost făcute în urmă cu aproape 25 de ani. Existau pe vremea aceea doar trei cuptoare de extracție a zincului. A-

Tudor GHEORGHIU

(Continuare în pag. a 3-a)

Desen de Beca RIND

OCTAV BĂNCILĂ: *Creangă și Eminescu*

În Iași, la „Bolta-Rece"

Străzile Mihail Eminescu și Rece din Iași se întîlnesc în portița casei regretatului poet Mihai Codreanu. Denumirea primei e legată de o vremelnică ședere aci a luceafărului poeziei românești, iar a doua se numea astfel și pe vremea cînd Eminescu și Creangă întîrziau adesea la „Bolta Rece".

Acest local, ținut pe atunci de Amiras, își făcuse faimă din fripturile preparate după moda turcească (chebap), cu straturi de cărnuri diferite, meșteșugit înmiresmate și fripte neapărat pe o țepușe de tei, ca și din vinul servit rustic în oale de lut sau în cofițe. Altfel, „Bolta Rece" era un local modest, de mîna doua, dar cei doi mari prieteni se simțeau aici mai bine decît oriunde, pentru că puteau discuta nestingheriți și totul se desfășura fără ceremonialul localurilor cu pretenții.

Cert este că de aci, de la Bolta Rece, Eminescu l-a zmuls într-o seară din vara lui 1875 pe humuleștean și l-a dus cam cu anasina la „Junimea", unde a citit „Soacra cu trei nurori", prilejuind junimiștilor o adevărată sărbătoare, cum povestește G. Panu în amintiri, și primind astfel botezul scriitoricesc.

În modesta boltă a lui Amiras se strecurau în faptul serii și nelipsiții „greieri", printre care vestiții Ionică Barbu, fiul lui Barbu Lăutaru sau chitaristul Borteanu, lăutarul Țicăului de jos.

Aurel LEON

(Continuare în pag. a 3-a)

● Descoperirea unui adăpost permanent a numeroase generații omenești, începînd cu epoca de piatră ● Au fost găsite 9 schelete de Homo sapiens și multe fosile de animale care au trăit pe teritoriul patriei ● O cetate din evul mediu construită pe defileul unui rîu, zidurile ei fiind și astăzi în picioare

ORAȘUL SUBTERAN

Oamenii de știință au descoperit noi documente privitoare la viața strămoșilor noștri care au trăit cu zeci de milenii în urmă. De astă dată însă, descoperirile sînt atît de deosebite încît par de domeniul fantasticului. Căci cine și-ar fi putut închipui că există pe teritoriul patriei un oraș subteran și încă unul care a fost locuit din vremuri foarte îndepărtate? Cine s-a gîndit vreodată că ar putea exista un oraș ale cărui străzi sînt formate din rețele subpămîntene dispuse pe patru etaje, rețele fortificate mai tîrziu cu ziduri și bastioane de apărare?

Timp de 12 ani au făcut aici cercetări un grup de speologi conduși de prof. TRAIAN ORGHIDAN și MARGARETA DUMITRESCU, timp în care au adunat numeroase dovezi materiale extrem de importante. Prof. I. NISTOR și OLGA NECRASOV, membri corespondenți ai Academiei R.P.R., care au studiat obiectele de ceramică și resturile fosile de oase umane găsite, au ajuns la concluzia că ne aflăm în fața unui adăpost permanent a numeroase generații omenești. Începînd cu oamenii din epoca de piatră cioplită și continuînd cu cei din epocile neolitică, de bronz, de fier, din perioada dacică și Evul Mediu, pînă aproape de epoca contemporană, oamenii și-au găsit refugiu în acest oraș subteran.

Rîul care apare și dispare

Comori de frumusețe și încîntare pe locul unor teribile zvîrcoliri ale scoarței terestre. Nenumărate bogății țîșnite din străfundurile pămîntului, etalate în uriașe vitrine ale naturii. Zeci și sute de milenii au trecut de la erupțiile lavei incandescente și totuși urmele cataclismului de odinioară au rămas încă proaspete. Cratere lungi între 10 și 20 km în diametru brăzdează culmile Călimanului, Gurghiului și Harghitei, iar bătrînii vulcani, stinși demult, emană încă și azi gaze care mineralizează apele din adîncuri. Astfel iau naștere cele peste 1000 de izvoare ale vestitelor borvizuri.

În aceste locuri, unde se poate citi în piatră frămîntata istorie a formării munților, s-a făcut interesanta descoperire despre care am vorbit. Între orașele Miercurea-Ciuc și Odorhei, la sud de Vlahița, localitate vestită pentru uzina metalurgică ce funcționează de peste un secol și jumătate, curge rîul Virghiș, care izvorăște de la baza conului vulcanic al Harghitei. În momentul cînd apele-i repezi se îndreptau spre Homorod, un uriaș stăvilar calcaros i-a barat calea, făcîndu-l să-și schimbe brusc direcția. Așa s-a format defileul, de-o frumusețe și sălbăticie impresionante, cursul de apă fiind strîns între frunțile înalte și prăpăstioase ale masivului Mercheșa-Merești.

Pătrunzînd în defileu se observă un curios fenomen natural: apa rîului, abia intrată în această adevărată cetate naturală, începe să scadă și apoi dispare complet, pentru a reapare la capătul sudic al văii. Cauzele acestei dispariții și reapariții a apei ne sînt explicate de speologi, prin existența unui curs de apă subteran, curs în directă legătură cu cel de la suprafață prin diverse puncte de absorbție aflate pe patul rîului. Fenomenul se poate observa mai ales vara, cînd apa rîului se retrage în subteran, albia lui uscîndu-se aproape complet și ieșind apoi la suprafață printr-o resurgență (o izbucnire) denumită de localnici „Răsăritul apei".

„Străzile" suspendate

De o parte și de alta a văii Virghișului, numeroase deschideri negre se văd de departe. Sînt bolți și arcade de piatră, etajate pe patru nivele, pînă la 130 metri înălțime, care reprezintă cele aproape 70 de guri de intrare în „străzile" orașului subteran.

Să pătrundem și noi în cîteva din ciudatele „străzi" ale acestui oraș pentru a ne da seama de modul cum trăiau oamenii în ele.

Urcăm pe o cărare de pe malul drept și la 6 metri deasupra nivelului apei ne aflăm în fața unei deschideri monumentale, largă de 10 metri și înaltă de 6. Deși bezna din interior nu ne prea

Simion SAVEANU
Fotografii: prof. T. ORGHIDAN

(Continuare în pag. a 3-a)

În „Piatra minunilor" se deschide bolta peșterii de la Merești, peșteră întărită cu ziduri medievale

DIN SUMAR:

Note de drum din Algeria
de I. CÎRJE
(Pagina a 2-a)

ASTRONAUTICA în viața cotidiană
(Pagina a 4-a)

MICA BIBLIOTECĂ „MAGAZIN"
FUGA
de A. MORRISON (ANGLIA)
(Pagina a 4-a)

DAN DEȘLIU: *O partidă fantastică!*
(Pagina a 5-a)

In culisele divergențelor dintre Chombe și șeful mercenarilor, Hoare

Moise Chombe, fostul șef al secesioniștilor, ex-președinte al Katangăi și actualul premier congolez, este furios. Furia s-a revărsat, nici mai mult, nici mai puțin, decît asupra șefului mercenarilor albi din Congo. Nu și-a făcut oare acesta datoria pentru care a fost angajat? Nu a omorît destui oameni nevinovați? Nu! Nimic din toate acestea.

„Maiorul nebun"

„Premierul congolez, Moise Chombe, — scrie Peter Stephens în ziarul „Daily Mirror" — este furios pe maiorul Mike Hoare... deoarece «maiorul nebun» a scris și a vîndut spre publicare un raport amănunțit despre campania din Congo!" Iată, așadar, care este motivul furiei și chiar a scandalului izbucnit la Leopoldville. Înalte personalități din anturajul său i-au propus lui Chombe să-l „înlăture pe omulețul sclivisit (este vorba de maiorul Mike Hoare — n. n.)... Dar Chombe se împotrivește să facă acest lucru deoarece el este convins că Hoare joacă un rol important în zdrobirea puterii militare organizate a rebelilor care numai cu cîteva săptămîni în urmă amenința să cuprindă întreaga țară. Și el (Chombe — n. n.) mai are încă nevoie de el (Mike Hoare — n. n.)".

Sursa scandalului nu este alta decît un amplu articol scris de Mike Hoare și apărut în săptămînalul englez „The Sunday Telegraph". Însuși titlul articolului este deosebit de semnificativ: „Noi sîntem mercenarii din Congo". Să-i dăm cuvîntul.

Oameni fără căpătîi

„Noi — își începe Hoare articolul — sîntem denumiți soldați aventurieri, oameni fără căpătîi, oameni fără nici o ocupație — mercenari. Acuma a sosit timpul să spunem adevărul despre noi. Și, datorită faptului că cei mai mulți sînt englezi, este dreptul unui englez să-și spună cuvîntul.

Eu sînt comandantul primei forțe mercenare care a fost formată după ce dl. Chombe a devenit prim-ministru, pentru a ajuta Congoul... De aceea eu mă simt obligat să vorbesc în numele tuturor — englezi, sud-africani, rhodesieni, și de alte naționalități care formează forța mea.

Scriu aceste rînduri la cartierul meu general din Stanleyville, în casa fostului consul american de aici... Dar aici la cartierul general noi sîntem în condiții foarte confortabile. Consulul american, Michael Hoyt, ne-a permis să ne folosim de tot echipamentul... Așa avem mașini de scris, mașini de multiplicat, telefoane, băuturi reci de la frigider...".

Aduși din exil

De abia de aici încolo, Mike Hoare scrie ceea ce, mai mult ca sigur, a făcut ca dl. Chombe să se înfurie. După cum povestește șeful mercenarilor, el a fost comandantul unei companii a trupelor lui Chombe în timp ce acesta din urmă era președintele Katangăi și a păstrat legătura cu oamenii din acele timpuri.

„Eram acasă la Durban — scrie el — cînd am primit o telegramă de la „Josh" Purren — colonelul Jerrey Purren, care este, desigur, descris ca un „șef mercenar". Telegrama spunea că dl. Chombe a hotărît să mă angajeze ca ofițer și să comand forța lui terestră cu scopul de a lua înapoi Katanga... În acel timp Chombe nu era nici președinte și nici prim-ministru. El era un om în exil la Madrid.

Am aruncat o privire asupra hărții. Acolo erau șapte batalioane ale armatei naționale congoleze... Purren a luat din nou contact cu mine întrebîndu-mă dacă m-am hotărît să accept... La mijlocul lui iulie Purren m-a chemat la Leopoldville... Chombe a ignorat complet prezența noastră.

Mike Hoare instruind armata sa de mercenari. Unul din ei și-a acoperit fața pentru a nu fi recunoscut

O conferință decisivă

Dar nu trecuseră decît cîteva zile și o mașină a venit după «colonelul» Purren și «Mr.» Hoare. Am fost întrebat dacă sînt în stare să formez un grup de mercenari... Am răspuns că pot și acesta a fost începutul „Notre guerre au Congo".

Îmi amintesc că a doua oară cînd l-am văzut pe Chombe era într-o după-amiază de sîmbătă. Am sosit acolo la ora 5 p. m., imediat după ce el terminase o conferință de presă. Și la acea conferință el a spus că nu are intenția să folosească mercenari...

Dar în acea după-amiază a fost o conferință istorică. Cei care au luat parte la ea au fost membrii „comitetului de securitate" — Chombe, Munongo, Mobutu și Nendaka — și eu însumi. Ceea ce am făcut atunci era să stabilim compoziția forței, plata, condițiile, într-un cuvînt, totul.

Contractul

Chombe ne-a oferit același contract pe care noi l-am avut pe cînd eram în Katanga... El, Chombe — n. n.) s-a ridicat de la masă și a spus: „Răspunde la întrebare, maiorule. Accepți sau nu?"

Era momentul crucial, atît pentru mine, cît și pentru oamenii care mai tîrziu urmau să lupte sub comanda mea. Nu am avut timp să mă gîndesc, să negociem sau să ne tîrguim. M-am ridicat în picioare și am răspuns: „D-le prim-ministru, accept!"

În acest fel, noi, acolo și atunci, am elaborat un contract, cu Munongo și Victor Nendaka... Contractul era, însă, între Chombe, din partea guvernului congolez, și mine, reprezentînd o forță mercenară necunoscută încă. Pentru a ușura elaborarea contractului, noi trebuia să găsim un nume pentru forța pe care o recrutam. Am hotărît să o numim Commando. Dar, datorită faptului că aceasta va fi a cincea comandă pe care o am, am anumit-o „5 Commando"...

Următorul lucru era să delimităm competența, și, în calitate de comandant, l-am rugat pe generalul Mobutu să ne dea directive în scris... Scrisă pe o bucată de hîrtie satinată, care din întîmplare era uitată pe masă el mi-a dat cea mai grea sarcină care i-a fost înmînată vreodată unui ofițer:

1) Să recruteze 500 de voluntari pentru a lua Manono, Albertville și Fizi;

2) Din 250 de voluntari să se formeze 6 grupuri mobile;

3) Să se recruteze 250 de voluntari și să se ia orașul Stanleyville imediat.

Și el a subliniat cuvîntul imediat de două ori.

Directivele au fost înmînate și Chombe a spus că Albertville era de prima importanță. Dar Nendaka a strigat: Lăsați Albertville, ceea ce contează este Stanleyville. Chombe a privit ce a privit, s-a gîndit un minut, după care a spus: Este adevărat, Stanleyville-ul contează.

După aceia m-am întors la hotelul Membling... și am trimis instrucțiuni lui Alistair Wickes la Salisbury și lui Patrick O'Malley în Africa de sud, să adune 1000 de oameni. În directive, le-am spus celor doi ofițeri să adune oameni fără nicio „discriminare", de asemenea le-am spus că noii oameni trebuie să fie tineri care să aibă un spirit de aventurieri. Nu eram interesat ca ei să aibă vreo experiență militară. Îi voi instrui eu cum vreau.

...Așa au luat naștere detașamentele de mercenari albi din Congo, despre ale căror atrocități se scrie zilnic în presa mondială. Dacă relatarea lui Mike Hoare a provocat furia lui Chombe, aceasta nu este numai din cauză că a fost dezvăluit rolul său, ci și pentru că, implicîndu-l pe el, Hoare nu pomenește nimic despre sprijinul militar și financiar primit din partea puterilor străine pentru constituirea forței de mercenari. Chombe discerne în aceasta o măsură menită să asigure spălarea mîinilor care se întind din afară, asupra Congo-ului, cu activitatea compromițătoare a șefului guvernului de la Leopoldville.

La Zürich (Elveția) se află unul din cele mai mari și moderne depozite de mărfuri din Europa. Pentru a ilustra această mărime, credem că este suficient să arătăm că depozitul are o lungime de 270 metri și că supraveghetorii cît și manipulanții sînt echipați cu bicicletele pentru a se putea deplasa rapid și a economisi timpul.

DE FIRUL EVENIMENTELOR

ELECTORI ȘI ELECTRONICĂ

Peruci și costume tradiționale din secole de mult apuse — astfel se înfățișa publicului în urmă cu cîteva săptămîni spectacolul inaugurării noului parlament englez, ieșit din alegeri. Această împletire a tradiției seculare cu manifestări contemporane ale vieții politice și sociale engleze nu i se mai pare nimănui neobișnuită. Dar faptul că la 14 decembrie, fără peruci și costume tradiționale, într-o țară unde s-a votat cu ajutorul mijloacelor ultramoderne, electronice, conducerea administrației ieșită din alegeri a fost stabilită cu ajutorul unui mecanism înființat încă din secolul 18, poate părea surprinzător. Și totuși așa s-au petrecut lucrurile în această săptămînă cînd s-au întrunit cei 538 de electori care l-au desemnat pe președintele Statelor Unite.

În această țară alegerea cuprinde trei etape: 1) așa-numitul vot popular, care are loc în noiembrie și în cadrul căruia voturile date în favoarea unui candidat sau altul se materializează prin electorii aleși; 2) votul electoral, care are loc în decembrie și în cadrul căruia electorii se pronunță în favoarea unui candidat sau altuia; 3) în sfîrșit numărarea în luna ianuarie în fața Congresului a rezultatelor obținute în colegiul electorilor, deși acestea sînt binecunoscute dinainte.

Mecanismul a fost stabilit în secolul 18, cînd lipsa mijloacelor de comunicație și fărămițarea teritorială, nu dădeau posibilitate desfășurării unor campanii electorale directe ale candidaților la președinție și cînd era mai ușor de acordat încrederea unui elector care prin formație, popularitate locală și legături politice la centru putea, se presupunea, să facă mai în deplină cunoștință de cauză o alegere corespunzătoare intereselor alegătorilor respectivi. În plus, mecanismul urmărea să asigure o exprimare mai filtrată a votului popular, în conformitate cu statutul colonial de atunci, al regiunilor care alcătuiesc astăzi Statele Unite, practică socotită și azi modernă în unele țări care „sînt conduse" pe calea independenței de fostele puteri coloniale.

Schimbarea condițiilor nu a influențat încă schimbarea propriuzisă a mecanismului deși filtrul nu mai funcționează ca înainte. Totuși problema nu a putut să nu stîrnească preocupări în rîndul oamenilor politici interesați în-

tr-o exprimare directă și neîngrădită a voinței corpului electoral. De pildă, din 1947 și pînă acum au fost prezentate Congresului peste 100 de propuneri pentru amendarea constituției în legătură cu mecanismul votării. În ultimul timp aceste preocupări au fost aduse în actualitate ca urmare a încercării unui grup de politicieni rasiști din jurul guvernatorului sudist Wallace de a se folosi de funcționarea vechiului mecanism electoral pentru modificarea în fapt a voinței exprimate în cadrul votului popular. Ei au reînviat noțiunea de „elector neangajat". De obicei, se poate spune încă din a doua zi după alegeri cine va fi viitorul președinte, cunoscîndu-se numărul electorilor aleși, angajați față de un candidat prezidențial sau altul. Oamenii lui Wallace au propus ca toți electorii sudiști, fie că sînt republicani, fie că sînt democrați, să nu fie angajați față de vreun candidat, și să-și dea voturile aceluia care acordă mai multe concesii sudului. De pildă, în condițiile în care diferența dintre electorii candidatului democrat și cei ai candidatului republican este mică, un grup compact de electori sudici neangajați ar deține cheia alegerii și ar putea chiar asigura alegerea unui candidat care s-a aflat în minoritate în cadrul votului popular.

Iată deci că ar putea fi create condiții în care mecanismul nu numai că ar funcționa exact ca în secolul 18, dar ar asigura și victoria unui program născut în acest secol, în ciuda voinței corpului electoral.

Paradoxal, o lovitură de moarte a fost dată planului lui Wallace de însuși candidatul dreptei, Goldwater, care prin caracterul extremist al programului și discursurilor, nu a reușit să-și asigure decît cîștigul a 52 electori. Oricît de „neangajați" ar fi electorii sudului, ei nu pot ajunge să realizeze un echilibru cu ceilalți 486 electori care s-au pronunțat în favoarea lui Johnson.

Dar unii oameni politici americani se întreabă: dacă în locul lui Goldwater ar fi candidat un liberal ca Scranton, sau dacă în viitoarele alegeri va apare un candidat republican mai popular, care să reducă marja dintre reprezentanții celor două partide? În aceste condiții, conform planului Wallace, sudul ar putea deveni stăpînul colegiului electoral. Așa se explică creșterea numărului celor care cer înlăturarea „filtrului electoral" înființat în 1787. De unde se vede că mașinile electronice de votare nu sînt suficiente pentru a asigura un mecanism electoral modern.

N. LUPU

De pretutindeni • De pretutindeni

Concurs internațional pentru salvarea turnului din Pisa

La 17 noiembrie a.c., un inginer italian a prezentat primarului Pisei un referat conținînd rezultatele examinării turnului înclinat din acest oraș, turn vechi de 800 de ani. După referatul întocmit de acest inginer, turnul ar putea să se prăbușească, dacă asupra Pisei s-ar abate o furtună puternică.

În legătură cu această ipoteză s-a iscat o întreagă controversă între diverse personalități italiene. Profesorul Gustavo Colonetti, președinte onorific al Consiliului Național italian de cercetări, a declarat într-un interviu publicat de presă că turnul poate să cadă dintr-un moment în altul. Profesorul Enrico Pistoleri, superintendent al catedralei din care face parte turnul, a replicat că, după părerea sa, nu există nici un pericol iminent, situația înclinării turnului nefiind substanțial schimbată față de acum 50 de ani.

În iulie a.c., experții au arătat că turnul, care este înclinat cu 16 picioare de la axa centrală, poate dura încă 200 de ani, dar pericolul constă în terenul umed pe care este situat monumentul și care ar putea ceda. Turnul din Pisa are o greutate evaluată la 15 000 tone.

În acest an, guvernul italian a anunțat organizarea unui concurs internațional pentru cel mai bun proiect de salvare de la o eventuală prăbușire a vechiului și prețiosului monument.

O PISICĂ NEAGRĂ trecu pe o stradă din Copenhaga. Încă o clipă și s-ar fi făcut nevăzută în poarta unei case. Un șofer

o văzu și, superstițios din fire, se opri pentru a lăsa să treacă înainte alte cîteva vehicule. Cinci mașini s-au ciocnit, accidentul soldîndu-se cu răniți.

O EXPERIENȚĂ interesantă se pregătește în R. D. Germană. Întreprinderea berlineză pentru curățirea străzilor s-a aprovizionat cu 5 000 tone substanțe chimice, cu care urmează să fie stropite, în mod preventiv, părțile carosabile ale străzilor și trotuarele. Substanța chimică dizolvă zăpada pe măsură ce fulgii ating pămîntul. Această substanță are avantajul față de sare, că nu zgîrie părțile nichelate ale vehiculelor.

EXERCIȚIILE se desfășurau conform planului și primarul orașului Richmond (S.U.A.) avea motive să fie mulțumit: 600 de funcționari reușeau în numai 3 minute și

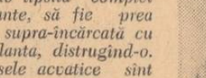

30 de secunde după ce s-a dat alarma aeriană (fictivă bineînțeles) să ajungă la adăpost. Dar bucuria i-a fost de scurtă durată căci primarul află în curînd un lucru uimitor. La încheierea zilei de lucru, funcționarii reușeau să dispară din birourile lor în numai 2 minute. Timp cronometrat.

●

MUNICIPALITATEA orașului francez Treser a venit în întîmpinarea rudelor celor care murind au lăsat moșteniri bogate. În noua listă de prețuri stabilite pentru locuri de veci se arată: mormintele cu vedere spre mare costă 8 mii de franci, cu vedere ce permite o privelițte mai puțin luxuriantă — 4 mii de franci, iar mormintele fără vedere, adică de unde nu se vede nimic nu costă decît 800 de franci.

Utilizarea energiei solare în industrie

Laboratorul de electricitate și heliotehnică al Facultății de științe din Marsilia, a instalat stațiunea „Lacedemonia", pe colina Notre-Dame de la Garde, din apropierea acestui port, pentru a capta energia solară în scopul utilizării ei în industrie.

Inițiativa acestei experiențe se datorește profesorului Perrot de la Facultatea de științe din Marsilia.

În regiunea mediteraneeană, soarele revarsă un kilowat pe metru pătrat (în medie). Se pune problema culegerii și utilizării acestei energii. În acest scop, pe un cîmp de oglinzi de 56 metri pătrați, la 8 metri deasupra rezervorului instalat de Societatea apelor, a fost instalat un cazan. Focarul acestui cazan cuprinde alveole din materiale refractare, care amintesc, prin forma lor, fagurele construit de albine. Cazanul poate da o temperatură de 700 g. Cu ajutorul acestei instalații, prof. Perrot speră să transforme energia solară în energie electrică.

Nu de mult la Paris s-a organizat o expoziție internațională cu ultimele noutăți privind articolele de menaj menite să ușureze munca gospodinelor. Printre exponate s-a numărat și „pila de ceapă", care constă dintr-o placă din material plastic transparent, fixată pe un cuțit, permițînd să se taie ceapa fără a provoca... lacrimi

De pretutindeni • De pretutindeni

NOTE DE DRUM DIN ALGERIA

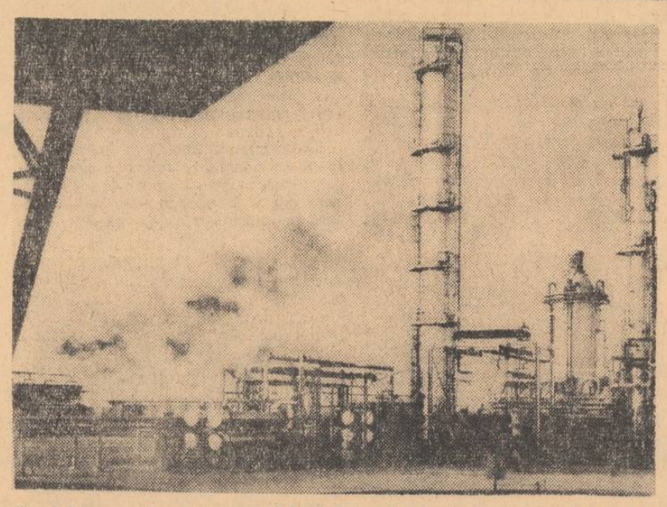

Hassi Messaoud — nou peisaj în Sahara. În fund — turnurile de gaz de sondă

Pe marea fără ape

De colo din Alger, de pe țărmul Mării Mediterane, și, după aproape trei ore de zbor, ajungem la Hassi Messaoud, pe „marea fără ape" a Saharei. Întinderile de nisip și piatră se rostogolesc, într-o singură culoare, galben-roșiatică, agitate în toate direcțiile. Deșertul Saharei nu-i o întindere plată, o „mare" calmă și monotonă, cum ne închipuiam, ci un peisaj în valuri succesive. Pe suprafața netedă, de nisip sau piatră, a regulii, apar renumitele dune mișcătoare, erguri, care purtate de furia și capriciul vîntului saharian pot înăbuși casele de la marginea oazelor. Din valurile de nisip țîșnesc colțuri de stîncă, iar din loc în loc întîlnim așa zisele sebkha, funduri de lacuri secate, acoperite cu o pojghiță de sare, sau albiile fosile ale fostelor rîuri, albii adînci, străjuite de maluri stîncoase. Ni se povestea că aceste mătci-fosile, folosite ca piste pentru caravane, sînt uneori deosebit de primejdioase: ploile, rare în deșert, sînt spontane și foarte impetuoase, ele putînd să umple pe neașteptate albiile-piste, surprinzînd astfel caravanele și înecîndu-le (inec în Sahara!). În sfîrșit, mai departe, spre sud, se înalță munții vulcanici Hoggar, cu peisajul lor lunar, fantastic.

Hassi Messaoud înseamnă „Fîntîna fericitului". Pe-aici curgea odinioară un rîu, Irara, absorbit de deșert așa cum au fost absorbite toate rîurile și fluviile sahariene. În aprilie 1956 aici a fost săpat primul puț petrolifer: sub matca Irarei a fost descoperit un imens zăcămînt de petrol. Povestindu-ne toate acestea, ghidul remarca:

— Sahara pare dezolantă, monotonă, poate de prisos, dar ceea ce se vede deasupra este doar vălul ei de nisipuri. Dincolo de văl...

Dincolo de văl — un uriaș rezervor ale cărui dimensiuni reale vor putea fi cunoscute după îndelungate prospecțiuni. Deocamdată, la Hassi Messaoud sînt date în exploatare 70 de sonde a căror producție depășește 10 milioane de tone. Orășelul este un dar al petrolului și, pe măsură ce vor fi identificate și alte surse petroliere în Sahara, este posibil ca „darurile aurului negru" să se înmulțească.

La Hassi Messaoud ard permanent zece torțe: gazul de sondă nu este valorificat, el alimentînd valurile de flăcări care țîșnesc zi și noapte în văzduhul saharian. Ni s-a vorbit totuși de o experiență privind reinjectarea gazului în zăcămînt spre a-i „menține vigoarea".

Dacă Hassi Messaoud este un dar al petrolului, oaza Ouargla este un dar al apei. Principala ei podoabă și bogăție, mai ales bogăție, sînt palmierii, a căror cantitate nu este exprimată în hectare ci în număr de arbori, minuțios calculat. Comisarul departamental pentru reforma agrară, Ben Kadour, ne spunea că fermele de stat din regiunea Oasis, a cărei capitală este Ouargla, posedă 360 000 de palmieri-curmali. Palmierul oferă localnicilor hrană, protecție împotriva vînturilor sahariene dezlănțuite și împotriva arșiței nemiloase. Fructele lui, asemănătoare cu niște degete (de aici numele „academic" al curmalului — Phoenix dactylifera) constituie o bună sursă de venituri, ele fiind mult căutate la export. Ben Kadour ne vorbea de extinderea livezilor de palmieri la Ouargla, dar, sublinia el, asta nu-i chiar așa de ușor. Dacă pînza freatică este aproape, palmierul o poate găsi singur și folosi lesne. Dar dacă rîul subteran se află la mari adîncimi, și în Sahara apa se găsește mai ales la mari adîncimi, palmierul trebuie „ajutat". Fîntîna arteziană, pe care o vedeți într-unul din clișeele de mai sus, constituie un astfel de ajutor. Oamenii din Ouargla caută și alte surse de apă. Numai că în Sahara a găsi apă nu înseamnă a avea apă. Se întîmplă în marele deșert ca, uneori, apa să fie lipsită complet de elemente fertilizante, să fie prea pură; alteori, să fie supra-încărcată cu săruri care atacă planta, distrugînd-o. În schimb, cînd sursele acvatice sînt normale, plantele izbucnesc din nisipuri, ca aceste minunate livezi din Ouargla ce încing orașul cu brîuri de verdeață.

Dincolo de vălul de nisipuri, Sahara nu mai pare un deșert. O gazdă din Hassi Messaoud ne spunea că nici n-a fost dintotdeauna un deșert. În 1909, la Tassili au fost descoperite peșteri cu gravuri policrome. Tot la Tassili, au fost identificate gravuri reprezentînd antilope. În 1928 este descoperită o frescă descriind o vînătoare de girafe iar în 1932 — scene reprezentînd vînători pe care trase de cai! Muzeul din Tassili înfățișează desene sau picturi reprezentînd rinoceri și elefanți, hipopotami, crocodili, cîmpuri cultivate, livezi, figuri de vînători și păstori. Se emit ipoteze diverse privind biografia Saharei și probabil concluzia va fi că nisipurile Saharei nu-s eterne, că ele au un început (adevărat, nu prea apropiat) și un sfîrșit, posibil nu prea îndepărtat.

Cu un veac în urmă, guvernatorul Fraidherbe nota perspectiva Saharei în chipul acesta: „Cîțiva cultivatori de curmale, în oazele cele mai apropiate și mai fertile, cîțiva vînători de struți — iată, după părerea noastră, întreg viitorul Saharei. Orașele... vor dispare Fîntînile vor fi umplute, drumurile uitate, iar traversarea deșertului va deveni o tradiție socotită poate fabuloasă".

Imaginea Saharei este astăzi alta. Petrol, gaze, fier, cărbune, fosfat, apă — sub ruina de nisipuri se găsesc pivnițe fabuloase pe care oamenii le vor scoate la lumină și pune în valoare. Sahara nu e încă descoperită, ea se descoperă de-acum încolo.

Ion CIRJE

Fotografii: A. PASAT

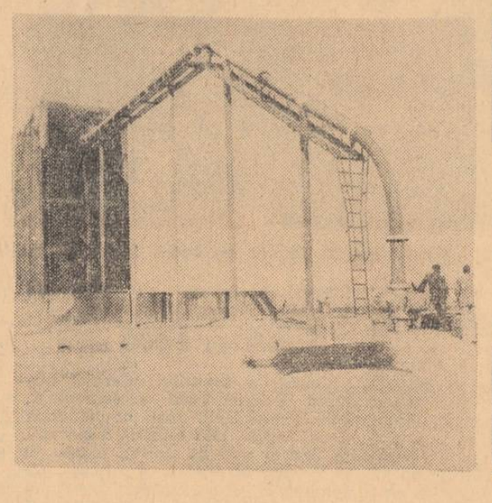

La Ouargla apa este eruptivă și are o temperatură de 60 de grade. Această stație, simplă, reduce temperatura apei la 15 grade

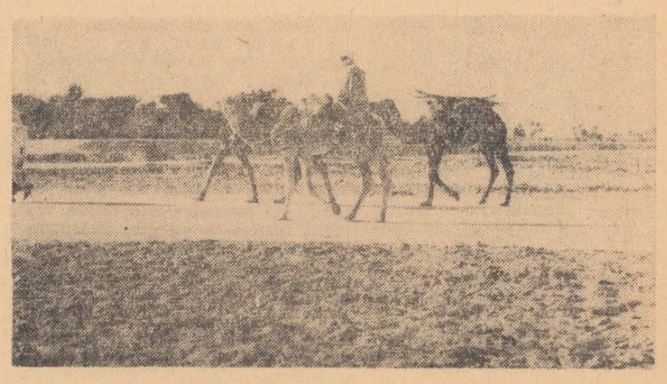

La marginea oazei Ouargla; în prim plan — „Corăbii ale deșertului", în plan secund — plantație de palmieri

Pornind de la o machetă

(Urmare din pag. 1)

ceeași încercare de alcătuire a unei monografii a întreprinderii, găsită în biroul inginerului șef, vorbește despre actualul profil chimico-metalurgic, conturat abia începînd din anul 1950.

O ETAPĂ NOUĂ — Ea este strîns legată de valorificarea superioară a concentratelor neferoase din țara noastră și se concretizează în construcția unui mare complex industrial cu o capacitate de 50 000 tone de metal anual. Înfăptuirii noului obiectiv industrial îi corespund în momentul de față ample lucrări de construcții și montaj, desfășurate în ritm susținut și cu mijloace moderne de către oamenii ce au dobîndit pe multe alte șantiere o vastă experiență.

VEDERE DE NOAPTE — Modernul complex industrial, înfățișat cu luni în urmă sub forma unei machete, s-a conturat între timp în beton și metal. Șantierul a căpătat tot mai mult aspectul unei veritabile uzine. Pe înserat mai ales, cînd în hale și pe drumurile uzinale se aprind luminile, sute de tuburi fluorescente punctează profilurile impunătoarelor lucrări înfăptuite de constructori.

ANTECEDENTE — Un adevărat munte de zgură ocupa înainte locurile pe care s-au ridicat instalațiile complexului. În freamătul lucrărilor de azi se mai aude parcă ecoul excavatoarelor și autobasculantelor care au dislocat de aici aproape 80 000 metri cubi de zgură. Numai după această „defrișare" a zonei au trecut constructorii la consolidarea terenului, turnînd sub presiune circa 3 000 de piloți de beton.

TEMELII SIGURE — Pe asemenea temelii sigure, halele complexului s-au înălțat viguroase, iar estacadele metalice de legătură între ele le-au închegat într-o mare uzină. Nenumărate file din „jurnalul de bord" al șantierului vorbesc în acest sens despre metodele ingenioase folosite de constructori și montori. La hala de sortare-măcinare echipa lui Ion Constantinescu a ridicat pe verticală cadrele metalice numai după ce le-a montat complet pe sol. Sistemul a fost preluat și de oamenii lui Nicolae Noghi, care l-a adaptat la montarea halei de preparare a șarjei.

ȘTAFETA MĂIESTRIEI — Ceea ce constructorii și montorii au imaginat și aplicat la primele lucrări este continuat și dezvoltat în actualele etape ale șantierului. Ștafeta măiestriei este purtată mai departe de mîini pricepute. Tînărul ing. D. Raimeș a preluat de curînd conducerea lucrărilor la turnul de apă. Pentru prima oară la o astfel de construcție, rezervorul în greutate de 270 tone se toarnă din beton armat pe sol, pentru a fi apoi ridicat la cota finală de 33 metri, o dată cu glisarea corpului turnului.

PREFABRICATELE ELECTRICIENILOR — Asemenea constructorilor de obiective industriale sau de locuințe și montorii de instalații electrice au început să folosească prefabricatele. Ing. H. Müller, șeful șantierului de montaj instalații electrice, ne vorbește cu pasiune despre această tehnică nouă. Panouri de distribuție sau console de tipul mecano, prefabricatele electrice sosesc confecționate pe șantier într-o formă finală, gata verificate și reglate. Rezultatele noului sistem se văd îndeosebi în execuția calitativ superioară a lucrărilor, în posibilitatea mecanizării operațiilor de montaj.

LA VENIREA IERNII — Acestui anotimp, din totdeauna ocolit de constructori, i se găsesc în fiecare an mereu alte mijloace pentru a-i înfrînge cerbicia. Dacă în cazul turnării betonului fără pericol de îngheț, folosirea unei locomobile producătoare de abur nu mai prezintă o noutate, protejarea unor spații mai întinse de lucru este ceva mai dificilă. La fabrica de acid sulfuric din cadrul complexului unde ne aflăm, instalațiile sînt proiectate în aer liber. Executarea lor pe timp de iarnă a solicitat o protecție specială. Ea este realizată din închideri de forma unor carcase executate din folii de polietilenă, care împreună cu radianții cu infraroșii asigură o temperatură normală de lucru.

COT LA COT — De o bună bucată de timp, muncitori, ingineri și tehnicieni de la vechile instalații ale uzinei din Copșa Mică, au intrat efectiv în rîndul constructorilor și montorilor de pe șantier. Maistrul Ioan Gabor, mecanic încercat, este nelipsit de la construcția furnalului; echipa electricienilor de întreținere condusă de Gh. Hălmegiu, lucrează în strînsă colaborare cu brigada lui S. Francisc. Pentru constructori, sprijinul beneficiarilor astfel materializat le este de mare folos, iar pentru cei ce vor conduce nu peste mult timp instalațiile, participarea directă la lucrările de pe șantier constituie o adevărată școală.

Tudor GHEORGHIU

Tg.-Jiu

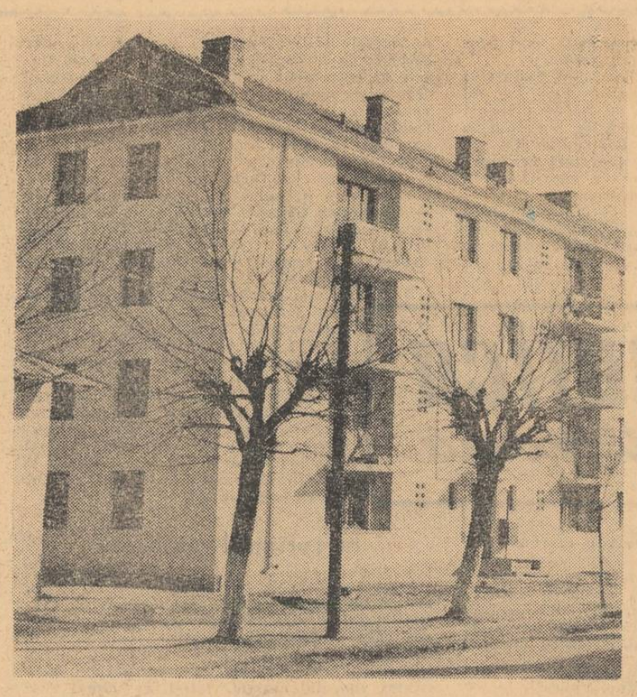

(Urmare din pag. 1)

Rînca, Tismana, Hobița, Lainici, Novaci și Polovraci. Parcul cu vestitele monumente brîncușiene, „Lacul tineretului" construit în anii noștri, „orășelul copiilor" amenajat în parc, sînt numai cîteva din locurile ce exercită o atracție deosebită atît pentru localnici, cît și pentru vizitatorii orașului.

Dorim să facem — totuși — cîteva observații critice, evidente pentru ochii unui străin de oraș și cu atît mai evidente pentru localnici. Sala de spectacole (23 August) nu este folosită cum trebuie. Aci dau spectacole formațiile artistice venite în turneu, dar sala stă deseori zile de-a rîndul închisă și nefolosită. Acum se preconizează acolo și amenajarea unui cinematograf, iar lucrurile se vor schimba în bine, mai ales că orașul nu are în zona sa centrală decît un singur cinematograf. Formațiile artistice ale casei de cultură nu au nici ele o sală pentru repetiții și spectacole, iar autobuzul repartizat acestei importante instituții stă pe... butuci de un timp inadmisibil de lung. Restaurantele din oraș, bine aprovizionate, se prezintă într-o stare păgubitoare pentru cerințele acurateții, iar organele economice locale au datoria să prevadă amenajarea și reparațiile necesare unei înfățișări civilizate. Stadionul orașului nu are încă tribune, iar micul parc unde se înalță Coloana infinitului, are în vecinătate un teren cu aspect sordid. Ar mai fi ceva de spus în legătură cu stilul arhitectonic al noilor cartiere de locuințe. Blocurile par să copieze aidoma stilul construcțiilor cu fațadele pastelate de pe litoral, imaginea de faleză a litoralului fiind nepotrivită între dealuri și munți.

Cu aceste observații, o călătorie la Tg.-Jiu rămîne totuși o excursie frumoasă, de care îți amintești cu plăcere.

Petru VINTILA

În Iași la „Bolta-Rece"

(Urmare din pag. 1)

Desigur că și de la aceștia poetul a cules multe din acele vechi cîntece de pahar aflate în colecția sa de irmoase.

În timp ce chitaristul schița cîteva acorduri ca să anunțe că a sosit, Creangă era cufundat în istorisirile sale cu țărani sau Eminescu dezvolta vreo teorie filozofică, ambii izolați parcă în sfera de cristal a unei prietenii fără moarte. Lăutarul era poftit prietenește cu vreo glumă duhlie de-a lui Creangă, în timp ce poetul își pipăia în buzunar caietul pentru notat acele comori de artă orală atît de dragi lui.

Plăcutele ceasuri de întîrziere la Bolta Rece, unde — după expresia lui Eminescu — „vorbeau despre tot ce le trecea prin minte" și s-a cimentat prietenia lor, vor rămîne amintiri luminoase, de neuitat, pentru ambii.

După plecarea lui Mihai la București, în toamna lui 1877, cînd prietenu-i rămas tînjea de dorul lui și încerca să-l ademenească a reveni la Iași, între altele îi amintește cu anumit scop, în epistole, și de Bolta Rece:

„Te-am așteptat de Crăciun să vii, dar bește-leu, feșteleu, că nu pot striga văleu și cuvîntul s-a dus ca fumul în sus, și de venit n-ai venit... Aferim. Dar noi, adică Ienăchescu, Răceanu și alți mușterii pentru mîncărică și băuturică bună, am tras un bairam de cel turcesc cu vin grecesc de la Amiras".

Eminescu va reveni în Iași abia în 1884 primăvara, dar va fi doar o umbră a celui care a fost, va veni la începutul sfîrșitului. Desigur că au revenit la Bolta Rece, dar acum localul părea searbăd și vinul cam răsuflat. Privirile poetului erau încețoșate și Creangă ofta chinuit de boala care-l scosese de la catedră.

A plecat Eminescu pe drumul cel fără întoarcere, curînd l-a urmat și Creangă. Bolta Rece a urmat aceeași soartă a celor trecătoare. De altfel, nefiind așezat pe o stradă comercială, avea vad sărac și în arhivele percepției ieșene se găsesc acte pentru neplata dărilor, sechestre și urmăriri, pînă ce a intrat în amintire.

Astăzi, pe str. Rece, peste drum de casa lui Mihai Codreanu, e un adevărat șantier. Mormanele de moloz au fost îndepărtate și a apărut un gîrlici de beci. Hruba de piatră, destul de bine conservată, coboară către pivnița lui Amiras, scoasă la lumină. Deasupra ei e în curs de refacere chiar vestitul local. Curînd, ieșenii se vor putea opri, asemenea bunicilor, la Bolta Rece, și atunci cînd vinul generos de Bucium sau de Tomești va face bulbuci în pahare, gîndul nostru se va îndrepta cu dragoste spre cei doi mari cititori ai literaturii române. Și ne vom simți emoționați să ni se pară că la o masă retrasă, cufundați în discuția lor, stau două umbre pe care veacurile nu le vor șterge niciodată.

Aurel LEON

ORAȘUL SUBTERAN

(Urmare din pag. 1)

atrage, intrăm totuși în peșteră. După ce înaintăm vreo 70 de metri prin galeria principală, observăm că pereții se apropie din ce în ce încît ne strecurăm cu greutate pînă ajungem în altă sală, cu pereții bogat împodobiți de cristale. Aici însă, tavanul începe să coboare obligîndu-ne la un moment dat să mergem numai în genunchi. După vreo 20 de metri plafonul se înalță mult. În fața noastră apare un frumos dom, înconjurat de mici bazine cu apă care se scurg din unul în altul, formînd astfel mai multe cascade în miniatură. Atît domul, bazinele sale în trepte, cu țurțurii de deasupra lui, cît și firidele din dreapta, sînt colorate în nuanțe galben-brun și roșcat pînă la negru, dînd un aspect plin de farmec acestui colț al peșterii. O particularitate: zgomotul continuu care se aude venind din depărtare, probabil provenind de la un alt curs de apă subteran.

Cercetătorii au găsit în galeria de la intrare numeroase piese scheletice ale ursului peșterilor, fiorosul animal care își avea culcușul în aceste locuri în urmă cu 20-30 milenii. Tot aici s-au descoperit și numeroase vase din ceramică, făurite de oameni care au trăit înainte cu 6-7 mii de ani, sau de tip mai recent. Peștera vizitată este denumită de localnici „Peștera calului", deoarece în urmă cu 3-4 secole refugiații își adăposteau aici caii.

Urmele unei tragedii milenare

Intrebîndu-i pe speologi ce întîmplare mai neobișnuită ne pot relata în legătură cu cercetarea științifică a celor 68 de peșteri din acest defileu, prof. Margareta Dumitrescu ne-a declarat următoarele:

— Intrasem tocmai într-o mică văgăună de pe malul drept al Vîrghișului și ne extaziam privind frumusețea deosebită a plafonului colorat în albastru deschis și străpuns de numeroase vine albe, cînd ochii au întîlnit o imagine ce ne-a cutremurat. În fața noastră se aflau pe podea scheletele a 5 oameni, dintre care trei erau de copii pînă la 10 ani. Descoperisem rămășițele unei familii întregi de Homo sapiens. Cînd la mică distanță am zărit și oasele unui urs, fără să vrem gîndurile ne-au zburat departe, în urmă cu milenii, închipuindu-ne dramatica luptă ce avusese loc acolo, în bezna peșterii, precum și tragicul ei deznodămînt.

Prof. univ. Traian Orghidan la locul denumit „La izvor" dintr-o galerie a peșterii mari din defileul Vîrghișului

Cetatea medievală din defileu

Încă din evul mediu populația din regiune cunoștea orașul subteran format de apele Vîrghișului. Deși oamenilor le era teamă din cauza misterelor ce planau în jurul acestor peșteri, precum și a numeroaselor legende cu pitici și zîne, totuși aici s-a ridicat, în urmă cu sute de ani, o adevărată cetate. Fortificațiile ei se mai văd și astăzi. Dintr-un document din anul 1637 aflăm că sătenii din Merești erau obligați să repare zidurile de apărare ale cetății, ziduri care pe atunci erau ruinate (deci ele sînt cu mult mai vechi) și să le dea voie locuitorilor din satul Vîrghiș să se refugieze și ei în cetate în caz de pericol.

Pentru a intra în peștera cea mare de la Merești, situată în stînca denumită de popor „Piatra minunilor", oamenii se urcau pe o scară de lemn, care putea fi ridicată. Aici s-a construit un zid care avea creneluri speciale de tragere iar cele două intrări în defileu au fost și ele fortificate cu ziduri puternice și șanțuri de apărare. Documentele istorice atestă că peștera Merești a fost loc de refugiu pentru locuitori, mai ales în timpul năvălirilor tătare și turcești.

În mijlocul cheilor este un vîrf de stîncă, care era utilizat drept punct de observație și de apărare, iar în Poiana Pietrei, acolo unde rîul intră în defileu, se mai vede și astăzi un șanț lung denumit de localnici „Șanțul tătarilor", și care era destinat să oprească invazia dinspre nord. Tot aici se găsesc ruinele unei mici biserici medievale, o capelă folosită de cei ascunși în cetate.

Zidurile din peșteră

La 85 de metri altitudine deasupra apei sînt trei deschideri ale aceleiași peșteri. Intrînd aici, speologii au observat un lucru curios. Într-un culoar de trecere, un zid lung limitează lărgimea spațiului la doi metri între el și perete. Cercetînd cu atenție zidul s-a constatat că el este construit de mîna oamenilor, format prin așezarea blocurilor unul peste altul, fără a fi legate între ele cu ciment; se crede că această construcție ar fi de dată relativ recentă. Aici s-au găsit și urme evidente de locuire umană: numeroase cioburi de vase, precum și oase aschiate de animale. Și, aproape ca pretutindeni în peșterile acestui defileu, nici aici nu lipsesc urmele ursului peșterilor.

★

Defileul Vîrghișului ilustrează modul cum se formează cheile tăiate de ape în masivele calcaroase. Fiecare nivel al peșterilor suspendate, a constituit, la timpul ei, nivelul albiei rîului.

Numărul mare al peșterilor din acest defileu, bogăția dovezilor materiale despre existența unor oameni care au trăit cu mult timp înainte (s-au găsit în total 9 schelete de Homo sapiens), oasele de animale de mult dispărute precum și zidurile cu fortificații care mai sînt în picioare, ne arată din plin importanța deosebită a acestor descoperiri. Dacă adăugăm și faptul că defileul prezintă frumuseți naturale remarcabile, credem că interesul turistic pentru vizitarea acestor locuri nu va lipsi. Urmează numai ca sfatul popular regional și O.N.T. să ia din vreme măsuri pentru ca cei îndrăgostiți de peisaje încîntătoare să poată vizita în tihnă și voie bună aceste locuri pe unde au trăit strămoșii noștri.

Simion SAVEANU

La crama de degustare a vinurilor

Bun venit, dragi oaspeți!

(Urmare din pag. 1)

Dincolo de cursurile de la Poiana, instruirea continuă sub diferite forme: școală de perfecționare a cadrelor de conducere și a bucătarilor, schimburi de experiență, vizite în străinătate (directorul a studiat personal experiența unor restaurante cu faimă din diferite țări, iar un număr de bucătari și ospătari se perfecționează actualmente în Franța). Precum se vede, un complex întreg de măsuri avînd toate același obiectiv: să fie clientul mulțumit.

„Firma garantează calitatea"

Acest slogan îl întîlnești peste tot: în lista de bucate, în prospecte și afișe, în vorbele ospătarilor. Și nu e vorbă goală. Martore sînt aprecierile, aproape întotdeauna favorabile, din condicile de sugestii.

Treaba însă nu e de loc simplă. Numai bunele intenții și amabilitatea nu pot rezolva, evident, totul. Pentru ca deservirea să fie exemplară, consumatorul mulțumit, e nevoie de o mie și unul de lucruri, unele importante, altele abia vizibile. Toate la un loc creează acea ambianță generală care dă bună dispoziție, impresie de confort.

Se pot spune nenumărate lucruri despre formele de aprovizionare proprii ale trustului, despre dezvoltarea bazei materiale, din care nu lipsește acum nimic — de la laboratoare la fabrica de gheață, de la depozite la sera de flori și legume — despre formele ingenioase de sondare a gustului consumatorilor, despre controlarea calității produselor, despre prezentarea estetică a acestora, despre ținuta personalului de deservire în ton cu arhitectura și specificul unității etc., etc. Fiindcă e greu să intrăm, în spațiul de care dispunem, în toate aceste amănunte, vom insista asupra unei singure unități care reprezintă (cel puțin pînă în prezent), chintesența întregii activități a trustului: Cerbul carpatin.

„Dacă am aduna pe toți cei care și-au dat cu părerea asupra destinației ce ar trebui să o capete fosta clădire care adăpostea „podul bătușilor", ne spune tov. Șerban Andreescu, nu ar încăpea nici în cea mai spațioasă sală de teatru. De la muzeu și pînă la un mare magazin cu articole auto, s-au ventilat o mulțime de păreri".

Ce este cu acest „pod al bătușilor"? E vorba de bătrîna „casă Hirscher", construită în anii 1541-1547 pentru desfacerea produselor meșteșugărești și alimentare din cetatea Brașovului. El a constituit, timp de secole, o mîndrie a orașului, centrul său comercial. Ulterior, construcția s-a degradat, în ultimul timp ne mai fiind folosită.

Dintre toate argumentările ce se aduceau pentru folosirea acestei vechi clădiri, cele mai logice (și mai insistente) erau ale conducerii trustului „Carpați". Pivnița de la subsol și sala cu boltă de la parterul clădirii constituiau, prin construcția lor, spații ideale pentru unități de alimentație publică. Și cum nu e bine ca aceeași casă să aibă doi stăpîni, directorul trustului s-a gîndit imediat și la utilizarea ce s-ar putea da spațiului de la etaj. Astfel a luat ființă complexul „Cerbul carpatin", a cărui faimă s-a răspîndit iute. Despre acest complex, despre caracteristicile lui, s-a mai scris, desigur, în presă. Pentru a ilustra ingeniozitatea organizatorilor săi, ne vom mărgini să reproducem însă un scurt instantaneu al „carnavalului" care are loc în fiecare seară, la orele 11, în crama acestui complex.

„Să lăsăm la garderobă, proasta dispoziție"

Pe fiecare masă ard lumînări de ceară în formă de brad. Luminile se sting deodată, orchestra intonează acordurile unui marș. Dinspre bucătărie avansează o procesiune. Întregul personal al restaurantului, cu măști de carnaval pe figuri, poartă sus pe brațe tăvi încărcate cu tot felul de bunătăți. Bunătățile sînt, de fapt, fictive, căci din ele izbucnesc flăcări. Băieții și fetele (nimeni n-are mai mult de 21 de ani), în frunte cu responsabilul unității și întovărășiți de portarul cu fireturi de mareșal și o barbă impunătoare, fac înconjurul sălii. Apoi, în timp ce restaurantul se umple ca prin minune cu ghirlande de cotilion și milioane de confetii, personalul unității se strînge în jurul orchestrei și cîntă. Sînt cîntece vesele, rostite de glasuri tinere:

„Bun venit la noi, dragi oaspeți,
Obiceiul nostru e,
Să lăsăm la garderobă
Proasta dispoziție".

Și apoi, un cîntec destinat vizitatorilor mai virstnici:

„...Chiar dacă sînt tîmple argintii
Inima e tînără, firește,
Fie anii mulți, oricîți ar fi,
Seara s-o petreceți tinerește".

Tipărite și răspîndite la fiecare masă, cîntecele devin curînd bun comun al tuturor. O atmosferă de voioșie plutește în tot restaurantul. Solista de muzică ușoară, Coca Alexiu, în „duet" cu un ospătar talentat... și la muzică, se adresează apoi, prin cîntec, tineretului din sală:

„Tinerețe: bun sosit!
Ai o viață înainte
Vinu-i rece, negreșit,
Inima îți e fierbinte".

În pitorești lor costume de epocă, tinerii ospătari și ospătărițe, transformați ad-hoc în originală brigadă artistică, schițează apoi pașii unor dansuri moderne. Mai întîi singuri, apoi cu invitați din rîndul mesenilor. Se încinge și o perinită la care participă, în mare veselie, toată lumea. Buna dispoziție e molipsitoare și nimeni nu poate spune că la Cerbul carpatin nu s-a distrat. Adăugînd la aceasta meniul bogat, prețurile modice, deservirea exemplară, cadrul atît de plăcut, totul explică marea popularitate a acestei unități.

— A fost o idee bună — veți spune.

— Vor veni și altele, ne promite Șerban Andreescu, viața nu stă în loc.

Și trebuie să-l credem, căci ne-a dovedit-o.

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCĂ

Șerban Andreescu, directorul T.A.P. Carpați, dînd îndrumări unor lucrători de la restaurantul „Postăvarul"

MARIAN și MARINICĂ

Sînt doi ca două jucării ciobite. E mirare cînd nasurile nu sînt mîzgălite, genunchii zdreliți și bascurile aruncate cum dă domnul. Arată amîndoi de parcă un duh răuvoitor le-ar răvăși înfățișarea de dimineață pînă seara. Marian și Marinică sînt frați; unul de șase ani, celălalt de cinci. Anul ce-i desparte pare suficient să confere primului o autoritate ce se vrea categorică.

— Marinicăă... hai Marinică la treabă.

— Vinee... — răspunde din fundul curții mezinul, cu tonul ospătarului foarte solicitat și, tot ca el... nu vine. Desenează opt-uri cu o trotinetă care trebuie să fi fost frumoasă pe vremuri. Icnește și o împinge.

— Ce faci acolo? întreabă mama.

— Lasă-mă — zice serios. Mă antrenez pentru Mexic.

Frate-său strigă iar:

— Marinicăă... hai o dată mă, că-i sarcină...

Cuvîntul are efect magic. Marinică lasă baltă „antrenamentul" și urcă scările în goană.

— Am sosit. Unde-i coșarca?

„Coșarca" e un coșuleț de paie în care încap cu chiu cu vai cîteva căpețele de lemn. Marinică-l prinde vitejește, coboară în fugă un etaj, încă unul pînă în pivniță, și apoi vine „încărcat" și gîfîind. A ajuns.

— Îți mai trebuie? — întreabă cu o undă de speranță.

— Mai trebuie, că vine tata de la drum, înghețat.

Marinică mai face de două ori drumul, apoi oftează, se șterge pe frunte cu latul palmei, cum l-a văzut pe nea Vasile și vorbește îngroșat:

— Nu îngheață Mariane, că-i o căldură...

Și trage o dușcă de lapte din cana de pe masă. Trage ca nea Vasile țuica, și tot ca el plescăie:

— E bună și sănătoasă.

— Mai aduci? — întreabă „șeful".

— Nu mai aduc — se răzvrătește puștiul, de data asta cu glasul lui adevărat. M-am săturat!

Cînd tata nu-i acasă, Marian și Marinică au sarcini grele. Fac tîrguielile mamei — pîine, zahăr și untdelemn. Carne nu, că măcelarul nu știe cine-s și le dă numai oase. Aduc lemne și repară. Ce repară? Ce se strică. Fierul de călcat, clanța de la ușă, cuiul din perete, sînt multe într-o gospodărie.

— Mînca-i-ar mama de flăcăi — zice măicuța, și ciocanul bate mai vîrtos.

In curte se aude un claxon.

— Tata, tata, tata...

Copiii țipă, îi sar de gît, și-l pupă, și-l strîng.

Tata i-a săltat în brațe. Pe amîndoi o dată. Unul pe dreapta, altul pe stînga. Tata e mare și flăcăii sînt subțiri ca țipărușii.

— Unde-ai fost? Ce-ai făcut? Ce-ai acolo?

Întrebările se rostogolesc ca mărgelele scăpate din șirag. Pe toate le strînge tata și le înșiră înapoi pe ață.

— Am fost la...

Tata e șofer. Umblă cu camionul prin țară și în drumurile astea, buzunarele lui încăpătoare se umplu cu tot felul de minuni: bricege cu două lame, pistoale cu pîntecul gros, fluiere cu încrustări și cîte și mai cîte. Bucurie mare. Da și treabă. Cu carul. Pentru că tata îngrijește camionul „ca pe-o domnișoară". Îl spală cu furtunul, curăță rezervorul, unge motorul, lustruiește caroseria și băieții îl ajută.

Azi tata a venit de la „Centrală" fericit. „Domnișoara" clacsona veselă de tot. La parbriz un triunghi roșu de mătase scris cu litere de aur se legăna cînd pe-o parte, cînd pe alta. Ce scria, era mister. Băieții nu descifrează încă tainele literelor de aur. Dar tata le-a explicat: „Asta-i semnul celor 100 000 kilometri parcurși fără reparații".

Mama însă nu pricepe lucrurile serioase. Altfel, de ce s-ar fi întors către tata să-i spună: „N-ai putea să faci cumva să parcurgă și ăștia doi măcar 24 de ore... fără reparații? Și arată spre zgaiba proaspătă din fruntea lui Marian.

— E de la al treilea război mondial — explică vinovatul. Și tata, nu știu de ce, îl ridică sus, și-l sărută pe amîndoi obrajii.

Alice MIHALCEA

Astronautica în viața cotidiană

Marea însemnătate a cercetărilor și realizărilor legate de cucerirea spațiului cosmic depășește cu mult scopul pentru care ele au fost inițiate, acestea găsindu-și rapid aplicații practice terestre, adesea chiar în viața cotidiană. Primele argumente le oferă sateliții „utili". Grație lor, televiziunea a cunoscut mari succese. Transmiterea recentelor Jocuri Olimpice pe micul ecran constituie o realizare concludentă. Mîine — nu încape îndoială — sateliții servind comunicațiilor vor fi capabili să transmită, de pe un continent pe altul, conținutul unei cărți în cinci secunde și cel al unui jurnal — în mai puțin de două.

Mai puțin cunoscuți poate, sateliții meteorologici și-au dovedit din plin utilitatea. Avînd în medie luni de viață „folositoare", înarmați cu camere de televiziune, acești sateliți transmit pe Pămînt zeci de mii de fotografii luate de la înălțimea de cîteva sute de kilometri. Asemenea clișee pot „acoperi" instantaneu spații cerești pe distanțe de mii de kilometri și — în consecință pot informa cu promptitudine asupra stării timpului. Datorită acestor fotografii s-a reușit explicarea mecanismului nașterii uraganelor. Mai mult decît atîta : sateliții meteorologici au dat posibilitatea prevederii, cu două zile înainte, a furtunilor.

O tehnică în miniatură

Pe bordul sateliților sau navelor cosmice, au trebuit să fie „îmbarcate" adevărate uzine științifice care să facă posibile complexele și variatele cercetări de felul celor amintite.

S-a născut astfel o adevărată tehnică a miniaturizării, care a îmbrățișat mai cu seamă domeniul electronicii. Se poate afirma — în linii mari — că tranzistorii, ca și circuitele gravate, imprimate sau cele integrate, s-au născut din aceste nevoi.

Azi circuitele integrate permit „îngrămădirea" unei mari cantități de sisteme electronice în volume comparabile cu cel al unei cutii de chibrituri. Tehnicile pentru realizarea unor asemenea circuite sînt variate. Indiferent însă de tehnica folosită, utilitatea lor este imensă. Pentru a nu sublinia decît cîteva din foloasele lor, să amintim faptul că, în afară de volumul și greutatea foarte mică pe care o posedă, în realizarea lor, sînt suprimate 90 la sută din legăturile sudate pe care le-ar necesita aparatele asemănătoare clasice. Datorită acestui fapt, s-a transformat însăși tehnica fabricării calculatoarelor electronice. Astfel, mașina electronică de calcul „Magic" conține aproximativ 2 000 de circuite integrate — ceea ce echivalează cu 20 000 de piese separate — cîntărind doar 15 kg. În viitorul apropiat, un asemenea calculator va reveni de cinci ori mai ieftin decît unul obișnuit.

Lupta pentru „mai ușor"

Navele cosmice, necesitatea economiei de combustibil au cerut și cer în continuare fabricarea unor materiale extrem de ușoare, posedînd în același timp o mare rezistență mecanică și termică.

Mergînd pe această linie, cercetările spațiale au permis trecerea în producție industrială a unor metale ale căror calități erau cunoscute de multă vreme, însă care se produceau în cantități extrem de reduse, datorită unor procedee tehnologice complexe și greoaie.

Să luăm exemplul beriliului . Cu puțin mai greu decît magneziul, beriliul este la fel de rigid ca și molibdenul, la fel de rezistent la căldură ca titanul, apropiat de aluminiu în ceea ce privește rezistența la oxidare și — în afară de aceasta — are o temperatură de topire de 6 ori mai mare decît cea a cuprului. În sfîrșit, rezistența sa la coroziune e remarcabilă.

Din păcate, acest metal „miraculos" prezintă și grave inconveniente. Sărurile și praful de beriliu sînt foarte toxice, fabricarea lui era foarte costisitoare și prezenta o extremă fragilitate.

Toate aceste motive au făcut ca beriliul — cunoscut încă din 1798 — să nu poată fi folosit la scară industrială. Devenit însă indispensabil industriei nucleare și astronauticii, defectele sale principale au fost înlăturate cu ajutorul unei noi tehnici de fabricare. Azi acest metal „reabilitat" cunoaște mereu noi aplicații în industria clasică : în construcția giroscoapelor, a aparatelor Röntgen și, mai ales, în industria chimică, care utilizează din plin proprietățile sale anticorozive.

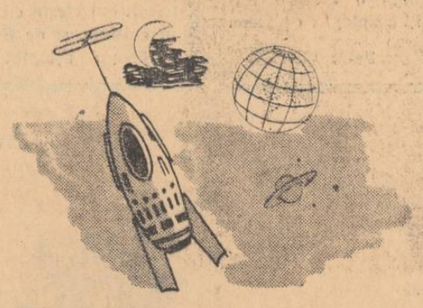

Astronautica a impus rezolvarea problemelor tehnologice puse de fabricarea titanului. Necesar în construcția capsulelor spațiale, el este folosit din plin astăzi și în domeniul aeronauticii supersonice.

Noi surse de energie

Navele cosmice nu ar fi fost posibile fără înzestrarea lor cu noi surse de energie. Să luăm cazul energiei chimice transformată direct în electricitate de către „celula activă" sau pila cu gaz. În acest sens, este interesant de subliniat faptul că un asemenea aparat — cuprinzînd 1 000 de celule — poate produce curentul electric necesar acționării unui tractor.

Astronautica se preocupă de găsirea unor surse de energie pentru vehiculele care — mîine — vor brăzda solul lunar. Astfel, a fost pus la punct un nou sistem de propulsie capabil să miște vehiculele lunare, ale căror principii însă pot fi cu ușurință aplicate și în transporturile terestre. În condițiile lunare, un motor convențional ar necesita cantități prohibitive de carburanți și oxigen. Pe de altă parte, generatorii solari nu ar putea fi folosiți în mod eficient, datorită prea lungilor nopți lunare. În sfîrșit, propulsia cu ajutorul energiei nucleare prezintă grave inconveniente legate mai cu seamă de pericolul radiațiilor.

Astfel de considerente și altele asemănătoare au făcut să se nască ideea folosirii unei surse de energie care să provină dintr-un generator acționat de hidrogenul gazos sub presiune. Gazele de eșapament ar urma să fie recuperate și regenerate apoi într-un reactor nuclear. Acest vehicul ar putea să funcționeze mult timp — fără a necesita reaprovizionarea — deplasîndu-se cu viteze de 40 km pe oră.

Procedeul amintit ar putea fi aplicat chiar în prezent și în construcția mijloacelor de transport terestre. Se apreciază că un vehicul rutier — echipat cu sistemul descris — ar putea parcurge o distanță de 2 000 km, în medie cu viteza de 90 km/oră, fără a necesita aprovizionarea cu combustibil. Același sistem ar permite, de asemenea, condiționarea aerului sau încălzirea necesară vehiculului. Greutatea sa totală cuprinzînd și combustibilul — s-ar ridica la numai 1 200 kg, în timp ce motorul Diesel clasic cîntărește cu 200 kg mai mult. Dacă am adăuga la acestea faptul că procedeul descris este practic lipsit de zgomot, eliminîndu-se inconvenientul răspîndirii gazelor în mediul înconjurător, atunci ne-am reprezenta și mai bine principalele avantaje pe care le dă noul generator cu turbină, născut pentru astronautică.

În sprijinul medicinii

Între acestea, la loc de frunte e medicina. Datele furnizate de cercetarea spațială au evidențiat unele pericole care ar putea amenința existența cosmonauților. Pentru a le preveni, medicina spațială a trebuit să pună la punct tehnici în întregime noi, care să asigure securitatea zborului cosmic. Astfel, în timpul zborului, cosmonauții sînt echipați cu dispozitive complexe care permit urmărirea permanentă de la sol a principalelor lor reacții fiziologice. Aceste dispozitive vor permite — în viitor — crearea unor noi tipuri de spitale unde, datorită dispozitivelor de telemăsură, starea tuturor bolnavilor va putea fi urmărită în mod continuu de medicii de serviciu la panouri centrale. Chiar de pe acum, cu ajutorul unor electrocardiografe miniaturizate, medicina curentă a făcut interesante studii asupra reacțiilor fiziologice din timpul diverselor activități umane.

Mai mult decît atît : stimulatori cardiaci — prevăzuți cu baterii spațiale — au și salvat numeroase vieți omenești.

Se prevede că, în timpul zborurilor foarte lungi, cosmonauții să fie aduși într-o stare de „hibernare" temporară, în care timp să fie supuși supraveghерii și îngrijirilor unor „doici" electronice. De aceea, cercetătorii au pus la punct un nou procedeu de a scădea foarte rapid temperatura corpului omenesc. Aplicație imediată : procedeul este de pe acum utilizat în cursul anumitor intervenții chirurgicale.

Unele dintre aceste descoperiri de interes medical nu sînt întotdeauna rezultatul unor cercetări premeditate. Este cazul unui derivat de hidrazină, utilizat cu succes pentru propulsarea rachetelor, care a fost — apoi — folosit în tratamentul eficace al unor boli psihice, ca și în cel al tuberculozei.

Aceste exemple demonstrează din plin faptul că zborurile cosmice sînt mult mai apropiate de viața noastră de zi cu zi decît s-ar putea presupune la prima vedere.

Dr. I. ADRIAN

Slujitori ai științei și culturii românești

N. TITULESCU

Printre personalitățile proeminente ale învățămîntului superior juridic din țara noastră, ale științei și culturii românești se numără și N. Titulescu, care a devenit ulterior ministrul afacerilor externe al României.

N. Titulescu s-a născut la 4 martie 1883 la Craiova. Tatăl său era jurist.

A urmat cursurile liceului din această localitate, fiind premiant în toți cei opt ani. A fost trimis apoi în Franța, unde a studiat științele juridice, devenind „Laureat al Facultății de drept din Paris". Ca elev și student N. Titulescu și-a însușit cu pasiune cunoștințele de cultură generală și juridice. Înapoindu-se în țară — în anul 1905 — începe activitatea didactică ca profesor suplinitor de drept civil la Facultatea de drept a Universității din Iași. Între anii 1909—1920 funcționează în calitate de conferențiar la Facultatea de drept a Universității din București.

N. Titulescu se remarcă mai întîi ca un profesor și pedagog strălucit. La prelegerile și conferințele lui Titulescu — care se distingeau printr-o amplă documentare și printr-o limbă aleasă — amfiteatrele erau pline.

Referindu-se la scopul cursului ce-l preda studenților Facultății de drept din București și la calitățile pe care trebuie să le aibă aceștia, Titulescu spunea : „Cursul meu nu are cîtuși de puțin scopul de a vă face savanți... Cursul, prin urmare, are un singur scop : să vă facă curioși. Dacă cursul reușește să dezvolte în dv. curiozitatea științifică adevărată, care constă în a te întreba ce trebuie să știi, iar nici decum ce mă va întreba profesorul la examen, el și-a atins scopul".

Alături de alți reprezentanți eminenți ai științei și culturii românești, ca S. Stoilov, D. Bagdasar, N. G. Lupu și alții, N. Titulescu a combătut curentele și manifestările reacționare și fasciste și a exercitat o înrîurire pozitivă asupra studenților, militînd pentru un învățămînt superior, organizat pe o bază progresistă, avînd un înalt conținut științific, pentru condițiuni mai bune de viață, de studiu și de cercetare științifică.

Alături de preocupările didactice, N. Titulescu a desfășurat o intensă activitate științifică și publicistică. Printre lucrările sale mai importante se remarcă în mod deosebit, lucrarea : „Problema responsabilității juridice a statului și a comunelor cu privire la ultimele răscoale țărănești". (E vorba de răscoala țăranilor din 1907).

La sfîrșitul primului război mondial Titulescu devine ministru al finanțelor, în care calitate a reprezentat România la conferința de pace de la Paris. Împreună cu I. Cantacuzino — personalitate de frunte a științei medicale românești — semnează Tratatul de la Trianon.

După anul 1923 începe pentru N. Titulescu o altă etapă a preocupărilor sale și anume faza activității diplomatice directe, reunind în persoana sa juristul, temeinic cunoscător al problemelor economice și financiare, omul de

stat experimentat, diplomatul clarvăzător.

Ca ministru al Romîniei la Londra și reprezentant permanent al țării la Liga Națiunilor, el a participat la cele mai importante conferințe internaționale după primul război mondial.

Activitatea în cadrul Ligii Națiunilor a oferit omului de stat român un larg cîmp de activitate și i-a permis să participe nemijlocit la discutarea și analizarea unor probleme importante care se puneau în fața instituției de la Geneva. La Geneva el a militat cu perseverență pentru menținerea și consolidarea păcii bazată pe respectarea tratatelor în vigoare. Vorbind despre sine, el se numea un soldat al țării sale, aflat în tranșeele păcii, care nu a cunoscut demobilizarea. Apărarea păcii prin intermediul dreptului internațional constituie ideea centrală a activității marelui diplomat român. În repetate rînduri s-a pronunțat împotriva războiului și a forței ca mijloc de rezolvare a litigiilor dintre state. A demascat cu curaj acțiunile agresive ale statelor fasciste care încălcau tratatele și acordurile internaționale, subliniind necesitatea ca raporturile dintre state să fie amicale, bazate pe respectarea dreptului internațional, nu pe forță și violență. Astfel, în ședința Consiliului Ligii Națiunilor din martie 1936, el a criticat cu vehemență politica și acțiunile Germaniei hitleriste de încălcare a tratatelor internaționale spunînd : „Dacă repudierea unilaterală a tratatelor ar putea fi acceptată fără condiții, acesta ar fi sfîrșitul și al securității colective și al Ligii Națiunilor. Am intra într-o lume care ar fi guvernată nu de forța dreptului ci de dreptul forței..."

Sprijinirea politicii Uniunii Sovietice de organizare a securității colective în Europa, de prevenire a agresiunii, este un alt aspect al activității diplomatului român. „Cînd pacea este amenințată — spunea el — nu se răspunde cu războiul, ci cu organizarea păcii". În legătură cu aceasta, trebuie menționată atitudinea sa favorabilă încheierii Pactului Oriental propus de Uniunea Sovietică și de negocierile sovieto-franceze care s-au purtat în acest scop în anii 1934—1935. N. Titulescu considera dezarmarea ca „o absolută necesitate a păcii", ca un mijloc eficace de înlăturare a pericolului de război și de realizare a securității colective.

Alături de alte personalități cu vederi realiste în politica internațională, ca Louis Barthou, și în scopul întăririi instituției de la Geneva, N. Titulescu a sprijinit intrarea Uniunii Sovietice în Liga Națiunilor și ocuparea de către aceasta a unui loc în Consiliul Ligii.

Datorită meritelor sale, în anii 1930 și 1931, N. Titulescu a fost ales de două ori președinte al Adunării Ligii Națiunilor ,onoare fără precedent în istoria acestei organizații.

Convins de necesitatea stabilirii unor raporturi de bună vecinătate între țara noastră și Uniunea Sovietică, N. Titulescu, după ce a devenit ministru al afacerilor externe al Romîniei (1932), a militat activ pentru restabilirea legăturilor diplomatice între cele două țări. Evenimentul restabilirii relațiilor diplomatice dintre Romînia și Uniunea Sovietică la 9 iunie 1934, a fost considerat de N. Titulescu ca unul din actele cele mai importante din cariera sa de om de stat.

Ca ministru al afacerilor externe al Romîniei, el a pus la baza relațiilor țării cu statele vecine, politica de bună vecinătate și prietenie, în care sens spunea : „Orice politică externă serioasă se bazează în primul rînd pe bunele raporturi cu țările vecine".

În această ordine de preocupări, precum și în vederea contracarării politicii statelor fasciste și revizioniste și menținerea statu-quo-ului în sud-estul european, la numai cîteva săptămîni de la acapararea puterii de către fasciști în Germania, din inițiativa lui N. Titulescu a fost elaborat și semnat la Geneva, la 16 februarie 1933, Pactul de organizare a Micii Înțelegeri.

Scopul acestui pact ,după cum se arăta în preambul, era „...de a menține și organiza pacea" și „...de a intensifica raporturile economice cu toate statele fără deosebire..."

După înlăturarea sa de la conducerea politicii externe a Romîniei, N. Titulescu nu a mai exercitat nici o influență asupra politicii interne sau externe a țării. Deși nu mai deținea nici o funcție diplomatică sau politică, marele diplomat român nu a stat pasiv față de evenimentele ce au loc pe plan internațional, îndeosebi față de pregătirile de război. Șederea sa în străinătate și îndeosebi în Franța, unde avea numeroși prieteni și admiratori, a fost folosită pentru a propaga prin conferințe, interviuri etc., ideile păcii și cooperării între popoare.

I. GRECESCU

NOTE DE TELESPECTATOR

Din ce în ce mai evident studioul de televiziune își orientează programul spre emisiuni-mozaic, larg cuprinzătoare sub raportul tematic, adesea variate și surprinzătoare ca forme de expresie. Tot mai puține sînt, așadar, serile ocupate cu o singură emisiune și asta este bine — cu excepția acelor emisiuni consacrate unor spectacole valoroase de teatru, de operă, de varietăți.

Asemenea programe-mozaic am avut, de pildă, sîmbăta și duminica trecută, cuprinzătoare în privința ariei de genuri, pe alocuri interesante și, uneori, bine realizate. Ne-a plăcut mai mult programul de sîmbătă, care a corespuns în mai mare măsură cerințelor unor seri de sfîrșit de săptămînă. Documentarele, evocarea G. M. Zamfirescu și emisiunea de muzică ușoară — mai ales aceasta din urmă, — au fost, desigur, vizionate cu interes și cu plăcere. Iată din nou confirmate posibilitățile studioului în realizarea unor agreabile concerte de muzică ușoară, în care nu numai ideea regizorală și reușita tehnică, dar și preocuparea pentru lărgirea repertoriului cunoscut, pentru cuprinderea unor lucrări în primă audiție, pentru popularizarea unor noi tineri interpreți, au ieșit de astădată în evidență.

Mai puțin izbutit a fost programul de duminică seara. În filmul televiziunii britanice „Aventurile lui Marco del Monte", singurele aventuri și dueluri au fost cele verbale, interminabile și monotone, în ciuda străduințelor actorilor care au dublat rolurile. Nici concertul filmat al orchestrei Claude Bolling nu a avut darul să mai încălzească atmosfera.

Maratonul clujan al echipei studioului de televiziune s-a încheiat după cîteva frumoase transmisii din sălile de spectacole locale, care ne-au prilejuit cunoașterea înaltului nivel artistic pe care-l deține viața artistică din orașul ardelean.

Șt. RADU

Pe micul ecran

20 DECEMBRIE — Duminică

8.50 Gimnastică de înviorare la domiciliu. 9.00 EMISIUNE PENTRU COPII ȘI TINERETUL ȘCOLAR. 10.30 REȚETA GOSPODINEI. 11.00 EMISIUNEA PENTRU SATE. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Aventurile lui Robin Hood (XIII) ÎNTRECEREA CU ARCUL. 19.35 RAID PRIN CINEMATOGRAFIE. 19.50. PAGINI SATIRICE DIN LITERATURA NOASTRĂ. 20.10 TREI PLUS DOUĂ. 21.35. Muzică ușoară... ...cu Aida Moga, Lavinia Slăveanu și frații Mentzel. În încheiere : Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.

21 DECEMBRIE — Luni

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Pentru școlari: Știți să socotiți ? 19.40 CABOTINUL (film). 21.25 Artiști amatori în Studio. 21.55 TELESPORT. În încheiere: Buletin de știri. Buletin meteorologic.

22 DECEMBRIE — Marți

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. CATALIZA ÎN PETROCHIMIE, de dr. Ion V. Nicolescu. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Așchiuță povestind... celor mici. 19.40 ȘAH. 19.55 Muzică populară românească. Cîntă o formație condusă de Nicu Stănescu. 20.25 Emisiune de știință : ● Medalion Michel Farady — de Ion Minzatu. ● Rubrica de literatură științifică. 20.45 MOARA CU NOROC (film). În încheiere : Buletin de știri. Buletin meteorologic.

24 DECEMBRIE — Joi

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Aventuriile echipajului Val-Virtej : „CELE 9 GREȘELI". 19.50 INGINERII UZINEI (film). 20.10 Transmisiune de la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra". RĂZBOI ȘI PACE" după Lev Tolstoi. În pauză : INSTRUMENTE MUZICALE INDIENE. Film documentar. În încheiere : Buletin de știri. Buletin meteorologic.

25 DECEMBRIE — Vineri

18.30 UNIVERSITATEA TEHNICĂ LA TELEVIZIUNE. Aparatură de telemecanică de ing. Mario Duma. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Știți să desenați, copii ? ! „URSUL PĂCĂLIT DE VULPE", povestire de Ion Creangă. 19.25 JOACĂ-TE CU NOI, FANTI. 19.35 Din viața animalelor (XXIII). Adaptare la mediu. 20.00 SĂPTĂMÎNA. 21.00 PE DRUMUL THALIEI. 21.20 Cîntă Nicolae Nițescu. În încheiere : Buletin de știri. Buletin meteorologic.

26 DECEMBRIE — Sîmbătă

19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Album artistic pentru tineretul școlar. 19.40 Văzut de artiștii plastici. 20.00 ÎN FAȚA HĂRȚII. 20.10 Afaceri și poezie de Camil Petrescu. În distribuție : Nineta Gusti, Dina Mihalcea, George Demetru, G. Aurelian, artiști emeriți. Stela Popescu, George Constantin, Ștefan Tapalagă, Dumitru Rucăreanu, Dan Puican și alții. Regia : Sorin Grigorescu. 21.00 ACTUALITATEA CINEMATOGRAFICĂ. 22.00 Muzică ușoară instrumentală. În încheiere : Buletin de știri. Sport. Buletin meteorologic.

Mica Bibliotecă „Magazin"

FUGA

de A. MORRISON (Anglia)

Purtarea lui Simmons față de nevasta lui îi umește și acum pe vecini. Fără excepție, toate femeile îl considerau un soț model, bineînțeles însă că și ea era o soție foarte bună. Nu numai că muncea, dar chiar slugărea pentru omul ei, cu mult mai mult decît poate pretinde un soț. Și acum poftim, răsplata.

Te pomenești că a înebunit subit.

Înainte de căsătoria cu Simmons fusese văduva lui Ford. Fostul ei soț își găsise o slujbă pe un vapor și acesta se scufundase cu tot echipajul la Capul Bunei Speranțe. În cei doisprezece ani de căsnicie cu Ford nu avusese copii și nici cu Simmons nu avea.

Cît despre Simmons, se zicea despre el că ar fi foarte norocos cu o astfel de nevastă prețuită. Nu era de fel descurcăreț ; nimeni n-ar putea spune ce i s-ar fi putut întîmpla dacă n-ar fi existat soția sa care să-i poarte de grijă. Sîmbătă după masă, conștiincios și cu răbdare, freca cuțitele și furculițele, curăța ghetele, spăla vasele din bucătărie și geamurile, iar seara își întovărășea soața la cumpărături.

Cît despre virtuțile acesteia, ele erau nenumărate. Mai întîi că era o gospodină minunată. Folosea cît mai economicos fiecare bănuț din cei treizeci și șase — treizeci și opt de șilingi cît cîștiga Tommy săptămînal, iar el nu îndrăznise niciodată s-o întrebe cît economiseste.

Curățenia din casa ei era exemplară. Îl aștepta pe Simmons la intrare și acolo îl punea să-și scoată ghetele și să-și pună papucii, bălăbănindu-se ca să-și mențină echilibrul și punînd pe rînd cîte un picior desculț pe podeaua rece a coridorului. Și asta, pentrucă freca cu schimbul coridorul și pragul cu vecina de la parter, iar covorul de pe scară era al ei. Cînd începea să se spele după muncă, îl supraveghea așezîndu-se mereu între el și perete, astfel că era eliminată orice posibilitate de stropire ; dacă, în ciuda prevederilor, vreo picătură păta peretele, nu mai conteneа văitându-se. La început îl întovărășise întotdeauna la magazinul de unde își cumpăra hainele de gata, le alegea și le plătea tot ea, pe motiv că bărbații sînt pur și simplu niște naivi, iar negustorii fac ce vor cu ei. Cu timpul însă, a găsit ceva mai bun. A descoperit într-un colț de stradă un negustor care vinde cupoane ieftine. Și pe loc îi veni ideea să confecționeze singură hainele lui Simmons. Una dintre calitățile ei era hotărîrea ; chiar în acea după-amiază se apucă să-i croiască un costum de haine.

Înainte de a-și fi putut veni în fire, fu băgat în ele. Cît despre haine, după părerea lui nu erau prea comode. Cu timpul se obișnui cu lipsa de comoditate , dar nu și cu glumele făcute de colegi pe socoteala sa. Degeaba încercă Simmons să-i strecoare că nu-i place să o împovărezе cu munca, că croitoria strică ochii și că în Mile End Road ar fi un croitor nou, foarte ieftin, unde... Sigur, ești foarte grijuliu, Thomas Simmons, de parcă n-aș citi în tine ca într-o carte deschisă, te gîndești la oboseala mea, de nu mai poți, nu spui că îți place să arunci banii pe niște croitori escroci, iar eu să muncesc ca o sclavă ca să economisesc un bănuț și iată răsplata primită. Astfel că Thomas Simmons se feri să mai deschidă subiectul.

Așa merse treaba cîțiva ani. Într-o seară aurie de vară, ea plecase după niște cumpărături și Simmons rămăsese acasă. Spălase și strînsese serviciul de ceai, pe urmă se apucă să privească o pereche nouă de pantaloni, isprăviți chiar în ziua aceea. Și în timp ce se uita la ei, în suflet i se trezi un drăcușor. Bineînțeles că îi fu rușine, căci știa cît recunoștință îi datorează nevestei pentru pantaloni și pentru multe altele încă. Zvîrle-i la gunoi ! — îi șoptea drăcușorul, numai pentru asta-s buni.

Simmons întoarse îngrozit capul și o clipă se gîndi să se pedepsească spălînd încă o dată serviciul de ceai. Apoi porni spre odaia din fund, dar trecînd pe coridor observă că ușa de la intrare era deschisă. O ușă deschisă era un lucru ce nu i-ar face plăcere doamnei Simmons, astfel că Simmons coborî să o închidă și astfel să evite un motiv de supărare. În timp ce închidea ușa, privi în stradă.

Pe trotuar stătea un om privind cu curiozitate la ușa lui. Era ars de soare și cu mîinile băgate adînc în buzunarele pantalonilor albaștri. Păși spre ușă și zise : Doamna Ford e acasă ?

Simmons îl privi cîteva secunde, pe urmă rosti : A fost doamna Ford, acum e doamna Simmons și nu, nu e acasă.

— Nu cumva ești soțul ei ?

— Da.

Omul își scoase pipa din gură și rînji, privindu-l lung, în tăcere. Dumnezeule, spuse el într-un sfîrșit. Ești exact tipul de om care îi place ei, și rînji iarăși. Apoi văzînd că Simmons e gata să închidă ușa, se sprijini cu mîna de ea. Nu te grăbi amice, am venit să stăm nițel de vorbă, ca de la bărbat la bărbat. Ai priceput ? și se încruntă fioros.

Tommy Simmons se simți stingherit, dar fiindcă tot nu putea închide ușa, răspunse : Ce dorești ? Nu te cunosc !

— Atunci o să-mi permit să mă prezint singur, sînt Bob Ford. Cel care s-a înecat cu corabia Moolton. Am venit să-mi văd nevasta.

În timpul convorbirii, fața lui Simmons se lungise din ce în ce. La sfîrșit se uită la om, pe urmă afară în stradă, apoi din nou la musafir. Dar nu găsi nimic de zis.

— Am venit să-mi văd nevasta — repetă omul — așa că mai avem vreme să vorbim ca de la bărbat la bărbat.

Simmons rămase mai departe tăcut, apoi o porni pe scări în sus, arătîndu-i mecanic drumul. Simțul realității i se deșteptă treptat în minte și drăcușorul începu din nou. Să presupunem că acesta ar fi Ford și că a venit să-și revendice nevasta. Oare, ar fi o lovitură ? Sau nu ? Se gîndi la pantaloni, la cuțite, la vase, la geamuri... Pe scară, Ford îl trase de mînecă și-i șopti :

— Peste cît timp se întoarce ?

— Cred că peste vreo oră, și deschise ușa salonului.

— Aha, stați bine. Lucrurile astea, scaunele, erau ale ei — adică ale mele, cum s-ar spune. Se așeză, pufăi din pipă și continuă : Da, da, iată-te și acasă, bătrîne Bob Ford, pe care toți îl înecaseră cu Moolton-ul. Numai că n-am murit, vezi ? și-și înfipse coada pipei în vesta lui Simmons. De ce n-am murit ? Fiindcă m-a salvat un vechi vapor și m-a dus la Frisco. Am umblat cîțiva ani de colo pînă colo și acum, rosti privind crîncen la Simmons, acum m-am întors să-mi văd nevasta.

— Nu-i place să se fumeze aici.

— Nu, bineînțeles că nu ! — și-și scoase pipa din gură. Știu, știu. Cum ți se pare ? Te pune la spălat geamurile ?

— Ei, să vezi, acceptă Simmons stingherit, uneori o ajut, fără îndoială...

— Aha, și freci și cuțitele și crătițele, nu ? Se ridică de pe scaun și se învîrti în jurul lui Simmons, examinîndu-i capul. Cred că te și tunde, așa-i ? Măi să fie a dracului ! Tocmai pe măsura ei ! Îl studie pe Simmons care roșise, îndelung, apoi ridică un crac al noilor pantaloni, spînzurați după ușă. Opera ei, nu ? Nimeni nu putea să-i reușească așa de bine !

Drăcușorul începu din nou să-și facă de cap. Dacă omul ăsta își ia nevasta înapoi, poate că va purta el pantalonii. E limpede, Annie era nevasta bărbatului ăsta și el ca un om de onoare trebuie să recunoască acest lucru.

— Ei, bine ? zise deodată Ford, timpul e scurt și afacerile sînt afaceri. N-am să fiu prea pretențios, deși aș putea să-mi cer drepturile. Dar văzînd cît sînteți de liniștiți și cît de bine vă simțiți, continuă el cu un aer plin de generozitate, iată, am să spun o cifră ca de la bărbat la bărbat. Cinci lire, nici mai mult nici mai puțin.

Simmons care nu numai că n-avea cele cinci lire, ce lire, nici măcar cinci bănuți, începu : Nici prin gînd nu-mi trece să stau în calea fericirii a doi soți. În nici un caz !

— Îți las mai ieftin, să zicem trei, e un preț rezonabil, nu ? Pentru mine care o să plec pentru totdeauna, nu e cine știe ce. Cinstit, ca între bărbați, dă-mi trei lire și am plecat !

— Fără îndoială că-i cinstit, spuse Simmons, mai mult decît cinstit, nobil chiar ăsta-i cuvîntul, nobil, așa mi se pare mie. Dar nu pot profita de bunătatea dumitale. E nevasta dumitale și eu n-am ce căuta între voi, eu sînt acela care o să plec !, și făcu un pas spre ușă.

— Stai, strigă Ford și se așează între Simmons și ușă, gîndește-te cum ai să te simți fără casă, fără nimeni să-ți poarte de grijă și celelalte ! Îngrozitor ! Să zicem două lire sau ca să nu ne certăm, fie și o liră, ca între bărbați !

Deodată în ușa de la intrare răsunară două lovituri,

— Cine-i, întrebă Ford îngrijorat.

— Să văd, și Simmons se repezi pe scară. Ford îl auzi deschizînd ușa și apoi o voce binecunoscută de femeie îi ajunse la ureche.

— Un-te duci fără pălărie ?, întrebă ascuțit vocea.

— Lasă, lasă Annie, te așteaptă cineva sus, spuse Simmons și după cele văzute de Ford, un om ieși grăbit în stradă și se pierdu în întunericul ce se lăsase. Era Thomas Simmons.

Ford coborî scara din trei pași. Nevasta era încă în ușă, uitîndu-se după Simmons. Trecu în odaia din dos, deschise fereastra, sări în grădină, se cățără pe gard și dispăru în întuneric.

Nimeni nu l-a mai văzut vreodată.

Și de aceia fuga lui Simmons, sub ochii nevestei, nedumerește și azi vecinii.

În romînește de Michaela BOGZA

DAN DEŞLIU: O partidă fantastică!

Ah, ce meci ne-a fost dat să vedem săptămîna trecută, ce demonstrație de tehnică, dîrzenie, vitalitate, ce ritm și ce execuție!

Presimțind parcă spectacolul care se pregătea, publicul a asaltat pur și simplu casele de bilete, așa încît, în ciuda vremii posomorite, cu trei sferturi de oră înaintea fluierului inițial n-ai fi putut să arunci un băț de chibrit în tribunele și peluzele de la „23 August". Debutul partidei a fost uluitor: încă din primele minute, orădenii se instalează în careul advers și supun unui tir violent, poarta apărată de „pantera neagră". Două goluri într-un sfert de oră încununează acest iureș fantastic, care a tăiat respirația apărătorilor de la Steaua și a entuziasmat, pe bună dreptate, zecile de mii de spectatori. Surprinși de ofensiva oaspeților, de combinațiile în viteză ale celor șapte atacanți, de schimburile derutante, pe toată lărgimea terenului, bucureștenii se regăsesc abia spre jumătatea reprizei. Acțiunile lor, purtate mai ales pe tripletă, cîștigă treptat în consistență, fiind susținute cu brio de o linie de mijloc inepuizabilă. Careul de 16 m al vizitatorilor, devine astfel teatrul unei dispute aprige: fente, pase la întîlnire, șuturi din volé alternează cu intercepții senzaționale. În nici 20 de minute gazdele au creat cel puțin 20 de duzini de faze de gol, una mai frumoasă ca alta și numai calmul olimpian al defensivei crișene împiedicat schimbarea scorului. De-ajuns să amintim situația din minutul 41, cînd portarul a respins trei „bombe" consecutive (ultima printr-un reflex cu piciorul, deși plonjase defectuos), pentru ca în secunda următoare, transversala să-i vină în ajutor, în extremis!

Ceea ce n-a izbutit într-o jumătate de repriză, realizează echipa gazdă în primul minut după reluare. De la centru, mingea ajunge pe partea dreaptă și, după o cursă de-a lungul liniei de corner, cu patru apărători după el, urmașul lui Bindea execută o centrare cu efect care întîlnește unghiul barelor și se rostogolește în plasă. Golul dă aripi înaintașilor localnici și, peste treizeci de secunde, un „șurub" năpraznic, din marginea careului mic, înșeală vigilența portarului orădean. În fine, urmează acel penalti — pe deplin justificat — care pune pentru prima oară în avantaj pe băieții antrenați de argentinianul Silvio. Dar adversarii nu și-au spus ultimul cuvînt. Replica lor vijelioasă restabilește imediat echilibrul și, iată că în minutul 75 tabela de marcaj arată 3—3. Cine ar fi putut pronostica, în acea clipă, scorul final? Că au învins oaspeții, nu ni se pare nici injust, nici uimitor: dar că în ultimele 15 minute s-au înscris cinci goluri, că Steaua după ce a condus cu 5—3, a pierdut cu 6—5, că un stadion întreg a urmărit în picioare deznodămîntul acestei partide dramatice, că după ieșirea de pe teren a eroilor zilei, publicul a continuat să ovaționeze minute în șir — toate acestea ni se par absolut remarcabile și emoționante. Fotbaliștii noștri, virtuoși recunoscuți ai balonului rotund, au dovedit încă o dată imensele resurse de care dispun, și nu ne-ar mira de loc să-i vedem în primele rînduri ale ierarhiei internaționale, la apropiatul turneu pentru cupa „Jules Rimet".

P.S. Ați înțeles, desigur, că pseudo-cronica de mai sus este absolut contrară realității, însă în sens invers. Pur și simplu, autorul a vrut să-și dea seama cum o fi cînd ai prilejul să scrii despre fotbal...

ANTRENOARE... DE RUGBI!

Așa-i că titlul de mai sus pare de necrezut? O femeie printre adepții unuia din sporturile cele mai... bărbătești!? Și totuși...

Cazul — evident unic la noi, neîntîlnit nici în țările în care sportul cu balonul oval are puternice și recunoscute tradiții (Noua Zeelandă, Anglia, Australia, Franța) l-am... descoperit nu mai departe de limitele Bucureștiului, într-o școală din cuprinsul raionului 23 August: Școala de 8 ani nr. 65 din comuna Pantelimon.

Funcționează acolo o tînără și entuziastă profesoară de educație fizică, MARIANA LUCESCU. Îndrăgostită de profesiunea căreia i s-a dedicat, ea a căutat să cultive în rîndul elevilor pasiune pentru atletism și gimnastică, baschet și handbal, volei și chiar fotbal. Cu pricepere și perseverență și cu sprijinul nemijlocit al unui director entuziast, profesorul Arnold Helman, profesoara Lucescu a pus bazele a numeroase echipe de școlari, prezente în mai toate competițiile organizate în raion și chiar în capitală. Ne amintim, de pildă, de „Cupa orașului București", organizată la atletism și gimnastică și în care elevii acestei școli au fost prezenți la nivel de sute.

Într-o zi însă, tînăra profesoară a fost pusă într-o serioasă încurcătură... A venit la ea în cancelarie o delegație de elevi care a rugat-o să-i ajute în alcătuirea unei echipe de... rugbi! Este lesne de imaginat surpriza propunerii ca și frămîntarea profesoarei. Dar, cu zelu-i cunoscut, în zilele următoare, profesoara Lucescu a și început să... materializeze inițiativa elevilor ei.

Mai multe concursuri de selecție au ajutat-o să stabilească un prim lot de viitori rugbiști. Criteriul de selecție: elevii voinici, cu o bună viteză de reacție și deplasare. O condiție sine qua non pentru promovarea în lot: pe carnetul fiecăruia dintre elevi să se afle numai note de la 7 în sus...

Și astfel a început munca propriu-zisă de instruire. Antrenamente de două ori pe săptămînă, pregătirea fizică generală și specifică și de însușire a unor elemente de tehnică individuală. Cum să pasezi, cum să execuți un placaj, cum trebuie să culegi un balon și să-l culci în spațiul de țintă... În fine, avem de-a face cu o veritabilă clasă experimentală a inițierii în rugbi prin specializare timpurie. O clasă „sui generis"...

În carnetul intitulat „RUGBI", profesoara Lucescu și-a făcut cîteva însemnări semnificative. De pildă: evidențiați la pregătirea fizică: **Ion Radu, Vasile Pădureanu, Tudorel Barbu, Vasile Tata**. În însușirea elementelor de tehnică — **Ștefan Dumitrache** (nota noastră: este și campion pe școală la sprint) și **Florin Iordănescu**; în placaje — **Ion Rucăreanu** și **Ion Scarlat**.

Pregătirea propriu-zisă a lotului a alternat cu vizionarea unor meciuri de rugbi din campionatul de calificare, din cel republican. Ceva mai mult, micii rugbiști de la „65" s-au numărat și printre spectatorii finalei „Cupei campionilor europeni", dintre **Grivița Roșie** și **Stade Montois**.

Au fost susținute și primele meciuri. Deocamdată — cu caracter demonstrativ. Formația s-a închegat tot mai mult de la un meci la altul. În așteptarea unei competiții oficiale (parcă știm că consiliul orășenesc U.C.F.S. avea în această privință, un proiect mai vechi...), rugbiștii școlii se pregătesc de zor, sub conducerea inimoasei lor profesoare, al cărei exemplu nădăjduim să nu rămînă singular...

Tiberiu STAMA

P.S.: Antrenorul federal, profesorul Aurel Barbu, *ne-a relatat recent că la federație s-a prezentat o delegație de elevi de la Școala de 8 ani nr. 65... Propunerea lor — să se înființeze un campionat școlar. Așa cum, de pildă, se întîmplă la fotbal, la gimnastică, la natație. Nu ne îndoim că federația de specialitate va ține seamă de această interesantă propunere.*

Răsfoind PRESA STRĂINĂ

Se vor organiza campionatele mondiale de schi în Chile?

După cum s-a mai anunțat, viitoarele campionate mondiale de schi vor avea loc în 1966 în Chile. Chiar de la început, fixarea disputării competiției în această țară a provocat multe nemulțumiri.

În această ordine de idei, ziarul francez „L'Equipe" publică sub semnătura lui Serge Lang un articol în care se comentează aspectele acestei probleme.

„În afacerea campionatelor mondiale de schi — scrie printre altele autorul — *s-a intrat în faza declarațiilor și a comunicatelor. După ce Marc Holder, președintele federației internaționale de specialitate și-a exprimat temerile sale în privința lucrărilor de amenajare care nici n-au început, secretarul aceluiași for, Sigge Bergmann, a declarat la rîndul său că viitorul congres al F.I.S. din iunie 1965 are datoria să retragă dreptul de organizare acordat statului Chile, dacă pînă în luna februarie organizatorii nu vor prezenta un plan concret de măsuri și asigurarea că-l vor putea duce la capăt. Separat, există nemulțumiri în privința datelor fixate pentru competiție.*

Deși din Santiago de Chile vin asigurări verbale că toate problemele vor fi rezolvate favorabil, totuși există multe temeiuri să se creadă că acest conflict nu se va putea aplana ușor".

Autorul, trecînd în revistă o serie de alte probleme legate de aceste eveniment conchide că vina principală o poartă F.I.S. care a acceptat candidatura statului Chile fără să analizeze temeinic posibilitățile reale de care dispune stațiunea Portillo de a organiza o competiție cu caracter mondial.

Se poate mai repede?

Un cititor al ziarului italian de specialitate „La gazzetta dello sport" s-a adresat redacției cu rugămintea de a-i răspunde dacă specialiștii consideră că va fi posibil ca într-un viitor apropiat un înotător să ajungă să înoate sub 50 de secunde pe 100 m, iar un atlet să alerge sub 10 secunde. Cititorul se referea la recordul mondial stabilit de francezul Gottvalles cu 52"9 și egalat de americanul Steve Clark la Tokio într-o ștafetă de 4×100 m și de unele rezultate sub 10 secunde înregistrate în proba de 100 m alergări, dar neomologate, printre care și „cazul" Bob Hayes cronometrat electronic la Tokio cu 10 secunde dar care în realitate se pare că a coborît sub această limită.

Ziarul s-a adresat unor cadre de specialitate care, după o largă și bogată expunere teoretică, au ajuns la următoarele concluzii științifice: recordul de 100 m este incontestabil mult mai susceptibil de a fi ameliorat mai repede decît cel de la 100 m. plat, alergare datorită condițiilor și elementelor naturale și tehnice mult mai favorabile de progres. După părerea specialiștilor se va putea ajunge în următorii ani la rezultate în jurul a 45 de secunde la 100 m. înot și la 9"8 la 100 m la alergare. La aceste rezultate care par acum de domeniul fanteziei, vor putea ajunge sportivi bine pregătiți, antrenați după criterii științifice riguroase, capabili de a valorifica rezerve care mai există.

După părerea specialiștilor, înotătorii americani care au evoluat la Tokio sînt capabili chiar în anul 1965 să înscrie rezultate superioare actualului record mondial (52"9) iar la 100 m alergare Bob Hayes, a cărei forță explozivă este unică, a demonstrat la Tokio că este în momentul de față omul-obuz capabil să fie primul atlet care să treacă zidul celor 10 secunde.

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația Piața Scînteii, tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI
tel. 17 60 10 interior 14 00

MOZAIC

● *ÎN 1959, echipa de fotbal Luton Town a fost finalistă a Cupei Angliei. O performanță majoră care sublinia valoarea acestei formații. Au trecut mulți ani de atunci și astăzi echipa se află pe locul... 21 în clasamentul diviziei a 3-a!*

Conducerea clubului, convinsă că această situație se datorește în primul rînd antrenorului, a hotărît să renunțe la serviciile lui.

Comentînd acest fapt, presa engleză scrie că prin renunțarea la serviciile antrenorului Bille Harvey, în Anglia s-a stabilit un original record: din anul 1945 și pînă în prezent, 556 antrenori au părăsit posturile lor, ceea ce în ultimă instanță exprimă fluctuația acestor cadre.

● *EXISTĂ pariuri și pariuri. Dar cel pe care l-au făcut soții John și Charleen Hillebrand, reprezintă desigur, ceva cu totul neobișnuit. Cei doi soți, buni jucători de tenis în Australia, au încheiat un pariu pe 20.000 lire cu o societate de asigurări din Londra, prin care își iau obligația ca fiica lor să cîștige... turneul de la Wimbledon pînă la împlinirea vîrstei de 26 de ani.*

Orice s-ar spune, un pariu original, mai ales dacă avem în vedere că tînăra Karen Hillebrand are deocamdată numai 7 luni!...

● *IATĂ un record care cu greu va putea fi întrecut... În echipa de fotbal U.S.O. Mondeville din Franța, joacă nu mai puțin de opt frați. Cei opt băieți sînt fiii unui membru al conducerii clubului, Kleber Achard, cel mai vîrstnic fiu, Roger, avînd 31 de ani, iar mezinul, André numai 14 ani.*

● *O TÎNĂRĂ sportivă germană, Lucki Hofmayer a realizat o performanță originală: ea a parcurs distanța de 132 km care separă orașelul München de orășelul Ratisbonn, umblînd în... două mîini.*

● *ANN PACKER, cîștigătoarea cursei de 800 m la Jocurile Olimpice, a semnat un contract cu o firmă de conserve prin care aceasta are dreptul de a folosi fotografia ei pe... borcanele diferitelor sale produse.*

● *PUBLICITATE sau nu? Municipalitatea clubului belgian Tulle s-a opus menținerii panourilor publicitare de pe stadion, pe motiv că ele „sînt deplasate și compromițătoare frumuseții orașului".*

Festivitatea de deschidere

Nocturnă festivă

Semn de bătrînețe. Mi-e frig la picioare... Iartă-mă, Cristina... Mă duc să-mi frig cerul gurii cu un espresso... Mă întorc îndată. Nu vreau să scap „dansurile polovțiene"... Mă uit în dreapta: niciodată n-am văzut luminate toate cele 600 ferestre ale celor șase blocuri gemene... Uite-l și pe dublul campion olimpic Leon Rotman... Nu pare să-i fie frig... Dimpotrivă... Hai mai repede înăuntru... „De ce nu se poate?"... „Se poate, dar vă rugăm să ocoliți prin stînga... Pentru că dirijorul are măcar dreptul de a-și vedea solistul... Nu vă supărați..." „Nu mă supăr...".

Ce bine și cald e înăuntru... Numai să n-am unde pune piciorul... De unde atîția copii? Uite-l și pe Ilie Oană, antrenorul Petrolului... E încărcat ca un balot... Paltoane, fulare, căciuli, pantaloni crosetați, genți de damă... Amîn compătimirile după espresso, sau, mai exact, după păhărelul de „trei stele", care, să fim sinceri, e mult mai indicat la ger...

Și-acum, după această introducere, să recapitulăm...

Mi-e frig la picioare pentru că gheața noului patinoar artificial Floreasca — pe care ne aflăm în acest moment, — are aproape 2 300 m pătrați, iar luminile de neon din jurul patrulaterului creează doar simulacre calorice.

Să vă spun cine e Cristina... E fetița lui Ilie Oană și una din protagonistele demonstrației de patinaj artistic de astă seară. (Astă-seară înseamnă 12 decembrie 1964, orele 18,30. 18,30 înseamnă că probele de viteză s-au consumat și a început „artisticul". Astă seară înseamnă, în sfîrșit, inaugurarea festivă a patinoarului Floreasca...).

Ce e cu „dansurile polovțiene"? E muzica pe care dansează o altă mică protagonistă — Adina Caimacan, o adevărată campioană a ritmului. E motivul pentru care nu aveam voie să trec prin fața stației. Stația era „dirijorul".

Cele șase sute de ferestre care privesc vara spre lac, astă seară, urmăresc scena de gheață a patinoarului străjuit de palatul verzui al „Automaticei". (De altfel, cele 600 de ferestre au în clipa asta pe patinoar o delegație de aproximativ 200 de copii).

De ce nu-i e frig lui Rotman? Pentru că fetița lui e pe gheață și se ciondănește cu băieții, și cade, și se ridică, și și-a pierdut fularul, și una din mănuși, și băiețul Leon e mai emoționat decît la Melbourne, pe lacul Ballarat...

Uite-l și pe nea Ilie Oană. A revenit și Cristina... Și balotul scade, prin grija mamei. Cristina e supărată pe stația de amplificare care i-a retezat Rapsodia și i-a „șters" finalul.

— Ce faci, nea Ilie?

— Îmi fac datoria de sportiv. Fapt pentru care sînt, astă-seară, aghiotantul Cristinei. Nu vreau să uit că sportul este o necesitate. Înainte de a fi o luptă pentru secunde, sportul este un aliment mai miraculos decît zahărul și un medicament mai bun decît toate unturile de pește din lume. Uneori uităm asta și preferăm să pătrundem — de cele mai multe ori din pură vanitate — pînă și neesențialul lecțiilor de — să zicem — latină, sacrificînd de bună voie ora de exuberanță la care au drept plăminii și inima...

Ieșim... La standul cu tichii și măști e coadă mare. Pe gheață, în ritm de „cha-cha", dansează cea mai mică patinatoare: Beatrice Hușțiu, în vîrstă de numai opt ani.

Întotdeauna mi-a fost teamă de precocități, dar ghemotocul blond mă obligă să mă salt pe vîrfuri, ca să nu-i scap mișcările. Mă surprinde originalitatea desenului. „Titirezul" gheței traversează cei 70 de metri ai patinoarului ca un fulg prins de curent. Apoi revine zîmbind...

Talentatul Mihai Stoenescu se prezintă cu un „Mefisto" care față de cel autentic nu are decît un păcat: acela că nu reînnoiește legendara ofertă... În sfîrșit, Elena Mois, campioana, atîția focul admirației în privirile mamelor, care par să-și asume angajamente complete în privința odraslelor lor.

Începe carnavalul... Fără gondole, fără mandoline, fără torte... Dar „Valsul patinatorilor" animă imediat uriașul perpetuum mobile multicolor... Fete cu paiete, băieți cu veste stil Alain Giletti, copii cu... colerete, draci negri în maiouri complete... Caruselul pe gheață curge fără oprire, oferindu-se parcă unui pictor deocamdată absent...

Ioan CHIRILĂ
Fotografii: I. MIHAICA

Beatrice Hușțiu, „mezina" nocturnii

O fază obișnuită de rugbi...

...a unui meci oficial disputat pe stadionul Colombes din Paris. Vă prezentăm pe doi dintre jucătorii surprinși într-o palpitantă acțiune: Primul din stînga nu este altul decît cunoscutul atlet francez pe 100 m., Piquemal care s-a hotărît ca în perioada sezonului de iarnă să joace rugbi (și joacă foarte bine mai ales datorită vitezei sale). Al doilea jucător (din spatele lui) care încearcă disperat să-l placheze nu este altul decît fiul binecunoscutului actor Jean Marais.

VARIETĂȚI

Recorduri... nedorite

Fotbalul american (este vorba de un fel de rugbi) s-a afirmat ca cel mai dur și cu consecințele cele mai tragice dintre toate disciplinele sportive din lume.

Bilanțul anului 1964 nu face decît să confirme acest lucru. De-a lungul întregului sezon au murit pe teren nu mai puțin de 23 de jucători, cu doi mai mulți față de cifra înregistrată în cursul anului trecut.

Relatînd aceste date, multe din ziarele americane menționează că și numărul de grave sau ușoare accidente a crescut mult și cer să se cerceteze amănunțit cauzele, propunînd să se ia măsuri pentru o mai bună asigurare a capacităților fizice ale jucătorilor și a unei intervenții medicale mai operative.

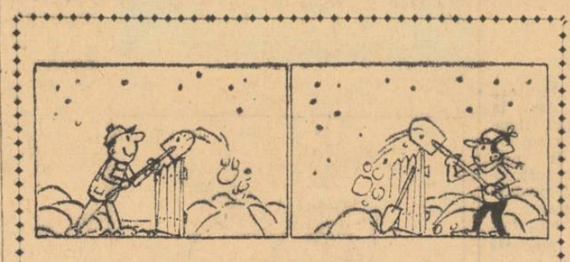

...Voleibaliștii

C. GHEORGHE

ZĂPADA ȘI...

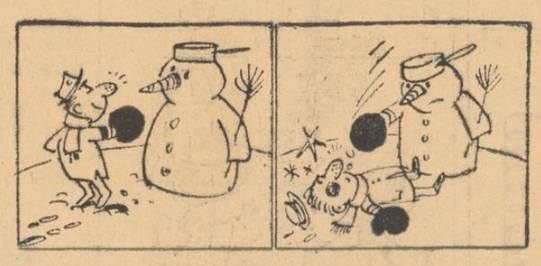

...Boxerii

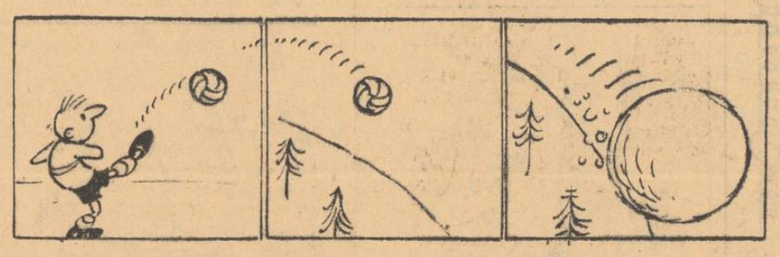

...Fotbaliștii

Un stadion cu 240 000 locuri

În presa argentiniană se discută în ultima vreme despre un grandios proiect sportiv. Este vorba de construirea pe un teren de peste 30 hectare a unui uriaș complex sportiv cu un teren de fotbal cu 240 000 de locuri. În prima fază ar urma ca stadionul să aibă 140 000 locuri pe bănci și 100 000 în picioare.

Separat ar urma să se construiască bazine de înot, terenuri de baschet, piste de atletism etc., care în ansamblu ar reprezenta cel mai mare complex sportiv din lume

Președintele clubului Boca Juniors, J. Armando, inițiatorul acestui proiect, a declarat după întrevederea sa cu președintele Republicii Argentina, dr. Arturo Illia, că în principiu au fost stabilite datele principale și că în luna februarie 1965 lucrările vor putea începe

Herbert Elliot din nou pe pistă!

Ziarele de sport au consemnat recent un mare eveniment: faimosul Herbert Elliot, recordmenul mondial la 1 500 m în 3'35"6, considerat unul dintre cei mai buni alergători din lume în ultimii zece ani, s-a decis să revină pe terenurile de sport!

Campionul olimpic a putut fi urmărit la antrenament (de șase ori pe săptămînă) executînd un program complex, față ce a declarat el la stăruințele reporterilor sportivi, dornici să cunoască motivele care l-au determinat să revină pe pistă.

— Am abandonat atletismul de patru ani, dar așa cum susține antrenorul meu Percy Cerruty, nu mi-am pierdut însușirile mele atletice. Nu am decît 26 de ani și cred că pentru viitoarele mele apariții pe distanțele de 5 000 m, 10 000 m și maraton pentru care m-am decis, cred că nu este o vîrstă înaintată.

La rîndul său Percy Cerruty, antrenorul său, a declarat:

— Zatopek a avut 30 de ani cînd a cîștigat 3 medalii de aur la Helsinki. Elliott va avea aceeași vîrstă cînd se vor disputa Jocurile Olimpice din Mexico. Cu însușirile sale, Herbert va fi, după opinia mea, un alergător ideal pentru distanțele lungi. Îl pregătesc cu atenție și viitoarele lui apariții pe pistă vor confirma anticipările mele.

ȘAH

Rundă în campionatul R. P. R...

Rundă în finala campionatului republican, într-o după-amiază de duminică. Pentru iubitorul jocului pe 64 de pătrate, evenimentul nu suportă concurență. Nu mai importă programul teatralo-cinematografic, de la televizor sau din sala Floreasca. Înarmat sau nu cu șah de buzunar, el este prezent în sala de joc, urmărind cu sufletul la gură, pe imensa arenă cu zece terenuri de luptă, bătălia dintre armatele albe și negre, anticipînd mutările maeștrilor și bucurîndu-se dacă le-a „ghicit", savurînd o combinație și rămînînd decepționat cînd o partidă decurge monoton, în așteptarea parcă a remizei salvatoare...

Așadar, iată-ne în sala de joc, în zi de rundă. Instalat comod pe scaun, spectatorul începe să examineze pe tablele mari de demonstrație partidele care abia au început. Inginerul Leonida Zetlin, care și-a adus și un mic șah de voiaj, urmărește în primul rînd partida lui Gheorghiu — care continuă să fie liderul turneului — cu orădeanul Mihai Suta, Gheorghiu, cu albul, a deschis cu 1.e4. Suta a răspuns cu mutarea favorită c7-c5: deschiderea siciliană. Partida decurge într-un ritm viol. Gheorghiu se simte în elementul său și pornește pe flancul regelui la un atac care se anunță viforos. La falanga pionilor avansați, e f, g se adaugă curînd și h. Cum se va apăra Suta, al cărui rege nici măcar nu a apucat să rocheze? Calm, acesta construiește o fortăreață pentru regele propriu și pornește un contraatac pe flancul reginei. Lupta a căpătat o tensiune maximă și, în răstimpul în care adversarul său gîndește, Gheorghiu se plimbă preocupat printre mesele de joc.

Interesantă promitea — la mijlocul partidei și numai atunci — să fie și lupta de la masa I, dintre Reicher și Nacu. Se juca într-un tempo rapid și se întrevedeau parcă complicații. Dar adversarii au procedat la simplificări; schimburi de dame și turnuri și iată că a apărut un final de nebun și pioni. După două ore de joc adversarii și-au dat mîna: remiză. În sală nu au răsunat însă nici un fel de aplauze. Spectatorii nu au fost satisfăcuți de lupta sportivă...

Ce se întîmplă la celelalte partide? Neamțu și Alexandrescu au făcut în acest timp doar... 9 mutări!

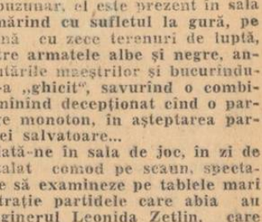

Pentru a juca, în poziția de mai sus, 10.f3!, lui Neamțu i-au trebuit mai mult de 30 minute de gîndire. Sacrificiul de pion s-a dovedit însă justificat. În timp ce piesele negre rămîn nedezvoltate, albul inițiază un atac extrem de puternic. Iată cum a continuat partida: 10...e:f3 11.g4!, Da5 12.Nc4, Cb6 13.Nb3, Cbd5, 14.C:d5, C:d5 15.D:f3, Negrul a rămas cu un pion în plus, dar problemele care îi stau în față sînt extrem de dificile. 15... Dc7 16.c4, Cb6 17.Na5, Dd7 18.Rb1, e6 19.d5, c:d5 20.c:d5, e5 21.d6, f6 22.The1, h6 23. h4, Tad8 24. De4; Ta8 25. g5, h:g5, 26. h:g5, Rd8 27. Dg6, Te8 28. g:f5, Th6 29. f:g7!, D:g7 30 De4, T:d6 31. T:d6, N:d6 32. Dd3, Dh6 33. Nd2, Df6 34. Tf1, De7 35. Ng5!, D'g5, 36. D:d6+ și, după cîteva mutări, negrului i-a căzut stegulețul ceasului de control, numeroase aplauze răsplătind jocul frumos al lui Neamțu.

Între timp, însă, se petrecuseră evenimente importante și la celelalte mese. Apărarea tenace a lui Suta nu i-a permis lui Gheorghiu să procedeze la o străpungere, iar contraatacul orădeanului atîrna ca o sabie a lui Damocles. Gheorghiu, cu un punct avans în fruntea clasamentului, nu s-a decis să riște. Iar Suta s-a declarat mulțumit cu jumătate punct la campionatul mondial de juniori, pentru a nu încerca să valorifice o poziție „mai favorabilă", cum aprecia mai tîrziu maestrul Pavlov. În concluzie, remiză la mutarea 22. Spectatorii, care așteptau în continuare o luptă încordată, nu au fost însă de acord cu considerațiunile tactice, de concurs, ale jucătorilor și nu i-au aplaudat...

O partidă a început între timp să atragă atenția spectatorilor: asaltul lui Suteu împotriva „redutei" Radovici.

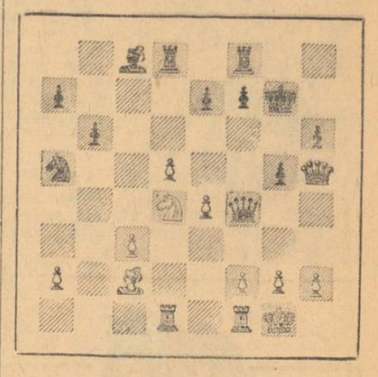

În poziția de mai sus, ultima mutare a fost a lui Radovici, care prin 21...Df4 a încercat să provoace schimbul reginelor (prin Dg4). Suteu, în avantaj pozițional evident, refuză schimbul. Partida a continuat astfel: 22.De2, De5 23.De3, Df4 24.De2, g4 25.g3, De5 26.h3, f5 27.e:f5, D:e2 28.C:e2, Cb7 29.Cf4! (negrul nu poate lua pionul f5 din cauza pierderii calității) 29. g:h3 30.Tfe1, Tf7 31. Rh2, Cc5 32.g4, Td6 33. R:h3, Nd7 34. Ce6+, N:e6 35.d:e6, Tf8 36. T:d6, e:d6 37. Td1, Td8, 38. e7, Te8 39.T:d6, Rf7 40. f6, Cb7 41. Td7 și, în aplauzele spectatorilor, negrul se recunoaște învins.

...Tablele de demonstrație continuă să fure atenția iubitorilor de șah. Criza de timp a lui Gavrilă, manevrele tactice care-i asigură lui Soos avantaj la Partos, remiză fără multe complicații dintre Radovici și Ciocîltea, remiza dintre Pușcașu și Pavlov...

O zi obișnuită de finală...

U. VĂLUREANU

Idei... de tricotaje

...vă dau schițele noastre. O platcă nouă, modernă cu colț, renovează puloverul ca și cozorocul și pomponul aplicate căciuliței, care se transformă într-o „șăpcuță" de iarnă. Jos combinarea vestă-pulover iar în dreapta, din același material cu fularul și căciulița, se arată cum se fac mînecuțele prelungitoare ale mănușilor, pavăză bună contra frigului și vîntului.

Ghidul gospodinei

MENIUL SĂPTĂMÎNII

— Cremă de zarzavat cu smîntînă; tăiței cu varză; cartofi de ciocolată.
— Ciorbă de pește (oceanic); plachie de pește; clătite cu nuci.
— Cartofi în coajă cu unt; iofca cu brînză; cremă de cacao.
— Ciorbă de potroace; ciulama de pasăre — mămăliguță; compot de vișine.
— Chiftele cu varză; risotto cu sos de roșii; mere coapte.
— Salată de andive; mîncare de gulii cu carne; fructe.
— Salată de vinete; mîncare de iepure cu măsline; tort (casnica), cu frișcă.

Diferite preparate de iepure

— IEPURE LA GRĂTAR —

Pulpele de iepure, scoase din marinată și bine scurse, se învelesc în slănină tăiată felii subțiri. Pentru a nu cădea slănina de pe ele se leagă cu ață de jur-împrejur. După ce am încins bine grătarul, așezăm bucățile pe el, potrivim aragazul la moderat și lăsăm să se rumenească pe amîndouă părțile. Lîngă această friptură putem servi cartofi prăjiți cu piure ori un sos de vînat.

— IEPURE CU MĂSLINE —

Luăm bucățile de iepure din marinată — git, coaste sau picioare — și le punem la prăjit în untdelemn împreună cu 1-2 cepe tăiate mărunt. După ce s-a rumenit carnea turnăm deasupra, puțin cîte puțin, apă călduță. Lăsăm să fiarbă pînă se moaie. Separat prăjim, tot în untdelemn, 20 bucăți arpagic, care-l punem tot peste carne, — cînd este fiartă — împreună cu 200 g. măsline. În prealabil măslinele trebuie crestate și fierte 10-15 minute. Pentru a da mîncării un gust mai picant se adaugă și 1/2 pahar de vin (de preferință roșu). Se lasă să scadă. La sfîrșit se mai pun cîteva rondele de lămîie, curățite de coajă. Se servește și rece.

Moda pentru bărbați

La Expoziția realizărilor economiei naționale am putut remarca evoluția modei pentru bărbați. Aceasta urmează același curs ca și moda pentru femei, deși evoluția ei este mai lentă și mai ponderată. Din punct de vedere al materialelor (care constituie unul din principalele elemente în îmbrăcăminte) anul acesta sînt moderne atît stofele simple cît și cele cu desen și stofele ușor păroase.

Desenele acestor stofe sînt moderate, păstrînd o linie discretă, dungi fine, mai late, carouri mici, desene fantezi și uni pentru anumite ocazii.

În acest an vor fi folosite la îmbrăcămintea bărbătească culorile tabac, frez și ocru pînă la maro și oliv închis, dar nu vor fi neglijate nici griurile pe diferite tonuri. Pentru tineri culorile sînt mai vii (oliv, albastru petrol, crem auriu etc.).

Ca linie, umerii costumelor sînt puțin mai drepți, talia este mai sus și cambrată, sacoul evazat spre poală, în special cel clasic. Sînt moderne reverele înguste, iar costumul este însoțit de vestă fie la un rînd, fie chiar la două rînduri. Pantalonul este îngust și fără manșete.

Linia paltoanelor este aproape dreaptă, cu un aspect lejer și moale, avînd lungimea pînă imediat sub genunchi.

SFATURI COSMETICE

Pentru a ne prezenta cît mai bine cu ocazia sărbătorilor Anului nou trebuie să luăm din timp o serie de măsuri destinate înfrumusețării aspectului nostru exterior. Este de la sine înțeles că lăsînd totul pentru ultimul moment nu vom reuși nici pe departe să atingem scopul urmărit. Mă adresez mai ales acelor persoane care se neglijează și nu se îngrijesc cu regularitate.

OBRAZUL. Ca primă măsură se impune curățirea lui zilnică. Aplicarea de creme adecvate, printr-un masaj ușor, insistînd mai ales asupra regiunilor care prezintă riduri. Stoarcerea din timp a punctelor negre. Aplicarea la 4—5 zile, de măști hrănitoare sau măști specifice tenului respectiv (absorbante, hidratante, emoliente, anticongestive etc.).

Curățirea în profunzime, fie că o facem singure, fie că apelăm la serviciile cosmeticienei, să fie executată din timp pentru a lăsa răgaz pielii să se liniștească, știut fiind faptul că la majoritatea persoanelor deabia după 3—4 zile de la efectuarea tratamentului cosmetic, se observă rezultatele. O atenție deosebită se va acorda ochilor care vor fi spălați zilnic cu infuzie de mușețel, iar dacă prezintă cearcăne, iritații etc. se vor aplica, timp de 15 minute, tampoane de vată înmuiată în infuzie de tei sau mușețel.

GÎTUL ȘI DECOLTEUL. Pentru a nu exista o disproporție izbitoare între pielea gîtului, decolteului și a obrazului se impune ca de toate îngrijirile acordate feței să beneficieze și aceste regiuni. În special vom pune accentul pe masajul lor cu creme hrănitoare.

PĂRUL. — Părul se impune să fie periat și masat zilnic la rădăcină. Dacă obișnuim să ne vopsim sau dacă dorim să ni-l ondulăm permanent trebuie să ne decidem din timp, în felul acesta evităm aglomerația de la coafor și îi dăm posibilitatea să se aranjeze mai frumos. Dacă avem un păr subțire și uscat îi vom face înainte de a-l spăla 2—3 băi de ulei. În felul acesta va fi lucios și suplu.

PICIOARELE. Dacă suferim de hipertrihoză vom avea grijă să îndepărtăm din timp de pe picioare excesul de păr. În cazul în care avem călcîiele crăpate, vom face cîteva băi calde la picioare, le vom răzui cu piatră ponce și le vom unge cu vaselină.

Anca BOGDAN

...Se schimbă, apoi revine, de cele mai multe ori cu mici nuanțe față de cea care a mai fost — hăt demult... Acum, un aspect actual — că nu putem zice nou — al modei, este cel al nasturilor — neapărat mici și mulți — la două rînduri.

De la paltonul mare, la capodul cel comod, trecînd prin rochița de toată ziua și taiorul „mai elegant" — acestea chiar cu un decolteu foarte vizibil — cele două rînduri dese de nasturi, dau nota de moment (cît ține?) a modei feminine.

De subliniat, nasturii să fie mici și „clasici", ca să nu zicem obișnuiți... Singurele excepții care dau o mică libertate fanteziei sînt cei împletiți din șnururi sau sutașuri iar la modelele mai sobre, nasturi îmbrăcați cu materialul respectiv.

Desene de Tanți PFENNINGS

Imitații de bijuterii

Fabrica „Victoria" din Timișoara ne-a obișnuit cu surprize plăcute, în ceea ce privește produsele pe care le pune la dispoziția cumpărătorilor. La contractările pentru anul viitor, colectivul fabricii a prezentat imitații de bijuterii, care pot constitui acum, în preajma sărbătorilor de iarnă, un cadou frumos și util (unele dintre modele se și găsesc în magazinele de specialitate).

Este vorba de broșe din metal, imitație dantelă, în plex sau cu o piatră imitație smarald (chilimbar). Foarte reușite ne par broșele în formă de frunze, cele stilizate, precum și broșele din metal, imitație dantelă, în culori natur.

Creatorii au realizat și medalioane cu piatră imitație sidef și imitație smarald, cu aplicații ornamentale sau figuri. Atît metalul medalioanelor cît și cel al lanțurilor este aurit.

Purtarea acestor bijuterii se recomandă mai ales la rochii din țesături sau tricotaje simple, în culori mai închise, ele întregind în mod fericit această îmbrăcăminte. Bineînțeles pot fi purtate și la rochii de ocazie.

Pentru bărbați au fost create butoane de manșetă cu un închizător patent, care permite introducerea lor cu ușurință în butonierele cămășilor, cu clame de cravate în garnitură.

...este foarte necesară și utilă copilașilor noștri pentru a le proteja „garderoba" și a reduce munca la capitolul „spălat". Cum sînt însă cam refractari, cînd li se „aplică", vom căuta să le facem cît mai amuzante și prietenoase prin margini în culori și prin aplicații de diferite animale. Precum și cît mai practice, cum este cea din stînga care are în prelungire un cordon cu care se încing foarte bine cei care se zbenguie mai mult sau cu un buzunăraș (modelul din dreapta) pentru cei „avansați", mai cuminți. Materialele cele mai indicate sînt finetul, șifonul, pichetul, în general materialele moi

Colțul celor mici

Desene de Simion ALEXANDRESCU

Scrisoarea lui Moș Martin

Eu, bătrînul moș Martin,
Vreau să scriu la „Magazin"
Să cunoască și cei mici
Viața care-o duc aici.
Toată toamna am mîncat
Pînă ce m-am îngrășat,
Mere pădurețe, mure,
Jir și ghindă din pădure,
Iar acuma gras, voinic,
Nu duc grijă de nimic.

Vizuină mi-am făcut,
Mușchi pe jos am așternut,
Iar cînd gerul o să vină
Voi intra în vizuină
Să fac „nani" și „sfor-sfor"
Pînă-n luna mărțișor
Cînd din somn mă va trezi
Vintul cald de Miază-zi.

Florin IORDACHESCU

GHETUȚELE

Vai, vai, vai, micuțe fete
Și-a luat Găbica ghete
Noi, de lac, strălucitoare
Alb cu negru la culoare.

Toată ziua le privește
Și mereu le lustruiește,
Ziua le ține-n dulap
Noaptea le pune sub cap.

Cele vechi le-a aruncat
Că nu-s bune de-nclțat
Iar pe cele noi le vrea
Chiar și cînd e vreme rea.

Da-ntr-o zi Doinel, cățelul
Le-a făcut ghetelor felul:
Cînd se jucau amîndoi
Le-a murdărit de noroi.

A plîns mult atunci Găbica
Dar i-a promis lui mămica
Să nu poarte pe noroi
Ghetuțele cele noi.

I. STOIA

„CIUȘ—CIUȘ"

Desen de Gh. CHIRIAC

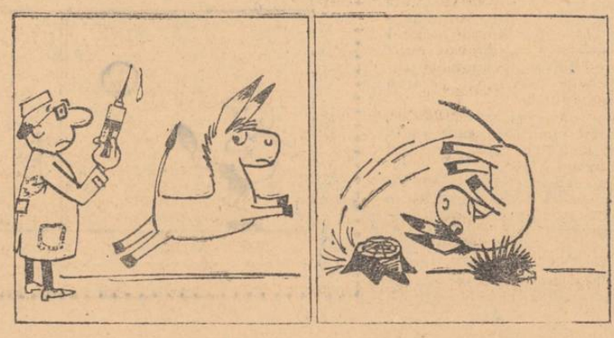

PARADOXURI

În timpul marilor călduri dușul rece, (foarte rece chiar) dă foarte rapid o senzație de căldură mai mare decît la început, pe cînd dușul fierbinte este urmat de o senzație de răcoare plăcută?

DE CE?

Pentru că reacția pielii la rece este contractarea vaselor ei de sînge, ceea ce duce la menținerea sîngelui în adîncurile organismului, deci la păstrarea și acumularea căldurii în acesta. Din contra, dușul cald dă dilatația vaselor de sînge ale pielii urmată de pierderi mari de căldură la suprafața corpului și deci dă senzația de răcoare.

Premiul american Albert-Lasker pentru cercetări medicale pe anul 1964 a fost decernat zilele trecute la New York. Alături de premiul Nobel acest premiu reprezintă una din cele mai importante recompense mondiale.

Cei cărora li s-a decernat premiul pe anul acesta sînt:

— Dr. W. Kline — directorul Spitalului de stat Rockland din New York — pentru descoperirea efectului terapeutic euforizant al unui medicament cunoscut în medicină în tratamentul tuberculozei (iproniazida). Medicamentul a fost folosit cu succes în depresiuni nervoase grave.

— Dr. R. Dulbecco de la Institutul de cercetări biologice Salk din San-Diego pentru date noi cu privire la origina virotică a tumorii canceroase și comportarea virusului în contact cu celula animală.

— Al treilea premiat este profesorul de virologie al Universității din Berkley, H. Rubin. El a descoperit că virusul sarcomului Roux (care e tot o formă de cancer) transformă țesutul benign în malign numai cînd se asociază cu un alt virus. Această descoperire deschide un drum nou cercetărilor cancerului, pentru că dovedește posibilitatea ca unele celule să poarte în ele elementul biologic cancerigen care nu începe să se manifeste decît dacă capătă anumite condiții noi (în cazul experiențelor dr. Rubin, acest factor nou a fost dat de asocierea cu un alt virus). Drumul nou al cercetărilor trebuie însă să lămurească legile fundamentale ale creșterii și reglării celulelor.

★

În aceeași ordine de idei se impune și recenta descoperire a cercetătoarei sovietice Galina Deiciman de la Institutul oncologic experimental din Moscova. Ea a descoperit modul de producere a imunității unor animale împotriva unui virus cancerigen prin vaccinarea lor repetată.

Dr. V. I.

MEDICUL vă sfătuiește

Tutunul și tuberculoza

Substanțele vătămătoare rezultate din arderea tutunului și a foiței duc cu timpul la transformări degenerative ale țesuturilor și vaselor arborelui respirator. În Anglia, unde fumatul este foarte răspîndit, cancerul pulmonar a produs în 1955 circa 15 000 de decese la bărbați și 2 500 la femei. Cifrele acestea arată o creștere triplă la bărbați și dublă la femei a deceselor prin cancer pulmonar, în intervalul 1944—1955 față de ceea ce se observa în urmă cu zece ani. În Africa de nord, unde femeile nu fumează, cancerul pulmonar se întîlnește numai la bărbați. Conferința internațională din 1952, convocată la Louvain, în Belgia, pentru studierea cauzelor cancerului pulmonar, a ajuns la concluzia că există o legătură sigură între această boală și fumat. La aceeași concluzie a ajuns și comisia de savanți americani care a studiat retrospectiv efectele fumatului pe un interval de zece ani — la un număr de peste un milion fumători. În ultimii ani s-a și izolat o substanță — „benzpirenul" — rezultată din arderea tutunului. Experimental, inhalarea benzpirenului a reprodus cancerul pulmonar.

Se știe că tuberculoza adultului, deși are la bază infectarea cu bacilul Koch, se instalează, progresează și termină prin a ucide bolnavul neîngrijit rațional, drept rezultat nu al **infectării** ci a unor condiții sociale și medico-sanitare neigienice. Infectarea organismului uman cu bacili Koch se realizează de regulă în vîrsta copilăriei. Condiții specifice omului fac, în imensa majoritate a cazurilor, ca bacilii inhalați în copilărie să rămînă închistați ani îndelungați, adesea toată viața, în ganglioni, în plămîni și alte organe, fără a turbura desfășurarea unei vieți normale, echilibrate. Adultul se îmbolnăvește de tuberculoză numai cînd condiții speciale duc la ruperea barierelor fibroase din ganglioni, la înmulțirea bacililor închistați, la dezechilibrul umoral determinînd apariția turburărilor caracteristice bolii tuberculoase. Citățm printre asemenea cauze: viața dezechilibrată prin lipsa unui program igienic, de muncă și de odihnă, excesele și lipsurile alimentare, traumatismele grave sau repetate, neuropshice, anumite boli cronice ca diabetul, alcoolismul și, nu printre cele mai rare cauze, **tabagismul.**

Fumatul irită, și efectele se arată mai curînd sau mai tîrziu. Faringele și laringele, căile respiratorii, traheea și bronhiile sfîrșesc totdeauna prin a se congestiona și inflama, provocînd hipersecrețiția și expectorația bine cunoscute din primele ore ale dimineții a fumătorilor. Tusea însoțitoare constituie un traumatism, a cărui repetiție duce, de-a lungul anilor, la ruptura țesutului pulmonar, la dispariția fibrelor elastice, elementul funcțional cel mai important în procesul primenirii cu aerul proaspăt necesar oxigenării întregului organism. Plămînul se transformă într-un organ lipsit de elasticitate, friabil, receptiv inflamațiilor. Acțiunea simultană exercitată de intoxicația tabagică asupra celorlalte organe, creează condițiile îmbolnăvirii tuberculoase.

Un număr important de bolnavi de tuberculoză au, printre cauzele unice sau multiple de îmbolnăvire la vîrsta adultă, fumatul. În schimb, procesul de vindecare a tuberculozei este științific dovedit a fi incompatibil cu tutunul.

Turburările grave, deși adesea inaparente, dar multiple și interesînd toate funcțiile organice, produse de fumat, constituie un obstacol în calea vindecării leziunilor tuberculoase. Congestiile banale supra-adăugate focarelor inflamatorii tuberculoase, inflamația cronică a căilor digestive produsă și întreținută de intoxicația tabagică, turburările acestora manifestate prin inapetență, prin indigestii, constipații etc. se însumează inapetenței și insuficienței hepatice, simptome obișnuite ale tuberculozei.

În lumina acestor constatări, renunțarea la fumat se impune pentru realizarea cu succes a vindecării. De îndată ce au luat cunoștință că fără a lăsa tutunul nu se pot vindeca, numeroși bolnavi întreabă cum trebuie să procedeze. Este de datoria noastră să-i ajutăm. Renunțarea la fumat este un act de voință. Fiind vorba de un reflex condiționat fixat de-a lungul anilor, hotărîrea bolnavului va fi completată cu ajutorul gargarismelor de nitrat de argint în soluție de 0,5 la sută la 1 la sută. Aspirarea fumului de tutun după ce bolnavul și-a clătit gura, dă o senzație dezagreabilă ca și gargara cu o soluție de acid tanic 2,5 la sută.

Dr. AL. S.

Există andropauză?

Existența andropauzei sau a climacteriului masculin considerată ca o epocă critică sau de tranziție între starea de adult și bătrînețe, a fost mult discutată în medicină.

Deși la mulți bărbați manifestările caracteristice acestei perioade trec neobservate, climacteriul masculin există totuși și trebuie privit, ca și cel feminin, ca un complex de manifestări generale ale organismului ce au la bază începutul involuției glandelor sexuale. Andropauza apare tîrziu, între 50—60 de ani, instalîndu-se mai lent, mai progresiv decît menopauza.

Activitatea sexuală scade după 55—60 de ani, dar poate să se mențină pînă la 70—80 de ani, iar capacitatea de fecundare mai redusă poate fi conservată chiar pînă la 80 de ani.

Declinul sexual poate fi rezultatul intricării unor factori constituționali, tonus neuro-endocrin, boli organice și endocrine ale perioadelor de viață precedente, factori psihologici sau anumite condiții sociale.

Labilii, nervoșii, cei la care oboseala, emoțiile și munca de suprasolicitare sînt de lungă durată, fac un climacteriu precoce.

Sînt bărbați care au manifestări de andropauză mai accentuate, devenind clinice. Turburările psihice cele mai frecvente sînt: stările depresive, iritabilitatea, emotivitatea exagerată.

Alteori astenia fizică și intelectuală, turburările de memorie întovărășesc scăderea capacității de muncă. Uneori se pot declanșa adevărate nevroze, în care și factorii de mediu își au rolul lor.

Mulți sînt preocupați de ideea că au îmbătrînit și chiar obsedați de limitarea virilității lor. La alții preocupările sexuale ajung pe primul plan. Unii indivizi își schimbă firea, devenind iritabili, capricioși.

Turburările vaso-motorii, valurile de căldură se însoțesc de transpirații, amețeli, furnicături. Dintre turburările cardio-vasculare se ivesc uneori palpitații, tahicardie sau chiar tensiune arterială oscilantă.

Hipertrofia prostatei, expresie a unui dezechilibru hormonal, apare adesea în această epocă. De asemenea, se manifestă și tendința de obezitate, la început pe torace și abdomen, apoi generală.

Prevenirea turburărilor andropauzei începe cu psihoterapia pe care medicul trebuie să o facă, prezentînd această epocă ca un fenomen fiziologic de vîrstă.

Trebuie să se acorde importanța cuvenită regimului alimentar care la nevoie trebuie să fie hipocaloric, cu reducerea dulciurilor și grăsimilor pentru a preîntîmpina tendința la îngrășare. Gimnastica, plimbările pe jos în aer liber, odihna activă sînt factori necesari menținerii igienei psiho-fizice a acestei epoci.

Se vor evita alcoolul, tutunul, excesul de cafea și toate excitantele nervoase.

Pentru ameliorarea funcției hormonale va trebui consultat medicul care de la caz la caz va recomanda hormoni masculi, tratament care poate fi făcut timp îndelungat.

A. MATTY

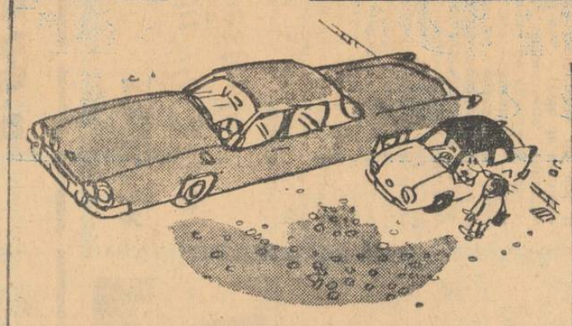

— Păi, bine măi frate, cum o să plătesc la fel ca harabaia asta ?!?...

— Acum o să creadă că n-am vrut să plătesc...

ŞT. MUNTEANU

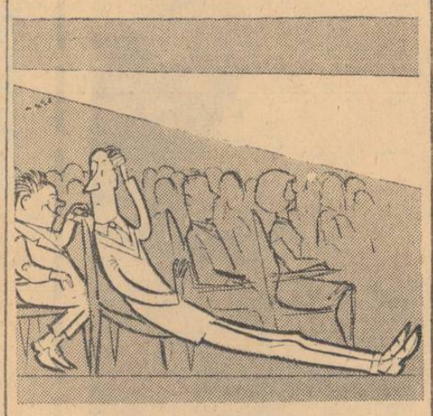

— Vă rog fiți amabil și stați mai jos !

PAVEL ILIEŞ

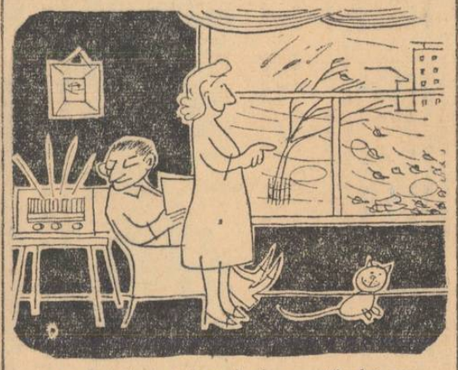

— Buletinul meteorologic anunță vînt puternic.
— Minunat ! Înseamnă că are cine să măture strada.

FRED GHENADESCU

— Stați în cabină de 10 minute ! Nu vine tonul ?
— Așî ! nu vine tramvaiul.

S. NOVAC

— Frumos din partea ta, Tase; îți vorbesc de-o oră, iar tu nu catadicsești să-mi spui barem un cuvînt !

Cîinele...

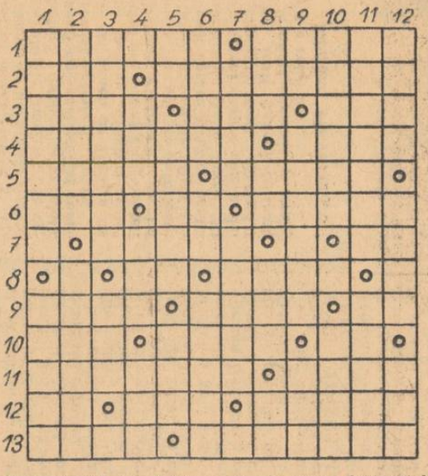

ORIZONTAL : 1. A fost transformat în cerb și sfîșiat de proprii săi cîini (mit.) — „Nu-i numai un cîine scurt de ". 2. Cînoși. — Cîine mic, cu bot scurt și turtit. 3. ...Sergheevna, eroina lui Cehov din „Doamna cu cățelul". — Grup de albine — ...Robici (cîntăreț de muzică ușoară). 4. Rid și cîinii de el... — — Vînător de inimi. 5. Numele a două rîuri din Galia. — Sare a acidului tanic. 6. Rîu în Canada — Notă redacției. — Cîine mare și lățos. 7. A asmuți un cîine. — Două din patru ! 8. Din cîine ! — Cîine de talie mică și cu păr pufos. 9. Personaj din vechime. — — Cîine cu cap mare și bot turtit. — Posesiv. 10. Localitate în Suedia. — Nume feminin — Berliu. 11. Autorul poeziilor „Cîinele sufletului" și „Inimă de cîine". — Alintare pentru cîine. 12. Alungare pentru cîine... — Insulă în Danemarca. — Cîine ce seamănă cu ogarul. 13. Se mișcă ușor și repede, ca un cîine de vînătoare. — Cîine legendar cu trei capete, paznic al Infernului (mit. pl.).

VERTICAL : 1. Plantă erbacee, numită și „limba cîinelui". — Zeița vînătorii, apare deobicei în tovărășia unei căprioare sau a unui cîine. 2. Crescătorii de cîini. — Semn al belșugului, pe coada cîinelui ! 3. Taie frunză la cîini (leg.) — Cîine de talie mare, cu păr scurt și botul gros. 4. Oază în Sahara. — Altă interjecție pentru alungat cîinele — Stare proastă. 5. Operă. — Dinte de cîine... — Ecranul pe care apar „cîinele mic" și „cîinele mare"... 6. Un cîine cu nume de... împărat ! — Scurt și mai scurt ! — Cîine mare ciobănesc. 7. „...alb", povestire de J. London, avînd drept erou principal un cîine lup. — A se expune la soare. 8. Literă elină. — Prepoziție latină. — Post de prim ajutor (abr.) — Doctor. 9. Apărate de cîinele ciobănesc. — Zeu egiptean, cu cap de cîine și corp de om — Trăsură englezească. 10. Cîinele. — Cu calități pozitive (fem. pl.) 11. Credincios ca un cîine. — Cîine de vînătoare. 12. Nume clasic de cîine. — Lîngă constelația „Cîinii de vînătoare". — Cîini plouați !

Viorica STANESCU

Cuvinte mai rare : IVO — EEL — ISARA — DODO — ARO — AIR.

...prietenul omului

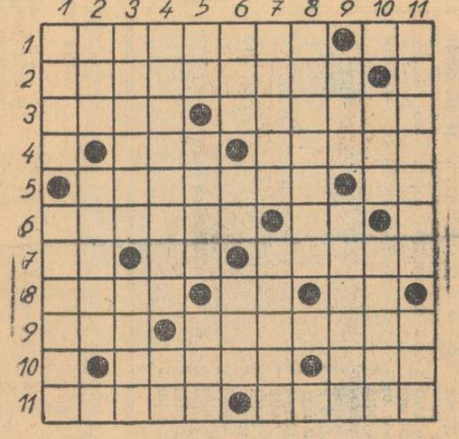

ORIZONTAL : 1. A trece ca și cîinele prin apă... — Strigăt care urmează după mușcătura cîinelui. 2. Cîineni.. la plural ! 3. Partenera cîinelui într-o fabulă de Krîlov, tălmăcită de Arghezi. — Înconjurat de cîini răi. 4. A fost în... croazieră ! — Comună în Argeș. 5. A lansat „Duminicile"... (pl.) — Și la „ogar" și la „Saint-Bernard" ! 6. Profesor... de cîini ! — ...Zorab ! 7. Interjecție de durere... — Ham !... parțial ! — Cîinele ieșit din iarnă (pl.). 8. Gimnastică de cîine... — „Pe el" ! în limba cîinească. — Transilvania. 9. Sînt uimit... — „Iarba cîinelui". 10. Ordin de aducere... canin. — Astfel. 11. Cîini dresați, la circ... — Calitate a unor cîini.

VERTICAL : 1. Cinește... la înot ! — Cîinele și pisica ! 2. Refren popular. — Popor din vechime. 3. Fuge ca ogarul. — Dorim. 4. Strînge cîinii vagabonzi. — Bezea. 5. Cap de cățel. — Particula care a dat numele epocii noastre... — Orificiu în piele. 6. Leagăn la Arad ! — În curte ! — Rînd. 7. Face roți. — Tras... la noroc ! 8. Plantă numită și „Limba cîinelui". 9. Aicea, la mijloc ! — Vorba cîinelui... 10. Comună în Corsica. — Cîine... de pus în piept ! 11. Haită de căței comestibili... — Nu e bine să fie fără cîini...

N. CORNEA

Cuvinte mai rare : AFA—AREFU.

Noapte bună, copii !

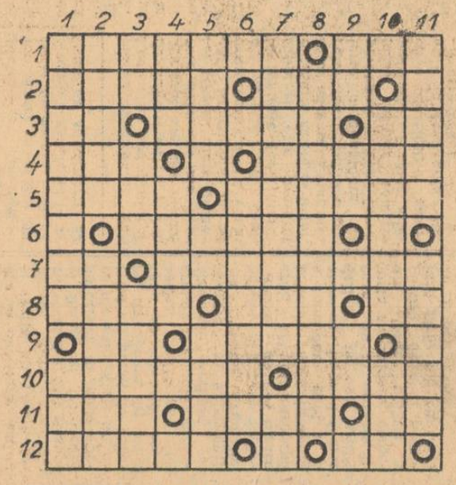

ORIZONTAL : 1. VIS. — PE PERNĂ. 2. Înfrumusețează VISELE poeților elegiaci. — Sistem în fizică. 3. În intimitatea VISURILOR — Veche cetate în Africa. — La sfîrșitul scrisorii. 4. Onomatopee corvină. — Murdărit. 5. PERINA (dim.) — PAT (pl.) 6. VIS. 7. Conjuncție muzicală... — Stăpînită (fig.) 8. Nume feminin. — Navigator rus. — Un capăt de... oghial ! 9. Început de coșmar ! — Pe aripi de zefir... 10. AȘTERNUT (pl.) — Luminează noptile bucureștene... 11. A început să ATIPEASCA... — ENE. — Insulă muzicală. 12. Vechi locuitori ai Franței și Angliei (fem.) — NOAPTE BUNĂ !

VERTICAL : 1. CASCAT (fem.) — Vechi locuitor al țării noastre. 2. Oraș în Bolivia. — LIN (fem. pl.). 3. Luminează NOPȚILE din Egipt. — Arhaic (abr.) — PUIȘOR. 4. Întreprinderea tehnometal. — Operă. 5. Lexicograf francez. — Molibden. — Gravor și desenator francez (1595—1667). 6. Pe NOPTIERA... de spital. 7. CUVERTURA (pl.) — În centrul lumii ! 8. COȘMARE... 9. Cesium. — Pronume. — Sfîrșit de noapte... 10. VEGHIAT (fem.) — Cele mici sînt la începutul NOPȚII (sing.) 11. SOMN... — ...LIN.

Lucia BALENTY

Cuvinte mai rare : ERT. — ORURO — NOEL — ASNE.

Cuvinte ÎNCRUCIȘATE

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

DIN ANTICHITATEA GREACĂ ȘI...

ORIZONTAL : Anadiomene—E — Negați — Galen — Atena — Pii — Ve — X — Narcis — Ora — Aloe — Artemis — Ger — Aru — R — K — Ou — Aristofan — R — Asia — Sti — A—Alcesta — Inși — Ee — Titicaca — Mirmidon — Lud — Ata — Palamede.

...MITOLOGIA APOCRIFĂ

ORIZONTAL : Capitală — Toc — Păzitori — Re — Fose — Eca — Pat — Arn — Dea — Elsa — Tisa — Lala — T — P — Continente — Ac — Ts — Temei — Poni — Za — Etna — Upa — Latina — G — Sivoi — Ist — Ri — Alarmă — Metal.

PE FAȚĂ

ORIZONTAL : Crema — Martora — Romane — Plecat — Osoși — Pt — Navă — Sută — Sleau — Ac — E — Ititi — Trasă — Tiv — Praf — Ilin — Am — Așa — Ar — Ett — Pall — Fatoși — I — Tacîm — Mimi — M — At — Surîs — Lăut — Lui — Tic — Av — Tr — Eros — Machiori — Rivale — Facial.

O pictură rapidă

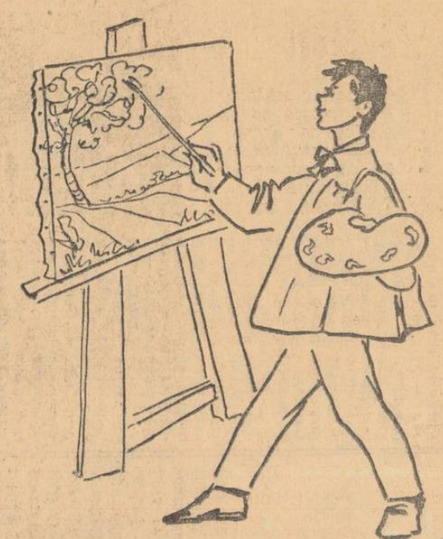

Vă voi învăța acum un truc prin care puteți uimi asistența cu remarcabilele dv. talente de pictor.

Pe un șevalet, în mijlocul camerei unde experimentați, se așează o copie a unui tablou gata pictat.

Peste această copie se pune o coală de hîrtie albă de mătase pentru a acoperi pictura și a da impresia că nu este decît o ramă simplă cu o pînză albă.

Luați o paletă pe care sînt puse mai multe cutiuțe unse pe dinafară cu vopsele de culori diferite. În realitate ele conțin ulei incolor. Fiecare cutie are și cîte o pensulă unsă cu vopsea uscată, de culoarea celei de pe cutiuța respectivă.

Luați-vă apoi o poziție de pictor aflat în plină inspirație... și începeți să „pictați" cu ulei alb tabloul acoperit cu hîrtie. Cînd hîrtia este atinsă cu ulei, devine transparentă și apare copia picturii.

Încercați cu un tablou... ieftin !

A. IOSEFINI

POȘTA Redacției

KOVACS ROSALIA — Timișcara **Ne întrebați în ce intervale de timp au loc întrecerile la patinaj artistic. Mondialele și europenele se desfășoară în fiecare an, iar olimpicele din 4 în 4 ani.**

M. S. — Iași **Dacă la unele boli nu veți găsi în rubrica „Medicul vă sfătuiește" indicații de tratament aceasta e foarte firesc, deoarece fiecărui bolnav în parte, legat de starea lui generală, de stadiul de evoluție a bolii și de anumiți alți factori, i se potrivește un anumit tratament. Or, aceasta o poate face numai medicul care consultă bolnavul. Revista dă numai cunoștințele generale necesare pentru a desăvîrși cultura sanitară a cititorului.**

C. GHITEA — București **Am dori să ne trimiteți un umor de mai bună calitate. Micile glume ce ne-au sosit, din ce surse au fost luate ?**

C ECONOMU — București **Depunerea la C.E.C. nu a reușit pe data propusă, — așa încît careul va rămîne pentru o dată ulterioară... fără o ocazie anumită !**

LICA S. — Cluj **Nu sînt probleme care să vă îngrijoreze, principalul e să nu vă lăsați frămîntat, este și o problemă de virstă. Cu răbdare, veți trece peste această perioadă.**

CONSTANTIN IONESCU — București : **„Egiptul antic" necesită unele modificări, fapt pentru care rămîne în studiu...**

FLORIN CARAGEA. — **Publicăm epigrama adresată vitezomanului :**

„Cînd dumnealui
„mulți ani" rostește,
Fără să vrei
gîndul ți-l duci
În viitor și rizi drăcește :
„Să crezi mata
că-i mai apuci !"

P. ADESPI — București **Singurul careu cu adevărat „valabil" ar fi „Literatură" Celălalt intitulat „Varietăți" ar merge (poate !) cu unele modificări de repertoriu, iar „D-ale carnavalului" nu poate... „catinda" la publicare !**

MUNTEANU DUMITRU, Podu-Turcului, raionul Adjud **Pentru stimularea memoriei vă sfătuim să faceți un tratament cu Glutarom (Glutacid), 6-10 tablete pe zi, de trei ori zilnic după mese, dar numai dacă nu aveți hiperaciditate gastrică. Concomitent puteți asocia Gerovital, 12 fiole, cîte 3 fiole pe săptămînă, în perioada cînd faceți un efort intelectual deosebit.**

Faptul că nu vă îngrășați nu constituie o problemă, dacă sănătatea dv. este bună.

BALTĂ CONSTANTIN — București **Poezia intitulată „Decoruri de vitrine" ne-a sosit la redacție. Cu părere de rău trebuie să vă spunem că revista în general nu publică poezii, în plus, versurile dv. sînt stingace și neinspirate.**

PETRE GHINTER — Constanța, str. Ion Adam nr 14, **posedă colecția revistei „Magazin" începînd cu nr. 19 și pînă în prezent și o pune la dispoziția doritorilor.**

ANA FARHAN — Iași. **Ne interesează note de călătorie cu condiția să fie scrise într-un stil atrăgător, accesibil marei mase de cititori. Dacă considerați că puteți satisface această cerință, așezați-vă pe... scris.**

GEORGESCU OLGA. — Vaslui **Nu deținem rețeta pe care o solicitați dv. Vă atragem însă atenția asupra medicamentelor antireumatismale existente.**

AUREL SCHWARTZ — București **Cu titlu schimbat și unele mici modificări, careul s-a reținut pentru un viitor, să sperăm cît mai apropiat...**

R SCURTU — Galați. **N-am intrat în posesia fragmentului despre care vorbiți.**

IORDACHE MIHAESCU — Tg Jiu **Într-adevăr, situația dv. este neplăcută, dar nu îngrijorătoare. Rana trebuie să fie văzută de chirurg și dacă nu cedează la un tratament cu ultrascurte reci și raze infraroșii, va trebui într-adevăr tratată într-un serviciu de specialitate. Ar trebui însă să vă mai vadă medicul, care ar putea prescrie un tratament fără injecții pe care dv. să-l urmați.**

D. BUJDOIU — București **Deși ideea nu este nouă, careul „Amestecate" se reține în vederea cîtorva... amestecuri interne și a publicării !**

FILATELIE • FILATELIE • FILATELIE • FILATELIE

Fructe, pe mărci poștale

Deși filatelia este atît de... fructuoasă, destul de rar au apărut fructele propriu-zise, pe mărcile noastre poștale. În anul 1934 a apărut o serie de două valori : „Săptămîna fructelor" (1 și 2 lei) : un copil cu fructe ; o fată cu un coș cu fructe.

Din anul 1944 această temă rară începe să apară mai des. Astfel, chiar în anul 1944, una din cele patru valori ale seriei „Rădășeni" arată recoltarea fructelor din pom. În anul următor, în seria „Pomi — legumicultura", două din cele patru valori (20 și 55 bani) înfățișează : culesul fructelor, culesul viței de vie. În emisiunea „Viticultura" (1960) întîlnim, pe cîteva din cele 7 valori, struguri.

Anul 1963 ne aduce, pe această temă, o frumoasă surpriză : prima emisiune dedicată exclusiv fructelor : „FRUCTELE, IZVOR DE SĂNĂTATE" ; cele 8 mărci înfățișează, succesiv : nuci, prune, piersici, căpșuni, struguri, mere, cireșe, pere, adică principalele fructe din țara noastră.

Iar acum, seria „FRUCTE DE PĂDURE" completează substanțial tema arătată.

★

Emisiunea „Fructe de pădure" apărută recent, cuprinde un număr de 8 mărci, cu o valoare nominală totală de 8 lei. Iată fructele înfățișate : fragi (marca de 5 bani), mure (35 bani), smeură (40 bani), măceșe (55 bani), afine (1,20 lei), coarne (1,35 lei), alune (1,55 lei), cireșe (2,55 lei).

Mărcile sînt imprimate la ofset, pe hîrtie cretată, în cîte patru culori.

Desenele au fost executate de Aida Tasgian Constantinescu.

În completarea emisiunii au fost puse în circulație, în prima zi a apariției, două plicuri francate cu seria respectivă și obliterate cu o ștampilă specială.

I.I.S. ARADEANCA ARAD

Str. Caporal Ignat nr. 9 — telefon 23.67

Fabrică și livrează pentru sectorul socialist — insigne emailate și neemailate pentru cluburi, asociații sportive și cu ocazia diferitelor aniversări. — Embleme emailate și neemailate pentru a se aplica pe diferite produse industriale. — Diferite accesorii metalice pentru încălțăminte.

În mulțimea peștilor prinși în năvodul pescarilor din Delta Dunării, ca și în unele rîuri ale țării, se întîmplă să se găsească cîte unul care stîrnește mirare, dar și oarecare repulsie. Cauza ? Forma lunguiață a corpului său (0,50 — 1 m, dar și mai mare), asemănătoare șerpilor, dacă n-ar fi înotătoarea ce pornește de pe la mijlocul spinării și se prelungește pînă în dreptul burții. Mulți, din necunoaștere, îl numesc țipar, deși, el n-are nimic comun cu acest obișnuit locuitor al bălților noastre. Cei ce-l cunosc știu însă că-i vorba de un vizitator mai rar al apelor țării noastre, o anghilă, pește cu o viață aparte, care și acum, după sute de ani de cunoaștere, stîrnește atît interesul specialiștilor — dornici de noi amănunte — cît și a celor care îi aud pentru prima dată povestea.

ANGHILA (Anguilla anguilla, pe numele dat de știință) are o largă arie de răspîndire. El poate fi găsit atît în apele tributare Mării Albe, Balticei sau Nordului, ca și în rîurile sau fluviile ce se varsă în Oceanul Atlantic, Marea Mediterană ori în apele curgătoare din nordul Africei. Fricos din fire, își petrece mai tot restul zilei în nămolul apelor dulci, de unde rareori scoate capul pentru a-și împrospăta provizia de oxigen. O dată cu venirea nopții — și cu cît noaptea e mai întunecoasă cu atît mai bine — se simte în elementul său. Acum își poate aduna în liniște și din belșug hrana. Fălcile sale puternice, armate cu dinți ca adevărate pumnale, mestecă fără încetare tot ce-i cade în cale : raci, melci, pești, broaște, și nu se dau în lături nici în fața unui semen mai slab. Capricios din fire, își schimbă locul fără motiv. În aceste cazuri, o ia în susul rîurilor, atingînd altitudini de peste 1 000 de metri, trecînd cu ușurință obstacolele ce-i stau în cale.

Felul înmulțirii, a reproducerii speciei rămîne însă deosebit față de al tuturor peștilor cunoscuți. În acest act măreț, ultimul din viața ei, anghila reușește să-și noteze cu litere mari trecerea prin viață. Patima nunțitului cuprinde, în general, exemplarele ce ating vîrsta de 6—9 ani, în timp ce unele își amînă... burlăcia chiar spre 20 de ani. Toamna, la o chemare neauzită, anghilele coboară din locurile unde și-au dus viața, în pîlcuri din ce în ce mai mari, spre apele Oceanului Atlantic. Masculii sosesc primii la frontiera platoului continental, unde își așteaptă cu nerăbdare miresele. De aici și pînă la locul de nuntit, mai au însă cale lungă. Pentru a ajunge, este nevoie să străbată oceanul pînă în regiunea Mării Sargaselor, adică în apele dintre insulele Bermude și insulele Indiei de vest. Drumul lung — pentru unele de peste 8 000 km, — nu poate fi parcurs decît de exemplarele bine dezvoltate, asigurate din timp cu rezerve de grăsime. Voința de a învinge a anghilei este extraordinară. Cu cît noaptea este mai întunecoasă iar coama valurilor mai înaltă, cu atît mai de nestăvilit este efortul milioanelor de anghile care, prin bezna adîncului, își urmează calea spre locul unde și ele, cu ani în urmă, au luat ființă. Ajunse, după 5—6 luni de la plecare, au uitat truda drumului. Cu toate că tot consumul călătoriei s-a făcut numai pe seama grăsimii strînse înainte, nu se gîndesc la mîncare. Singurul lor țel e dragostea. În întunecimea și liniștea stratului de apă de deasupra, (peste 1 000 m înălțime), ele își îndeplinesc ultimul act al vieții, după care, epuizate, cu un aparat digestiv degenerat din lipsa hranei, se șterg din cartea vieții așternîndu-se, rînd pe rînd, pe fundul primitor al oceanului.

După un timp, din miliardele de icre depuse ies puii care se ridică la suprafață și sînt purtați de curenți spre coastele continentului european. Începutul călătoriei îl fac cînd măsoară 2 mm. După trei ani de drum, timp în care corpul lor suferă mai multe schimbări și ajunge la circa 75 mm, se răspîndesc în apele dulci unde au loc noi stadii ale metamorfozei pînă ce ajung să aibă înfățișarea și viața semenilor lor.

★

Savantului naturalist danez Ionannes Schmidt i-au trebuit 25 de ani de cercetări, pînă să afle aceste amănunte. El a fost primul care a ridicat vălul necunoașterii privind nuntitul acestui pește enigmatic. Prin truda sa de atîția ani, a reușit să afle taina dragostei anghilei, taină care, în urmă cu 2340 de ani, îl interesa îndeaproape și pe marele Aristotel.

★

Dintre peștii apelor noastre sînt unii care ajung la dimensiuni de adevărat uriași. Somnul, de pildă, depășește cu mult pe ceilalți pești ce trăiesc în apele dulci, distingîndu-se de ei prin forma turtită a capului, gura mare și înarmată cu dinți puternici, ca și prin pielea sa moale, fără solzi. El atinge în mod obișnuit lungimea de un metru, însă au fost recoltate și exemplare care ajung la 5 m. și o greutate în jurul a 300 kg. Răpitor de noapte, somnul își găsește bun adăpost în timpul zilei printre bolovanii mari, rădăcinile bătrîne de la malul apei și chiar în mîl. Permanenta lui foame și-o potolește cu crustacei, broaște, viermi dar și cu pești — obleți, carasi, țipari. Reproducerea are loc atunci cînd apele au o temperatură de 18—20 grade. În aceste cazuri, trece din Dunăre și rîuri în bălți, unde, pe ierburi sau în cuiburi făcute de ea, femela depune pînă la 500.000 icre alb-gălbui. De remarcat instinctul patern al masculului, care își păzește cu strășnicie... urmașii.

Un alt uriaș al apelor noastre — morunul — trăiește în Marea Neagră, de unde intră în Dunăre numai în perioada de reproducere. Cu un corp masiv de un cenușiu închis, el măsoară pînă la 5 metri și ajunge la peste 1500 kg. Imediat cu sosirea primăverii, morunul adult ia drumul cursului superior al Dunării, unde la o adîncime de 8—20 m. depune cele 500.000 — 5.000.000 icre. O a doua migrație pentru reproducere are loc în timpul toamnei, unele exemplare rămînînd pentru a ierna în gropile adînci ale fluviului.

Atît carnea somnului, dar mai ales a morunului este foarte gustoasă, fiind consumată proaspătă, sărată ori afumată. Din mușchii ambilor se prepară batogul — un excelent produs culinar. Pielea, atît la unul cît și la celălalt, poate fi industrializată, iar din vezica înotătoare a morunului se prepară ihtiocolul, un clei special, util la limpezirea vinului. O deosebire la acești doi locuitori uriași ai apelor noastre : în timp ce icrele somnului nu pot fi consumate, fiind toxice, cele ale morunului, proaspete sau sărate, constituie un excelent preparat.

D. BOZGA

Din curiozitățile peștilor

Jertfa dragostei

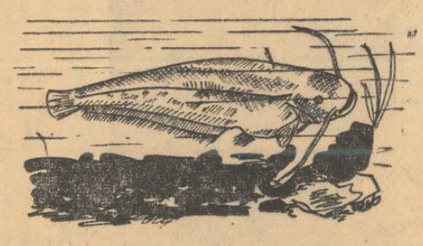

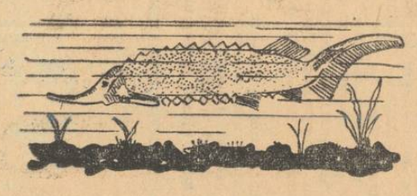

REFLECTOR

Un panou de afișaj povestește

Un panou de afișaj e un panou de afișaj. Stau înșirate pe suprafața lui, cu „drepturi egale", afișele viitorului concert al Filarmonicii și acelea ale cooperativei Metalo-Chimica, cele care anunță că la Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra" se joacă „Opera de trei parale" și ultima reclamă cu „Dați copiilor dulciuri". Și totuși, la o privire mai atentă, un panou de afișaj la București sau la Timișoara, Iași sau la Cluj, îți poate oferi o imagine cît se poate de completă asupra relațiilor artistice cu străinătatea, ale țării noastre. Spunem artistice și nu culturale, pentru că acestea din urmă sînt mult mai vaste — însumînd — de la vizite ale unor oameni de cultură și artă și pînă la conferințe, simpozioane, concerte, spectacole, expoziții etc, o serie de manifestări care cu toată bunăvoința nu pot fi cuprinse pe un panou de afișaj. Așadar, să ne oprim, cu îngăduința dv., numai la ce ne poate spune un asemenea panou, pe care se lăfăie în toată voia și cu „drepturi egale" tot felul de afișe. Și nu ce ne spune el în general ci ce ne spune, să zicem, numai în ultimele două săptămîni. Iată circul Medrano, după un lung turneu în țară, face seară de seară săli pline sub cupola albastră. Artiștii ansamblului chinez de cîntece și dansuri au trecut și ei prin cîteva orașe ale țării, înainte de a-și prezenta în săptămîna care a trecut, spectacolul pe scena Teatrului de Operă și Balet. În sala Dalles s-a deschis o expoziție de grafică din S.U.A., la Ateneu au avut loc concertele Quartetului Prokofiev și a dat un recital Monique de la Bruchollerie, la Muzeul de Artă se poate vedea grafică daneză, la Teatrul satiric-muzical poate fi ascultată cîntăreața germană Brigitte Petry, în sala „Nicolae Cristea" pot fi admirate fotografiile artiștilor polonezi. În același timp pe panourile de afișaj din New York se anunță desigur că la „Metropolitan" cîntă Herlea, după cum pe cele din Bruxelles au apărut numele Magdăi Ianculescu și al lui Ion Piso. Și tot panourile de afișaj anunță peste mări și țări „Valurile Dunării", „Secretul cifrului", „Tudor", dublate în spaniolă, italiană și franceză și un scurt-metraj românesc care a luat recent premiu la Tours.

La prima vedere, un panou de afișaj e un panou de afișaj, pe care cu „drepturi egale" stau afișele viitorului concert al Filarmonicii și acele ale Cooperativei Metalo-Chimica. La o privire mai atentă, la noi, ca și în toate marile orașe ale lumii, panoul de afișaj are însă multe de povestit despre ținutele noastre cu relațiile noastre cu țările lumii. El povestește, e drept, numai despre cele artistice. Dar iată că numai în două săptămîni sînt atît de multe, încît panoul, cu toată bunăvoința — nu ar putea cuprinde și altele. Și de altfel, nici nu e rolul lui.

Mariana PÎRVULESCU

Studenții Dan Tufaru și Carmen Hancearek, interpretînd o scenă din piesa „Năzdrăvanul de la Soare Apune"

PROMOȚIA 100

„Gongul" a răsunat pentru a treia oară. În cocheta sală a Studioului Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale", scînteiază doar luminile scenei. Se reprezintă o piesă nouă, inspirată din folclorul poporului irlandez. În „Năzdrăvanul de la *Soare Apune*", J. M. Synge înfățișează întîmplările care fac ca — în mai puțin de 24 de ore — un tînăr socotit nătărău și derbedeu, prin dragostea și încrederea oamenilor din jur să ajungă să-și cunoască forța și calitățile reale.

Interpreții: studenți din clasa prof. Moni Ghelerter, maestru emerit al artei; studenți din „promoția 100". — denumită astfel cu prilejul împlinirii de către institut a unui veac de existență. Studenta *Carmen Hancearek* realizează o frumoasă creație în dificilul rol al văduvei Quin.

— *Am ales această piesă* — ne spune lectora *ZOE STANCA ANGHEL*, regizoarea spectacolului — *pentru că ea tratează problema dezvoltării personalității în omului tînăr, pentru că — prin atmosfera și tipurile interesante din piesă — se pun viitorilor actori probleme dificile de rezolvat. După fiecare spectacol, în timp ce spectatorii se îndreaptă spre garderobă, noi rămînem în mijlocul interpreților, pentru a discuta modul cum studenții au respectat indicațiile date, cum își desăvîrșesc — seară de seară — personajele.*

Interlocutoarea noastră ne informează apoi despre proiectele tinerilor din „promoția 100". *Alexandru Repan*, bine cunoscut din filmul „Vacanță la mare", apare în noul film românesc *„Casa neterminată"*: un alt rol i s-a încredințat și în filmul *„Răscoala"*. *Melania Cîrje, Carmen Hancia-rek, Cornel Nicoară, Viorel Branea* și alți studenți. repetă în vitorul spectacol al Studioului institutului, alcătuit din fragmente din piesele *„Don Juan"* și *„Idiotul"*. Alte premiere au fost pregătite în celelalte clase ale Institutului: *„În lumea apelor"* de Aldo Nicolai (clasa prof. *Ion Finteșteanu*), „Ana Cristy" de O'Neill (clasa prof. *George Dem Loghin*) etc. De asemenea, tineri din „promoția 100" își dau concursul cu prilejul unor reprezentații pe „micul ecran".

DISCUL

Pe tema destinului uman

Cine ascultă Simfonia nr. 3 în do major, op. 21 pentru orchestră, pian, orgă și cor de George Enescu este tentat să facă o asociație : să alăture această lucrare meditativă celei beethoveniene în care se punea tema destinului uman.

Motto-ul dat de Beethoven celei de a cincea simfonii poate servi și celei enesciene. „De la întuneric spre lumină, prin luptă spre victorie" — spunea marele compozitor.

Enescu își concepe simfonia avînd în minte tabloul sumbru al primului război mondial, cu cumplita sa încleștare, cu întunericul lăsat deasupra lumii, dornice să trăiască. E un tablou din care răzbat spre noi gînduri profunde, întrebări chinuitoare, pline de grijă pentru soarta omenirii împinsă într-un cataclism uriaș.

Întreaga lucrare reflectă o continuă frămîntare, un neîncetat zbucium care a determinat pe unii să creadă că Enescu a urmărit să ilustreze momente din „Divina Comedie" a lui Dante, să dezvăluie lumea misterioasă a Purgatoriului, Infernului și apoi a Paradisului.

Sub bagheta lui Emanoil Elenescu (orchestra simfonică a Radioteleviziunii) și sub conducerea lui Al. Sumski (corul Radio) s-a realizat o înprimare „Electrecord" căreia îi putem acorda bunele noastre aprecieri. Și încă una, pentru că sîntem în posesia unei noi lucrări din opera marelui nostru compozitor, ce apare concomitent cu înregistrarea stereofonică a lui „Oedip". (Pe cînd altele ?).

Partea a III-a (Lento, ma non tropo) îți lasă impresia unei părți concluzive, deoarece în ea revin motivele primei părți, a scherzoului din partea a doua și în sfîrșit finalul atît de măreț, cu intervenția corului, a orgii, a clopotelor ce sună victoria. Emanoil Elenescu și întregul ansamblu pe care l-a dirijat, ne-au dat o interpretare plină de poezie, de forță, de încredere în destinul omului ce parcurge drumul spre victorie.

Const. SÎRBU

5 minute cu Viorel Doboș

— Pe palmaresul dv. muzical sînt înscrise lucrări de cele mai diverse genuri : poeme simfonice, operete, cîntece de masă, de muzică ușoară. Totuși pentru care aveți preferință ?

— Pînă în prezent nu m-am fixat asupra unui singur gen de muzică. Fiecare are farmecul său, publicul său care-l dorește și... de ce n-aș mărturisi-o ? Fiecare mi-a adus satisfacții.

— Dintre care cea mai mare, v-a fost prilejuită, desigur, de poemul vocal-simfonic „Pe plaiuri moldovene".

— Într-adevăr, Premiul de Stat cu care am fost distins pentru această lucrare a însemnat pentru mine o deosebită bucurie — un puternic îndemn pentru activitatea viitoare.

— Despre celelalte compoziții, ce ne puteți spune ?

— Aș aminti operetele „Cinăcelul munților" și „Tarsița și roșiorul",

apoi baletul „Păcală", prezentat pe scena operei din Iași și baletul „Nuntă oltenească", care a văzut pentru prima dată lumina rampei la Teatrul muzical din Constanța. Dar fiindcă ați vorbit de genuri diferite nu vreau să uit nici prelucrările folclorice, cîntecele de masă și cele de muzică ușoară...

— Printre care, cele mai dragi vă sînt...

— ...„Glasul florilor", „Pe înserat", „O scrisoare", „Frumos e chipul tău".

— Care-i cea mai recentă compoziție a dv.?

— Una din cele mai recente lucrări este în același timp aceea pe care o prețuiesc în mod deosebit. Este vorba de cantata „23 August" pe care am scris-o în cinstea celei de-a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre de sub jugul fascist. Cantata a fost interpretată la un înalt nivel artistic de către Ansamblul armatei. În cadrul activității de dirijor la Ansamblul „Cîntarea", am scris poemul muzical coregrafic „Clacă vrîncenească", ce va fi prezentat în spectacolul închinat celei de a 17-a aniversări a proclamării republicii.

— La ce lucrați în momentul de față ?

— M-am reintors pentru o clipă la operetă. Scriu partitura muzicală a unei operete din viața marinarilor. Deci muzica vioaie, veselă, modernă. Mă străduiesc însă ca acest ritm să nu schimbe caracterul operetistic al lucrării.

Marian SANDU

Viitoarele premiere ale Naționalului

La Teatrul Național „I. L. Caragiale" s-au deschis noi șantiere artistice unde regizori și colective de actori pregătesc cinci premiere, dintre care trei originale. Spectatorii vor avea prilejul să-l vadă pe artistul poporului G. Calboreanu interpretînd pe Vlaicu Vodă, în piesa cu același nume de Al. Davila — în direcția de scenă a lui Sică Alexandrescu, maestru emerit al artei; tînărul regizor Ion Cojar conduce repetițiile unei piese de o factură inedită, „Ludovic al XIX-lea" de acad. George Călinescu, iar regia piesei „Intîlnire cu îngerul" de Sidonia Drăgușanu, este semnată de Mihai Berechet. Din dramaturgia universală, vor fi prezentate două lucrări : „Regele e pe moarte" de Eugen Ionescu (direcția de scenă : Moni Ghelerter) și „Oameni și șoareci" de J. Steinbeck (direcția de scenă: Al. Finți).

Oaspetele neinițiat, prezent la una din repetițiile piesei „Ludovic al XIX-lea", rămîne la un moment dat nedumerit. După titlu, piesa sugerează un fragment de istorie, ascultarea primelor replici întărește presupunerea, iar costumele care poartă amprenta sec. al XVIII-lea nu mai lasă nici un dubiu asupra subiectului. Totuși, urmărind în continuare repetiția aflăm cu surprindere că preocupările curtenilor regelui Franței sînt aceleași ca ale oamenilor zilelor noastre. Ei discută cu pasiune despre construirea unui tunel într-o mină ca și despre soliditatea abatajelor moderne.

Oare să se fi amestecat textele a două piese, una istorică, alta contemporană ? Nicidecum ! Explicația e mult mai simplă. Eroii piesei lui G. Călinescu, sînt în fond niște vrednici mineri, care, cu prilejul montării unui spectacol de amatori pe care-l pregătesc, au îmbrăcat pentru o clipă hainele unor personaje istorice. Iar atunci cînd se reîntorc în mină, revin la activitatea lor cotidiană, mulțumiți că — deși mai poartă încă costumele altei epoci — pot scăpa de toate „canoanele" impuse de etichetă unei curți regale absolute de acum două secole.

Reflectarea din prezent în trecut și reverbera continuă la prezent prin subtile și originale procedee artistice, va oferi spectatorilor prilejul unei confruntări între oamenii unor epoci diferite și viziunea unui spectacol de o factură originală, modernă.

NOUA CINEMATOGRAFIE CUBANĂ

Violeta Jimenez în filmul „Cronica cubană".

Anul acesta, noua cinematografie cubană a împlinit cinci ani de existență. Creat în 1959, imediat după răsturnarea regimului terorist al lui Batista, Institutul cuban de artă și industrie cinematografică a început să-și exercite funcția de organizator centralizat al activității în domeniul creației și producției de film.

Tinerele cadre ale cinematografiei cubane au venit de pe băncile școlilor, din rîndurile criticilor, din cinecluburi sau de la televiziune, astfel încît astăzi, cei mai în vîrstă cineaști cubani au în jur de 35 de ani, iar cei mai tineri — 22 de ani. Creatori progresiști cu experiență ca Cesare Zavattini, Roman Karmen, Joris Ivens, Armand Gatti, Mihail Kalatozov și alții au venit în anii aceștia în Cuba pentru a lucra alături de cineaștii cubanezi și a sprijini dezvoltarea ei prin creații proprii sau în coproducție, realizate la fața locului.

În acești ani s-au afirmat în cinematografia cubană cineaști de talent ca Julio Garcia Espinosa, Tomas Guttierez Alea, apoi Jorge Fraga, Fausto Canei, José Missip, Alberto Roldan — aceștia din urmă realizînd în 1964 primul lor lung metraj artistic. Tematica favorită noii cinematografii cubane este revoluția, apărarea patriei de invadatori, construirea Cubei socialiste. Creșterea rapidă a producției de filme în Cuba este însă de pe acum evidentă : anul acesta au fost realizate opt filme artistice de lung metraj.

SILVIA CHICOȘ... *la telefon*

— Alo, alo, tanti Silvia e acasă ? Vleau să volbesc neapărat cu tanti Silvia...

...Acasă, la artista emerită Silvia Chicoș, telefonul sună parcă mai cu insistență acum, în aceste zile premergătoare vacanței de iarnă a școlarilor. Copiii, bunii prieteni ai artistei, vor să capete asigurări... precise că Silvia Chicoș va veni și de astă-dată în mijlocul lor.

Artista, după ce ia mai înainte un mic interogatoriu (nu uită niciodată că e Niculiță reporterul) solicitantilor atît de drăguți și de... insistenți, după ce îi chestionează asupra notelor de la școală și de acasă, acceptă cu plăcere invitațiile respective.

— Da, voi veni, voi veni cu siguranță !

De atunci nu m-am mai despărțit, nu m-am mai putut despărți nici de microfon și nici de copii. Acum mă gîndesc că cei mici de acum 15 ani au crescut, dar știu bine că au rămas mai departe prietenii mei. Întotdeauna mă adresez cu drag și copiilor mici și copiilor mai mari, fie că-i am în față, fie că mi-i imaginez cum mă ascultă la radio sau mă privesc la televizor. Și mărturisesc că de fiecare dată sînt la fel de emoționată și uneori chiar... intimidată de prezența lor. De bună seamă că sîntem la fel de nerăbdători să ne întîlnim nu numai personal, ci și la tradiționalul almanah al copiilor de Anul Nou de la radio.

— Pentru scenă ce pregătiți ?

— Repet, sub îndrumările regizorului Ion Lucian, un nou spectacol de Eduard Jurist și Ion Mustață, una din viitoarele premiere ale noului teatru „Ion Creangă". Spectacolul ce se intitulează „N-ați văzut dv. un tată ?", are multă fantezie, idei interesante și este presărat cu multă satiră și umor. El se adresează mai ales celor mari, avînd o galerie impunătoare de personaje și dînd întregului nostru colectiv posibilitatea să-și aducă o contribuție susținută la realizarea lui. „N-ați văzut dv. un tată ?" e un spectacol și pentru părinți. Acestia, știm, cunosc foarte bine problemele de educație ale copiilor lor. Numai că uneori le cam uită. E tocmai ceea ce vrem noi să le reamintim.

— Așadar, în ce vă vom vedea ?

— Și în rolul unui bătrînel și în rolul unei fetițe. Și unul și celălalt pun, ca toți copiii, multe, nesfîrșite întrebări, la care nu e tocmai ațît de simplu să le dea răspuns cel mai chiar cel mari. Dar, nu vreau să trădez toate secretele spectacolului, căci s-ar putea supăra... autorii.

...Telefonul sună iar. La capătul celălalt al firului din nou o voce de copil. Și răspunsul ca de obicei : — Voi veni, voi veni negreșit !

Sandu NAUMESCU

Cronica teatrală

TEATRUL „C. I. NOTTARA"

„SONET PENTRU O PĂPUȘĂ"

DE SERGIU FĂRCĂȘAN

De la o vreme, unii autori dramatici au prins mișcarea unei preveniri a criticii, prin denunțarea anticipată (în cadrul cîte unei paranteze, care întrerupe cursul piesei) a tuturor viciilor specifice criticilor literari și dramatici, vicii dintre care cele mai minore sînt, după cum se știe, acreala, răutatea și prostia, impletite cu incapacitatea de a înțelege măcar ceva, măcar o fărîmă, măcar o urmă, din subtilitățile și frumusețile mai ales ale operei lor, cea în chestiune. Luînd și lecția lui Eugen Ionescu, care vorbește cu **sinceră** ironie despre el însuși, și ironizează pe critici, în unele operele ale sale, dintr-un cu totul alt punct de vedere, dar care, în orice caz, „se poartă" mult astăzi, indiferent de croială și siluetă ; amintindu-și desigur, și propria sa experiență de cronicar dramatic, Sergiu Fărcășan însăși cinează pe doi dintre eroii săi să întrerupă acțiunea abea începută a comediei, pentru a avertiza în mod foarte delicat pe acei critici care nu ar aprecia la justa sa valoare, comedia „Sonet pentru o păpușă" de a fi pecetluiți fără apel cu titlul de „capete pătrate".

Riscul este într-adevăr considerabil, de a trece în ochii contemporanilor și ai posterității drept unul dintre neficiții ce nu s-au învrednicit să sesizeze adîncimea ideii, îndrăzneala formei și semnificația vastă a bătăliei homerice în care sînt angajați Piticescu și Bilibonceea, Picui și Baschirache, Ciomîrtan, Turturean, Făinită, Olguța și Carolina Sconcă, în jurul unei păpuși cu păr. Viciul nostru este însă atît de incurabil, de tiranic, încît cu voi declara de la început, ca unul fără scăpare, că la cea de a doua sa operă dramatică, Sergiu Fărcășan a scăzut mult față de prima, față de „Steaua Polară", ale cărei merite, reale, au fost cu atîta vicleniе și acreală relevate, și chiar exagerate, de „capetele pătrate" ale criticii.

„Sonet pentru o păpușă" este, la intenție, o satiră antibirocratică, ceea ce nu este de loc nou în dramaturgia epocii noastre, și chiar a celeilalte epoci, dar poate fi oricînd interesant, și încă util, dat fiind că birocrația nu e încă — din păcate — cu totul eliminată, de pe lista racilelor cu care mai avem de luptat. Problema reușitei e legată însă de trei condiții: de exacta încadrare a fenomenului, de valoarea demonstrației dramatice și de valoarea literară a mijloacelor satirice.

Sub raportul primei condiții, teza lui Fărcășan se înfățișează excesiv de simplificatoare și generalizatoare, evident, cu totul în afară de intențiile autorului. Birocratismul pare un fenomen fundamental, care paralizează cu desăvîrșire producția, sufocă orice inițiativă, exclude orice posibilitate de realizare, impune victorios legea stagnării și a imbecilității. Este de neînchipuit că o întreprindere socialistă poate ajunge în halul de destrămare, de nulitate, atins de întreprinderea descrisă în comedia lui Fărcășan, întreprindere în cuprinsul căreia ni se arată limpede și minuțios că — de la ghereta portarului pînă la biroul conducerii interimare — nu se poate întrezări nici o pilpîire de bun simț, de sănătate psihică și morală, de energie creatoare căci aici s-au instalat și domnesc neștiințiește, prostia, agramatismul, servilismul, incinstea, intriga etc. Grupul Ghilimecea-Turturean — Ciomîrtan — Bilibonceа — Baschirache — Portarul — Făinită este atît de numeros și de masiv, și pînă într-atît ne este arătat ca singură forță a întreprinderii, încît muncitorul Picui și decenatoarea Olguța, reprezentanți ai altei morale, și ai altui tip uman sînt **absolut singuri**, au o paloare străvezie, de umbre, și chiar sînt umbre, prin ineficiență, prin dezafectare, prin sterilizare. Deci, în ceea ce privește proporția și semnificația fenomenului de birocratism, în care, de altfel, se implică o mulțime de alte trăsături, nespecifice și nu neapărat necesare, imaginea lui Fărcășan apare exagerată pînă la pesimism.

Sub raportul demonstrației dramatice trebuie consemnate, cu regret, deficiențe la fel de serioase. Este timpul la această nefericită întreprindere, ca director „cu puteri nelimitate", tînărul Piticescu, om care s-a făcut cunoscut prin farse ingenioase și gingașe (sudează plușcheurile pantofilor unui coleg, cu colegul în pantofi, de o placă de metal ; oferă, în dreapta și în stînga, țigări cu pocnitori etc.), dovezi certe de independență a spiritului și de non conformism. Acesta, într-adevăr, în dreaptă lucrurile și îi înfrînge pe birocrați, realizînd... păpușa cu păr, — dar cum, prin ce mijloace, e foarte greu de înțeles. Căci Piticescu repune întreprinderea pe picioare, tot și numai prin metoda farselor, printre care aceea de a nu se dezvălui ca director în ochii colectivului, pare fundamentală, programatică, în raport cu cele momentane, ca de pildă : a se da drept... Napoleon Bonaparte, a-și amenința salariații cu un revolver-jucărie, fabricat chiar în întreprinderea respectivă etc. etc. Adevărat e că în și o măsură administrativă dînd o decizie prin care numește consilier tehnic al întreprinderii pe un... copil de vreo 10—12 ani, cărula autorul îi încredințează misiunea de a comenta comportările... secretarilor organizațiilor de partid ! E adevărat că Piticescu ține și două două discursuri (cu : mă, clasă muncitoare !...) lui Picui și lui Făinită, imbecilizat prin lichelisme și spaimă servilă, pe care îl „recuperează" după care reintră de urgență în pielea veselului și misteriosului, agitatului dar inactivului autor de farse. De fapt însă, păpușa se realizează la Oradea, sau cu sprijinul unei întreprinderi din Oradea, ceva cam așa, nu prea se înțelege bine. În concluzie, metoda lui Piticescu pentru înfrîngerea birocrației nu este de loc convingătoare, nu poate convinge pe nimeni de valoarea ei.

În sfîrșit, sub raportul valorii literare al mijloacelor satirice, comedia nu conține nimic memorabil. Fărcășan e un om de spirit, dar spiritul trebuie să țișnească dintr-un substrat organic, omogen și relativ întins, pentru a deveni spiritul comediei în întregul ei și nu „witz-ul", „gagul" sau „bancul" unui joc de cuvinte întîmplător, al unui moment efemer. Atîta timp cît acțiunea e confuză, cît justificările psihologice sînt nedovedite, cît demonstrația nu-și atinge scopul, totul se rezolvă în calambururi facile, în rebusuri forțate, ca toate rebusurile, în jocuri de cuvinte silnice ca, de pildă : transformarea numelui Bonaparte de către un portar eliberator de bonuri de intrare în întreprindere, în „bon aparte" ; sau exploatarea îndelungată a unei greșeli de dactilografie, care-i face pe proști să creadă că cuvintele „baza sa" scrise fără separație, constituie substantivul misterios „bazasa"; sau utilizarea comică a anumitor automatisme de limbaj ca : „Noroc bun, mâi frate !", „drag tovarăși de peste hotare". etc., etc.

Realizatorii spectacolului au muncit din greu, au căutat toate soluțiile posibile, și cîteva pe deasupra, pentru a convinge și mulțumi publicul. În parte au reușit, pentru rest nu e vina lor, dar fapt e că în spectacol sînt multe momente ilariante, fără ca totalul, de altfel prea lung prin dimensiunile textului, să fie foarte amuzant și comic. Regizorul Giurchescu, înclinat de felul său spre păpușeria grotească, a apăsat caricatura cît s-a putut și dacă efectele de ilaritate au fost uneori majore, apăsarea a avut și efectul de a reliefa la proporții și proiecții încă și mai ample, voluminoase, nimirea de valoarea ei.

În sfîrșit, sub raportul interpretat de actorii : Gh. Trestian, C. Guriță, Nucu Păunescu, Niculescu Cadet, Mihai Heroveanu, Petre Popa, A. Drăgan (cel din urmă un debutant deosebit de promițător) : printre aceștia interpreți, unii sînt actori de comedie cu vechi titluri, și toți sînt actori excelenți, ale căror calități le-am subliniat adeseori. De data aceasta ei s-au conformat, ca urmare a concepției generale a spectacolului, unei scheme mecanice, unei mișcări și atitudini unitare care, desigur, a atenuat mult diferențele individuale și justifică aprecierea în grup : efort neprecupețit, efecte uneori de mare haz, luptă grozavă, impresionantă, cu o sarcină nu rareori ingrată. În rolul directorului general, Ionascu, personajul poate cel mai complex în virtualități dar cel mai redus în acțiune al comediei, Constantin Brezeanu, a fost foarte plăcut, foarte sugestiv, ne-a făcut să regretăm că scenele sale nu sînt mai numeroase. Pe Piticescu, ipoteză a personajului pozitiv principal, l-a interpretat Mihai Fotino, bun actor de comedie, simpatic, atractiv, care nu a avut pe ce să se fixeze, din ce să crească, să arate o gamă oarecare (pe care noi știm că o are) realizînd un rol de bune fărîmituri. Elena Caragiu s-a căznit să dea rolului cu totul nedecis al Olguței, și să-și dea ei însăși un filon de haz sentimental, care din cînd în cînd ne-a convins prin surprindere.

Radu POPESCU

Sîmbătă 26 decembrie 1964 apare numărul special de ANUL NOU al revistei „MAGAZIN" — 16 pagini în 3 culori —

Depeșe hotare

JERRY LEWIS, apreciatul comic american din filmul „S-a furat o navă", reapare într-un film satirizînd modul în care comercianții de spectacole lansează vedetele la cinema și la televiziune.

DUPĂ CE A STUDIAT îndelung arhivele judiciare, Robert Hossein, cunoscutul actor, scenarist și regizor francez, a transpus pe ecran isprăvile lui Peter Kruten, asasinul sadic din anii 1930, sub titlul „Vampirul din Dusseldorf". Crimele sale au loc în anii de cruzime în care nazismul își croia, în Germania, drumul spre putere și regizorul a urmărit tocmai această încadrare istorică a dramei.

ÎNAINTE DE A DEVENI ARTISTĂ, Simone Signoret a îndeplinit meserii străine celei care a consacrat-o : mai întîi dactilografă, apoi profesoară de engleză. În film a fost mai întîi figurantă, dar talentul ei a impus-o repede publicului și criticii. Astăzi, Simone Signoret este deținătoarea premiilor Suzanne-Bianchetti, Femina și, de două ori laureată a „Oscar"-ului, pentru cea mai bună interpretare.

REGIZORUL ITALIAN Ermando Olmi va aduce pe ecran viața și activitatea Papei Ioan al XXIII-lea în filmul în culori intitulat „Și vine un om".

Vă povestim filmul :

„CALABUCH"

O PRODUCȚIE A STUDIOURILOR SPANIOLE

Dispărînd pe neașteptate din New York, savantul atomist american Hamilton se oprește pe malul Mediteranei, în satul Calabuch. Această pitorească așezare rurală îi cucerește pe savantul dornic să evadeze din cercul gravelor sale preocupări și din mijlocul unei civilizații agitate.

La Calabuch, Hamilton este, la rîndu-i, îndrăgit de cei pe care-i cunoaște și, astfel, începe o viață nouă participînd la bucuriile și necazurile pescarilor.

Satul spaniol în care s-a refugiat Hamilton are farmecul său în tot ceea ce se petrece aici : noutățile civilizației pătrund cu întîrziere, ordinea publică este menținută cu o bunăvoință familiară pentru deținuții închisorii, exercițiile militare se efectuează într-o costumație antică și cu un armament inofensiv. Totul îi apare savantului ca un vis plăcut, o pildă de felul în care oamenii pot trăi, împărtășind o soartă comună, în deplină înțelegere.

Dorind să-i ajute cu cunoștințele sale, Hamilton îi învață cum să facă focuri de artificii, pentru serbări. Astfel, sătenii reușesc să cîștige un concurs pentru cele mai frumoase artificii, în întrecerea cu alte sate.

Aparîția fotografiei savantului într-un ziar, pentru faima adusă satului, trezește interesul autorităților ce-l căutau fără a-i putea da de urmă. Temîndu-se să nu fi fugit cumva cu secretele atomice, flota militară americană își face aparîția în Mediterana, somîndu-i pe cei din Calabuch să-l predea pe savant. Aceștia însă, în frunte cu singurul polițist care-l au, se hotărăsc să-și apere oaspetele. Ei mobilizează, cu o naivă hotărîre, toate forțele de care dispun și pregătesc cele cîteva puști și lăncii vechi. Cînd apare însă și un helicopter, Hamilton înțelege că nu mai are niciun rost să se opună. El se va reîntoarce la treburile sale, lăsînd în urmă, cu regret, peste nouă sute de prieteni sinceri și devotați — cetățenii satului Calabuch.

inv. 6140

BIBLIOTECA SIBIU

La mulți ani!

Proletari din toate țările, uniți-vă!

magazin

ANUL VIII
Nr. 377 și 378

26 DECEMBRIE 1964
16 PAGINI - 3 LEI

Cu prilejul celei de a XVII-a aniversări a proclamării Republicii Populare Romîne și a Anului nou 1965, *urăm cititorilor și colaboratorilor noștri noi succese în muncă, sănătate și fericire*

Fotomontaj : Mihai POPESCU

ANUL NOU

DE AUREL BARANGA

Peste cîteva zile acele ceasornicului se vor suprapune în dreptul orei douăsprezece și Anul nou își va face, triumfală, intrarea în cetate. Rostim, scriem Anul Nou și niciodată expresia n-a sunat mai adecvat. Intrăm în al douăzeci și unulea An nou, vîrstă a bucuriilor, a împlinirilor și a tuturor speranțelor, înconjurați de realități noi, odinioară de nesperat. Mintea confruntă, amintirile nu pot și nici nu trebuie șterse. Ne stăruie în suflet „Anii noi" de odinioară cînd totul era vechi și îndărătnic, și mizeria și sărăcia și foamea și bolile și neștiința de carte și, mai ales, viața întunecată fără o geană de lumină și fără nici o perspectivă. Deschidem ochii la realitatea ce se desăvîrșește sub ochii noștri, și totul e nou, în elanul și impetuozitatea lui.

M-am întîmplat nu de mult într-un sat unde am petrecut cîteva nopți de sfîrșit de an, îndărăt cu trei decenii, surprins acolo de întunericul greu, întîmpinat doar de lătratul hămesit al cîinilor. Am zăbovit acum cîteva ceasuri la căminul cultural, într-o așezare omenească ce se mai cheamă încă sat, dar unde asemănările de oraș sînt din ce în ce mai vizibile. Socialismul a adus la țară nu numai bunăstarea, electricitatea, cartea, casa de nașteri, cineficarea a mii de sate sau știința agrotehnică. Socialismul a dus la țară o realitate odinioară de neconceput pe acele meleaguri : încrederea în viață, convingerea că binele poate fi schimbat în mai bine și treptat, în foarte bine. M-am întreținut cu oamenii, și, acolo unde domnea odinioară tăcerea, grea de plumb, privirea aprigă plecată în pămînt și căciula frămîntată în mîini, s-a instalat cuvîntul, priceperea, interesul pentru cele mai felurite probleme, din domeniile cele mai diverse. Am stat de vorbă cu țărani și vocabularul lor cuprinde, rostiți exact, termeni de specialitate savantă. Oamenii citesc, și biblioteca de cîteva mii de volume, cercetată cu înverșunare, e o dovadă peremptorie a apetitului de cultură în plină dezvoltare. M-am pomenit într-o controversă de specialitate cu învățătorul satului pe cîteva chestiuni de estetică și interlocutorul meu nu mai semăna cu imaginea dascălului tuberculos de odinioară, ros de boală și de anonimat. Am avut cîteva ore înaintea mea un intelectual cu un bagaj de cultură admirabil, cu o informație diversă, uneori surprinzătoare. Am trăit cîteva ceasuri într-o realitate nouă cum numai orînduirea socialistă putea s-o nască. Îmi plimb ochii pe harta țării și observ că geografia s-a modificat. Au apărut așezări omenești acolo unde înainte de acești douăzeci de ani ai noștri nu exista decît pămîntul gol și dezolat în întinderea lui pustiită. Tîrguri și orășele condamnate altădată la o viață scăzută, cu puls rar, cu o respirație abia presimțită, au fost chemate la o viață tumultoasă. Munca, marile șantiere, uriașele unități industriale, au impulsionat și chemat la existență trepidantă mase umane uriașe. Nu sînt amator de cifre statistice și mă feresc să dau exemple stabilind comparații cu trecutul. Fără să vrei însă pui față în față cele două realități, anii vechi de odinioară și anii

(Continuare în pag. a 2-a)

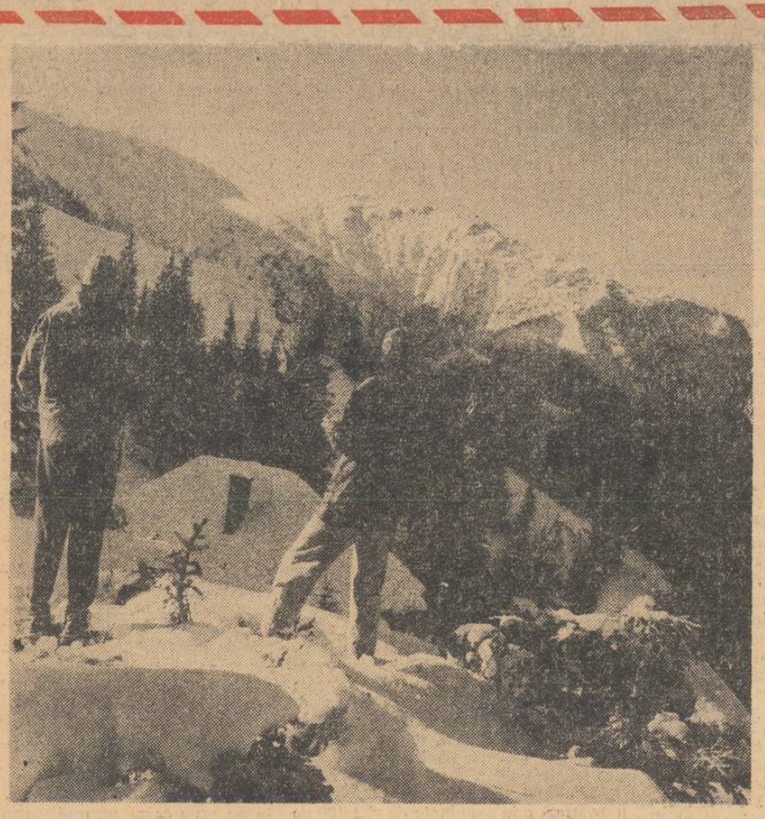

Fotografia : Mihail KAPP

Pluguşorul

Aho, aho, frați și surori,
Abonați și cititori,
Am venit din patru zări
Cu desaga de urări,
Să le rînduim din plin
În revista „Magazin",
Că de le-nșirăm aici,
Le citesc și mari și mici ;
Și pînă ne-apucă seara,
Le și află toată țara.
Plugușorul meu flotant
Să nu credeți că-i „Trabant".
Are-aripi la sănioară
Și ca o rachetă zboară
Peste munți și peste văi.
Hai, mînați-l, măi !
Hăi, hăi !

Și-am văzut, tot drumețind
Cu al nostru lung colind
Oameni noi și îndrăzneți
Făurind noi frumuseți.
I-am văzut cum la Bicaz
Smulg luceferi din talaz,
Ca să prindă țării salbe
De steluțe noi și albe.
I-am văzut la Hunedoara,
Stăpînind oțelul, para.
Sau alți vrednici făurari
La Onești, la Năvodari,
Cum din rîvnă, fier și piatră
Noi cetăți clădesc pe hartă.
Am văzut cu încîntare
Năzdrăvanele fuioare
Ce torc firul din povești :
Firicel de Săvinești.
Am văzut ortaci în mină,
Cum din beznă scot lumină,
Dovedind cîtă minune
E-ntr-un bulgăr de cărbune.
Și am mai văzut pe-ogoare
Herghelii mari de tractoare.
Hora lanurilor pline
Azi se cîntă cu combine.
Și-am văzut pe litoral
Noi palate de cristal,
Că a doua zi nici valul
Nu-și mai recunoaște malul.
Pretutindeni, zi și noapte,
Visul se preface-n fapte.
Pentru-acești viteji flăcăi
Ia sunați din zurgălăi,
Hăi, hăi, hăi !

Colindînd cu plugușorul,
Vezi întinerind decorul.
Țara și-a-nnoit tabloul :
Peste tot răsare noul.
Din uzină spre depou
Pleacă utilajul nou.
Spre ogoare, în convoi,
Se pornesc tractoare noi.
Te atrag în magazine
Rafturile mari și pline.
Și pe mărfuri variate
Vezi anunțul : „Noutate".
Noi sînt oamenii, mașina,
Nouă este și uzina,
Nou e-avîntul optimist,
Ritmul tînăr, socialist.
Nou e versul din condei
Și aș vrea, iubiții mei,
Să găsiți un stih mai nou
Și la mine în stilou.
Ia, vărsați pe plugușor

I. BERG

(Continuare în pag. a 2-a)

Focul înblînzit

...Cui nu-i este cunoscută imaginea fierarului, a omului din fața cuptorului, gol pînă la brîu, dogorît de foc, ud de sudoare ? Și cine nu s-a înfiorat — fie și în fața unei statui — de efortul lui titanic ? Sînt cunoscute pretutindeni astfel de statui și ele au devenit nu numai simbolul luptei omului cu focul, ci chiar al muncii grele, în înțelesul ei trudnic.

Ei, bine, bronzul acestei statui l-am auzit dărîmîndu-se. Cu lovitură ca de gong— ca de final vibrant. În adunarea în care ne aflam, cineva povestea că la uzina din Tîrgoviște omul poate lucra la cuptor — da, la cuptorul în care, înăuntru, se înroșesc metale — în cămașe și haină !

Forjorul în ținută de stradă... O simplă revoluție vestimentară ? Imaginea trebuia neapărat văzută.

...Uzina din Tîrgoviște numără nici mai mult, nici mai puțin decît 16 cuptoare. Așa cum stau ele aliniate în halele de forjă și de tratament termic, par niște baterii de foc ale lui Vulcan. Din gurile lor ies zilnic sute și mii de piese incandescente.

În fața unui cuptor, întîlnim pe forjorul Gheorghe Viforanu. Este — aici și în timp — primul forjor pe care îl vedem în... cămașă și haină.

— Cum e ?...

— Ca la birou, lîngă o lampă cu abajur... „Abajurul" e „recuperatorul". Acesta, pe care îl vedeți așezat deasupra cuptorului. El ne apără de căldură...

Paul LAMPERT

(Continuare în pag. a 2-a)

DIN SUMAR

G. CALBOREANU, DINA COCEA, IONEL BUDIȘTEANU, MAGDA IANCULESCU, MIRCEA CRIȘAN, ELENA ZAMORA, IURIE DARIE, VASILICA TASTAMAN, FLORIN PIERSIC, LUCIA ROIC ȘI GEORGE BUNEA

ne răspund la întrebarea :

CE FACEȚI DE REVELION ?

Interviu de viață lungă

cu prof. dr. ANA ASLAN

„Diagnostice" medicale de revelion

2 PAGINI DE UMOR

LA PAS PRIN BUCUREȘTI • LA PAS PRIN BUCUREȘTI

JOI E REVELIONUL...

Dacă nu e zi de leafă sau nu ești programat la dentist, nu știi niciodată dinainte în ce zi cade 17, 24 sau 31 ale lunii. Pentru asta trebuie să faci o socoteală, în cap dacă ai predispoziții electronice, sau să numeri pe degetul mare, arătător, mijlociu, inelar și mic dacă găsești că soluția celor „dintr-a-ntîia" este cea mai sigură. Probabil că pe toate meridianele se petrece la fel, devreme ce elveției au simțit nevoia să inventeze ceasul de mînă cu calendar — dar nici acela nu-ți dă decît data zilei respective... așa că nu știi niciodată dinainte ! Niciodată — în afară de această lună decembrie cînd, ca printr-un miracol, toate evenimentele se devansează, astfel că și în materie de calendar devii ultra-doct și poți spune cu maximă precizie că luni e 28, marți 29, miercuri 30, pînă la fatidica dată de 31. De fapt, contrar firescului și logicei, socoteala pornește tocmai de la 31 înapoi — dar parcă mai stă cineva să caute firescul și logica cînd e joi revelionul ?

Joi e revelionul și d-aia ai azi probă la croitoreasă („pensa tot nu-mi place cum cade"), diseară faci sarmale („sînt mai gustoase dacă stau cîteva zile"), mîine trebuie să cumperi felicitări („dacă iar uiți pe Ionești se rup definitiv relațiile"), Sandu se duce după vin („numai de nu l-ar lua după gustul lui !"), marți e program de cozonaci („dacă nu-i frămînți cu mîna ta, nu simți că-i Anul nou"), miercuri trimiți copiii la cinema („trebuie să facem pomul și ei au început să bănuie ceva"), cînd mai ajungi și la coafor ? („că joi o să fie prăpădul pămîntului !"). Toate se accelerează, se înghesuie, se suprapun — pentru acest prăpăd care va fi joi. Subit, joi nu mai e zi : e prăpăd, e revelion, e „atunci" — orice, numai zi, nu !

Ilustrația de Beca RIND

Și de fapt, tocmai joi va fi pentru tot mapamondul cea mai lungă zi din cîte a avut acest an : va începe o dată cu ivirea zorilor și se va sfîrși deabia... la alt ivit de zori. Pentru că noaptea de hotar va fi, după primul gong, ziua de-nceput. Să încercăm s-o anticipăm și pentru asta vă propunem un revelion dintre cele mai originale : „La pas prin București".

Joi dimineața : e ora 6 fără un sfert — te-ai sculat mai devreme ca să pui sticlele la frigider și să faci ultima listă de cumpărături. Alergi zgribulit la stația de tramvai. Vine și urci. Lume multă, înghesuială, dar, contrar obiceiului, asta nu deranjează pe nimeni azi. Toți sînt veseli și vorbăreți. În cele zece minute de călătorie, afli că vecinul din dreapta e invitat la Simionești și că el vine cu curcanul, că cel din spate pleacă la prînz la Bîrlad, că cea de pe bancă și-a oxigenat părul și nu-i vine bine, că cel de pe platformă a primit două damigene de țuică de la Beiuș, că cea de lîngă vatman îi face cadou lui bărbat-su un halat de casă... Nereceptiv la noianul de vești pe care le poartă, tramvaiul se leagănă calm pe șine, defilînd prin fața magazinelor împodobite cu crengi de brad, ghirlande de beteală și afișe cu „Luna cadourilor". Pînă ieri încă îți zgîiai ochii scormonind noutățile din vitrine, azi însă aproape că nu le mai vezi — ți-ai achiziționat toate cadourile : de plăcere, de obligații, de tradiție.

La servici, ești primit cu exclamații de exuberantă bună-dispoziție și unul te întîmpină chiar cu „La mulți ani și fericire, îți spun de-pe-acum că poate nu te mai văd pînă la plecare" — deși lucrează la aceiași masă cu tine. Prins de treburi nu observi cînd zboară orele și aproape că ai uita ce zi e, dacă n-ar veni la tine cîte unul cu „tu ce faci diseară ?" sau „anul ăsta o să fieee"... La prînz însă, cînd de obicei oamenii se despart grăbiți și înfometați, toți întîrzie plecarea : urări, recomandații, felicitări, sfaturi, glume fac ca ceasul să alerge în goană spre ora pa-

Pia RADULESCU

(Continuare în pag. a 2-a)

Plugușorul

(Urmare din pag. 1)

Călimara cu... umor,
Barem doi-trei stropi, flăcăi!
Hăi, hăi, hăi!

Plugușorul să ne poarte
Cu colindul mai departe
Prin orașe și-orășele,
Dar... atenție la schele,
Că voinicii de pe ele
Urcă piatra către stele!
Blocuri noi din cartier
Fac sondaje pîn-la cer.
Parcă fiece mistrie
Suferă de insomnie
Și ridică, peste noapte,
Lîngă-o casă, alte șapte!
Dar și astăzi, pe alocuri,
Vezi în diferite blocuri,
La ferestre și-n balcoane,
Expoziții de borcane,
De halate, pijamale,
Damigene și basmale...
Parcă nu-i balcon de bloc,
Ci un colț de la... talcioc!
Noul an ar vrea să vadă
Sus, în geamuri, la fațadă,
Numai șanduri mici de flori,
Trandafiri acățători,
Cite-o glastră cu mușcată,
Sau cîte-un... boboc de fată
Cu ochi verzi și păr bălai...
Hai, mînați mai iute, hai,
Hai, hai, hai!

Și vorbind acum cu voi
De atîtea lucruri noi,
Stă în amintirea noastră
Expoziția măiastră
Cu produse minunate
De mîini meștere lucrate,
Că trei zile, în colind,
Nu te săturai privind.
Dar, cu mostrele în minte,
Vă transmit o rugăminte:
Noile modele, toate,
De mașini și aparate,
Mobile, pantofi și rochii,
Care ne-ncîntară ochii,
Le dorim și-n magazine
Chiar în anul care vine!
În prag de revelion,
Haidem și la stadion.
Sportul nostru-a dat dovadă
De elan la Olimpiadă.
Două fete mai ales
Mari succese au cules,

Cucerind, fruntașe-n lume,
Și medalii și renume.
Se avîntă jucătorii
Înainte, spre victorii!
Numai sportul de picioare,
El se clatină mai tare.
Și mereu, la altă față,
Fotbalul mai... șchiopătează!
Pentru că-n continuare
E debil la-naintare.
„65", să nu ne lași,
Nu ne da înaintași
Care, mult prea visători,
Mingea o trimit... în nori!
S-o șuteze cu avînt
Nu în cer, ci pe pămînt,
Unde-i poarta, măi flăcăi,
Hăi, hăi, hăi!

Și aho, aho, plăvane,
Să rugăm la telefoane
Să ne scoată cartea nouă
Într-o lună, cel mult două.
Actuala noastră carte
Corespunde doar în parte
Și de la un timp încoace
Multe șotii ne mai face.
Noul număr dat lui State
A fost la Maternitate.
Și de-atunci, la aparat,
El răspunde ne-ncetat:
Dacă-i fată sau băiat,
Dacă-i blond sau e roșcat,
Dacă-i bine alăptat,
Dacă pruncul întrebat-a
În pătuc: „Ce face tata?"
Mai avem aici în torbă
Despre stațiuni o vorbă.
Cînd în „65", tovarăși,
Veți pleca-n concediu iarăși,
Jos, în parc, legat de-un ram,
Sau în vilă, sus, la geam,
Să nu urle disperat
Cîte-un megafon stricat
Și să sune-n difuzor
Astfel cîntecul de dor:

„Vino, mîndra mea, la joc,
Să-ți spun că... hîr, hîr, poc, poc!"
Haideți, fraților, mînați
Și din timp să-l reparați!
O urare am de dat
Pentru fiece bărbat.
De ești poate însurat,
Îți doresc să ai soție
Gospodină, grijulie,
Blîndă, necicălitoare,
O femeie care are
Numai miere-n glasul ei.
Iar de ești cumva holtei,
Să găsești, cînd te însori,
Ca o floare între flori,
O nevastă de ispravă,
Să nu-ți caute gîlceavă,
Iar în ziua de salar
Să nu-ți umble-n buzunar!
Hai, noroc!... Mînați, hăi, hăi!

Și cum tot sîntem la drum,
Cred că-i nimerit acum
Să ne-oprim deopotrivă
Și la cooperativă,
Unde vii pentru-n sacou
Din... april la Anul nou,
Iar pentru un pardesiu

Poți veni... din tată-n fiu!
Pînă să purtăm costumuri,
Sîntem noi purtați... pe drumuri!
Iar acum, de sărbători,
Ne-au crezut colindători
Și ne-au aminat de zor
După obiceiul lor:
„Să veniți pentru urare
Tocmai... luna viitoare!"
În sfîrșit, prietenește,
Plugușorul se oprește
O povață să repete
Celor cu motocicletе:
Cînd porniți fără măsură,
Fiți atenți la cotitură,
Ca să nu venim special
Cu colindul la... spital!
Hai, mînați prin capitală,
Cu viteză, dar... legală!

Și cum datina pretinde
Și-un răvaș printre merinde,
Fără nici o modestie
Mi-l trimit acum... chiar mie!
Și-mi doresc stăruitor
Ca și-n anul viitor
Plugușorul să vi-l scriu,
Însă unul mai hazliu!
Să ne revedem voinici
Tot la „Magazin" aici,
Cititori și cititoare,
La mulți ani și... la mai mare!
Pînă-atuncea, chiar din prag,
Să întîmpinăm cu drag
Oaspătul din calendar
La al anilor hotar.
Ia, pocniți din bici, flăcăi,
Și sunați din zurgălăi,
Hăi, hăi, hăi!

I. BERG

Focul îmblînzit

(Urmare din pag. 1)

La forjă ca în birou... La cîțiva centimetri de el, duduie cuptorul de flăcări și dumnealui își încheie tacticos nasturii de la haină... E ca și cum ai spune că cineva face plajă direct pe suprafața Soarelui!

Cu cît vea timp în urmă, nu numai omul de la cuptor, dar și macaragiul se cocea de căldură. Sus, în înaltul halei. De fapt, de acolo a și pornit ideea.

...Inginerul Ion Gavrilă, mecanicul șef al uzinei, fusese chemat să verifice un pod rulant ce tocmai se montase la forjă. Cînd s-a urcat în cabina macaragiului, mai să-l doboare căldura. Cîte grade să fi fost? Dar și fără termometrul se putea măsura temperatura. Macaragiul era, el, termometrul locului! Lucra numai în chiloți. Un termometru de pe care curgea apa...

Hala secției de forjă era veche. Montarea podului rulant, sus, aproape de acoperiș, l-a urcat pe om acolo unde nimeni nu bănuia cîtă căldură se poate aduna în cursul unei zile. Primul gînd al inginerului a fost să construiască o instalație de ventilare. Dar soluția aceasta, — e drept, cea mai uzitată — n-ar fi fost decît un paleativ. Cauza ar fi rămas cauză, gazele arse ieșite din cușurile cuptoarelor tot ar fi continuat să încingă atmosfera halei. Și care ventilator, cîte ventilatoare ar fi putut prelua complet cele 1 000 de grade degajate de coșuri?

Mecanicul șef s-a sfătuit cu un ajutor al său, tehnicianul termist Gheorghe Popescu. Și colaborarea lor a dovedit încă o dată că mai valoroasă decît formula uzitată este formula novatoare. Ceea ce nu mai e o simplă „formulă"... Cei doi au început, așadar, prin a căuta: o posibilitate la un cuptor, o alta la un al doilea, pînă cînd s-a ivit una general valabilă.

— Ce-ar fi ca în loc să evacuăm în atmosferă gazele arse să le introducem din nou în cuptor?

— Cu alte cuvinte, să montăm ventilatoarele nu la ieșirea din hală, ci la intrarea în cuptor.

— Da, să folosim excesul de temperatură din aer drept... combustibil.

— Perfect, dacă-i... iad, iad să fie. Dar numai în cuptor! În felul acesta vom reduce și consumul de gaze „proaspete".

...Așa s-a născut recuperatorul de căldură, „abajurul" despre care ne vorbea forjorul și care nu e altceva decît un sistem de serpentine prin care aerul din mediul ambiant este încălzit de gazele evacuate și insuflat apoi cu ajutorul unui motor electric în cuptor. Simplu, nu?

...Neavînd spațiu în coloanele de față pentru schița tehnică a recuperatorului și nefiind pe de altă parte specialiști, nu ne putem da seama nici cît de complet i-am redat caracteristicile. Pentru mai multă exactitate, vom cita însă cîteva cifre din dosarul inovației: într-un an de zile, „abajururile" montate la cele 16 cuptoare au adus uzinei din Tîrgoviște o economie de peste 1 200 000 lei; consumul specific de combustibil convențional pe tona de material (în denumirea exactă a indicatorilor economici) a scăzut simțitor; randamentul cuptoarelor a crescut (ceea ce înseamnă că energia consumată de cuptor este transformată acum în energie termică realmente utilizată).

Dar, nu putem să scăpăm din vedere esențialul: omul de la cuptor în cămașă și haină... Privind „bateriile lui Vulcan", care din teribile exhaustoare de căldură au devenit simple și docile „inhalatoare", dar mai ales privind la cei pe care azi „cuptorul îi apără", facem încă o dată constatarea că cea mai bună măsură de protecție a muncitorului este... protecția utilajului.

Este de la sine înțeles că acum și munca fierarului — oțelar, forjor ori tratamentist — este alta. Mai ușoară și prin aceasta mai productivă. Din vechea imagine a fierarului nu mai recunoaștem decît neasemuita sa îndemînare de scrimer cu focul. Ceea ce, în noile condiții, îi conferă o anume eleganță.

Paul LAMPERT

ANUL NOU

(Urmare din pag. 1)

noștri noi. **Concluziile se înscriu la un capitol de epopee, într-atîta anii noi au reușit să modifice nu numai viața fiecăruia dintre noi, ci și cursul istoriei în semnificațiile ei fundamentale.**

Zeci de ani vechi am fost considerați o țară „eminamente agricolă", condamnați istoricește să rămînem un popor de plugari, și în douăzeci de ani am devenit o țară cu o industrie puternică, în plină dezvoltare, exportînd produse industriale pe marile piețe ale lumii. N-ai impresia trăind aceste realități, că participi la un miracol? E miracolul ultimilor douăzeci de ani noi, noi cu adevărat, noi în substanța lor esențială.

Satul în care spun că am poposit nu de mult pentru cîteva ceasuri și unde mi-am petrecut îndărăt cu trei decenii cîțiva ani, nu avea pe acele vremuri decît un dispensar slujit de un felcer amărît, specialist să trimeată la centru o formularistică fantezistă, fiindcă n-aveam pe vremea aceea la dispoziție, ca mijloace universale de vindecare a suferințelor omenești, decît un flacon cu tinctură de iod și o pomadă împotriva scabiei. Marile flagele ce secerau odinioară populația: paludismul, pelagra, sifilisul, au fost stîrpite. Sînt și astea tot niște miracole și tot ultimilor douăzeci de ani le datorăm. Neștiința de carte, acest flagel rușinos al trecutului, al anilor vechi, a devenit o piesă de muzeu, al unui muzeu de suferințe și de ofense. S-a petrecut miracolul în acești douăzeci de ani noi, cu adevărat noi, ce formează noutatea și tinerețea patriei noastre. Ideea că un copil de om sărac ar putea trece de cele patru clase primare, putea să aparțină doar unui poet utopic. Învață astăzi în școli medii și în universități sute de mii de copii și de tineri, numărul lor crescînd de la an la an.

Un musafir străin pe care l-am întovărășit cîteva zile în călătoria sa prin țara noastră, interesat în special de problemele școlii, văzînd cum arată astăzi satele și orașele noastre, a exclamat depășit în uimirile lui cele mai sincere: „bine, dar toată țara învață carte!" Mărturisesc, formula mi-a dat satisfacție, fiindcă sintetiza o observație exactă, exprimată cu sinceritate. Toată țara învață carte.

Am notat nu de mult cîteva gînduri prilejuite de deschiderea universităților muncitorești. Participarea entuziastă a muncitorilor la cursurile universității lor implică și o nuanță emoționantă: oameni de toate vîrstele vin și învață la capătul a opt ore de lucru, și nu poți surprinde pe chipurile lor decît semnele unei imense dorințe de cultură. Nu e și aici vorba de un miracol și nu tot celor douăzeci de ani noi și tineri îi datorăm?

Cu prilejul unei recente premiere pe care am avut-o, am vizitat cîteva centre din țară, locuri pe unde nu poposea altădată nici un turneu teatral, fiindcă orașul sau tîrgul respectiv nu putea asigura spectatori pentru o singură reprezentație. Funcționează astăzi acolo un teatru permanent cu o echipă de proză, una de operetă și cu o scenă pe care evoluează grațios, minuite cu pricepere, marionetele. O piesă românească cunoaște în mod obișnuit o serie de șaizeci și optzeci de reprezentații, în afara spectacolelor date în deplasări. Am asistat la o demonstrație de artă făcută cu modestie și pricepere de colective ce se dezvoltă de la stagiune la stagiune. Nu e și în această direcție vorba de un miracol și nu aparține acest miracol aceleeași Istorii de victorii și demnități umane, pe care au scris-o cu tenacitate, în lupte, anii noștri noi și tineri?

Peste cîteva zile, Anul nou **își va face intrarea în casa noastră. Îl primim cu bucurie, cu fericire, cu încredere, cu inima deschisă tuturor împlinirilor și speranțelor.**

JOI E REVELIONUL...

(Urmare din pag. 1)

tru. Tresari speriat și fugi: mai ai doar atîtea de făcut! Ciudat — nu ți-e foame, nu ți-e sete, nu ți-e frig, nu ești obosit, alergi dintr-un magazin în altul, intri la poștă, treci pe la frizer, iar intri în magazine și la 8 seara poposești încărcat acasă. Și tot ciudat — nimeni nu observă c-ai venit: toți sînt preocupați și grăbiți, cel mult soția remarcă mulțios „tocmai cînd aveam mai mare nevoie de tine, tu nu erai!".

Dar acum, la ora asta aproape toată lumea e acasă. Magazinele încep subit să golească, străzile devin pustii, stațiile de troleibuz nu mai au lume. La „Unic" coșurile se odihnesc (în fine!), la Piața Amzei nu mai e nimeni la brazi (decît vînzătorul care tropăie zgribulit), la „Romarta copiilor" casierița de la jucării își face casa, la coaforul-frizerie de pe Griviței se impacientează ultimii întîrziați. Pînă și „Orășelul copiilor", care devenise punctul de atracție al ultimelor zile, este acum pustiu și mecanismele lui care însufleteau trenuri și avioane, au amorțit sub sclipirile calde de beteală, becuri, globuri și staniol. Dar deodată, ca la semnalul zînei din poveste, Bucureștiul învie din nou și încă cu febrilitate înzecită: lumea reapare în stațiile de tramvai, autobuzele se umplu iar, perechi în haine de seară se grăbesc pe străzi, taxiurile — fluturii de noapte ai orașului — nu mai prididesc gonind din Giurgiului în Ferentari și din Balta Albă în Mihai Bravu. Parcă toți au întîlnire, la aceiași oră, cu același personaj și toți se grăbesc să fie punctuali, așa cum este întotdeauna și dumnealui — personajul. În fiecare ultimă zi a lui decembrie au întîlnire cu el, dar niciodată nu-l cunosc dinainte...

Și din nou semnalul zînei și din nou orașul e pustiu, mai pustiu ca niciodată. Te uiți la ceas: 12 fără 5 minute. Ți se strecoară în suflet un fior: de așteptare, de bucurie, de nerăbdare sau poate chiar... de frig. Fiorul a electrizat întreg Bucureștiul și pare-se a produs chiar scurt-circuit: toate luminile s-au stins — pentru o secundă doar, ca să irumpă apoi din nou, oglindindu-se cu mii de scîntei în paharele strînse buchet. Și cu ele au irumpt într-un singur glas, mii de voci care reunesc speranțele și bucuriile în acelaș vechi, și mereu nou, „La mulți ani!".

Cu scuzabilă indiscreție privești prin ferestre: la parterul unui bloc nou rochii de seară și haine negre s-au strîns în jurul aceluiași punct, de parcă exact acolo s-ar fi născut Anul nou pe care-l botează acum cu șampanie, ca să crească voinic și vesel, bogat și darnic, plin de bucurii și înfăptuiri. La etajul de deasupra nu se văd decît capete: cu pălării de mușchetari, cu cipilici de clovni, cu coifuri cu pene, cu șepci de jochei... Se leagănă în ritmul unui dans și-ți apar ca eroii unui film mut, puși în mișcare de o muzică numai de ei știută. Mai sus, e tot lumină, lumină revărsată prin șase brațe de cîte 100 de vați... mai mult nu se vede. Ba da! — acolo, în colț se semețește vîrful unui brad pe care tronează o stea cu luciri verzi și galbene și portocalii. Alături însă e întuneric. Unde-or fi stăpînii? Poate sînt invitați în altă parte pe Griviței sau pe Rahovei, poate sînt la restaurant, poate la cabana de pe Muntele Mic, poate la socrii din Baia Mare. Mergi mai departe pe bulevard și ferestrele se succed, iar curiozitatea nu-ți dă pace: uite aici, pe masa împodobită cu serpentine și brad, tronează în mijloc un purceluș cu cîteva fire de verdeață în bot. Se zice că aduce noroc... Printr-o stranie coincidență îți aduci aminte că, tot într-o noapte festivă ca asta, la localul care se afla pe locul restaurantului Cișmigiu, Leonard — prințul operetei, cîștiga la loterie un purcel. Lumea-l aclama, prevestind c-o să-i aducă noroc. Oare? Revelionul acela, al anului 1928, avea să fie ultimul revelion al lui Leonard...

Tresari: o melodie îndrăcită, cadențată de zeci de palme care bat ritmul, răzbate puternic și zgomotos. Sîntem în plină stradă, și totuși larma se aude și la distanță de 20 de metri. Dar ce importanță are, de vreme ce este singura noapte cînd vecinii nu se supără și zgomotul este legalizat prin unanimitate de voturi de bucurie. De tine se apropie un grup de tineri, probabil studenți. Și-au anunțat sosirea cu mult înainte, prin pocnitori și rîsete. Cînd trec pe lîngă tine, unul îți spune „La mulți ani!" și urarea este reluată de toți. Nu le distingi figurile, nici ei pe a ta — știi sigur că nu i-ai văzut niciodată, dar le răspunzi ca unor prieteni de demult: „La mulți ani!" Și căldura din suflet aleargă de la unul la altul...

Pornești iar. De undeva din apropiere, cîteva voci baritonale și ușor nesigure, cîntă în cor: „Totdeauna, totdeauna, să bem vinul ca acuma". Pocnesc din nou dopurile de sticle, se aduc plăcintele cu răvașe și „totdeauna, totdeauna...". Oamenii petrec — și petrec toți. Și înainte se petrecea și încă foarte bine! Ziarul „Dimineața" din 30 decembrie 1934, anunța: „Diplomații vor petrece revelionul la Cina, politicienii la Modern, bogătașii căutători de plăceri la Zisu". Dar același ziar dădea a doua zi și „Știri diverse", care nu aduceau a petrecere: „Aseară, gerul a făcut multe victime. S-au găsit aici în capitală numeroși oameni morți de frig, din cauză că n-au avut un adăpost care să-i ferească de asprimea gerului". Final de „petrecere"? Ni se par aproape de necrezut azi, cînd ne-am obișnuit să facem bilanțul Revelionului în vagoane de butoaie de vin, în pături de brazi împodobiți, în tone de cozonaci și în sute de mii de kilograme de dulciuri și ciocolată...

Te oprești locului: de aici se vede ecranul unui televizor, care lansează tradiționalul plugușor cu urări de bine, de sănătate, de belșug și veselie. Așa a fost dintotdeauna plugușorul. Dintotdeauna? Ca o tacită infirmare, îți revine în minte plugușorul lampagiului, din vremea copilăriei: *„Pe ploaie, pe ninsoare / Dacă vrem, dacă nu vrem / Cap, picioare de ne doare / Noi lămpile le aprindem / Rugăm a ne milui cu ce veți binevoi"*... A milui o muncă? — iar ți se pare de necrezut, cum la fel de necrezut ți se pare că lampagiul de altădată așteptă să-și ia în ziua de Anul nou, pîinea, din banii zvîrliți de milă!

Alt grup de oameni trec: unul și-a pus în cap căciulița nevestii, altul poartă pe brațe ca pe un copil patru sticle înfundate, cîțiva au încă pe față măștile de carnaval:

— Ați încheiat revelionul?

— Se poate?! Mergem la altul!

Două sau chiar trei revelioane în aceiași noapte de revelion? Și în acest timp, reporterul de serviciu să facă revelionul singur-cuc, „la pas prin București", hai-hui pe străzi? N-aș crede! De aceia am și anticipat. Iar acum mă duc să mă pregătesc, că joi e revelionul. Vă rog să mă scuzați...

Pia RĂDULESCU

Veselie și bună dispoziție

ZBURAU ȘI PE ATUNCI COCORII

Povestire de ANA CRISTEA

Zboară cocorii!

Însoțitorul meu s-a oprit în loc arătînd spre cer. Sus, în azur, un unghi ascuțit, cu laturile trase parcă cu rigla, se deplasa majestuos spre miazăzi.

Mă aflam la B, comună de lîngă Zimnicea. Mergeam în lungul Vedei, cu ape puține și sălciile văduvite de verdeață. Șirul impresionant al păsărilor cenușii s-a oglindit o clipă pe fața rîului.

— Se duc. Pleacă. Pînă la primăvară, nu-i mai vedem.

Însoțitorul meu e un colectivist în vîrstă, cu nume de cronicar: Neculce. Acum are un zîmbet de copil pe față. Încerc să-i ghicesc gîndurile și zic:

— Da, cocorii ne aduc aminte de copilărie. Neculce tace. Mai privește o dată grațiosul balet aerian, apoi se întoarce, se caută prin buzunare după țigări și pornim către sat. Zice:

— E la noi în sat unul Itu, Gheorghe Nedelea îl cheamă, dar noi așa-i zicem, Itu. De ce? Nu știu. Așa am apucat. De el mi-am adus aminte acum, de Itu ăsta. Dar poate pe dumneata nu te interesează poveștile noastre.

— Ba nu, spune, nene Neculce.

— Să-ți spun atuncea. E o poveste cam lungușoară. Trebuie s-o iau mai din colo. Itu ăsta, cum îți spusei, e colectivist. E un bărbat dat dracului, înalt și tare ca un urs. C-o mînă îți saltă sacul de cinci duble în căruță. Femeile zic că-i un bărbat frumos. Ochi căprui, bătînd în negru, sprîncene stufoase, îmbinate, nas vulturesc. Așa e Nedelea al nostru, Itu, cum îi spunem noi. Ba nu, să nu uit, are și o mersură a lui, mîndră, țanțoșă, și un talent, o știință de a se face plăcut celor din jur. La petreceri, la vreo nuntă, el e sufletul.

Acum, ca să n-o mai lungesc, îți spun de-a dreptul: eu pe omul ăsta nu l-am putut suferi. Chiar de la început, de cînd a intrat în gospodărie. Mă călca pe nervi, ori de cîte ori îl vedeam. Nu-mi plăcea și pace.

Pe vremea aceea, cred că era și el puțin de vină. Aflasem că și alții nu-l prea aveau la inimă. Din ce, din ne ce, își făcuse o faimă de om chiulangiu. Uite, să-ți spun o întîmplare din toamna lui '61. Zburau și atunci cocorii, că d'aia mi-am adus aminte de el. Într-o dimineață, țin minte ca acum, ne pomenim că dă zăpadă. A fost o fulgulială care n-a durat, dar ne-a încurcat toate socotelile. Ne prinsese sfecla pe cîmp. Noi, ce să facem, conducerea adică, a hotărît să mobilizăm toate brațele la sfeclă. Îți închipui și dumneata ce foc era pe noi.

Itu însă n-a vrut să meargă. Zicea că tot trebuie să rămînă cineva la grădină — acolo lucra — și rămîne el. Aiurea! Auzisem că vrea să se repeadă la Zimnicea, să vîndă ceva. Avea grădină și pe lîngă casă, bună grădină, n-am ce zice, e priceput în d-alde d-astea, ce-i al lui, e al lui. Mie îmi venea să turbez. Auzi de ce îi arde lui! I-am strigat în față:

— Individualistule! N-ai nici un pic de dragoste pentru gospodăria noastră.

A strigat și el. Zicea că mă aruncă în Vedea. Ne-au despărțit oamenii, altfel ne încăieram. Ba unii i-au luat apărarea tot lui.

— Lasă, Neculce. Un om trebuie și la grădină. De ce să nu rămînă el?

— E mare cît un urs, dar cînd e vorba de greu, dă bir cu fugiții.

— Așa crezi tu.

Cum îți spun, eram negru de furie. L-am lăsat în plata domnului, m-am dus la cîmp să scoatem sfecla. De atunci mi-a fost și mai urît. Toți îmi spuneau că e priceput la grădină, că are o mînă de aur, eu nu ziceam altfel, dar mi-era ciudă că oamenii nu văd cît e de individualist, cum îi duce de nas și-și face afacerile.

Eu acum îți spun dumitale tot ce gîndeam. Ai să vezi de ce. Așa, mai trece un timp, și-l văd venind o dată de la oraș. Era tot așa într-un zor de muncă. Mi-am zis: Hait! Acuma te-am prins, Itule. Să vedem ce-o să mai zică. A ieșit însă basma curată:

— Eu l-am învoit, mi-a răspuns președintele, cînd i-am spus ce și cum. A avut un proces la Zimnicea.

— Proces, pe naiba! V-a îmbrobodit pe toți.

Am plecat furios. Să-ți spun drept, în seara aceea, am vrut să mă îmbăt. A venit și Itu la cooperativă. Rîdea și glumea, parcă toată lumea era a lui, parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. În ciuda mea rîdea. Simțeam că nu mai pot, i-am azvîrlit lui Rîciu banii pe tejghea și am plecat, gîndindu-mă ce fără cap e lumea.

A trecut și asta, mi-am văzut de treburile mele, el de ale lui, am mai uitat. Astă primăvară, s-a ivit altceva. Ne anunță brigadierul că l-a numit pe Itu șef de echipă, i-a dat răspunderea răsadnițelor. N-am zis nimic, ce era să zic, îl știam priceput, numai să se țină de treabă, vedem noi.

Eu tot la grădină lucram, dar nu sub mîna lui, n-aș fi suportat. Eram hotărît să nu-i tolerez nimic, de cum l-oi vedea că umblă după aiurelile lui. Poate-ți par puțin exagerat, dar așa gîndeam și așa simțeam. Îmi intrase mie în cap că Itu ăsta îi duce de nas pe toți și nu puteam altfel.

Care va să zică, Itu ia în primire răsadnițele. Nu i-a prea plăcut ce-a găsit acolo.

— Sînt puține și putrede. Cu asta nu asigurăm noi grădina cît ne-am pus în plan.

Era și fălos pe de-asupra, ziceam că vrea să-și dea importanță. A cerut conducerii scînduri, geamuri, mrania a ales-o chiar el, cîteva cărute le-a întors. Zicea: nu e bună mrania aia. Mă uitam la el, o mirosea ca pe o floare: asta-i bună, asta nu-i bună. Mă rog, nu m-am amestecat, asta era meseria lui, nu-mi plăcea însă că prea vroia să-și dea lui februarie sau început de martie, au căzut ploi grele. A venit Vedea furioasă și a pătruns în dig pe o portițuie bună. Trecea apa prin el ca printr-o sădilă de brînză pusă la scurs. Noi ne-am zăpăcit cu toții, prea ne luase fără veste. Nu știam pe ce să punem mîna mai întîi.

Da, ai ghicit, dacă la asta te gîndești: Itu a fost cel care și-a venit primul în fire. Părea un adevărat comandant. A spus: tu du-te după aia, tu după cealaltă, voi tăiați nuiele din luncă, ăilalți cărați pămînt. Hai, fuga, fraților! Ce să-ți spun, era o întreagă hărmălaie. O muiere țipa: nu vă băgați, e apa adîncă, cu gheață, vă nenorociți. Cine s-o audă? M-am pomenit și eu luat de iureș. Și unde crezi? Chiar în barcă cu Itu, adică ce barcă, o coajă de nucă în puhoiul acela. Unii ne aduceau nuiele, stuf, pămînt, cu plute improvizate tot de Itu și noi le aruncam în spărtură.

Am lucrat toată după-amiaza și toată noaptea. Eram înghețați sloi și obosiți peste măsură. Eu sînt mai tînăr cu patru sau cinci ani ca Itu, mă uitam la el și ziceam de unde are atîta putere? Nu stătea nici o clipă locului. Pe mine mă cam doborîse oboseala, mă pregăteam să azvîrl o lopată de pămînt în buza rupturii, am făcut un pas greșit și am căzut în apă. Am înghițit cîteva guri bune, că nu prea știu să înot, cînd am auzit bildîbîc lîngă mine și cineva m-a prins și m-a smuls din apă. Era întuneric, dar am simțit după brațele de urs că nu era altcineva decît Itu...

— Cel care strigase o dată că o să te arunce în Vedea...

Chiar el. În brațe m-a dus pînă la casa lui Ciulică, că mă și lovisem puțin. Și-a schimbat țoalele ude, s-a întors la oameni și pînă în ziuă a pus stavilă apelor.

A doua zi nu l-am văzut pe Itu. Nici a treia zi. Mă gîndeam că dacă-l întîlnesc trebuie să vorbesc ceva cu el.

— E la Zimnicea, ce nu știi? mi-a spus brigadierul.

Am tresărit. Mărturisesc că mă gîndeam o clipă la un lucru urît: că iar a plecat după ale lui. Îți închipui dumneata cît m-am rușinat aflînd că e la Zimnicea la spital. Atuncea noaptea îl lovise un sloi la picior și rana se obrintise. A doua zi, m-am învoit la brigadier și m-am dus la spital. Peste o săptămînă, tot eu m-am dus și l-am adus acasă. Era din nou sănătos și vesel, cum îl știi din povestirea mea. De altfel, uite c-am ajuns în sat, o să ai prilejul să-l cunoști și dumneata, ne întîlnim în fiecare seară. Acum sîntem prieteni buni.

Cu aceasta și-a încheiat colectivistul cu nume de cronicar amintirile stîrnite de șirul de cocori care s-a oglindit într-o după-amiază în apa argintie a Vedei.

Noul

Tema e pretenţioasă. Nici măcar într-un tom voluminos nu s-ar putea cuprinde tot ce va aduce nou anul care bate la uşă. De fapt, privirea de anticipaţie ce ne-am propus-o are o sferă mult mai limitată: să informeze despre unele noutăţi din unele sectoare. Respectiv dintr-o serie de domenii care, fără îndoială, interesează pe cititorii „Magazinului".

Cu acest nou, mereu nou, ne-am obişnuit cu toţii în ultimii ani. El este echivalent cu mai bine, cu mai mult, este sinonim, la noi, cu civilizaţie şi confort.

Deci, ce aduce nou 1965?

Unde vom cumpăra...

Să începem cu un sector cu care avem de-a face, cu toţii, zilnic: comerţul. Căci care om nu intră în fiecare zi măcar o dată pe uşa unui magazin, fie chiar numai pentru a-şi cumpăra ţigări? Să ai la îndemînă unităţile comerciale de care ai nevoie, să găseşti în ele ce-ţi trebuie, să nu-ţi pierzi prea mult timp, să fii bine servit, iată la ce se rezumă pretenţiile cumpărătorilor. Numai că aceste pretenţii cresc continuu şi într-un ritm care impune comerţului mari eforturi pentru a ţine pasul.

Să ai magazinele la îndemînă. Asta înseamnă ca unităţile comerciale să existe în număr cît mai mare — şi în Balta Albă din Bucureşti şi în Ţiglina Galaţilor şi în Socola ieşeană şi în noul oraşel al minerilor de la Motru, mă rog, în toate cartierele noi care au răsărit şi se dezvoltă pretutindeni. Iar după

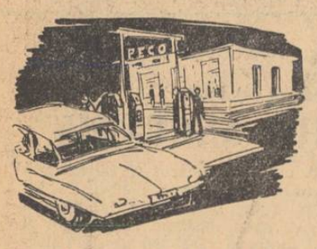

informaţiile pe care le-am primit de la Ministerul Comerţului Interior şi sfaturile populare, această primă cerinţă a cumpărătorilor figurează la loc de frunte în cadrul preocupărilor acestor instituţii de stat.

Deci, atenţie bucureşteni! În 1965 vă veţi putea face cumpărăturile şi în noile complexe comerciale din cartierele Jiului—Scînteia, Amiral Bălescu, Drumul Taberei, Balta Albă, toate vaste, moderne, bine aprovizionate. Cît priveşte pe locuitorii noului cartier Berceni, şi ei vor fi martorii construirii unor noi unităţi şi complexe comerciale printre care şi un mare magazin general de un tip nou, despre care am mai avut prilejul să amintim în paginile revistei.

Deci, atenţie ieşeni! Veţi beneficia, în noul an, şi de serviciile complexelor şi unităţilor din piaţa Gării Nicolina, a restaurantului din cartierul Suzana Pîrvulescu şi a renovatei „Bolte reci" etc., etc.

Dar e greu, tare greu să putem înşira, fie chiar sumar, tot ce se va construi, pe acest plan, în toate regiunile ţării. Ne vom mulţumi să citäm, la întîmplare, complexul comercial din microraionul nr. 1-Reşiţa, complexele comerciale şi de prestaţii din cartierul „Steagul roşu"-Braşov, restaurantul modern de la Sulina.

Şi o veste bună pentru călători, bucureşteni sau din ţară, care s-au

În anul 1965 vor fi puse la dispoziţia populaţiei noi unităţi de frizerie, coafură şi cosmetică, dotate cu aparatură şi instalaţie modernă. Iată — în clişeul de mai sus — interiorul unităţii de coafură a cooperativei „Igiena", deschisă pe Şos. Mihai Bravu din Bucureşti.

lovit uneori, în peregrinările lor, de dificultatea de a găsi un loc la hotel: 1965 va consemna inaugurarea unor noi hoteluri, printre care consemnăm complexul hotelier Nord din Bucureşti cu 500 locuri de cazare, extinderea hotelurilor „Athénée Palace" din Bucureşti şi „Carpaţi" din Braşov, reamenajarea hotelului „Palas" din Sinaia, construirea unui hotel cu restaurant şi bufet la Bucium-Iaşi şi altele.

După cum se vede, noutăţile comerciale, chiar sumar trecute în revistă, sînt numeroase. La ele trebuie să se adauge noile tipuri de magazine care vor lua fiinţă: bufetul bar, café-tabac etc.

...şi ce vom cumpăra

Şi mai multe lucruri s-ar putea spune despre noile produse ce se vor putea găsi în magazine. Străduinţile creatorilor din industrie, ale colectivelor de muncă în ansamblul lor, au şi început să se concretizeze în zeci şi zeci de tipuri, de sortimente noi de mărfuri care au întrunit adeziunea cetăţenilor în standurile Expoziţiei realizărilor economiei naţionale a R.P.R. Contractate de către comerţ, aceste produse vor apărea treptat în magazine cu începere din primul trimestru al anului viitor.

Mărfurile, să le spunem electronice, figurează tot mai mult printre produsele mult căutate de cetăţeni. În special după dezvoltarea reţelei de relee, care a transportat imaginea de televiziune în întreaga ţară, iubitorii „micului ecran" au sporit simţitor. Pentru ei transmitem informaţia că în 1965, pe lîngă tipurile existente, vor apare în magazine două tipuri noi de televizoare: E 47-110 (cu ecranul avînd diagonala de 47 cm., o imagine de calitate superioară şi filtru de mărire artificială a contrastului) şi VS 59 Lux (un aparat de clasă medie superioară, cu diagonala de 59 cm, tubul cinemascop autoprotejat). În ce priveşte aparatele de radio, în afară de tipurile deja cunoscute — Carmen 3, Select 2 şi 3, Darclée 3, Delta, Miorita T 4 — se vor găsi în magazine aparatul S 652 T, în două variante, cu caracteristici superioare şi aparatul cu tranzistori tip poşetă S 651 T, prevăzut cu trei lungimi de unde, în două variante: una cu unde scurte, medii şi lungi, alta cu unde ultrascurte, medii şi lungi.

Aflîndu-ne la gama produselor de uz îndelungat, nu putem trece cu vederea şi o seamă de articole care vor aduce satisfacţii gospodinelor. Multora le va „face cu ochiul" o nouă „operă" a muncitorilor de la Cugir, „Alba Lux", o maşină de spălat rufe cu caracteristici îmbunătăţite. Iar cei ce se vor muta în casă nouă sau pur şi simplu vor dori să-şi împrospăteze mobilierul, vor avea şi ei mai multe dificultăţi decît în prezent pentru... a alege ce le place şi le convine. Nu vom cita denumiri de noi garnituri, căci „Stela", „Milcov" sau „Lămiiţa" nu spun prea mult celor ce vor să afle amănunte despre aceste tipuri. Ne vom mărgini doar să afirmăm că ideea multora din noile garnituri este alcătuirea lor din elemente asamblabile, astfel încît să se poată adapta celor mai diverse încăperi. Bunăoară, garnitura „Lămiiţa" de care aminteam, cuprinde un dulap-bibliotecă format din mai multe piese care se pot aşeza atît pe orizontală cît şi pe verticală, o canapea de o persoană, transformabilă ziua în banchetă. Vor fi puse în vînzare tipuri mai diverse de biblioteci, mese de lucru şi alte piese separate, sufragerii şi bucătării moderne, canapele extensibile, fotolii de forme agreabile, măsuţe fantezi etc. Folosirea unor materiale moderne: tapiţerii din poliuretan, furnire melaminate, stofe atrăgător colorate, feronerie şi accesorii de calitate îmbunătăţită etc., va contribui, potrivit promisiunilor organelor Ministerului Economiei Forestiere, la îmbunătăţirea substanţială a calităţii mobilei.

Cît priveşte sectorul de încălţăminte, este bine cunoscut succesul pe care l-a avut la Expoziţia realizărilor economiei naţionale, standul acestui sector trezind un viu interes în rîndul vizitatorilor şi mai ales al... vizitatoarelor. Unele din aceste produse au şi ajuns în magazine. Altele, a căror producţie a necesitat o pregătire mai minuţioasă, îşi vor face apariţia în 1965. Bunăoară, cizmuliţele şi ghetele cu toc înalt pentru femei vor intra în producţia de serie încă în ianuarie. În modele şi culori variate, căptuşite cu blană sau material textil flauşat, ele îşi vor cîştiga, probabil, adeziunea cumpărătoarelor. Ca de altfel şi pantofii cu feţe din piei hunting şi cu talpa de cauciuc translucid, care vor intra în... graţia cumpărătoarelor o dată cu venirea primăverii. Mai cu seamă că această încălţăminte, foarte flexibilă şi uşoară, este realizată într-o gamă variată de modele şi nuanţe. Pantofii tip „balerin", cei pentru diferite ocazii, confecţionaţi din piei metalizate şi din ţesături textile cu efecte metalice, vor completa gama noilor modele de încălţăminte pentru femei. Cît priveşte bărbaţii, nici ei nu au fost neglijaţi urmînd să găsească în magazine ghete căptuşite, cu o linie modernă, din piele cu tălpi de cauciuc microporos şi translucid, pantofi din piei presate cu talpă din microporos, pantofi „superflex", deosebit de flexibili şi uşori.

Gama noilor produse din magazine se va completa cu numeroase alte modele de tricotaje şi confecţii, produse ale industriei chimice, articole de uz gospodăresc. Dar mai bine să lăsăm în seama cititorilor — spaţiul ne obligă de altfel — satisfacţia de a le descoperi şi, firească, utiliza.

De la munte la mare

Iubitorii de turism sînt tot mai mulţi. Ei au speranţa ca şi în anul care începe să li ofere trasee noi, posibilităţi noi de destindere şi recreere. Şi au dreptate. Fiindcă 1965 este bogat în noutăţi şi în acest domeniu.

Mai întîi baza materială. Amenajări turistice noi — hoteluri, cabane şi restaurante — îşi vor face „vernisajul". E cazul hotelului turistic cu 230 locuri şi a restaurantului de la Piatra Neamţ, a celui cu 140 paturi de la Poiana Braşov, a modernului complex de alimentaţie publică de la Buşteni şi altele. Cît priveşte litoralul, reprofilarea restaurantului „Cazino" din Mamaia în unitate cu specific pescăresc, amenajarea în staţiuni a unor terenuri de tenis şi alte sporturi, amenajarea băilor reci de nămol de la Eforie-Nord şi construirea unui complex comercial la Eforie-Sud se numără printre noutăţile viitorului sezon.

Aşa cum ne-a asigurat conducerea Oficiului Naţional de Turism, în anul ce vine vor lua o şi mai mare amploare excursiile pentru vizitarea capitalei precum şi cele pe litoral, în Delta Dunării, nordul Moldovei şi Oltenia, în zona Porţilor de Fier—Ada Kaleh, pe şantierul hidrocentralei de pe Argeş şi în alte puncte turistice. Pentru cei ce-şi vor petrece concediul de odihnă în staţiuni balneo-climaterice se vor aplica şi o serie de măsuri pentru îmbunătăţirea deservirii ca, de exemplu, extinderea sistemului de vînzare nominalizată a locurilor pe vile şi camere.

Turiştii... pe 4 roţi, tot mai numeroşi, vor găsi în anul 1965 pe şosele alte staţii moderne de alimentare cu combustibil şi procurare a unor piese şi accesorii auto-moto, ziare şi reviste, articole de artizanat şi altele. Citäm, printre ele, pe cele din Hîrşova, Tulcea, Bacău, Sighişoara, Reşiţa, Stamora Moroviţa, Petroşeni.

Prestări de servicii

În ultimii ani cetăţenii s-au obişnuit tot mai mult cu noile clădiri, cu unul sau mai multe etaje, cu firme multe şi vesele, unele luminoase, ce adăpostesc noile complexe de deservire ale cooperaţiei meşteşugăreşti.

Într-o discuţie avută la UCECOM, ni s-au împărtăşit cîteva dintre noutăţile anului 1965 în domeniul prestărilor de servicii.

Construcţiile de complexe de deservire vor continua, punîndu-se accent pe centrele muncitoreşti şi localităţile de importanţă turistică. Din prima categorie vor face parte noile construcţii din Reşiţa, Lonea, Calan, Brad, Cîmpia Turzii, Burdujeni, din a doua Slănic-Moldova, Tg. Neamţ, Curtea de Argeş, Rîşnov, Sighişoara, Vălenii de Munte, Buşteni, Pucioasa, Techirghiol. Cît priveşte celelalte oraşe ale ţării, complexe de deservire vor apare şi la Brăila, Baia Mare, Tg. Mureş, Blaj, Arad, Aiud, Dej, Bîrlad, Reghin etc. Toate vor cuprinde o întreagă gamă de servicii pentru populaţie ca: ateliere de croitorie, cizmărie, frizerie-coafură, cosmetică, ceasornicărie, foto, mobilă de comandă, desfacerea produselor de artizanat. Tot aici va funcţiona şi cite un centru de închiriat diverse obiecte de uz casnic (aspiratoare de praf, de pildă) precum şi articole de voiaj, aparate foto, magnetofoane, picupuri.

Potrivit cerinţelor populaţiei, în viitorul an se vor construi la Bacău, Constanţa, Galaţi, Craiova, Tg. Jiu, Botoşani, ateliere de tîmplărie care vor executa mobilă de comandă, reparaţii de mobilă şi tapiţerie. În alte localităţi, printre care Piteşti, Curtea de Argeş, Arad, Braşov, Cluj, Iaşi, Tg. Jiu, Tîrgovişte, Buzău, Rădăuţi se vor amenaja noi ateliere de lucru pentru invalizi, cu îndeletniciri adecvate posibilităţilor acestora.

Una din ramurile mai noi de prestări de servicii pentru populaţie, înfiinţate de cooperaţia meşteşugărească, este organizarea de servicii auto-moto pe traseele turistice. Astfel de unităţi destinate spălatului, gresatului, reparării şi întreţinerii autovehiculelor vor apărea şi la Bacău, Suceava, Constanţa, Galaţi,

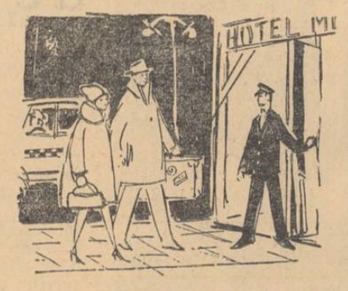

Craiova, Ploieşti, Braşov, Tg. Mureş, Cluj, Oradea, Baia Mare, Deva.

Şi mai substanţială este gama noutăţilor bucureştene în acest domeniu. Pe prim plan se situează începerea construirii unei mari case de mode într-o clădire cu 7 etaje. Locul? Calea Victoriei, colţ cu str. Dobrogeanu Gherea. La aceasta adăugăm cele două complexe de deservire din cartierele Floreasca şi Giuleşti, precum şi încă două servicii auto-moto: unul pe şoseaua spre Piteşti şi altul la Afumaţi, spre Constanţa.

În încheiere o veste ce va bucura pe gospodine: activitatea de servicii cu execuţii pe loc (călcatul hainelor la secţiile de croitorie, reparaţiile mai uşoare la încălţăminte) se va extinde considerabil, ca şi gama de reparaţii la domiciliu: mobilă, instalaţii interioare etc.

Pentru cei suferinzi

E bine să ai cît mai puţină nevoie de ele. Dar cînd se întîmplă totuşi să le simţi necesitatea, existenţa unor unităţi sanitare bine înzestrate este un lucru de nepreţuit. Iată de ce din partea Ministerului Sănătăţii şi Prevederilor Sociale şi a sfaturilor populare se manifestă o necontenită preocupare pentru lărgirea reţelei sanitare.

Pe această linie se înscrie construirea la Oneşti, Slobozia, Mangalia, Suceava, Hunedoara şi Constanţa a unor construcţii spitaliceşti prevăzute cu staţionare, cu capacitatea între 300 şi 900 paturi, repartizate pe secţii diferenţiate (interne, chirurgie, O.R.L., oftalmologie, ginecologie-obstetrică, pediatrie, oncologie, T.B.C. etc), cuplate cu policlinici pentru 1 000—2 000 consultaţii şi tratamente pe zi. În curs de construcţie se află şi o seamă de unităţi medicale de specialitate printre care Institutul oncologic din Cluj şi spitalul T.B.C.-Baia Mare.

Caracteristica tuturor acestor construcţii sanitare este grija pentru crearea unui climat cît mai favorabil pentru psihicul bolnavilor şi a unor condiţii bune de lucru pentru personal. Numărul paturilor din fiecare cameră este cel mult de 4, ponderea cea mai mare avînd-o camerele cu unul şi două paturi. Pe lîngă fiecare cameră au fost create grupuri sanitare cu băi sau duşuri, gradul de confort fiind mult apropiat de cel din hotelurile moderne. La dispoziţia bolnavilor din noile spitale vor sta camere de zi unde îşi vor petrece timpul liber dintre investigaţii, tratamente şi odihnă, şi unde vor putea citi, viziona spectacole televizate şi primi pe vizitatori. Aceste amănunte de confort vor fi completate cu instalaţiile de ventilaţie mecanică, instalaţiile de semnalizare optico-acustică care permit un contact comod şi rapid între bolnavi şi personalul de îngrijire, instalaţiile de telefoane interioare şi exterioare şi cele de radioficare cu cască la fiecare pat.

★

Ne simţim obligaţi să încheiem cu ceea ce am început. Multe, foarte multe lucruri ce intră în sfera lui „nou în 1965", chiar numai din sectoarele de care ne-am ocupat, au rămas pe dinafară. Cele cîteva exemple pe care le-am enumerat sînt însă, credem, suficiente pentru a sublinia un fapt evident. Şi anume că în anul ce începe — ca şi în cei anteriori — grija pentru ca oamenii să trăiască mai bine, mai confortabil, e prezentă pe toate planurile.

Paul MARIAN
Mircea SCRIPCĂ

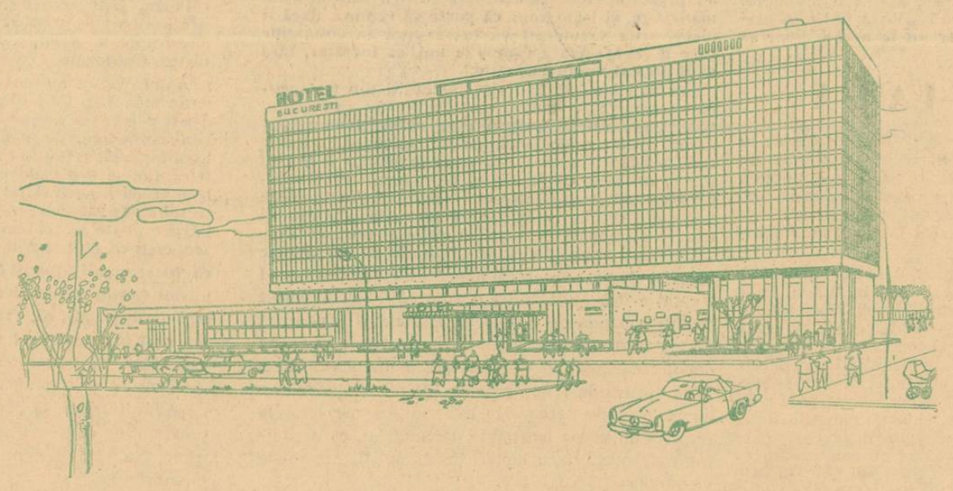

Macheta noului şi modernului hotel „Bucureşti", ce va fi dat în folosinţă — în cursul anului viitor — în preajma Gării de Nord din capitală.

Instantanee de iarnă

Fotografia: L. TIBOR

Iarna are bucuriile ei rezervate şi pentru cei mici şi pentru cei mari, deşi s-ar părea că prima categorie de vîrstă este privilegiată.

Lumea de feerie şi basm, parcă descinsă aievea din cărţile cu poveşti ale „oraşelelor copiilor", atrage ca un magnet pe cei de o schioapă. Şi cum să nu fie aşa cînd bradul scînteie în mii de lumini, cînd Albă ca zăpada, înconjurată de pitici, e parcă gata să stea de vorbă cu micuţii interlocutori.

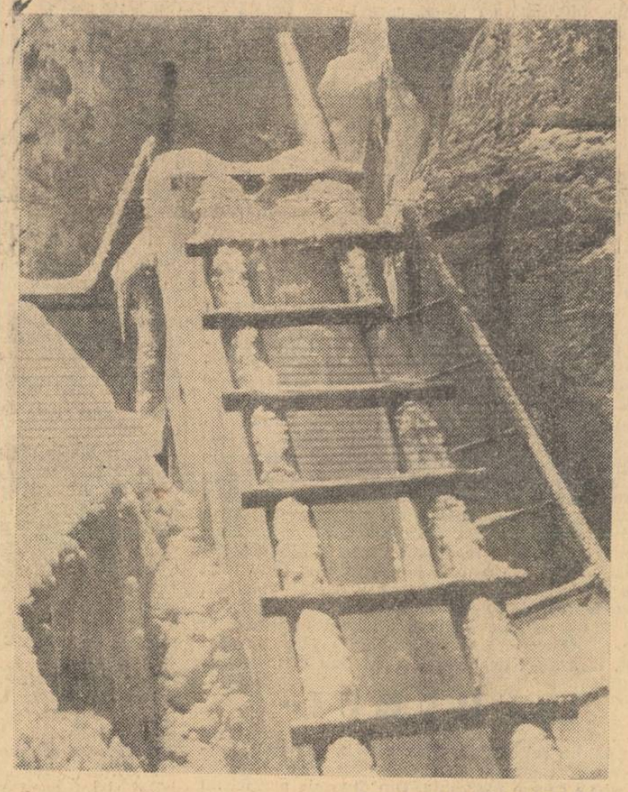

Fotografia: Tibad TIBERIU

Cît priveşte pe iubitorii turismului, lor „le face cu ochiul" o ascensiune pe la „7 scări" spre culmile Pietrei mari. Cînd, aşa cum se vede în clişeul nostru, scările, proaspăt acoperite cu un covoraş de nea par cam alunecoase, nu vă lăsaţi tentaţi dacă nu sînteţi alpinişti încercaţi.

★

Şi un prilej de bucurie pentru toate vîrstele: vechea datină a pluguşorului rămîne veşnic nouă, veşnic proaspătă. Deocamdată e vorba doar de o repetiţie a unei formaţii de artişti amatori din Cimpulung-Moldova, condusă de fluierarul Mihai Lăcătuş, solist în finala celui de-al VII-lea Concurs republican muzical-coregrafic din acest an.

Fotografia: MICHITOVICI

În capcană

de **BILL DAVIDSON**
REPORTER LA „SATURDAY EVENING POST"

Timp de un an de zile, străbătînd mii de mile de-a lungul şi de-a latul Statelor Unite, el a căutat să scape de răzbunarea lumii interlope şi nu a existat nici o scăpare

La ora 5,41, în dimineaţa zilei de 4 iunie 1960, la Ontario, un orăşel californian aşezat la vreo 50 de mile la răsărit de Los Angeles, un oarecare Leroy Cook şi-a dus, cu maşina, fiul la lucru. El a cotit pe Mountain Avenue şi atunci cînd farurile maşinii s-au îndreptat înspre un cîmp deschis, cu case răzlețe, ele au luminat ceva ce părea a avea forma unei făpturi omeneşti, zăcînd în mijlocul cîmpului, la vreo 75 de paşi depărtare de şosea. Cook a telefonat la biroul şerifului din districtul San Bernardino, şi la ora 5,57 doi şerifi-adjuncţi au apărut pe scenă.

Şerifii-adjuncţi au păşit pe cîmp şi au descoperit cadavrul unui bărbat, purtînd o cămaşă sport, în culori vesele, după moda din Hawai, şi pantaloni din care fusese scos tot ce ar fi putut sluji pentru identificare. Omul primise lovituri cumplite în cap. Faţa îi era năclăită de sînge. Cel puţin douăsprezece izbituri de bită sau de măciucă îi sfărîmaseră teasta. Celor doi ofiţeri, E. L. McCoskey şi R. E. Coyle, le-a venit rău la asemenea privelişte. Lîngă cadavru se afla o cuvertură de pat de un galben deschis, îmbibată cu sînge, care fusese pătată de vopsea verde. Încolo, nici un alt corp delict.

Patru zile mai tîrziu, laboratoarele serviciului de crime ale F.B.I.-ului din Washington, au identificat cadavrul după amprentele digitale, ca fiind al lui James V. Delmont, un bătăuş, fost deţinut, membru al Mafiei din Buffalo, statul New York.

Cu această indicaţie, micul sector de poliţie din Ontario s-a străduit, timp de opt luni, să-i dea de capăt acestui caz, dar ramificaţiile pe scară naţională ale crimei l-au supus la o încercare prea grea, astfel că, în 1961, cercetările au fost preluate de către experţii în problemele Mafiei ai Serviciului de informaţii secrete din cadrul poliţiei din Los Angeles. În clipa de faţă, au trecut patru ani de atunci, cazul încă nu şi-a găsit rezolvarea.

Între timp, totuşi, cercetările care continuă s-au transformat în ceea ce căpitanul Daryl Gates, şeful serviciului, a denumit **„o investigaţie şi mai temeinică a operaţiilor Mafiei decît oricare dintre dezvăluirile lui Joe Valachi, care, în cea mai mare parte, s-au limitat la o singură sferă de acţiune"**.

Cel mai competent expert al Serviciului de investigaţii în problemele privind Mafia, sergentul Peter N. Bagoye, a declarat: **„Dacă vreun ofiţer de poliţie mai pune la îndoială existenţa şi puterea Mafiei, a organizaţiei Cosa Nostra, sau cum doriţi să-i spunem, aduceţi-i la cunoştinţă acest caz"**. Acest domn Delmont timp de un an a străbătut mii de mile încercînd să scape de răzbunarea Mafiei. El a lăsat în urma sa o dîră, alcătuită din scrisori şi convorbiri — primul caz cunoscut în care există mărturii, negru pe alb, de felul cum lucrează Sindicatul crimei. Viaţa pe care a dus-o Delmont nu făcea cît o ceapă degerată, dar după moarte cel puţin el a lăsat, fără să-şi dea seama, ceva bun în urma lui.

„ŞURUBUL"

În 42 din cei 43 de ani cît a trăit, James V. Delmont a fost un om de nimic —chiar şi în lumea crimei pe care o frecventa. Din dosarele poliţiei nu reiese altceva decît, pur şi simplu, că a fost **„un bătăuş în strînsă legătură cu ramura Mafiei din Buffalo, din statul New York"**. Dar, potrivit experţilor serviciului de informaţii al poliţiei, el a fost, ca şi Joseph Valachi, de altfel, un simplu „soldat" sau „şurub", rangul cel mai de jos în ierarhia Mafiei.

Născut la Buffalo, la 22 octombrie 1916, el se trăgea din părinţi imigranţi italieni, şi încă din copilărie şi-a primit educaţia de bază în cartierul cocioabelor, bîntuit de crime, din partea de vest a oraşului. A avut doi fraţi şi două surori care, după cum se pare, au izbutit să se descotorosească de mediul lor înconjurător, dar micul Jim a crescut, ajungînd un tînăr ce mereu făcea gură, cu temperament năvalnic, o veşnică sursă de tulburare la şcoală. De altfel, n-a trecut niciodată de clasa a opta. Pe la cincisprezece ani el era înalt, zvelt şi chipeş — şi avea deja cazier judiciar. A fost condamnat — cu suspendarea pedepsei — fiind implicat într-un jaf, în 1931, la o vîrstă cînd cei mai mulţi copii nu îşi bat capul decît cu problema ce anume să îmbrace la serata „bobocilor" de la şcoala secundară.

Pentru următorii şapte ani, cazierul lui Delmont înregistrează puzderie de arestări — dar numai două condamnări (una la o amendă de 25 dolari, cealaltă o sentinţă cu suspendarea pedepsei), sub învinuiri mergînd de la înşelătorii la pariuri la curse de cai, şi pînă la bănuiala de spargere. Această dibăcie de a se sustrage legilor a atras, pare-se, asupra lui atenţia Mafiei. Există dovezi că Delmont a fost recrutat în această organizaţie — cu ritualul uzual care prevede luarea de sînge — în anul 1938, cînd avea 23 de ani.

Delmont a lucrat pentru bandă ca „executor" şi „încasator" de sume provenite de pe urma pariurilor falsificate la cursele de cai şi a participat, probabil, la unele jafuri încununate de succes. Oricum, în 1939, norocul nu i-a mai zîmbit. Împreună cu alţi trei, a primit însărcinarea să jefuiască Clubul italian dintr-un sat aşezat tocmai lîngă Erie, Pasadena. Au dat buzna şi, sub ameninţarea revolverelor, i-au uşurat de 500 dolari pe membrii clubului. Apoi, potrivit instrucţiunilor, ei s-au îndreptat spre Youngstown (Ohio), un alt bastion al Mafiei, ca să li se piardă urma. Dar ei nu au reuşit să se ascundă ca lumea, şi o lună mai tîrziu au fost dibuiţi de poliţia din Youngstown. Au fost transportaţi înapoi la Erie, pentru a fi judecaţi, şi Delmont a fost condamnat la detenţiune între doi ani şi jumătate pînă la cinci ani, la casa de corecţie din districtul Allegheny, în Pennsylvania.

Cînd a părăsit închisoarea, Delmont a primit din partea şefilor săi o recompensă — pesemne pentru faptul că îşi pusese lacăt la gură—constînd într-o mică operaţie frauduloasă în folosul lui. După aceea, el s-a căsătorit cu Antoinette De Paolo, o dactilografă frumuşică din Buffalo. Ei au avut patru copii, doi băieţi şi două fete, care au între zece şi douăzeci de ani. Din motive necunoscute, Delmont nu a fost niciodată recrutat în armată în decursul celui de-al doilea război mondial, dar a fost arestat şi condamnat, fiind învinuit de a fi falsificat pariuri la curse de cai, la Buffalo în 1942 şi din nou, ca primejdios ordinei publice, în 1944.

Businessul lui cu falsificarea pariurilor nu a mers, pare-se, chiar atît de grozav, întrucît s-a văzut nevoit să aducă la îndeplinire, din ordinele bandei, o serie de treburi care de care mai năstrușnice, ca, bunăoară aceea de a face pe portarul la Clubul Ramsay, un tripou la Niagara Falls, în Canada. De asemenea, între anii 1951—1958, Delmont şi-a sporit veniturile lucrînd ca manipulant la uzinele de avioane „Bell" din Buffalo.

Totuşi, după cum a recunoscut el însuşi mai tîrziu, îndeletnicirea sa de căpetenie a fost jaful înarmat. El a acţionat în bandă, înhăitîndu-se cu Charles „Limey" Miller, Fred şi Frank Acquino şi Richard Battaglia. S-au deghizat, trăgîndu-şi peste cap nişte saci de hîrtie, cu deschizături pentru ochi, şi îşi băteau victimele înainte de a le jefui.

Această fază a carierei lui Delmont a luat sfîrşit, în mod brusc, atunci cînd banda lui a săvîrşit greşeala de a-i jefui pe unii confraţi din cadrul Mafiei. Reacţia a fost promptă: Miller, Frank Acquino şi Battaglia au fost găsiţi cu toţii împuşcaţi; Fred Acquino a fost ales, pesemne, de mîna răzbunătoare a Mafiei drept obiect pentru administrarea unei lecţii şi mai necruţătoare. Cadavrul lui, despuiat, a fost descoperit la Tonawanda, în statul New York, toată faţa şi partea de sus a corpului fiind desfigurate cu acid.

Fie că Mafia nu era pe deplin convinsă că Delmont a avut vreun amestec, fie că cineva a pus o vorbă bună pentru el, deoarece era privit cu ochi buni şi le făcuse şefilor săi multe servicii. În orice caz, i-au cruţat viaţa, dar l-au pus, spre a-l ţine sub o mai strictă supraveghere, să lucreze, ca şofer de taxi, la Societatea de taxiuri Madison, din Buffalo.

La 18 iunie 1959, Delmont, iute la mînie, a avut o discuţie aprinsă cu Steven Cannarozzo, fiul proprietarului Societăţii de taxiuri Madison, în legătură cu refuzul acestuia de a trage o duşcă în taxiul lui. Delmont s-a întors acasă, i-a povestit nevesti-sii că a fost concediat, şi apoi a plecat iarăşi val-vîrtej. După o oră şi cincisprezece minute, Cannarozzo şi un alt bărbat au fost răniţi prin împuşcături de **„un agresor necunoscut"** în birourile Societăţii de taxiuri. După foarte scurt timp, Delmont a fost înhăţat şi interogat la poliţia din Buffalo, dar i s-a dat drumul, fără să fi fost formulată vreo acuzaţie.

În următoarele două, trei zile, Delmont cînd fierbea de mînie, cînd cădea pe gînduri, şi săvîrşea fapte bizare, necontrolate. Ameninţa să ucidă o seamă de sub-şefi locali ai Mafiei. De asemenea, a decupat din ziare o fotografie a lui Sam Lagattuta, căpetenia Mafiei din Buffalo, şi a trimis-o prin poştă, fără vreo explicaţie, unui oarecare Oscar Vestal, un fost deţinut cu care se împrietenise pe vremea cînd îşi ispăşise pedeapsa la închisoarea din Pennsylvania. Vestal se mai cuminţise de cînd se certase cu legea prin 1930, şi ducea o viaţă de familie, liniştită, lucrînd ca chelner la un bar din Los Angeles.

După zilele acelea, petrecute împreună la închisoare, el s-a întîlnit doar rar de tot cu Delmont; de asemenea, ei şi-au scris cu întreruperi. Delmont avea să intre iarăşi, curînd, şi în chip dramatic, în viaţa lui, dar atunci cînd i-a sosit prin poştă fotografia lui Lagattuta, Vestal s-a aflat în faţa unui mister. Mai tîrziu, Vestal şi-a dat seama că Delmont încercase să-l avertizeze, să fie precaut dacă un bărbat, semănînd cu cel din fotografie, ar trece pe la el ca să-l descoase.

La 23 iunie 1959 — cinci zile după împuşcăturile de la Societatea de taxiuri — Delmont a anunţat-o, pe nepusă masă, pe nevastă-sa, că are de gînd s-o şteargă în California, deoarece Mafia îl bănuieşte de a fi săvîrşit atacul pomenit. **„Viaţa îmi e în primejdie"**, îi comunică el, **„dar nu te necăji. Sper să pot aranja lucrurile"**.

HĂITUIALA

A îndesat nişte haine într-o valiză şi a plecat cu o maşină. O zi mai tîrziu, Serviciul de poliţie din Buffalo s-a răzgîndit în ceea ce priveşte eliberarea lui Delmont şi a dat alarma pentru arestarea lui, fiind acuzat de atac înarmat de gradul întîi, o crimă pasibilă de extrădare (dacă făptaşul s-ar refugia în alt stat din S.U.A.).

Delmont şi-a părăsit domiciliul la 23 iunie 1959, dar nu spre a pleca în California ci la Miami, unde a ajuns în dimineaţa zilei de 25 iunie. Şi-a vîndut maşina şi s-a dus întins să-l vadă pe un oarecare John Peanuts, un fost boss al jocurilor de noroc, în prezent proprietar al unui bar din Miami Beach. John Peanuts, un membru al Mafiei şi bine-cunoscut sub numele lui adevărat agenţilor serviciului de informaţii secrete al poliţiei, avea pe răboj un lung şir de arestări pentru complicitate la atacuri înarmate, falsuri de pariuri la curse de cai, tăinuirea unor obiecte furate, şi altele de acest gen. El este naşul unuia dintre copiii lui Delmont dar, după cum acesta i-a desluşit mai tîrziu unui preot, el s-a dus să se întîlnească cu John Peanuts pentru un alt motiv, şi anume ca să facă apel la **„legea de mediere"** a Mafiei.

Această tradiţie nescrisă îl îndreptăţeşte pe un membru al Mafiei, în cazul în care se iscă vreo neînţelegere cu organizaţia, să-i ceară unui alt membru, care se bucură de toată încrederea, să intervină pentru el şi să apere cauza lui. Persoana care intervine poate fi „companionul" celuilalt, un vechi membru al Mafiei care a fost desemnat să-i slujească drept mentor în timpul perioadei de iniţiere, sau orice alt membru ce se bucură de încredere şi care poate îndeplini funcţiunea de **avugat**, adică de avocat. Nescrisa „lege a medierii" prevede ca, în schimbul acestui serviciu, cel ce beneficiază de pe urma medierii îi rămîne îndatorat omului care pledează cauza lui. El trebuie să-şi răscumpere obligaţia faţă de acesta făcîndu-i un serviciu persoanei care a pus o vorbă bună pentru el, în orice moment, în viitor. Prin „serviciu" se poate înţelege orice, inclusiv comiterea unei crime.

Nu este limpede de ce oare Delmont l-a considerat pe John drept „companion" sau „avocat" al lui, fapt este însă că a apelat la serviciile sale de mediere. John Peanuts i-a arătat lui Delmont că nu poate să facă absolut nimic pentru el în clipa de faţă, dar l-a sfătuit, dîndu-i toate relaţiile de care avea nevoie, să plece la Vancouver şi să stea acolo vreo cîţiva ani pînă ce i se va pierde urma şi se vor mai răcori capetele înfierbîntate. În acelaşi timp, el i-a dat să înţeleagă lui Delmont că va încerca să mușamalizeze întreaga afacere.

Delmont a refuzat să plece la Vancouver, temîndu-se ca nu cumva Mafia să-l descopere acolo şi să-i facă de petrecanie. Amîndoi s-au despărţit în termeni buni, iar Delmont s-a înţeles cu John Peanuts ca, fie el însuşi, fie nevastă-sa să ţină legătura cu acesta, pentru ca dînsul să facă noi încercări în vederea împăciuirii.

Următoarea acţiune a lui Delmont lasă cîmp liber tuturor speculaţiilor. El a relatat mai tîrziu multor persoane, inclusiv unor preoţi, că s-a dus la biroul din Miami al F.B.I.-ului, în mod vădit cuprins de panică. El a arătat că a stat de vorbă cu cineva şezînd la un birou, şi că a oferit să divulge secrete ale Mafiei în schimbul unor informaţii cu privire la membrii Mafiei din Buffalo care s-ar putea afla la Miami, în aşteptarea lui. A mai arătat că F.B.I.-ul i-a propus să lucreze un timp ascuns, şi pe urmă, spre a-l ocroti, să-l trimită într-o regiune central-răsăriteană din Statele Unite, ca să lucreze la o întreprindere petrolieră americană. Delmont a arătat că a respins propunerea, întrucît orice activitate, oriunde ar fi, fără a scăpa din mrejele Mafiei, ar însemna pentru el moarte sigură.

A arătat că a părăsit apoi, pur şi simplu, birourile F.B.I.-ului, nestînjenit de nimeni. Pe de altă parte, F.B.I.-ul nu a înregistrat nici o vizită a lui Delmont la birourile lui din Miami. Oricum, în aceeaşi zi, la 25 iunie, Delmont s-a îndreptat spre cartierele mărginaşe din Miami şi a pornit, folosind autostopul, înspre vest.

În iulie a apărut în camera de lucru a unui prelat catolic în California de sud. Prelatul, un bărbat în vîrstă, de origine italiană, a ascultat povestea depănată în faţa lui de Delmont ,i-a dat ceva bani şi i-a oferit adăpost la mănăstirea trapistă din New Clairvaux, în localitatea Vina, aproape de Sacramento, în California. Prelatul l-a îndrumat către un anumit preot, părintele L. Cînd Delmont a ajuns la mănăstire, părintele L. l-a întrebat cum de s-a întîmplat că prelatul l-a trimis la un preot care nu se află decît de puţină vreme în regiunea respectivă şi al cărui nume cu greu ar putea să-l ştie. **„Mafia ştie tot"**, a răspuns Delmont. Mai tîrziu, părintele L. a împărtăşit poliţiei că el socoteşte că prelatul colaborează cu Mafia, aşa cum alţi preoţi colaborează cu traficanţii de stupefiante, şi că el este „cunoscut de către neîmblînziţii copii ai Mafiei ca o persoană căreia i se pot adresa pentru a primi sfaturi".

Delmont a istorisit sfîşietoarea lui poveste preotului L. dar, fără îndoială, a lăsat deoparte episodul cu împuşcăturile de la Societatea de taxiuri, ceea ce reiese din exclamaţia, de mai tîrziu, a preotului: **„Numai fiindcă l-a atacat pe un membru al Mafiei el e urmărit de vendetta lor"**. Preotul a relatat: **„Cînd am auzit păţania lui Delmont, am înţeles că este cu sufletul la gură, că este într-o stare vecină cu deznădejdea. M-am încredinţat eu însumi că el nu prezintă vreo ameninţare pentru nimeni din mănăstire, şi i-am spus că poate să rămînă, dacă îi place, atîta vreme cît va lua asupra sa ongagiile care îi revin. Aşa a rămas la noi, ca lucrător, fără să fi prestat vreun jurămînt"**.

Locuitorii mănăstirii erau alcătuiţi din trei grupuri: călugării trapişti, care respectau jurămîntul tăcerii, preotul L. şi cîţiva care administrau mănăstirea, aveau grijă de pămînturi, întreţineau ferma care producea partea cea mai de seamă a hranei lor, şi un grup de lucrători permanenţi care îndeplineau toate muncile trebuincioase; Delmont făcea parte din ultima categorie. El asista la liturghie în fiecare dimineaţă şi lucra la volanul unui camion.

Delmont a legat strînsă prietenie cu un anume călugăr James (nu este adevăratul său nume) şi treptat a dezvăluit multe din trecutul lui. A vorbit despre o bandă de ucigaşi la Buffalo şi a povestit despre însărcinările de tot felul pe care i le dădea banda: ca „planton" la un tripou din statul New York (uşurîndu-i de arme pe clienţi şi cărîndu-le de la locul de parcare la cazinou), ca încasator la jocurile de noroc patronate de Sindicat, ca organizator de meciuri cu boxeri profesionişti, controlate de bandă.

I-a destăinuit lui James cîteva dintre cele mai secrete prevederi ale codului Mafiei. I-a povestit despre „legea de mediere" şi despre cele trei moduri în care Mafia săvîrşea ritualul uciderii: primul, cînd un om dispare pe tăcute, fără vreo urma de încălcare a moralei Mafiei, al doilea, în care victima este împuşcată în ceafă într-o piaţă publică sau sare în aer, făcînd explozie o bombă plasată în maşina lui, ca un avertisment dat altora spre a nu mai comite aceleaşi indiscreţii; şi al treilea, îngrozitoarea mutilare a trupului, drept cel mai înspăimîntător avertisment pentru toţi acei care ar putea fi ispitiţi să făptuiască aceiaşi faptă.

Delmont i-a mai povestit lui James despre o altă lege a Mafiei, după care un membru fugar este apărat de răzbunare ori de cîte ori îşi găseşte adăpost într-o instituţie religioasă. El a arătat astfel că, atîta timp cît va rămîne în mănăstire, nu vor încerca să-l omoare — chiar dacă Mafia ştie unde se află. Poate că, încredinţat de cele ce ştia, Delmont a prins curaj să telefoneze soţiei sale la Buffalo. Oricum, făcea chemările telefonice la ora două sau trei dimineaţa, şi întotdeauna de la un telefon cu plată. De asemenea, el îi scria Annei, soţiei sale, că îi va telefona. Preotul L., căruia Delmont i-a arătat unele scrisori, declară: **„Erau ca nişte adolescenţi. Cei mai mulţi bărbaţi nu ştiu să le scrie soţiilor lor despre dragostea ce le-o poartă"**. Scrisorile şi telefoanele îl puneau în încurcătură pe James, care afirmă: **„Un singur lucru îmi părea straniu la Delmont — permanenta lui teamă că membrii propriei sale familii îl vor da pe mîna Mafiei"**.

După cum spune James, această teamă a crescut, devenind tot mai apăsătoare pe măsură ce se prelungea şederea lui Delmont la mănăstire. James relatează: **„L-am văzut pe Jim de-adevăratelea descompus, nemaiputînd suporta starea de tensiune în care trăia. Într-un rînd, mi-a spus: „Mafia este mai puternică decît F.B.I.-ul, şi adăugă: „La noapte mă vor ucide!"**. A scris cîteva scrisori la Miami. unui om căruia îi spunea „companionul John", dar John i-a răspuns că, întrucît Jim nu i-a urmat sfatul să se ducă la Vancouver, el se spală pe mîini de întreaga afacere.

Cu cît timpul trecea, cu atît mai irascibil devenea Delmont, mereu gata să izbucnească, să-şi iasă din pepeni din te miri ce. În repetate rînduri s-a luat la harţă cu ceilalţi lucrători. Toate astea au tulburat liniştea călugărilor trapişti, pînă i-au adus în situaţia să-i ceară preotului L. să-l dea afară. Pînă la urmă, el a părăsit acest refugiu pentru cel mai banal dintre motive: În dormitorul lor era un televizor şi seara cînd se transmiteau reprizele de box, Delmont nu voia în ruptul capului să-i lase pe ceilalţi lucrători să vizioneze alt program. Apoi, în timp ce se transmiteau luptele, a avut cu ei dispute zgomotoase despre calităţile boxerilor. Într-o noapte, cam pe la începutul lui octombrie 1959, după ce stătuse la mănăstire timp de 3 luni, comentariile lui zgomotoase au trezit călugării. Asta a pus capac la toate. I s-a spus să plece din mănăstire la 9 octombrie.

El nu a arătat niciodată soţiei adevăratul motiv al plecării sale precipitate. La 12 octombrie, i-a trimis următoarea scrisoare **(o transcriem aci cu toate stîngăciile stilistice şi ortografice ale autorului ei n. tr.)**:

Iesus

Dragă Ann:

Păi toţi copiii sănătoşi, foarte bine. Aş fi sperat să fi avut o convorbire mai lungă la preţul de 2,50 pentru 3 minute cîte am avut la dispoziţie. Mă pufnea rîsul, operatoarea spunea că timpul a trecut dar scumpa Joanne a apucat să spună la revedere lui tăticu. Păi ascultă Ann, sînt în viaţă, fiindcă am doxă la cap, dar o cît de mică greşeală şi sînt pierdut, acest loc este prea primejdios pentru mine, singura cale să pot rămîne în viaţă este să ticluiesc bine planurile. Aşa că Ann, rogu-te nu-mi mai scrie deloc. Cînd greşeşti o singură dată, pentru mine înseamnă moarte şi nu doresc să mă gîndesc la fleacuri, de aceea prefer să plec. Aşa că te rog Ann gîndeşte-te la asta, aşa cum mă gîndesc şi eu. Voi sta aici pînă ce pun mîna pe leafa mea pe-o lună, pe urmă cred că plec în altă parte. Astfel te voi chema ca şi pînă acuma, din cînd în cînd şi numai Dumnezeu îmi va şti adresa. Orice ar divulga această adresă ar putea să mă distrugă. Aşa că te rog Ann aşteaptă să te chem, eu n-am plecat ca să risc chiar pentru o scrisoare, Jim.

Trei săptămîni mai tîrziu, totuşi, Delmont a simţit îndemnul să-i scrie din nou soţiei sale. Cînd a părăsit mănăstirea, la 9 octombrie, a luat autobuzul spre Los Gatos, cam 50 de mile la sud de San Francisco, unde se află o mănăstire catolică. El a trecut pur şi simplu pragul mănăstirii, a cerut o slujbă şi a fost tocmit portar. În următoarea scrisoare el scria acasă:

Scumpă Ann

De data asta lucrez pentru călugăriţe în loc de călugări. Uite ce deosebire, ouă cu şuncă dimineaţa, carne la prînz şi seara. Adresa este Surorile Numelui Sfînt, 200 Prospect Avenue, Los Gatos, California.

Ann te rog să nu mai ştie nimeni afară de tine unde mă aflu. Vezi dragă sînt case chiar peste drum şi o şosea de jur împrejur. Ascultă fiindcă veni vorba scumpa mea ştii că te-am chemat cu taxă inversă, şi iubito cînd ai să primeşti nota de telefoane să n-o vadă nimeni pentru numele lui Dumnezeu fiindcă altfel vor da de Los Gatos. Aşa că iubito te rog rupe-o. Uite scumpo această despărţire poate să ţină mult timp, ca bărbat orice fac, cred că este numai pentru tine şi copii. Ştiu că tu şi copiii sînteţi buni, dar te rog Ann să nu-mi trimiţi nimic aici de ziua mea, fiindcă nu ştiu dacă-i sigur. Şi, dragă te voi chema la telefon cam la 12 sau la 1 în acelaşi fel cînd ştiu că eşti acasă. Te iubesc tare mult Ann, şi te rog Ann nu-mi scrie pînă n-am să-ţi spun, la revedere Iubită soţie, te văd în visurile mele. Te iubesc, Jimm".

Delmont a stat şi a muncit la mănăstire de la 9 octombrie 1959 şi pînă la 24 mai 1960. Deşi a încercat să evite aceleaşi greşeli care au avut urmări în viaţa lui, atunci cînd i s-a cerut să părăsească mănăstirea, metehnele caracterului său l-au trădat iarăşi. Sora Gabriel, stareţa mănăstirii a declarat mai tîrziu poliţiei: *„Delmont făcea notă discordantă, nu era altceva decît un egoist gălăgios!"*.

Delmont, după cum s-ar părea, şi-a mai găsit un refugiu care nu a fost nici el permanent, fiindcă, în noiembrie 1959, i-a trimis soţiei sale o scrisoare arătînd că este gata să moară şi că încearcă să-şi scoată o poliţă de asigurare, ca să acopere cheltuielile de înmormîntare pe terenul mănăstirii trapiştilor, *„cel mai minunat loc unde am călcat vreodată"*. El o ruga să nu cheltuiască 1 000 de dolari ca să i se trimită cadavrul lui la Buffalo, şi sublinia că înmormîntarea la mănăstire ar costa numai 100 de dolari. I-a scris din nou în decembrie, cerîndu-i să ia legătura cu John Peanuts, la Miami, ca acesta să întreprindă o altă acţiune de mediere. Delmont şi-a manifestat speranţa că acele capete înfierbîntate s-au mai potolit între timp şi că *„grangurii din Buffalo ar putea să-şi aducă aminte de toate serviciile pe care le-am făcut pentru ei"*.

Încercarea de mediere a dat greş.

ULTIMUL ASCUNZIŞ

În cele din urmă, cînd i s-a cerut să părăsească mănăstirea, Delmont a plecat pe jos cu leafa lui în buzunar. S-a dus la sucursala „Băncii americane" din Los Gatos ca să-şi încaseze cecul, apoi la serviciul circulaţiei moto ca să-şi reînnoiască permisul de şofer. La 25 mai s-a îndreptat spre sediul FBI-ului din Los Angeles. Spunea că doreşte să afle cine anume dintre membrii Mafiei din Buffalo se găseşte în clipa de faţă în California de sud. În schimb, vrea să destăinuiască secrete privind activitatea Mafiei pe plan general. Delmont a depănat o istorie înflorată despre situaţia grea în care se află, plină de minciuni şi de jumătăţi de adevăr, şi funcţionarul care l-a audiat l-a gonit ca pe un zăpăcit. N-a făcut nici o ispravă. Înfricoşat şi dezamăgit, Delmont a telefonat apoi lui Oscar Vestal, prietenul lui de pe vremea cînd stătuseră la închisoare, care locuia în apropiere de Highland Park. L-a chemat pe Vestal să vină să-l ia de la birourile FBI-ului. Vestal s-a cam speriat de telefonul neaşteptat, dar a venit să-l ia pe Delmont şi l-a dus la el acasă.

Imediat după ce s-a stabilit la Vestal, Delmont a întrebat-o pe fiica gazdei sale, Shirley, care avea 16 ani, unde se află cea mai apropiată biserică catolică. Ea l-a îndrumat spre parohia St. Bernard, şi Delmont a mers singur pe jos, pînă acolo. A vorbit cu călugărul Dennis Murphy arătîndu-i că a părăsit Buffalo fiindcă „făcuse ceva", că *„banda e gata să mă omoare"* şi că *„viaţa mea nu face doi bani"*. Că a căutat o mănăstire în împrejurimile oraşului Los Angeles, unde să poată să muncească şi să se ascundă. Călugărul Murphy l-a îndrumat spre parohia St. Joseph, în partea de jos a oraşului Los Angeles, pentru o eventuală slujbă la o misiune franciscană, la ţară, în California de sud.

Nu există nici un indiciu la parohia St. Joseph că Delmont s-ar fi dus cîndva acolo să ceară amintita slujbă. În schimb, se pare că îşi stabilise domiciliul în casa lui Vestal, pentru o perioadă de aşteptare şi în speranţa să ia legătură cu cineva. Era un oaspete care nu stînjenea pe nimeni şi care îl ajuta pe Vestal să-şi aranjeze o curte interioară. A stat la Vestal cu totul nouă zile. Pleca dis-de-dimineaţă spunînd că se duce să caute o slujbă, şi se întorcea seara tîrziu.

În acest timp, Delmont i-a povestit lui Vestal că a încercat să vadă pe cineva, noi îl vom numi Mario P. Acest om era o veche cunoştinţă a experţilor serviciului de informaţii secrete al poliţiei. Era un om bine legat, care încasa sumele provenite de pe urma pariurilor falsificate la cursele de cai, în zilele cînd Mafia teroriza Los Angeles. Se bucura de destulă autoritate în rîndurile Mafiei pentru a îndeplini în chip satisfăcător rolul de *avugat*, adică de avocat mediator.

La 30 mai 1960, Delmont s-a dus cu unul dintre vecinii lui Vestal să vadă un spectacol la Coliseumul din Los Angeles. Cu acelaşi vecin şi-a dat întîlnire la 3 iunie, să vadă spectacolul de noapte.

Şi acum să ne întoarcem iar la Buffalo. La 3 iunie, agenţii poliţiei au înregistrat o activitate înfrigurată printre conducătorii Mafiei din localitate. La orele 11 dimineaţa, maşinile a şase conducători de frunte ai bandei din Buffalo s-au oprit în faţa lui Memorial Chapel, o capelă funerară pe Niagara Street 1338, Niagara Falls, în statul New York. Cei şase au intrat înăuntru. Printre ei era John Cammileri, sub-şef al Mafiei. La sfîrşitul întrunirii, a fost dat un telefon interurban undeva la Los Angeles, dar agenţii serviciului de informaţii secrete nu au putut intercepta convorbirea.

Delmont şi-a petrecut ziua de 3 iunie în casa lui Vestal, la Los Angeles. Părea nervos şi tulburat. În dimineaţa aceea i-a telefonat lui Vestal şi i-a comunicat că nu poate veni seara la baseball, fiindcă trebuie să se ducă să solicite o slujbă şi are *„după aceea o întîlnire cu cineva"*. Pe la 5 după amiază, Vestal s-a dus la lucru, iar doamna Vestal a plecat în vizită la nişte prieteni. Fiica lor i-a servit lui Delmont masa, compusă din macaroane fierte, presărate cu boia.

Cam pe la 8,30 d.a. Shirley a observat că Delmont s-a repezit spre cartea de telefon, să caute o adresă. S-a dus să-l ajute şi a văzut că cerceta pagina cu numele începînd cu litera P. Delmont a întrebat fata cum poate să ajungă, cu autobuzul, într-o anume stradă din partea de jos a oraşului Los Angeles. Ea i-a explicat. Apoi Delmont a spus că se duce să-l vadă pe Mario P.

Shirley, în care încoltise dragostea pentru Delmont, l-a însoţit pînă în faţa intrării casei şi i-a arătat în ce direcţie se află cea mai apropiată staţie de autobuz. Ultimele lui cuvinte au fost: *„Dacă mă cheamă cineva spune-i că am plecat cu autobuzul la un prieten pe care nu l-am mai văzut de douăzeci de ani"*. Ea l-a urmărit pînă a trecut de cîteva blocuri înspre staţia autobuzului şi apoi l-a pierdut din ochi. A fost ultima persoană cunoscută care l-a văzut pe Delmont în viaţă. A doua zi dimineaţa, în 4 iunie 1960, cadavrul lui, mutilat în chip sălbatic, a fost găsit, la depărtare de 50 de mile, pe cîmpia de lîngă Ontario, în California.

Trecuseră numai zece zile de cînd Delmont părăsise ascunzătoarea lui din mănăstirea Surorilor Numelui Sfînt, zece zile pentru ca Mafia să-i dea de urmă printre milioanele de oameni dintr-un imens oraş. În acelaşi timp, poliţia îl căuta pe Delmont în statele din est.

Astfel a murit un neînsemnat soldat din neagra armată a crimei. Mafia a înregistrat o nouă umilitoare victorie asupra apărătorilor legii.

pomul de iarnă

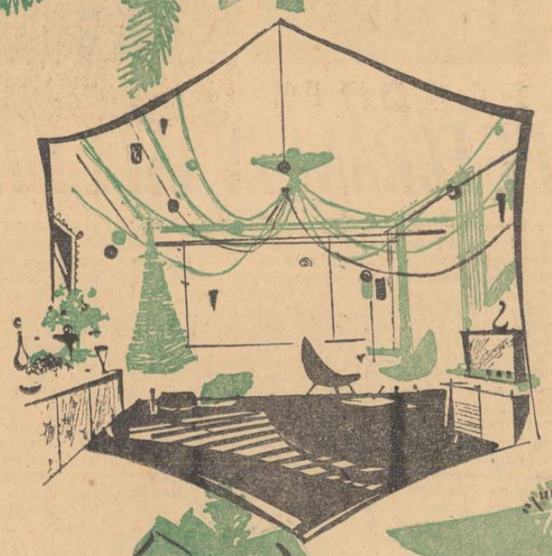

Camera în care veți dansa s-o goliți din vreme aranjînd-o însă cu gust. Bradul așezați-l într-un colț ferit. pick-up-ul, radioul, magnetofonul să rămînă la locul lor pentru a fi mînuite ușor. Spre bucătărie să fie bufetul cu sandviciuri-fructiere-carafe cu băuturi s.a. Beteală, lampioane, globuri vor împodobi camera fiind agățate de lampa de tavan.

În caz că nu aveți loc pentru pom, pe un perete gol veți pune crăcuțe de brad împodobite cu steluțe, globuri și jucărioare. Deasemeni în jurul lămpii puteți atîrna globuri și steluțe cu fire de diferite lungimi și culori

pentru a fi frumoasă în această seară aplicați o mască de gălbenuș de ou pe care o întindeți pe toată fața. Păstrați această mască pînă se usucă și simțiți sîngele pulsînd sub piele. Apoi ștergeți masca cu apă de trandafiri sau în lipsă cu apă călduță. Acum vă puteți face chiar o mică exagerare

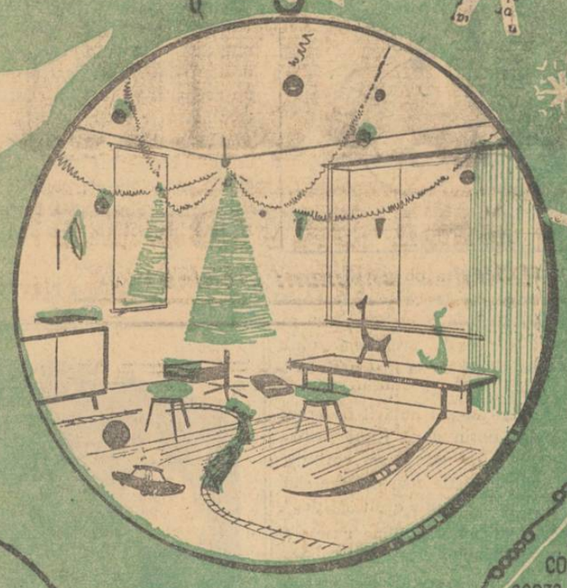

Într-o cameră mică pe un scrin, în dreptul oglinzii așezați un brăduț și împodobiți-l cu tot felul de jucărioare și surprize pentru cei mari și mici. Cu oglinda și cele două aplice care o încadrează, aprinse la momentul oportun, bradul va face o impresie feerică.

COCKTEIL de LĂMÎIE
1 litru de vodca +
zeama de la 6 lămîi +
1 pahar de zahăr pudră - sau mai mult după gust +
1 pahar de apă +
1/4 litru vermut alb zarea

LĂMÎI GÎVRATE

Tăiați un căpăcel la fiecare lămîie. Goliți fiecare lămîie bine fără să găuriți coaja. Faceți cu zeama de lămîie un parfait. Umpleți cojile cu acest parfait. Puneți-le să înghețe bine la frigider

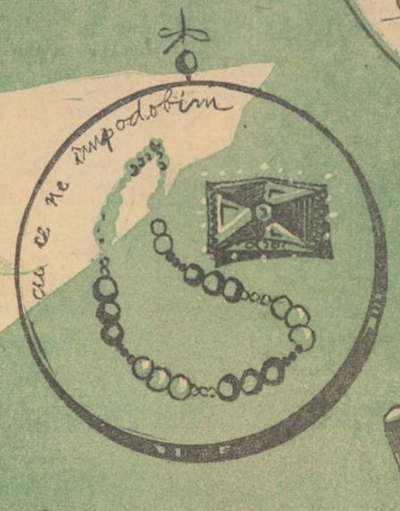

În camera copiilor vom așeza un brad înalt într-un colț - între fereastră și o oglindă, care-i vor reflecta în toată splendoarea lui. De lampă vor fi atîrnate ghirlande și fire de beteală. O măsuță joasă va primi cadourile și jucăriile celor mici. Seara o lumină directă va da strălucire globurilor. Împrejur cît de mult spațiu pentru jocul copiilor

Vă dăm cîteva rețete de gustări, care au avantajul că pot fi preparate mai dinainte și deci așezate frumos pe platouri.

SALEURI pentru 4 persoane: 100 gr. margarină, 125 gr. smîntînă, 150 gr făină (multiplicați această rețetă, după numărul invitaților), puțină sare. Se face un aluat, se împăturește de trei ori ca pentru pateuri, se lasă la frigider sau la rece timp de 24 de ore. Întindeți apoi pe o planșă, formați saleuri, ungeți cu ou, presărați cu chimen. Din acest aluat se pot face: plăcintă cu carne și brînză, tarte pe care le umpleți cu ciuperci, pateuri, fursecuri dulci.

SANDVICIURI CALDE: Pe o bucată de cruton uns cu puțin unt, puneți o felioară de mușchi-file și o felioară de șvaițer. Încălziți (nu lăsați să se rumenească) la cuptor. Serviți pe platouri garnisite cu frunze de salată verde.

GOGOȘELE CU ȘVAIȚER ȘI ȘUNCĂ. Faceți o cocă de clătite mai groasă, în care ați pus 5 gr. de drojdie de bere. Lăsați la rece cam patru ore. Tăiați cuburi de șvaițer sau șuncă. Într-o linguriță puneți aceste cuburi și luați din aluat. Aruncați în untdelemn clocotit.

SANDVICIURI RECI: 1) Pe crutoane puneți felii de ou și de jur împrejur un cerc de maioneză tare; o măslină fără sîmbure, cu un cerc de pastă de anchois frecată cu unt (există în magazinele noastre aparate cu care să sprițuiți aceste creme); 3) salată de țelină cu maioneză (radeți 1/4 kg țelină și două mere, amestecați cu o maioneză în care ați pus și două-trei linguri de smîntînă); 4) tăiați cuburi de pește oceanic (fiert în prealabil); tăiați mărunt salata verde. Faceți o maioneză. Amestecați salata verde cu puțină maioneză. Tapisați crutoanele. Așezați deasupra peștele și garnisiți cu pătrunjel tocat: 5) brînză rasă, frecată cu unt, puțină ceapă rasă, puțină boia, puneți pe crutoane sub formă de movilițe; 6) frecați leber cu unt, piper, sare, formați movilițe pe crutoane.

SALATE: 1) Orez fiert în apă clocotită cu sare; se usucă bine pe o strecurătoare. Puneți înăuntru cuburi de thon, măsline, capere, gogoșari tăiați subțire, amestecați cu maioneză. În platoul pe care serviți, așezați decorativ frunze de salată verde; 2) Salată de cartofi, tăiați cuburi, amestecată cu maioneză și heringi puși în prealabil la desărat: 3) salată de piept de pasăre cu andive și maioneză.

TORTĂ DE CIOCOLATĂ: Bateți șapte gălbenușuri cu 7 linguri de zahăr; adăugați 70 grame cacao, 30 grame făină și cele șapte albușuri bătute spumă. Ungeți forma de tortă, coaceți la foc mic. Cînd o scoateți din cuptor, stropiți cu un pahar de sirop cu puțin rom. Crema: bateți într-o crăticioară mică 3 ouă întregi cu trei sferturi de pahar de zahăr și 3 linguri de cacao. Puneți pe marginea focului să se îngroașe, amestecînd mereu. Lăsați să se răcească și frecați cu 200 de grame de unt pînă ce crema devine spumoasă. Tăiați tortul la mijloc, ungeți cu cremă, apoi pe deasupra.

Desene de Tanți PFENNINGS

DISCUL

Maria Tănase

În programele de Anul nou ale posturilor noastre de radio, la televiziune, ne obișnuisem cu prezența unei nelipsite cîntărețe, despre care Tudor Arghezi vorbea ca despre o adevărată privighetoare a cîntecului popular. E ușor de înțeles că este vorba despre Maria Tănase, care nu de multă vreme îi lipsește amatorului de comori muzicale. Din repertoriul ei amplu, „Electrecordul" a adunat pe un disc 14 melodii, selecționîndu-le în așa fel încît să existe cîntece de ritmuri felurite, să se găsească deopotrivă doine și cîntece de pahar. Mi se pare însă că selecția e puțin disproporționată, în sensul că predomină mai mult cîntecul liric. Cîntecele vesele, interpretate cu atîta măiestrie de Maria Tănase sînt mai puține. Mă refer la „Uhăi bade" și la altele, considerate ca unele din cele mai reușite cîntece ale marii noastre artiste.

Înregistrările au urmărit să aducă pe prim plan, cum era și normal, vocea interpretei, acompaniamentului orchestrei acordîndu-i-se un rol mult diminuat. În acest caz, intenția și realizarea este bună deoarece vocea cîntăreței are meandre ce nu trebuie acoperite de acompaniament. Vocea trebuie degajată de tot ce este complementar și lăsată slobodă să urce și să coboare, să suspine adînc sau să izbucnească în chiote de bucurie. Orchestrei i se cere să urmeze încet cîntecul dramatic al artistei, căci Maria Tănase ține nu numai la intonarea cîntecului, ci și la interpretarea lui cvasi-scenică.

Cred că mapa, în afară de extrasul din articolul lui Victor Eftimiu, putea cuprinde și o prezentare a cîntăreței, precum și a cîntecelor de pe disc. Cum este ea acum dă o impresie de lucru făcut la repezeală.

Calitatea înregistrării este corespunzătoare, ceea ce se datorează în mare parte orchestrei de muzică populară a Radioteleviziunii, condusă de Victor Predescu și altor formații (din păcate, nespecificate pe etichetă).

Const. SÎRBU

Din sacul cu pozne ale culiselor

Înainte de a începe să povestească, Mircea Crișan face cîteva reflecții:

„De întîmplări comice au norocul artiștii serioși. Numai Ofelia poate să fie comică dacă se împiedică și cade în scenă. În aceeași situație Lenuța Burmaz sau Zizi Șerban — n-au nici un haz. Dacă lui Vlaicu Vodă îi sare barba — da, e o treabă — dar cînd i se întîmplă asta lui Horia Căciulescu — pare un gag... tras de barbă. Și apoi artiștii de teatru serios au întîmplări bune. Cel puțin zece din ei jură că lui i s-a întîmplat aia „cînd am vrut să mă împușc nu mergea pistolul, am scos cu sînge rece cuțitul, dar tocmai atunci au pocnit în culise". Mai este și întîmplarea cu „eu eram rege (sau împărat) mi se aduce o scrisoare pe care o știam pe dinafară. În plic era deci o foaie albă. Întind foaia sfetnicului (care tocmai în seara aceia înlocuia pe actorul titular) și-i spun: citește-o d-ta!".

Eu am cîteva întîmplări mai mici, dar să le spun.

La un spectacol din turneul cu „Patru la trei", Al. Lulescu se plîngea că îl dor urechile. Și i-am făcut o farsă. În vagon toți veneam la el, ne făceam că-i vorbim, dar nu articulam nici un cuvînt. Bietul Lulescu înlemnise, toată noaptea n-a dormit, gîndindu-se să se întoarcă a doua zi la București, să-și opereze surzenia. Alta. La o filmare a scenariului „Mofturi" după Caragiale, a venit peruchierul cu o lădiță și ne-a smuls tuturor mustățile. Unui figurant mai vîrstnic nu i se deslipea deloc frumoasa sa mustață. Trăgea peruchierul de ea de-i dăduseră omului lacrămile și nimic.

— Da' nu mai trageți de ea, — strigă figurantul. Dacă trebuie să n-am mustață o rad, deși... o port de 20 de ani.

★

Actorului Bimbo Mărculescu i s-a întîmplat una... cu chelia. Într-un turneu, între matineu și seara, s-a dus la cofetărie să mănînce o prăjitură. Și fiindcă se grăbea nu și-a mai scos frumosul său... păr. A doua seară, în același oraș, nu și-a mai pus la spectacol peruca, iar în pauză a primit un bilețel de la o admiratoare: „V-am văzut ieri la cofetărie și aveți un păr foarte frumos, de ce vă puneți cînd jucați... perucă cu chelie, că nu vă șade bine".

★

Cîntăreața Sorina Dan, recent întoarsă dintr-un turneu de la Praga, ne istorisește o altă întîmplare: „Înainte de a pleca am învățat și am interpretat cîntecul „Cum e oare?" în limba cehoslovacă.

Imaginați-vă în ce situație m-am aflat, după spectacol, cînd un cehi mi s-a adresat în limba sa. Degeaba am încercat să-i spun prin gesturi că nu înțeleg nimic. Mi-a explicat directorul teatrului: V-a ascultat cîntînd în cehă și e convins că știți această limbă".

★

Virginica Romanovski are printre admiratorii săi și o sumedenie de copii. În urmă cu cîteva zile ieșind de-acasă, a întîlnit în curtea blocului cîteva fetițe, care cum au văzut-o, au făcut roată în jurul ei. Una mai îndrăzneață a felicitat-o:

„Știți v-am văzut aseară la televizor. Mi-ați plăcut foarte mult — și adaugă desigur din dorința de-ai face un compliment admirabil — ați fost foarte... caraghioasă".

★

Cu prilejul turnării unui film, Coca Andronescu trebuia să apară cu o coafură special făcută caraghioasă. Bine înțeles că pe străzile orășelului unde se filma secvența, lumea asista la filmare iar a doua zi la „Igienele" din oraș, femeile cereau coafură „a la Coca".

Marian SANDU

5 minute cu artistul emerit

Gheorghe Cotovelea

Pe artistul emerit Gheorghe Cotovelea îl poți găsi în fiecare zi, de la orele 9, la secția de balet a Teatrului de Operă și Balet. Sînt orele sale de studiu, de la care l-am întrerupt în una din aceste zile.

— Iertați-ne indiscreția, dar de cînd datează primele dv. legături cu baletul?

— Din copilărie. Fiu de muncitori, la rîndu-mi și eu muncitor, dansam prin 1947, în ansamblul fabricii de țigarete București.

— Și de aici spre prima noastră scenă?

— A fost un drum greu și deși aveam toate porțile deschise — ca toți tinerii din țara noastră, de altfel — am avut nevoie de multă perseverență și multe ore, zile și ani de studiu pentru a-l străbate. Am studiat astfel cu maestra Floria Capsali în cei patru ani cît am fost în Ansamblul C.C.S., pentru a-mi continua apoi studiile aici, la Teatrul de Operă și Balet cu maestrul Oleg Danovschi. Primele roade ale acestei munci au fost titlurile de laureat al festivalurilor de la Varșovia, Viena și Vercelli. Dar cea mai mare bucurie am avut-o cînd am fost distins, în vara acestui an, cu înaltul titlu de artist emerit al R.P. Romîne.

— Dintre rolurile interpretate de dv., pe care l-ați îndrăgit mai mult?

— Toate rolurile ce mi-au fost încredințate mi-au fost la fel de dragi, dar parcă rolurile lui Siegfried din „Lacul lebedelor", al lui Romeo din „Romeo și Julieta", al lui Evgheni din „Călărețul de aramă", au fost mai aproape de sufletul meu.

— În actuala stagiune a Teatrului de Operă și Balet se înscriu numeroase premiere. În ce roluri noi vă vom vedea?

— În afara spectacolelor-reluări cu „Coppelia", „Lacul lebedelor" și a altora voi mai apare în baletul după piesa „Domnișoara Nastasia" a lui G. M. Zamfirescu, a cărui muzică aparține lui Cornel Trăilescu, iar regia lui Oleg Danovschi.

— În afară de balet ce alte lucruri vă mai pasionează?

— Pescuitul, cititul și fotbalul, dar numai la televizor.

★

Cele cinci minute s-au scurs cu repeziciune. Artistul emerit Gheorghe Cotovelea și-a luat rămas bun, întrind pe ușa deasupra căreia se aprinsese becul ce anunța reluarea studiilor.

B. MIHAI

DE LA CARICATURĂ - LA TEATRU ȘI FILM

- De vorbă cu Nell Cobar -

Ne știm demult, din vremea cînd apărea caricatura lui zilnică pe două coloane... Pe urmă l-a inventat pe Trompișor, elefănțelul care... Dar a rămas credincios caricaturii... Și în timp ce creionul lui continua să alerge pe paginile cotidianelor s-a născut Mitică. Mitică a fost întîi un personaj, o serie de caricaturi. Pe urmă un film, ceea ce

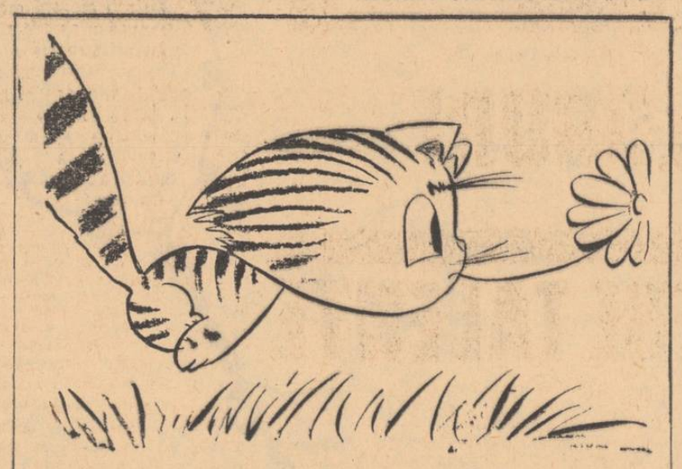

Personaj din filmul „Nota 3"

este cu totul altceva. Ca și umbrela desigur, care s-a aventurat pe scena Teatrului Satiric-Muzical „Const. Tănase". Așadar:

— După „Mitică", continuați să faceți filme de desen animat?

— Desigur. Unul „*Băiețelul care face totul pe jumătate*" e gata. La un altul, „*Nota 3*", lucrez acum. Sînt amîndouă, după cum se poate vedea după titluri, filme pentru copii, filme care nu depășesc 240 m de peliculă, adică 7—8 minute de rulare cu generic cu tot...

— „Mitică" n-a fost un film pentru copii. De ce l-ai părăsit și te-ai întors la cei mici?

— Nu l-am părăsit, îl las numai să se odihnească deocamdată. Pentru că și copiii au nevoie de filme. Anul trecut, studioul nostru „Animafilm", n-a realizat nici un singur film pentru copii. Ori, filmele pentru copii, atît de necesare lor, sînt și o școală indispensabilă pentru noi, creatorii de desene animate. Se poate învăța din ele, concizie, dramaturgie, arta de a povesti cinematografic. Copiii te obligă să povestești cursiv, să le captezi atenția. „Mitică", film în două acte, 600 m, deci, mi-a ridicat probleme mult prea complicate ca să mai pot rezolva și aceste cerințe indispensabile ale filmului. M-am hotărît de aceea să fac cel puțin două filme pentru copii, acelea de care v-am vorbit și care trebuie să fie foarte bune sau, în orice caz mai bune decît „Mitică".

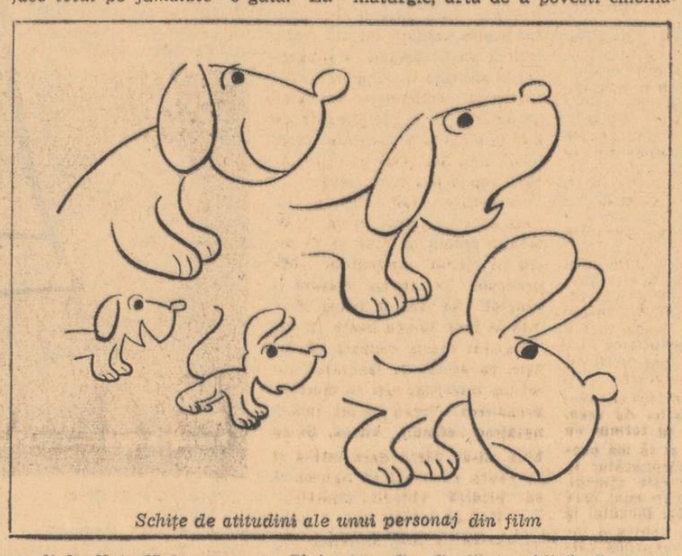

Schițe de atitudini ale unui personaj din film

Cadru din „Băiețelul care face totul pe jumătate"

— Vor fi, desigur, filme vesele și educative în același timp?

— Obligatoriu vesele. Obligatoriu educative. Dar umorul va reeși sper și din imagine și din sonor — folosesc nu numai muzică orchestrală dar și cîntece cîntate de copii, iar simburele educativ aș vrea să nu fie o lipitură, ci să reiasă din concepția întregului film.

— Și „Mitică"?

— După realizarea acestor două filme pentru cei mici, sper să-l pot relua pe „Mitică" în cu totul alte condiții grafice și de concepție. Dar voi rămîne credincios și filmelor pentru copii.

— Ca și cărților pentru copii...

— Acestea sînt o mai veche pasiune a mea. Public cam o carte pentru copii pe an, în care, evident, baza e desenul. Mă preocupă întotdeauna ca fiecare carte nouă să aducă ceva nou nu numai ca temă, dar și ca grafică și ca tehnică editorială. În ultimul album de colorat, care mi-a fost editat, „*Martinel sportiv*", încerc, de pildă, să-i învăț pe copii nu numai să coloreze, dar și să-și dezvolte spiritul de observație și chiar să deseneze unele lucruri simple...

— Apropo de desen. Văd că în filmul „Băiețașul care face totul pe jumătate", unul din personaje este o jumătate de cățel. Cum vine asta?

— Simplu. Desenul animat permite orice fantezie. Cu o condiție: să fie crezută. Cățelul meu, desenat în film numai pe jumătate de un băiețel nerăbdător, nu este un erou — este o linie, o linie care are însă gînduri și sentimente. În măsura în care linia aceasta exprimă convingător aceste gînduri și sentimente...

— Și în „Aventurile unei umbrele", umbrela are sentimente. Cum ați ajuns la teatru?

— Datorită unei caricaturi. Acum cîțiva ani, cînd a fost Raikin la noi, a trebuit să-i fac o caricatură pentru ziar. Stînd de vorbă cu el, mi-a spus că mă cunoaște, că are în biblioteca teatrului „Întîmplările lui Mitică". Și a adăugat că umorul practicat de mine e foarte teatral. I-am oferit atunci 10 miniaturi desenate. I-au plăcut foarte mult, le-a interpretat pe loc în holul hotelului, stîrnind rîsul și aplauzele celor aflați acolo. Mai tîrziu, a interpretat trei din aceste miniaturi pe scena teatrului pe care-l conduce la Leningrad. Ceea ce a făcut ca Teatrul nostru Satiric-Muzical să-mi ceară un scenariu pentru un concert-spectacol. Asta e tot.

...L-am lăsat pe Nell Cobar lucrînd la o pisică. Pisica, eroină principală în „Nota 3", pe care, de altfel, am primit-o apoi spre publicare. Firește în postură de desen ...neanimat.

Mariana PÎRVULESCU

Cadru din filmul rominesc „Sărutul"

PE ECRANE ÎN ANUL VIITOR

Iubitorilor filmului, 1965 le aduce daruri... cinematografice. Din lista unor numeroase și interesante premiere, sîntem în măsură să anunțăm, de pe acum, următoarele:

● FILMUL ROMÎNESC va fi prezent cu cel puțin o premieră artistică pe lună. Iată și cîteva titluri: „Neamul Șoimăreștilor" în regia lui Mircea Drăgan (două serii, în culori), „Mofturi 1900", ecranizarea lucrărilor literare ale lui I. L. Caragiale în regia lui Jean Georgescu, „Titanic Vals" în regia lui Paul Călinescu, „Șoseaua Nordului" în regia lui Mihu Iulian, „Sărutul" în regia lui Lucian Bratu, „Harap Alb" în regia lui Ion Popescu Gopo.

● DINTRE ARTIȘTII STRĂINI pe care-i vom revedea pe ecran cităm cîțiva: Serghei Bondarciuk în „Război și Pace", Alain Delon în „Laleaua neagră" (ecran panoramic), Alberto Sordi în „Omul Mafiei", Charles Aznavour în „Șoarecele din America", Sara Montiel în „Regina cîntecelor", Alida Valli în „Strigătul".

● OPERE CUNOSCUTE, adaptate pentru ecran ne vor oferi filmele „Frumoasa din pădurea adormită" (ecran panoramic), „Trei surori", „Winnetou", „Fiul căpitanului Blood", „Vizita bătrînei doamne", „Oliver Twist". De asemenea, un spectacol de circ în filmul coreean „Arena circului".

● DINTRE FILMELE CUNOSCUTE SPECTATORILOR prin ecoul lor internațional, vom vedea: „America, America" (S.U.A.), „Mondo Cane" (italian), „Animalele" (francez), „Un cartof, doi cartofi" (englez), „Joe limonadă" (cehoslovac), „Cronica unui măscărici" (cehoslovac).

● DIN PRODUCȚIA STUDIOURILOR de peste hotare vom mai vedea: „Mă iubește, nu mă iubește", „Unde este Ahmed" și „Unde ești Maxim" (sovietic); „Băieții îndrăzneți" și „Clopoțelul" — din producția studiourilor chineze; „Morambong" (coreean); „Dreptul și pumnul" (polonez); „Patru fete într-o curte", „Roby prizonierul", „Tenkeș căpitanul", „Un dans etern" (maghiare); „ZiduI înalt" (cehoslovac); „Parisul vesel", „Camera în formă de L" și „Unora le place cald" (americane); „Ucigașii de femei", „Spărgătorul", „Un lucru făcut la timp", „Inspre culmi", „Femeia în halat", „Nu sînt copaci pe stradă", „Hoți în biserici", „Ultima vacanță" (engleze); „A trecut o femeie" și „La ora 5 după masă" (spaniole); „Casa Ricordi", „Marșul asupra Romei", „O viață dificilă" (italiene); „De doi bani violete", „Fernand cow-boy", „Scaramouche" și „Un șoricel printre oameni" (franceze); „Apelul caravanei" și „Femeia necunoscută" (egiptene); „Cu bicicleta spre Lună" (olandez); „Salva tragica" și „Secета" (braziliene); „Laguna dorințelor" și „Crăciun însîngerat" (grecești); „Decorații pentru copii" (R.F.G.); „A-ți asuma răspunderea" (argentinian). Asupra lor vom reveni cu amănunte în numerele noastre viitoare.

● RELUĂRILE constituie, în sfîrșit, un alt capitol al repertoriului cinematografic pentru 1965. Dintre ele amintim deocamdată un singur titlu care, sîntem siguri, va face bucuria spectatorilor: „Roșu și negru", adaptarea după Stendhal cu Gerard Philipe și Danielle Darrieux.

Cadru din filmul polonez „Întîlnire cu spionul"

Cadru din filmul american „America, America"

UN PORTRET PE SĂPTĂMÎNĂ

JEAN GABIN

Născut la Paris în anul 1904, acel care a devenit unul dintre cei mai populari artiști de cinema ai lumii, și-a aflat vocația datorită tatălui său care a vrut să-l vadă pe scenă. De altfel, chiar părinții fuseseră atrași de artă: mama, o funcționară într-o florărie, și-a părăsit serviciul pentru a deveni cîntăreață de șansonete și, la o chermeză, l-a cunoscut pe viitorul ei soț, care plecase de-acasă la 18 ani, în dorința de a-și realiza talentul de cîntăreț de café-concert și, apoi, de artist de comedie.

Descinzînd, așadar, dintr-o familie modestă — bunicul fusese pavagiu — Jean-Alexis Moncorgé și-a luat numele de Gabin atunci cînd a urcat pe scenă. Debutul său a avut loc într-un rol de figurant în fundul scenei, în 1923 la Folies-Bergère. A fost relevat marelui pu-

blic de o revistă montată la Moulin Rouge de Mistinguette.

În teatru, Gabin a jucat roluri de june prim în comedii și operete. Pe ecran el a debutat într-o operetă filmată cu titlul „Fiecare cu șansa lui". Marea lui reușită a fost însă în „La Bandera", film realizat în 1935 de Julien Duvivier după un roman de Pierre Mac Orlan. Cariera sa care, în prezent însumează aproape 35 de ani, cuprinde o listă impresionantă de mari filme care i-au adus consacrarea atît în Franța cît și peste hotare. El a avut ca parteneri reputați artiști printre care Michel Simon, Pierre Fresnay, Michèle Morgan, Béatrice Acta-Riba, Brigitte Bardot, Jean-Paul Belmondo și alții. O strînsă prietenie îl leagă pe Jean Gabin de Fernandel, împreună cu care și-a făcut recent debutul de producător asociat în realizarea celui de al 77-lea film din viața sa, pe care-l turnează în prezent sub titlul „Vîrsta ingrată". De aceea credem nimerit să încheiem aceste rînduri cu cuvintele lui Fernandel cu care, după mai bine de trei decenii de la primul film în care au fost parteneri, se reîntîlnește pe generic și ca interpret și coproducător: „Ce gîndesc eu despre Jean? Despre actor s-a spus totul. Despre om — acesta e un mare suflet".

• CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ • CRONICA TEATRALĂ •

Teatrul Național „I. L. Caragiale"

„Să nu te joci cu dragostea"

de Alfred de Musset

Alfred de Musset nu s-a jucat de mult pe scenele noastre (pe care Lorezaccio și cîteva „proverbe" prilejuiau, odinioară, succese îndelungate), și trebuie subliniat meritul Teatrului Național de a fi intervenit în termen util, pentru a nu i se mai face marelui romantic o nedreptate. Desigur că partea cea mai bună a operei sale dramatice este ciclul „proverbelor", și tot atît de sigur că, printre proverbe, Să nu te joci cu dragostea este, dacă nu cel mai bun, în orice caz cel mai cunoscut, cel mai celebru. Alegerea este, deci, dintre cele mai firești, cu condiția, evident, să mai urmeze și altele, să mai urmeze măcar unul, pentru ca publicul nostru nou să-și facă o idee despre autor, nu printr-o singură notă izolată, ci printr-un acord.

Dramaturgul brutal respins de teatru, la vremea lui, este, astăzi, unul dintre cei mai „jucați", poate cel mai jucat dintre scriitorii romantismului. Problema: a scris pentru teatru, sau n-a scris pentru teatru? — totdeauna introdusă în premizele unei discuții despre dramaturgia mussetiană, izvorăște dintr-un scrupul tardiv și dintr-o prudență anticipată a oamenilor de teatru. Evident că n-a scris pentru teatru, din moment ce teatrul îl refuza, dar a scris dramaturgie, cu care teatrul se mîndrește acum, și realizează mari succese.

La înțelegerea comediei Să nu te joci cu dragostea, titlul contribuie mai mult decît în mod obișnuit, căci Musset nu a mers fără intenție la o astfel de intitulare a operei. Limba noastră nu are un termen corespunzător verbului francez badiner și substantivului badinage, care indică o mentalitate cristalizată la capătul unui fenomen social foarte complex și îndelungat, a cărei dialectică a modelat o trăsătură foarte aparte a aristocrației și burgheziei franceze: aceea de a nu acorda nici o importanță majoră, esențială, iubirii. Saloanele, și salonardismul, care jucau un rol uriaș în viața socială a aristocrației, trăiau, se dezvoltau și se caracterizau, de mai bine de două secole (la epoca lui Musset) prin conversație, care era o adevărată artă și implica o adevărată tehnică. Conversația despre iubire trebuia să exprime, cu mii de nuanțe și justificări, atitudinea de ușurință, de glumă, de depreciere și scepticism față de acest sentiment (între altele), care convenea de minune imoralității erotice a acestei lumi. Aceasta e badinajul, mască desigur a libertinajului, adevărată forță de sterilizare psihică: libertinajul devine și el un conformism, ca și puritanismul și rigorismul burgheziei, și e o formă de ipocrizie subtilă. Literar vorbind, însă, badinajul a dat rezultate apreciabile.

Desigur că romanticii, oamenii marilor sentimente, ai sincerităților tumultuoase, ai iubirilor totale și omorîtoare, nu puteau practica badinajul și i-au fost dușmani de moarte. Un Goethe, un Byron, dar mai ales Hugo, un Lamartine, un Vigny, sînt absolut de neconceput în această postură, în acest stil: ei credeau în pasiune, în sinceritate lirică, în discursul grandios și grandilocvent. Musset face o excepție, el fiind fără îndoială romantic, dar cu multiple și fine nuanțe de diferențiere față de romantismul major, oficial. El a practicat salonul și a deprins, la nivelul geniului poetic, o extraordinară artă a badinajului care constituie una din trăsăturile specifice și un farmec aparte al teatrului său. Dar a practicat stilul, a adoptat arta fără a adopta nici premizele morale, nici întreaga filozofie de viață a unei clase pe care a cunoscut-o foarte bine într-unul din momentele ei de maximă senilitate. El și-a luat badinajul ca temă, pentru a dovedi urîțenia și pericolele unei mentalități care „se joacă" și „glumește" cu cele mai profunde și mai pure chemări ale vieții și ale sufletului omenesc. Este o critică amară, dinăuntru, e un mod de viață fals și degenerat, al cărui secret exterior constă în trecerea fulgerătoare de la badinaj, de la glumă, care constituie întreaga țesătură a operei (cu stăpînul și ridicolul tată aristocrat, cu cei doi popi beți, mîncăi, clevetitori și răi, cu grotesca guvernantă Pluche), la deznodămîntul tragic. Un Perdican, o Camille, — pe care numai tinerețea extremă îi pune într-o lumină suportabilă și o situație oarecum avantajoasă, față, de pildă, de bătrînul tată — nu s-ar sinucide sau n-ar muri niciodată, din pierderea unei speranțe de iubire, căci ei sînt eroii vanității, nu ai dragostei și ai badinajului, ai sofismului infinit care tinde la deprecierea sentimentelor. Observația poetului Musset se întîlnește aici cu a moralistului și a caracterologului Stendhal, contemporanul său, un alt romantic, nuanțat și diferențiat. Dar moare Rosette, tînără, pură, cinstita țărăncuță, victima tragică a badinajului aristocratic. „Adio, Perdican!", ultima replică a comediei e mai mult o replică a lui Musset, amărît la culme, decît a Camillei, în definitiv tot atît de vinovată ca și iubitul ei. În orice caz, moartea nevinovatei țărăncuțe și ultima replică a Camillei trebuie să obțină același efect ca și faimoasa „surpriză", din simfonia, astfel poreclită a lui Haydn.

Spectacolul nu conține însă nimic din valorile operei și nici din contrastul prin care aceasta se înalță dintr-odată foarte sus. Este, în regia lui Moni Ghelerter, un sîrguincios spectacol școlăresc pe tema: analizați caracterul specific al operei lui Musset, Să nu te joci cu dragostea, temă la realizarea căreia regizorul însuși, a devenit școlar, cu multă aplicație și fără inspirație. Nu s-a întărît și realizat, desigur, tocmai specificul, ritmul și spiritul, și semnificația amară ascunsă, proiecția critică dureroasă. Nici urmă de badinaj, de glumă, în prima parte, dominată de caricatura absolut dubioasă a bătrînului baron, cu efectul că actul I a fost ucigător de plicticos; nici urmă de fior la final, care, nepregătit și nejustificat prin curentul subteran, a apărut absolut întîmplător, strict limitat în hazardul său. Ideea că viața erupe cu o forță irepresibilă, amețitoare, în falsitatea meschină a vanității și a imoralității mondene, dîndu-i o tragică dezmințire și condamnare, nu se încheagă nici un moment, și nici de departe. Aceasta nu înseamnă că la lucrarea temei, silitoarea clasă care a realizat spectacolul, nu s-a străduit din greu, în căutarea unui răspuns mulțumitor. Cită laborioasă psihologizare, de tip modern, în facilitățile lui Perdican (și, în schimb, cît de seacă, de comprimată, țișnirea sentimentală a acestuia, tocmai cînd ea e direct a lui Musset), și ce diabolism complicat în ondulația Camillei, al cărei caracter, rămîne în orice caz impenetrabil (deci e inutil de „umblat" în această direcție) și cît de greoi e hazul pe care-l realizează conformîndu-se aceleiași indicații apăsate, personajele comice! De fapt, linia psihologică a comediei ține de critica moravurilor, subtilitatea urmînd să rezulte numai din ascuțimea aeriană, din suvoiul sensibilității poetice dezabuzate...

Interpreții, aleși masiv din generația cea mai tînără, — ceea ce nu e rău de loc, dar a fost, ca experiență, incomplet, — au tînjit în stîngăcie lăsînd să se simtă posibilitatea anumitor intuiții juste dar comprimate de linia didactică, pretențioasă și nesigură a regiei. Ion Caramitru — tînăr începător, de loc lipsit de calități, dacă ar fi fost ajutat să-și facă o idee exactă a personajului său, (Perdican), desigur ar fi putut să dea o imagine mulțumitoare a rolului, căci el pare să aibă sensibilitate romantică și o spontaneitate autentică, ambele pierdute în meandrele inextricabile ale unui psihologism cu toate accentele contraindicate. Pe Camille a interpretat-o Valeria Seciu, de asemenea o tînără talentată, în curs de debut continuat: ca și partenerul său, tînăra începătoare manifestă calități certe, dar a căror decantare va trebui realizată cu sprijin serios și cu multă muncă: ea are farmec dar în rolul acesta a fost lipsită de mister, de surpriză, înlocuite printr-un demonism pe cît de căutat pe atît de deplasat. Serioase defecte de emisiune și intonație arată că trebuie să se pună serios pe treabă tehnic-profesională. În mișcătorul rol al Rosettei — o a treia debutantă, Ilinca Tomoroveanu, a fost o apariție foarte plăcută, dar imaginea a fost caligrafiată, stilizată, lustruită pînă la artificialitate și dulcegărie edulcorantă. Alexandru Haznas în rolul Baronului a făcut o compoziție foarte dificilă, dar linia aleasă pentru comicul ei este atît de discutabilă încît jumătate cel puțin din efectele voit comice n-au mai apucat să amuze din pricina nedumeririi. N. Gr. Bălănescu și Marian Hudac, fără a depăși cu totul plafonul comicului greoi și silnic al întregului spectacol, au realizat totuși în rolul celor doi popi caricaturali, cele mai bune apariții ale interpretării. Pe guvernanta Pluche, compoziția Cristinei Săvescu a servit-o foarte de departe. Dar în rolul corului, al țăranului comentator, Matei Alexandru a pus o notă de umor autentic, care merită a fi subliniată.

Radu POPESCU

DAN DEȘLIU:

În loc de bilanț

Anul 1964 va intra, probabil, în istoria nouă a sportului românesc drept „anul nemulțumirii noastre". Dar, în același timp, în perspectiva unei analize atente și a unor concluzii practice, care par să se profileze la orizont, el ar putea căpăta o însemnătate deosebită pentru dezvoltarea ulterioară a mișcării de cultură fizică și sport din Romînia.

După startul vijelios din primele luni („mondialele" de handbal masculin, de la Praga, cupele campionilor europeni la handbal feminin și tenis de masă, calificarea fotbaliștilor în turneul olimpic etc) toți cei convinși că ziua bună se cunoaște de dimineață priveau încrezători viitorul. Pînă și scepticii („Numim sceptici — spune Anatole France — pe cei ce nu ne împărtășesc iluziile, fără să ne interesăm dacă nu cumva ei or fi avînd altele") începuseră să șovăie în fața atîtor argumente impresionante. Pentru că, în fond, acești „strică chef", care păstrează întotdeauna o iotă de rezervă în mijlocul entuziasmului general, doresc și ei, din toată inima, ca sportul nostru să progreseze, să culeagă lauri mulți și durabili. Numai că ei nu confundă dorința cu împlinirea dorinței și nu iau succesele izolate drept garanții ale unui viitor triumfal...

Oricum — nu trebuia să fii Casandra, cea înzestrată cu harul previziunii, pentru a observa, în pofida citorva rezultate notabile, semnele degringoladei din toamnă. Ceea ce s-a petrecut din septembrie pînă acum — dușul rece de la Olimpiadă, eșecurile rușinoase ale fotbaliștilor, slaba comportare la europenele de tenis de masă, de la Malmö, rateurile alarmante ale handbaliștelor și handbaliștilor — nu sînt accidente, ci consecințe logice ale unei stări de lucruri cu multiple și vechi rădăcini.

Era inevitabil să se ajungă la un asemenea impas (ananghie, mai pe românește) de vreme ce am tolerat ani de zile existența unor cluburi privilegiate, cu jucători răzgîiați și antrenori așișderi, gata oricînd să se împăunеze cu victorii efemere și să dea vina pe condițiile obiective, în cazul — tot mai frecvent — al înfrîngerii fără drept de apel. Era inevitabil să ne trezim la un moment dat coada cozii și ciuca bătăilor, în fotbal ca și în alte discipline, cînd goana după rezultate arătoase a înlocuit optica realistă, viziunea de ansamblu, preocupările educative, grija față de schimbul de mîine. Și tot atît de inevitabil era ca, într-o bună zi, erorile îndelung cumulate să iasă la iveală, generînd această avalanșă de insuccese — dureroase, desigur, dar pilduitoare.

Refractari la speranțe deșarte, avem totuși temeiul să credem că 1965 ne va prilejui despărțirea definitivă de anumite racile, precum și punerea în practică a unor principii, pe cît de insistent repetate, pe atît de sistematic ignorate. Credem, așadar, că începînd din ianuarie vom spune adio, între altele, metodei de a separa pe sportivii de performanță în nobili și plebei, tristului obicei de a umfla pînă la refuz cifrele și performanțele din sectorul competițional, obicei combinat îndeobște cu cocoloșirea grijulie a eșecurilor, cu lipsa de obiectivitate și de curaj în aprecieri.

Concomitent — nădăjduim să spunem bun venit căutărilor creatoare, confruntării deschise de păreri, promovării și educării talentelor reale, în spiritul dragostei de muncă, al cinstei și probității, al respectului față de colegi și adversari — și, mai ales, față de milioanele de oameni care-i încurajează, îi admiră sau îi dezaprobă și pe care se bizuie întreaga mișcare sportivă din țara noastră.

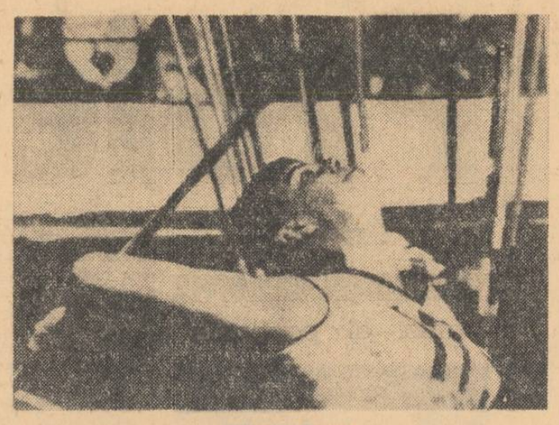

Mihaela Peneș

DIALOGURI CU TINERE TALENTE

Folosind condițiile minunate care s-au creat la noi pentru dezvoltarea culturii fizice, o pleiadă de tineri dotați s-au încadrat într-o disciplină sau alta, cu dorința de a contribui la afirmarea sportului nostru. De altfel, mulți dintre ei au încetat de a mai fi ceea ce numim cu un termen vag „speranțe", devenind încă de pe acum cadre pe care ne putem bizui. Cu cîțiva dintre acești sportivi, pe cît de tineri pe atît de talentați, am discutat acum, în prag de an nou, pentru a le afla gîndurile, planurile ce și le făresc.

Certificate de maturitate

Nu vom uita niciodată zilele acelea de octombrie. Ceasuri întregi stăteam lipiți de aparatele de radio ascultînd veștile care veneau de la Tokio. Deodată, într-o dimineață, am avut o surpriză nespus de plăcută : crainicii posturilor străine se exersau în pronunțarea unui nume nou pentru ei : MIHAELA PENEȘ. Fata aceasta de 17 ani trecuse cu brio acolo un examen dur, la care căzuseră mulți, mai experimentați decît ea, mai deprinși cu confruntările de asemenea anvergură, avînd — nota bene — și pretenții mai mari. Devenise campioană olimpică. Era primul ei certificat de maturitate. Nu însă și singurul pe care trebuia să-l ia. La școala nr. 35 din capitală, unde am întîlnit-o într-o recreație, Mihaela Peneș, care a păstrat intacte îngenuitatea vîrstei și modestia, ne-a spus, nu fără oarecare îngrijorare :

— Mă așteaptă în 1965 cîteva... probe foarte dificile. Aș vrea, în primul rînd, să termin cu bine clasa a XI-a și să mă prezint în mod corespunzător la maturitate. Cît privește sportul, nutresc ambiția ca în anul care vine să bat recordul mondial la sulița femei. Asta, pentru a întări, dacă mă pot exprima astfel, baza titlului olimpic cucerit la Tokio și pentru a fixa un punct de plecare pentru Mexic. Îmi drămuiesc cu zgîrcenie fiecare clipă, împărțindu-mi eforturile între carte și stadion. Fac antrenamente de trei ori pe săptămînă și învăț zilnic. Profesorii mei și antrenorul Alexandru Pandele spun că mă aflu pe un drum bun. Dar eu nu voi fi mulțumită decît atunci cînd îmi voi vedea atinse obiectivele pe care mi le-am propus.

Centimetru cu centimetru

La aceeași școală am întîlnit-o pe atleta GABRIELA RĂDULESCU. Față de partenerele sale de sport, ea pare dezavantajată Nu are înălțimea Iolandei Balaș și nici forța Mihaelei Peneș. E mică și agilă ca o veveriță. În schimb, posedă o capacitate rară de a se mobiliza. Cu aceste calități, micuța Gabi, cum îi spun colegele, a progresat la săritura în lungime centimetru cu centimetru, ajungînd să dețină cu o performanță de 6,15 m locul II în ierarhia internă și unul destul de bun pe scara europeană a junioarelor.

— Pentru anul care vine — ne-a spus — vreau și cu să-mi termin școala cu bine și să intru în rîndul studenților. Mă preocupă în aceeași măsură și sportul. Aș vrea să adaog celor 6,15 m încă 10 sau poate 15 cm. Deși sînt foarte ocupată cu tezele, cu orele de laborator, nu mi-am întrerupt nici un moment pregătirea. Vreau să-mi îmbunătățesc elanul, viteza. Și ce bine mi-ar părea dacă într-o zi aș vedea că merit să figurez și eu printre viitorii olimpici... Știu însă că aceasta nu-i o treabă ușoară și mă antrenez, mă antrenez...

Un duel prin corespondență

Despre GHEORGHE COSTACHE, atletul care anul trecut și-a îmbunătățit continuu propriile recorduri, cîștigînd un titlu european la juniori și ocupînd un loc promițător la balcaniada seniorilor, ni se părea că știm, dacă nu totul, în orice caz foarte multe lucruri. Aflasem că a fost descoperit de antrenorul C. Spiridon, că are frumoase posibilități fizice, că iarna practică halterele și întîrzie uneori sub panoul de baschet. Ne-am dat seama însă că nu deținem o informație esențială : anume că recordmenul mondial de juniori la ciocan poartă de o bucată de vreme încoace un fel de duel prin corespondență. Să-l lăsăm însă să explice singur.

— Am aproximativ aceeași vîrstă cu germanul Bayer, atlet care practică întocmai ca și mine aruncarea ciocanului. El însă a început, după cît se pare, mai de timpuriu să folosească ciocanul pentru seniori, în timp ce eu am rămas o perioadă mai lungă la cel pentru juniori. Și, iată că colegul meu de pe malul Rinului mi-a luat-o înainte. La Olimpiada de la Tokio a aruncat circa 68 de metri și a ocupat un onorabil loc III. Între noi însă are loc o dispută de la distanță. Ținta mea este ca în 1965 să-l ajung și să-l depășesc. Aș dori, deci — pentru că-mi place să folosesc cifrele — să arunc peste 68 de metri cu ciocanul cel mare. Ca halte intermediare pînă la obiectivul de care v-am vorbit, consider campionatele interne și europenele de juniori la care mă voi strădui să ocup un loc cît mai bun. Puteți conta pe cuvîntul meu.

Între „Cupa Olteniei" și lotul național

Cu 5 ani în urmă, la Craiova se desfășura o competiție de handbal pentru juniori denumită ad-hoc „Cupa Olteniei". La ea lua parte și o echipă de eleve din Tg. Jiu. Urmărind evoluția

Maria Bota

ei, antrenorul Berta de la Petroșeni a observat că pe extrema stîngă apărea de fiecare dată o fată, care, la vîrsta ei etala o gamă cu totul remarcabilă de procedee tehnice. I-a propus să se mute la școală în orașul minerilor și să joace în echipa pe care o antrena. Așa a apărut pentru prima oară în divizia A de handbal numele MARIEI BOTA. Ulterior, ea a intrat la facultate în București și a început să joace la clubul „Știința". Seriozitatea pe care a manifestat-o în pregătire a făcut-o să ajungă un element de nădejde, fiind selecționată în lotul național.

— De la „Cupa Olteniei" la lotul național e o distanță mare — ne-a declarat Maria Bota. Îmi dau perfect de bine seama însă că pentru a mă menține printre cele mai bune handbaliste — avînd în vedere clasa ridicată a acestui sport în țara noastră — nu trebuie să privesc înapoi, ci numai înainte. Cu alte cuvinte, am datoria, față de mine și față de cei ce m-au promovat, să perseverez la antrenamente, să-mi perfecționez continuu stilul de joc. Așa și fac. În prezent, dau cea mai mare atenție punerii la punct a procedeelor de aruncare de pe extremă și fac totul pentru a-mi îmbunătăți forța de aruncare. În 1965, echipa noastră feminină va lua parte la campionatul mondial. Ar fi o mare cinste pentru mine dacă aș putea să mă număr printre componentele ei.

Cu regularitatea unui piston

Anul acesta, îndeosebi, tehnicienii au remarcat în mai multe rînduri jocul care merge spre o rapidă maturizare a fotbalistului ieșean AUGUSTIN DELEANU. Bine îndrumat, el tinde să devină ceea ce se cere în jocul modern de la un fundaș și anume să nu se mulțumească cu rolul de apărător, ci să ia parte și la atac. „Acționează cu regularitatea unui piston" — iată formula cu care a fost caracterizat adesea jocul său.

Augustin Deleanu

— Sînt bucuros că străduințile mele și ale colegilor mei pentru prestarea unui joc de un bun nivel tehnic — ne-a spus Augustin Deleanu — au dat posibilitatea echipei noastre să susțină cîteva partide care au fost gustate de public.

Noul an în care pășim acum constituie însă un prilej nimerit pentru a analiza cauza existenței acelor lacune care ne-au împiedicat ca realizările din tur să fie mai mari, mai frumoase. Posibilități pentru a ne prezenta cît mai bine există suficiente și transformarea lor în realități depinde numai de noi. Pe de altă parte, dorința mea vie este ca în anul ce vine să promovez în echipa de tineret a țării. Or, un asemenea lucru angajează în egală măsură culorile clubului pe care-l reprezint cît și pe cele ale echipei naționale. De aceea, mă pregătesc intens, zi de zi, cu pasiune mereu sporită, alături de ceilalți coechipieri, sub îndrumarea atentă a antrenorilor. Preocuparea mea principală se reflectă în însușirea temeinică a jocului modern. În general, problema pe care caut să o rezolv este aceea de a-mi asimila perfect procedeele tehnice de lovire a balonului în vederea realizării unui joc în viteză, cu pase rapide trimise precis la țintă, fără oprirea mingii.

O altă dorință pe care vreau să mi-o împlinesc, în mod exemplar este aceea ca în vară să promovez cu succes în anul al treilea al facultății de științe economice unde sînt înscris.

Iată dialogurile. Ele au avut darul de a contura, sumar dar destul de precis, unele din dimensiunile viitoare ale sportului nostru. Nu putem decît să urăm celor care au participat la ancheta noastră și în general tinerilor care se îndreaptă plini de încredere spre terenurile și spre sălile de sport, să-și vadă dorințele împlinite, să ne ofere deci satisfacții din ce în ce mai multe și din ce în ce mai mari.

Ion PAVELESCU
A. CONSTANTIN

DE REVELION CU...

RUGBISTUL

S-a invitat, fără fasoane,
La un cumnat pe-a doua stradă.
Vin, cică, 30 de persoane
Și el e mort după... grămadă.

ȘAHISTUL

Nu face revelionu-acasă,
Ci la local, dintr-o premiză :
Dorește și această masă
Să ia sfîrșit cu o... remiză.

SCRIMERUL

El din plăcintele-nfoiate
Nici baremi una n-a gustat.
Știa că sînt răvașe-n toate
Si-a crut să scape... ne-ntepat.

PARAȘUTISTUL

În troleibuz, la Cotroceni,
Strigă cu multă hotărîre :
— Nu mă împingeți, cetățeni,
Că doar sînt as la... coborîre !

VOLEIBALISTUL

Văzînd pe gazdă că-i încetă
Și masa cam întîrziată,
El, săritor, s-a oferit
Să o ajute... la servit.

FOTBALISTUL

Cu fața foarte radioasă,
Spre uluirea tuturor,
Văzînd cuconul pus pe masă,
S-a repezit drept... la picior.

BOXERUL

Soției i-a adus aminte
Să pregătească pe-ndelete
La masă, pe lîngă plăcinte
Și-o tavă mare cu... crochete.

V. D. POPA

Rapsodii de fotbal

A venit întîia ninsoare
Pe deasupra viilor
Și o dată cu răcoarea
Moda pălăriilor.

Cu acorduri leșinate
Răscolind cotloanele
I-au răspuns foarte-ntristate
Toate stadioanele.

Iar un ins care probabil
N-avea ocupație
A lansat un zvon amabil
Ce-a făcut senzație.

Cică-n toamna viitoare
Clar — fără confuzie,
Vom avea un fotbal mare
Nu o deziluzie.

Că s-au luat măsuri urgente
Gata vorbăriile
Și-n curînd vor fi prezente
Numai bucuriile.

Zvonul peste tot coboară
Iuți îi sînt picioarele
Și-ntr-o clipă împresoară
Toate trotuarele.

Vorbăria se încinge
Au murit tăcerile
Fiecare se împinge
Să-și spună părerile.

Cîte unul se ocupă
Doar cu „naționalele"
Altu-i cîntă lui „Progresul"
Mai toate romanțele.

Unu-și dă tot interesul
Preamărind speranțele
Altu-i cîntă lui „Progresul"
Mai toate romanțele.

Numai eu stau la o parte
Numărînd confuziile
Și văzînd cum lumea-mparte
Darnică iluziile.

Pîn-la fotbal de finețe
Calea-i lăudabilă
D-aia-s prins de o tristețe
Iremediabilă.

Ciupi RĂDULESCU

FIZICĂ ATOMICĂ

— Servus, Titi !
— Ura, Georgică !
— Cum a fost în Egipt ?
— Monoton. Ca-ntre nisipuri. Și egiptenii... Ne-au cărat a treia oară la piramide...
— Ați cîștigat ?
— Lasă-te de chestii; Georgică... Ce importantă are ?
— Ai o scurtă frumoasă.
— Plină Viena.
— Ai fost și în Austria ?
— În drum spre Viarreggio. Cînd cu juniorii. Află, bătrîne, că peste pantofii din Italia nu se există.
— Ați trecut și prin Roma ?
— O oră. În schimb ne-am oprit la Pisa.
— Ai văzut turnul ?
— Îi mai dau o lună.
— De ce ?
— Cade.
— Bine, dar există proiecte de consolidare.
— Bărbi.
— Lasă gluma, Titi. Spune mai bine cum a fost în Grecia ?
— Într-o zi și jum'ate am numărat 136 de mărci de mașină.
— Ați urcat pe Acropole ?
— Am.
— Și ?
— Drăguță, nimic de zis.
— Și acum ce mai faci ?
— Cu antrenamentele.
— Zilnic ?
— Aș... A căzut ideea. Rică a găsit o revistă australiană de rupere. Omu' spune că orice secundă în plus după ce-ți trece cheful de minge, strică totul.
— Și antrenorul e de acord ?
— Te cred. El și australianul, ca Boyle și Mariotte. Au împușcat aceeași idee... De vreo doi ani ne spune că orice mișcare gîndită e ca și una executată.
— Și ?
— Într-adevăr, gîndirea e totul.
— Și cu școala ?
— Am tras tare pentru maturitate. Adina a dus trena. Fără ea...
— Și unde ai de gînd să dai ?
— Depinde.
— De ce ?
— De cum mă decid. Tu știi că nea Tase m-a băgat în toate posturile. Și n-a făcut rău. La bază e tot pregătirea multilaterală. Pentru că acum pot alege.
— Cum ?
— Dacă mă decid să joc fundaș, dau la agronomie la Craiova. Dacă trec pe extremă, dau la Iași la construcții. Află de la mine : cu Matei e-o pîine de mîncat.
— Bine, Titi, dar tu visai cîndva medicina.
— Așa e, Georgică. Dar e muncă multă. De cînd cu patru pe fund ești curățat ca mijlocaș.
— Bine, dar ce legătură ?...
— Poet ești, poet rămîi. Clujul e subțire pe mijloc, dar Suciu tot mai ține un an.
— Și atunci ?
— Atunci mă bag la pedagogic, la educație fizică, între Manolache și Mițaru, la Timișoara. Iar dacă cumva intrăm în A, o virez la fizică.
— Atomică ?
— Eventual.

Ioan CHIRILĂ

VARIETĂȚI

O femeie participantă la maraton

Cu cîteva minute înainte de startul maratonului de la Wigth (Anglia), celor 67 de concurenți li s-a alăturat și o femeie ; Dale Greig, în vîrstă de 27 ani, din Glasgow. Oficialii au acceptat participarea ei cu condiția unui avans de 4' și... însoțită de o ambulanță. Curajoasa maratonistă nu numai că n-a apelat la ajutorul sanitarilor dar s-a și clasat pe locul 30 cu timpul de 3 h 27' 45".

„Îmi pare rău că n-am putut face mai mult — a declarat Dale Greig — dar am început antrenamentul doar cu 6 zile înainte de cursă. Sper să mă clasez mai bine anul viitor !"

Fotbal fără arbitru

Un fapt fără precedent s-a petrecut, nu de mult, în timpul unui meci de fotbal amical disputat la Hong Kong între două echipe locale. Conduita arbitrului, care avea mania să fluiere excesiv de mult și mai ales să dicteze lovituri de la 11 metri a stîrnit nemulțumirea publicului și a jucătorilor celor două echipe. În cele din urmă jucătorii au luat o hotărîre drastică și anume : să elimine pe arbitru Fotbaliștii au continuat astfel să joace, cum s-ar zice, pe „cont propriu" și mai ales fără lovituri de pedeapsă și penaltiuri. Rezultatul ? 2-2 și trei jucători la spital pentru fracturi cauzate din „greșeli" de joc.

O finală amînată 60 de ani

Cu 60 de ani în urmă, doi școlari londonezi, Dudley și Norris, trebuiau să-și dispute finala unui campionat de golf. Dudley, al cărui tată ținea morțiș ca fiul lui să cîștige, l-a rugat pe colegul său să cedeze victoria în schimbul a 100 de sticle colorate Norris acceptă cu o condiție și anume ca în anul 1964 cînd se va sărbători centenarul clubului de golf „Berkshire", din care făceau parte amîndoi, să joace o finală adevărată. Școlarii de acum 6 decenii trăiesc, au fiecare 76 de ani și se antrenează de zor pentru „finala cea mare".

Sportivi în noaptea de Revelion

Baschetbalistul

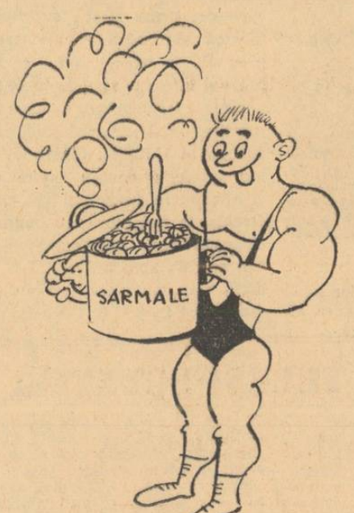

Lupte clasice

ȘAHIȘTII

— Tu joci cu negrele !...

Desene de Gh CHIRIAC

MAGAZIN
revistă săptămînală editată de ziarul
ROMINIA LIBERA
★
Redacția și administrația Piața Scînteii tel. 17 60 10
★
Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții
★
PUBLICITATEA SE PRIMEȘTE LA ADMINISTRAȚIA REVISTEI
tel. 17 60 10 interior 14 00

ȘAH ȘAH

Vreți să vă încercați puterile în compania lui Tal ?

Dacă răspunsul dv. este afirmativ — și, mărturisim, nu vedem un adevărat iubitor de șah refuzînd o asemenea invitație — dacă, deci, consimțiți să vă măsurați forțele cu marele maestru Tal, fost campion mondial, vă rugăm atunci să vă așezați la masă.

Cum va decurge confruntarea ? Foarte simplu. Redăm mai jos partida cîștigată de Tal la Pidevski, la un turneu din anul 1963. Cu linia sau cu cartea, dv. veți acoperi mutările lui Tal ; analizînd mutările lui Pidevski, va trebui să găsiți cea mai bună continuare în poziția respectivă (adică chiar mutarea pe care a făcut-o Tal), și s-o notați. Pentru fiecare mutare „nimerită" veți primi un anumit punctaj. După terminarea partidei adunați punctele obținute. Dacă obțineți maximum de 48 puncte, atunci vă puteți felicita și, eventual, chiar provoca la un meci pe Tal : jucați la fel de bine ca și el. Dacă realizați 18 puncte nu vă necăjiți, pentru că doar dacă ați obținut mai puțin de 8 puncte înseamnă că sînteți... mai slăbuț !

Alb — TAL
Negru — PIDEVSKI

Partida franceză, apărarea Winawer : *1. e4, e6 2. d4, d5 3. Cc3, Nb4, 4. e5, b6 5. Dg4, Nf8.* Acuma, după mutările de deschidere, aveți cuvîntul. Ce joacă Tal ?

6. Ng5. Continuarea cea mai energică, pe care, dacă ați găsit-o, o puteți nota cu 3 puncte. Doar 1 punct dacă v-ați gîndit la 6.Cf3 sau 6.Nd3, care, de asemenea, sînt folosite. *6...Dd7 7.Cf3, Cc6.* Fiți atenți la mutarea care urmează !

8. a3. Această mutare împiedică venirea calului negru pe b4 și pregătește astfel continuarea atacului cu Nd3. Găsirea mutării v-a adus 3 puncte. Dacă ați jucat direct 8.Nd3, nici un punct. *8...Nb7 9.Nd3, h6 10.Nd2, 0-0-0.*

11.h4! Notați 4 puncte dacă v-ați gîndit la această mutare prin care albul restrînge spațiul de manevră al adversarului în vederea viitoarelor atacuri. *11...Cge7 12.0-0-0, f5.* Este din nou rîndul dv.

13. e:f6 e.p. 1 punct, plus altul dacă, luînd pionul, ați remarcat totodată consecințele mutării: posibilitatea unor eventuale contraatacuri negre pe coloana g, compensată de deschiderea diagonală h2—b8 pentru nebunul de negru al lui Tal. *13...g:f6.* Iarăși atenție :

14.Tde1. Notați-vă 2 puncte pentru ideea de a ataca pionul e6 — dacă, firește, ați notat în prealabil și aceeași mutare făcută de Tal ! *14...Tg8 15.D:e6, T:g2 16. De3, Rb8.* Și acum, gîndiți-vă, cum continuați mai departe atacul ?

17.Nf1 — 4 puncte Le meritați cu prisosință pentru că ați văzut, înseamnă și mutarea următoare *18.Nh3,* (după retragerea *17...Tg8*) *18...f5.* Urmează...

19.Dd3. 2 puncte pentru întărirea atacului asupra pionului f5. *19... Nc8.* Adversarul dv. după cum vedeți, întărește apărarea pionului atacat și se gîndește la o ieșire a reginei din poziția ei strîmtorată. Dar ce răspunde Tal ?

20.h5. O mutare curioasă ? Nu prea. Pur și simplu o înghesuire a corpului de armată negru pe flancul drept ; 2 puncte. *20... De8.* Se amenință pionul din h5. Ce-i de făcut ?

21.Nf4. Felicitări dacă ați calculat sacrificarea hasului și, totodată 4 puncte. *21... D:h5 22.Cb5* (nici un punct pentru că, dacă ați găsit mutarea anterioară, atunci ați calculat și continuarea ei) 22... Td7. Acum, atenție : cum continuați atacul ? Negrul amenință a6..

23.Dc3. O mutare bine chibzuită, amenințînd, între altele, 24.T:e7 !, pentru care primiți 3 puncte. *23...Nb7* și...

24.Ce5. Continuarea atacului în acest fel e destul de evidentă — deci 2 puncte. *24...C:e5.* Și acum cu ce luați?

25.d:e5! 3 puncte pentru mutare și doar 1 punct pentru reluarea cu nebunul. Pionul d devine foarte primejdios și ia parte direct la atac, deși se deschide diagonala a8—h1 pentru nebunul negru de cîmpuri albe *25. d4.* Acum, vă prevenim, mare atenție : urmează o mutare „à la Tal" pentru care se acordă 8 puncte !

26.e6!! Un surprinzător sacrificiu de regină pe care adversarul dv. e obligat să-l accepte. *26...d:c3 27. e:d7, Ng7* și...

28.C:c7!! Notați 3 puncte pentru mutare și alte 3 puncte dacă găsiți

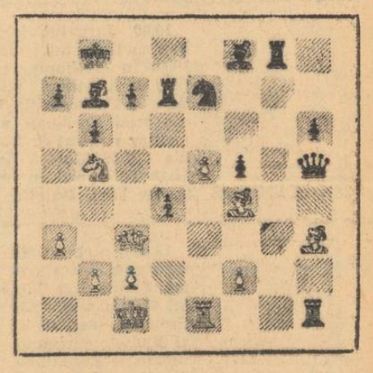

ce ar fi răspuns Tal la 28...Df3. Spuneam ce ar fi jucat pentru că Pidevski, după 28.C:c7 a recunoscut că Tal, cu care dv. ați colaborat, l-a învins putînd răspunde la 28...Df3 cu...

29.Cd5+, Ra8 30.Ng2, Dg4, 31.f3, D:g2, 32.Cc7+, Rb8, 33.Ce8+, Ra8 34.d8 damă șah și cîștigă.

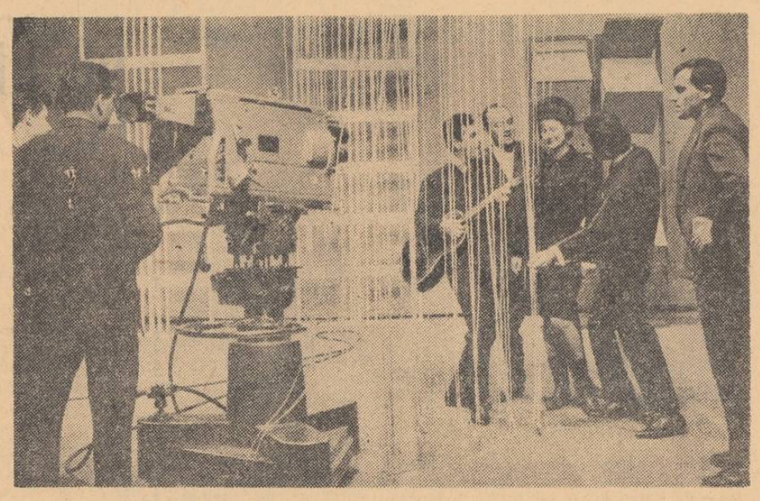

Trio Caban se pregăteşte pentru program

REVELIONUL PE MICUL ECRAN

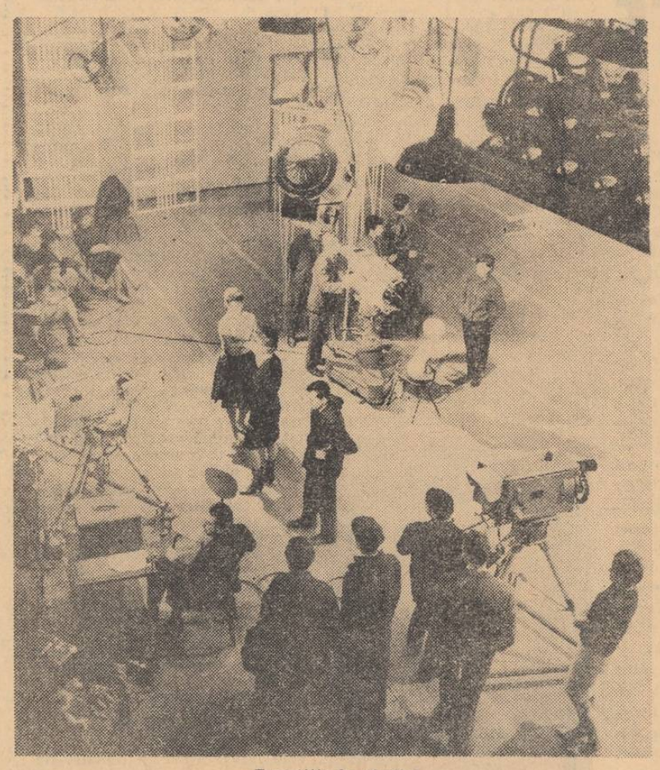

Repetiţie în studio
Fotografia : Mihai POPESCU

● Debutanţi din '64 alături de artişti consacraţi ● Constanţa, Clujul, Deva, Galaţiul şi Braşovul, pe platoul de filmare ● Melodii pentru cei ce s-au cunoscut şi s-au căsătorit în seara Anului nou ● Patru ore de program = 140 ore de repetiţie

Dumneavoastră ce vă place : Muzica uşoară ? Opereta ? Baletul modern ? Muzica populară ? Momentele comice ? Şarjele prieteneşti ? Numerele de circ ?

Pentru toate gusturile, pentru toate vîrstele, pentru toţi cei care în seara Anului nou vor sta în faţa micului ecran, studioul de televiziune din Bucureşti a pregătit un program într-o îmbinare de genuri stil variété, cu numere legate prin anumite titluri, pe anumite idei. Astfel, pentru cei ce s-au cunoscut şi pentru cei ce s-au căsătorit de revelion, se vor interpreta melodii legate de aceste evenimente.

Programul va cuprinde şi filmări din oraşele Constanţa, Cluj, Deva, Galaţi, şi Braşov în decorul sărbătoresc al Anului nou. Artişti din aceste oraşe vor apare în „Ancorăm în portul Constanţa", „Clujul la vîrsta dragostei", „Deva rîde, Deva cîntă", şi „Escală la Galaţi", numere ce vor cuprinde melodii, momente vesele şi scurte scenete.

Primul număr al programului purtînd ca titlu „Toate drumurile duc la... revelion" va fi realizat prin îmbinarea unor secvenţe filmate cu transmisii directe din studio (va fi prezentat Bucureştiul în clipele premergătoare citorva revelioane, ajungîndu-se pînă în seara de 31 decembrie 1964, orele 22, la studioul de televiziune unde cîţiva copii vor da semnalul de începere a noului program cu tradiţionalul „Pluguşor").

Zecile de numere şi cuplete vor fi îmbinate cu alte zeci de melodii din operete, melodii de muzică uşoară şi populară. În operetă vor apare artistul poporului Ion Dacian, Constanţa Cimpeanu, Lucia Roic, Toni Buiacici, Nicolae Ţăranu şi alţii. Dintre interpreţii muzicii uşoare îi menţionăm pe Ilinca Cerbacev, Gigi Marga, Sorina Dan, Margareta Pîslaru, Luky Marinescu, Ileana Chira, Constantin Drăghici, George Bunea, Luigi Ionescu, trio Caban, fraţii Mentzel, iar cea populară va fi interpretată de Angela Moldovan, Adriana Codreanu, Maria Butaciu, Maria Pietraru, Benone Sinulescu, Petre Săbădeanu, Tudor Heica, Mircea Dascălu. Multe din melodiile ce se vor interpreta vor fi îmbinate cu scene coregrafice.

Tita Ştefan, Mihai Ciucă şi Filomela Călin, vor arăta „îndeminarea" lor într-o serie de şarje prieteneşti.

Prin intermediul televiziunii (şi nu numai al ei) şi-au făcut debutul în anul care s-a scurs, numeroşi cîntăreţi de muzică uşoară. Vom revedea, într-un program inedit intitulat „Debut '64", pe Dida Stanciu, Luminiţa Dobrescu, Eleonora Popovici, Doina Hoadrea, Petre Geambaşu şi Cristian Popescu.

Baletul modern, mult îndrăgit pentru ritmul său, va avea ca protagonişti pe Irinel Liciu şi Gabriel Popescu. La realizarea programului de revelion îşi dau concursul : Mircea Crişan, Nae Roman, Horia Şerbănescu, Horia Căciulescu, Ovid Teodorescu, Dem. Rădulescu şi alţi interpreţi ai genului umoristic.

Iluzionismul va fi prezent prin Iosefini, iar numerele de circ vor fi susţinute de artişti ai Circului de Stat şi ai circului italian Medrano.

Programul care durează patru ore şi a necesitat 140 de ore de repetiţii, are ca prim regizor pe Valeriu Lazarov. Redactorul programului este Florica Ghiorghiescu. Decorurile sînt semnate de arh. Teodora Dinulescu, arh. Tudor Dumitraşcu şi Vasile Rotaru, coregrafia de Adriana Dumitrescu iar imaginile vor fi redate de operatorii Nicolae Niţă, George Dulgheru, Emil Huţiu şi George Grigorescu.

B. SORIN

Proiecte 1965

Sculptorul CONSTANTIN BARASCHI artist al poporului

— Proiectele mele pentru anul 1965 ? Nici nu le-aş putea cuprinde dacă aş sta să le enumăr pe toate. Şi totuşi, dacă ar fi să aleg unul dintre proiectele mele cele mai dragi, m-aş opri asupra fîntînii de la Constanţa, pe care aş dori s-o construiesc în aşa fel încît oamenii să-şi oprească îndelung privirile asupra ei, să se bucure, să încerce emoţie în faţa ei. Aş dori cu atît mai mult să-mi reuşească acest proiect, cu cît organele de partid şi de stat din regiunea Dobrogea manifestă o deosebită solicitudine faţă de artişti.

În acelaşi timp, aş vrea să termin proiectul pentru o fîntînă comandată de Ministerul Industriei Petrolului şi Chimiei pentru parcul atît de frumos al luminosului oraş Oneşti. Şi pentru că ne aflăm în atelier, iată şi diversele variante ale fîntînii cu care sper să împodobesc noua cetate a oţelului — Galaţi.

— După cum se vede, pasiunea dumneavoastră pe 1965 sînt fîntînile.

— O pasiune veche, foarte veche dar care capătă acum posibilitatea întruchipării. Am făcut mulţi ani studii speciale pentru fîntîni, pentru că am socotit că ele aduc parcului, pieţei şi deci oamenilor ceva viu. Apa însăşi în curgerea ei este mişcare, este viaţă şi o fîntînă artistic realizată constituie o bucurie pentru privitori.

Alt proiect pentru 1965 este terminarea volumului II al tratatului de sculptură care, sper că se va bucura de acelaşi succes de care s-au bucurat primele două ediţii ale volumului întîi. Acest al doilea volum va cuprinde evoluţia nudului de-a lungul veacurilor, de la primitivi şi pînă în zilele noastre. Nu am pretenţia realizării unei istorii a dezvoltării artei nudului la diferite popoare, ci doar prezentarea sintetică a evoluţiei şi a tot ce a realizat mai valoros arta în acest domeniu. Partea a doua a volumului se va ocupa de modelaj, de gestul şi atitudinea nudului. Pentru cititorii dv. aş vrea să spun, de asemenea, că vor găsi peste 400 de reproduceri de artă, în volum.

Colegilor mei sculptori, dar şi graficienilor, pictorilor şi tuturor artiştilor plastici, le doresc succese mari în îndeplinirea sarcinei noastre de înfrumuseţare a vieţii oamenilor noştri, cărora le doresc din toată inima viaţă lungă şi succes.

Compozitorul GEORGE GRIGORIU

— Dorinţe sau proiecte ?
— Şi una şi alta.
— Aş dori să dau auditorilor noştri un şlagăr nemuritor. Sau, ca să nu exagerez, un şlagăr pe care să nu-l uite atît de repede. O doresc cu atît mai mult cu cît anul 1964 i-a cam văduvit din acest punct de vedere, şi de ce să n-o spun, pentru că aş vrea să dovedesc auditorilor noştri că se pot scrie şlagăre originale, şlagăre specifice realităţilor noastre şi sufletului poporului nostru.
— Un singur şlagăr ?
— Unul de la mine, restul de la colegii mei. Dar chiar de voi da unul singur, dacă acesta va fi reuşit, dacă va fi cîntat şi apreciat de public, voi putea spune că n-am pierdut anul 1965.

În acest an voi debuta, de asemenea, ca dirijor în cadrul unui concert-revistă la Teatrul „C. Tănase", cu orchestra de jazz „Bucureşti". Spectacolul este scris împreună cu vechii mei colaboratori Angel Grigoriu, Romeo Iorgulescu, şi Cornel Constantinescu. Repetiţiile sînt avansate, spectacolul este aproape de premieră şi, sper, că chiar în primele zile ale anului nou spectatorii îşi vor putea spune cuvîntul asupra lui. De prisos să vă spun cîte emoţii am în legătură cu această confruntare serioasă. Un alt proiect la care lucrez împreună cu Cezar Grigoriu, este un scenariu şi muzica pentru cel de-al treilea film muzical al nostru, care aş dori să le depăşească din punct de vedere calitativ, pe celelalte două. Este vorba de un film-magazin cu momente muzicale, coregrafice, ţesute în cadrul unei teme contemporane.

Alte proiecte ? În primul rînd pregătirea pentru festivalul anual de muzică uşoară românească, confruntare care se dovedeşte din ce în ce mai redutabilă. Aş vrea să se facă simţită prezenţa mea în cadrul acestuia, după cum, aş dori ca, împreună cu colegii mei, să realizăm în 1965 recolte bogate de muzică uşoară, să le oferim cetăţenilor noştri ceea ce ei aşteaptă de la noi şi ceea ce de fapt ei merită cu prisosinţă.

Violonistul ION VOICU artist al poporului

— În primul rînd să fim sănătoşi cu toţii. Proiecte am multe şi frumoase, dorinţa mea este să realizez cît mai multe dintre ele. Pe agenda mea figurează în primul rînd cele două concerte din Bucureşti : unul cu Filarmonica şi altul cu Orchestra simfonică Radio, în vederea cărora mă pregătesc asiduu. În al doilea rînd, figurează o seamă de turnee prin diferite ţări ale lumii. Aş aminti concertul pe care-l voi da, în luna ianuarie, la Berlin cu Orchestra simfonică, dirijată de Smetacek. Apoi voi pleca la Londra unde voi înregistra cu „London Simphony Orchester", pentru casa de discuri „D.E.C.C.A.". Primul disc va cuprinde concertele lui Max Bruch şi Felix Mendelsohn-Bartholdy, după care vor urma altele, cuprinzînd şi muzică simfonică românească înregistrată în cadrul unor recitaluri. Mă voi întoarce apoi în ţară, pentru a cînta la Bucureşti, concertele amintite, după care voi pleca într-un turneu în U.R.S.S., Finlanda, Danemarca. Asta pentru lunile martie şi aprilie. În luna mai voi cînta în Grecia, la Salonic, sub bagheta lui Evanghelatos, Simfonia spaniolă. Voi mai da apoi un recital la Atena după care voi pleca într-un turneu contractat în S.U.A. (10 octombrie—22 noiembrie). Voi cînta la New York, Washington, Philadelphia şi în alte oraşe mari. E de prisos cred să vă mai spun că dorinţa mea cea mai fierbinte este să corespund misiunii pe care situaţia de sol al culturii româneşti în toate aceste ţări, mi-o impune.

Pe de altă parte, am multe proiecte în vederea îmbogăţirii repertoriului meu, astfel încît să pot prezenta publicului bucureştean în primul rînd, lucrări valoroase de muzică contemporană şi clasică. O să vă dezvălui şi un mic secret : aştept concertul de vioară promis de maestrul Ion Dumitrescu. Zic cu neruşinare, pentru că sînt sigur de pe acum că va fi foarte interesant. Pregătesc, de asemenea, concertul nr. 4 al lui Mozart, iar din repertoriul clasic voi cînta cu Orchestra simfonică Radio, pentru prima oară, pe Bruch.

În încheiere, aş dori încă o dată iubitorilor noştri de muzică... sănătate şi... să nu-şi piardă buna dispoziţie în urma întîlnirii cu noi.

— Pe plan personal ?
— Dorinţa ca băiatul meu să studieze mai temeinic vioara. Este talentat şi ar fi păcat să nu-şi dezvolte talentul.

Scriitorul ŞTEFAN LUCA

— Să începem cu ceea ce se află sub tipar: romanul „Moştenirea", a cărui idee centrală o constituie dezbaterea unor probleme de natură psihologică, în lumea satului. Aş vrea să demonstrez că în anii din urmă influenţa ideilor socialismului asupra oamenilor a făcut ca ierarhia valorilor să sufere şi în lumea satelor o modificare esenţială, munca devenind criteriul principal de apreciere a valorilor.

— Cîteva amănunte vă rugăm...
— Este vorba de un sat de cîmpie, ardelean, în care mai multe familii se află în lupta pentru o moştenire. Relaţiile noi ce se statornicesc între oameni vor avea influenţă şi asupra relaţiilor de familie, astfel încît moştenirea, altădată element de discordie puternică îşi va pierde influenţa asupra oamenilor, năravuri vechi vor dispare. Cu luptă, dar vor dispare.

De fapt influenţa moştenirilor asupra psihologiei ţăranului, dar nu numai a acestuia, ca şi întregul cortegiu care le însoţea au constituit o temă care a preocupat mulţi scriitori. Ceea ce vreau eu să demonstrez este aceea că resorturile intime greu de clătinat sînt zdruncinate sub influenţa concepţiilor de viaţă socialiste, a noilor relaţii socialiste.

— Alte proiecte ?
— În primul rînd aş dori să ies de sub tipar „Servieta Eleonorei", în care înmănunchez un număr de povestiri din viaţa de astăzi a copiilor şi în care încerc să realizez o dezbatere asupra relaţiilor dintre copii şi adulţi, în care intervin probleme privind comportarea copiilor faţă de şcoală, faţă de adulţi şi faţă de ei înşişi. Se reeditează, de asemenea, romanul meu „Balul intelectualilor".

— Şi manuscrisele de pe masa dv., ce reprezintă ?
— Un roman la care lucrez în prezent şi pe care-l voi intitula „Pădurea". Este o carte în care pornind de la o întîmplare reală încerc să realizeze o analiză psihologică. Acţiunea romanului se plasează într-o perioadă ce se întinde între sfîrşitul celui de-al doilea război mondial şi pînă în 1952. La prima vedere pare o carte de aventuri, dar în intenţia mea se află dezbaterea unor probleme de etică, dintre care cea mai importantă este aceea a poziţiei societăţii faţă de un om care a greşit fundamental faţă de patria sa. Sper că în 1965 să vadă lumina tiparului.

Scriitorul ne-a vorbit apoi despre o piesă de teatru la care lucrează şi a cărei temă este... eterna iubire, precum şi un proiect de roman al celei mai frumoase vîrste — adolescenţa.

M. MOLDOVEANU

DAN IORDĂCHESCU PE SCENELE DE PESTE HOTARE

O ştire publicată acum cîteva zile anunţa că postul de radio Belgrad a transmis, la emisiunea „voci mari ale secolului", o emisiune consacrată cîntăreţului nostru Dan Iordăchescu, artist emerit. Recunoaşterea valorii sale şi peste hotare este confirmată cu numeroase alte prilejuri.

De curînd, Dan Iordăchescu s-a întors dintr-o nouă călătorie în străinătate. Împreună cu soprana engleză E. Vaughan, cu tenorul bulgar Nicolae Nicolov şi pianistul american J. Katchen au susţinut un concert la Geneva cu ocazia Zilei O.N.U.

Concertul a avut loc într-o sală cu 1 800 locuri, în prezenţa unei numeroase asistenţe alcătuite din diplomaţi, oameni de artă şi cultură din numeroase ţări.

Despre concert, ziarul „TRIBUNE DE GENEVE" scria : „Interpreţii au fost excelenţi mesageri şi concertul a fost primit cu entuziasm. Cîntăreţii au afirmat calităţi excepţionale în executarea paginilor extrase din marele repertoriu clasic al liedului şi cîntecului popular specific".

„FORCE OUVRIÈRE" menţiona : „Dan Iordăchestru din Bucureşti adaugă vocii sale excepţionale de bariton cele mai rare daruri de expresie şi un temperament irezistibil".

După Geneva, Dan Iordăchescu împreună cu violoncelistul Vladimir Orlov, au susţinut un concert la Basel, în Elveţia.

Concertul, urmărit de un numeros public, s-a bucurat de un frumos succes.

În drum spre ţară, Dan Iordă-

chescu s-a oprit la Viena unde a făcut probe la vestita „Staatoper" pentru un angajament de şase spectacole cu „Traviata", „Bal mascat" şi „Faust". Rezultatele fiind favorabile, urmează ca în primăvară, artistul român să apară pe scena vieneză.

Săptămîna la televiziune

27 DECEMBRIE

8.50 Gimnastica de înviorare la domiciliu. 9.00 Emisiunea pentru copii şi tineretul şcolar. 10.30 Reţeta gospodinei. 11.00 Emisiunea pentru sate. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 1964 în imagini. 19.50 Rochia de... operetă. O seară de bal prezentată de o... rochie de operetă. ...Nu e nici o enigmă, căci vom avea prilejul să urmărim „peripeţiile" noii operete româneşti „Rochia de bal" de Aurel Giroveanu, urmate de un „Album" din operetele lui Robert Stolz. Ultima parte a emisiunii „comentate" de năstruşnica rochie găsită în recuzita „tipică" a operetei e alcătuită din fragmente inedite din opereta „Mediterana" de Francisc Lopez. 20.45 Fiica Fîntînarului. Ecranizare după piesa de teatru cu acelaşi titlu a lui Marcel Pagnol. Printre interpreţi, marii actori Raimu şi Fernandel. În încheiere : Buletin de ştiri. Sport. Buletin meteorologic.

28 DECEMBRIE

19.00 Jurnalul televiziunii, 19.10 Pentru tineretul şcolar : Ce să fiu ? 19.40 În întîmpinarea visului. Un film de aventuri ştiinţifico-fantastice. 20.45 Expoziţia Realizărilor Economiei Naţionale a R.P.R. Documentar realizat de Studioul „Al. Sahia". 21.05 Muzică pentru fanfară. 21.40 Telesport. În încheiere : Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

29 DECEMBRIE

18.30 Universitatea tehnică la televiziune. Cercetarea în petrochimie de ing. Ion Chejan. 19.00 Jurnalul televiziunii. 19.10 Cîntaţi cu noi! Program susţinut de Corul de copii al Radioteleviziunii. 19.30 Versuri închinate Republicii. 19.50 Ilustrate din Bucegi. Un reportaj filmat de Mircea Gherghinescu. 20.05 Romînia, orizont '64. 21.15. Cu cîntecul şi jocul pe meleagurile patriei. Îşi dau concursul corul, formaţiile de dansuri şi muzică populară ale Ansamblului artistic al Uniunii Tineretului Muncitor. În încheiere : Buletin de ştiri. Buletin meteorologic.

31 DECEMBRIE

22.30 REVELIONUL TELEVIZIUNII

1 IANUARIE

19.00 Varietăţi... din varietăţi. Îşi dau concursul : Carmen Stănescu, Angela Moldovan, Irinel Liciu, Zizi Şerban, Gabriel Popescu, Mircea Crişan, Victor Predescu, artişti emeriţi, Iulia Buciuceanu, Marina Voica, Ilinca Cerbacev; Eugenia Olteanu, Maria Mitrache, Ioana Balasan, Lucy Ciobotaru, Gabriela Furdui, Valentina Iacovache, Vivi Popescu, Dem Rădulescu, Radu Zaharescu, Horia Căciulescu, Constantin Drăghici, Nicu Constantin, Alex. Lulescu, Ion Alexe, Alexandru Jula, Ionel Miron, Gică Matei, Ovidiu Stoica, Vasile Matei, Bela Covaci, Ovidiu Rene, Fărimiţă Lambru. În pauză : Jurnalul televiziunii.

2 IANUARIE

18.15 Aventurile unui pinguin. Emisiune distractivă pentru copii de Marin Traian. Muzica de Florentin Delmar. 19.00 Sportul în 1964. 19.45 Emisiune de teatru. „Paharul cu apă" de Eugène Scribe. Interpretează colectivul Teatrului Muncitoresc C.F.R. Distribuţia : Regina Anne (Dana Comnea); Ducesa de Marlborough (Marga Anghelescu, artistă emerită); Henri de Saint-Jean, viconte de Bolingbroke (C. Gheorghiu); Masham, locotenent în regimentul de gardă (Al. Azoiţei); Abigail, verişoara ducesei de Marlborough (Elisabeta Raicu); Marchizul de Torcy, ambasadorul lui Ludovic al XIV-lea (Gh. Dumbrăveanu); Thompson (Mihai Constantinescu). Decoruri şi costume: Sanda Muşatescu; Regia artistică: N. Al. Toscani. În pauză: „Magnetul" şi „Circul". Zece minute cu desenele animate ale lui Paul Terry. În încheiere : Buletin de ştiri. Sport. Buletin meteorologic.

NOTE DE TELESPECTATOR

După cum puteţi afla chiar din acest număr al „Magazinului", studioul de televiziune, consecvent cu sine însuşi, pregăteşte un bogat program pentru noaptea revelionului, ca şi pentru celelalte zile ale sărbătorilor de an nou. De aceia, probabil, emisiunile din ultimul timp au cuprins în mai mică măsură montări şi realizări proprii, bizuindu-se în principal pe pelicule documentare şi artistice. E adevărat că am vizionat numeroase şi foarte interesante filme de scurt metraj ale diferitelor cinematografii. Am regretat, totuşi, lipsa montajelor proprii, „Teatrul în studio", „Vitrina literară", „Teatrul-artă realistă" şi celelalte rubrici care dau telespectatorilor prilejul de a trăi emoţiile unor spectacole specifice micului ecran, ecranizările. Meteorica emisiune de duminica trecută, cînd au fost ecranizate două schiţe (Al. Cazaban şi Gh. Brăescu), reprezintă prea puţin în comparaţie cu săptămînile anterioare.

*

Prezenţa la Cluj a carului de reportaj a prilejuit echipei de lucrători ai televiziunii un număr de emisiuni care, oricît au fost de multe, nu ne-au putut totuşi obosi, dat fiind caracterul lor divers şi larg cuprinzător. Una din cele mai interesante, care înseamnă şi un început de drum, a fost emisiunea — duplex Bucureşti—Cluj şi Cluj—Bucureşti, realizată pentru prima oară de către studioul nostru. În cadrul emisiunii „Clubului tinereţii" — şi socotim că nu întîmplător în cadrul ei, pentru că aceasta este întotdeauna originală plină de fantezie şi novatoare — un grup de studenţi bucureşteni şi clujeni, tineri poeţi şi viitori medici, au făcut un schimb de păreri şi şi-au făcut cunoscute reciproc creaţiile literare sau preocupările lor ştiinţifice şi profesionale. Emisiunea a fost (mai puţin prin conţinutul ei, care nu a reuşit totdeauna să depăşească convenţionalul, cît prin realizarea ei tehnică) foarte interesantă. Telespectatorul a desprins mai ales perspectivele pe care un asemenea procedeu le deschide regizorilor şi redactorilor studioului, atunci cînd condiţiile tehnice se vor îmbunătăţi şi mai mult, cînd releurile turretur se vor fi extins şi cînd carele de reportaj şi cadrele de specialişti vor fi mai numeroase.

Cu perspectiva posibilităţilor tehnice în continuă creştere şi a experienţei şi priceperii mereu sporite a redactorilor televiziunii, să ne încheiem ultimele noastre „note" pe anul 1964 cu urarea de noi succese, pe care o adresăm lucrătorilor studioului în numele şi în folosul telespectatorilor.

Şt. RADU

ÎN VITRINELE LIBRĂRIILOR

Oraşe fără arhivă
de PETRU VINTILĂ

O suită de reportaje de largă respiraţie îl conduc pe cititor în citeva oraşe nou apărute pe harta Republicii noastre Populare. Prin ele, cu ajutorul faptului viu, concret, scriitorul fixează atît istoria lor, a naşterii şi dezvoltării lor, dar şi coordonatele principale ale evoluţiei socialiste a regiunilor limitrofe. Proclamînd în mod manifest inexistenţa arhivelor învechite de vreme, lucru ce corespunde realităţii istorice, Petru Vintilă îşi plimbă în schimb cititorul prin noile oraşe, ajutîndu-l astfel să sesizeze atît cea ce posedă ele ca element particular, cît şi acea notă comună ce le-o conferă condiţiile epocii în care s-au născut. Dotat cu un spirit de observaţie selectiv, notînd meticulos amănuntul fără a neglija generalul, scriitorul se emoţionează în faţa acestor realităţi, emoţie pe care nu o dată reuşeşte s-o transmită şi cititorului. Prin aceasta volumul capătă pe lîngă valoarea de documentar şi calitatea de preţ a poeziei ce te îndeamnă să vizitezi noile oraşe ale patriei.

Cum i-am cunoscut
de I. PELTZ

Volumul cuprinde amintiri ale autorului în legătură cu o seamă de scriitori renumiţi ai ţării noastre care au trăit în perioada ce s-a scurs de la începutul veacului nostru şi pînă în preajma celui de al II-lea război mondial. Figurile interesante ale corifeilor literaturii româneşti dintre cele două războaie, prezentate cu respectarea elementelor inedite din viaţa lor, împrejurările uneori neobişnuite în care şi-a întîlnit eroii şi i-a cunoscut, mărturia observatorului subtil cu privire la viaţa literară a capitalei, a manifestărilor scriitoriceşti din acele vremuri, a relaţiilor dintre diferitele grupuri literare şi dintre scriitori şi acestea, conferă volumului calităţi pe care cititorul le va aprecia desigur.

Istoria Gestapoului
de JACQUES DELARUE

Un volum impozant apărut în Editura Politică prezintă traducerea din limba franceză a unei opere ce va trezi, fără îndoială, interesul cititorului nostru. Istoria Gestapoului, sinistra organizaţie hitleristă, este prezentată prin prizma etapelor ei mai importante. Bazîndu-se pe o vastă documentare, folosindu-se de surse de informare inatacabile din punctul de vedere al autenticităţii (printre altele arhivele Gestapoului şi ale altor organe de stat hitleriste, autorul ne prezintă modul în care ia naştere Gestapoul, metodele folosite de el, primele sale manifestări, acţiunile de pregătire a invaziilor în Europa, ample oglindiri ale infernului dezlănţuit de Gestapo în ţările Europei, ca şi un capitol dedicat prăbuşirii lui.

CE ADUCE ANUL NOU, FILATELIŞTILOR ?

Anul care a trecut a fost deosebit de rodnic pentru filatelişti. Numai din ţara noastră ei au putut colecţiona 19 emisiuni cuprinzînd 146 de mărci şi 5 coliţe. Au apărut şi mai multe lucrări filatelice importante, ca ediţia a II-a, îmbogăţită, a Catalogului mărcilor poştale româneşti, catalogul-monografie „Era cosmică în filatelie", „Manualul filatelistului începător", „Ştampilele poştale folosite în Ţările Romîne pînă în anul 1881". De asemenea au apărut două serii de ilustrate maxime, într-o mapă cu titlul „Maximafilie".

Succese deosebite au obţinut filateliştii romîni la expoziţiile filatelice organizate în diferite ţări. Astfel, Asociaţia filateliştilor din R.P.R. a participat cu exponate la următoarele manifestări : expoziţia cu tema „Geofizică şi Cosmos" (Berlin), expoziţia „Verso Tokyo" (Rimini, Italia) unde toţi cei trei expozanţi romîni au obţinut cîte o medalie, „Imex" (Budapesta) unde au obţinut distincţii 13 exponate din ţara noastră, Expoziţia europeană de filatelie cu tema „Cosmos" (Neapole), şi mai ales cea mai importantă expoziţie filatelică a anului, „Philatec" (Paris) unde din 48 participări romîneşti 41 au obţinut distincţii.

Un succes demn de subliniat a avut şi expoziţia filatelică de la Bucureşti, organizată în cinstea celei de a XX-a aniversări a eliberării patriei noastre.

Anul care urmează se anunţă şi mai bogat. A fost alcătuit un plan de emisiuni de mărci poştale care de pe acum cuprinde 14 serii dintre cele mai interesante, precum urmează :

— Organizaţia Naţiunilor Unite **(20 ani de la înfiinţarea O.N.U. şi 10 ani de la intrarea ţării noastre în O.N.U.).**

— Reptile **(broasca ţestoasă de uscat şi de apă, şopirla, guşterul, năpirca, şarpele de uscat şi de apă, vipera, vipera cu corn).**

— Pisici **(din ţară şi din alte ţări).**

— Sport **(Campionatele europene de tir : armă calibru redus, armă tras culcat, pistol viteză, pistol liber, talere).**

— Aniversări culturale **(filologul Ion Bianu, scriitorul Anton Bacalbaşa, filozoful Vasile Conta şi cîteva personalităţi din alte ţări).**

— Centenarul telecomunicaţiilor **(100 ani de la crearea Uniunii internaţionale a telecomunicaţiilor).**

— Ciini de vînătoare **(seter alb, seter roşu, cocker spaniol, brec german cu păr scurt, brec german cu păr sîrmos, foxterier sîrmos, baset).**

— Fabule şi basme **(Făt Frumos şi Ileana Cosînzeana, Harap Alb, Cenuşăreasa, Baba Dochia, Fata babei şi a moşneagului).**

— Grădina Botanică din Cluj **(flori : Orhidee, Musaceae, Malvaceae, Nymphaceae, Cactaceae, etc.).**

— Dansuri populare şi costume din diferite regiuni ale ţării.

— Spartachiada **(alpinism, cicloturism, mototurism, drumeţie).**

— Vînatul migrator **(prepeliţa, sitarul, becaţina, turturica, raţa, gîsca, cocorul, ţigănuşa, lebăda, pelicanul).**

— Ziua mărcii poştale româneşti **(porumbel albastru, porumbel gut, porumbel roşu ; oiac de poştă).**

— Cosmonautică.

Pentru a se realiza emisiunile în condiţii cît mai bune, începînd cu acest an toate machetele vor fi alese prin concurs între desenatorii din întreaga ţară.

Sînt prevăzute să apară şi în anul 1965, cîteva lucrări filatelice, ca : Studii şi cercetări filatelice, Supliment la Albumul de mărci poştale R.P.R., Supliment la catalogul — monografie „Era cosmică în filatelie" etc.

Începînd cu anul 1965, prospectele documentare publicate la fiecare emisiune de mărci poştale, vor apărea şi în limbile engleză şi franceză, pentru străinătate.

Asociaţia Filateliştilor din R.P.R. se pregăteşte intens să participe la o serie de manifestări filatelice internaţionale între care, cea mai importantă, „Wipa 1965" (expoziţia de la Viena) sub patronajul Federaţiei internaţionale de filatelie, unde s-au înscris să prezinte exponate şi un număr de 30 de filatelişti romîni (între care cinci tineri).

Zahărul care plutește pe apă

În fața spectatorilor, puneți o bucată de zahăr într-un pahar cu apă. Zahărul cade la fundul paharului, cum era și de așteptat. Făcînd cîteva „pase" deasupra paharului, zahărul, spre surprinderea asistenței, revine la suprafață.

Pentru ca această experiență să reușească, este nevoie ca bucățica de zahăr să sufere o prealabilă preparație : se moaie rapid, ținînd-o cu o pensetă, într-o ceașcă în care se află colodiu 1%, obișnuit în tehnica fotografică.

Bucata de zahăr astfel preparată (e bine să preparați chiar mai multe) se ține într-un curent de aer timp de o zi sau două, ca să se evapore eterul.

Introducînd zahărul în apă, acesta cade la fund și apoi se ridică la suprafață. În realitate însă nu zahărul plutește — căci el s-a dizolvat în apă; ceea ce se vede plutind este dublura lui, adică pelicula de colodiu, care a păstrat numai forma geometrică și aspectul cristalizat și alb al bucății de zahăr.

Se recomandă să nu atingă nimeni bucățica de zahăr care acum este o substanță moale și spongioasă.

Eu am făcut de multe ori această experiență și am avut succes. Încercați și dv.

Oul însuflețit

Arătați un ou, de găină sau de rață, și după ce asistența l-a controlat, spuneți că veți transforma acest ou simplu într-un „ou însuflețit" :

Cu un aer serios schițați cîteva gesturi asupra oului, rostiți grav „abracadabra" și apoi așezați oul pe dușumea. Spre mirarea tuturor oul va începe să alerge în toate părțile dîndu-se peste cap și mișcîndu-se de parcă ar fi viu.

Secretul constă în următoarele : Se înlocuiește oul cu altul, care a fost găurit cu un ac fin la ambele capete și golit de conținut. Apoi îl lăsați să se usuce timp de 24 de ore. Lărgind unul din orificii cu un cui mai gros, se introduce în interiorul oului o lipitoare vie.

Acoperim deschiderea, aplicînd peste ea o foiță de țigară, se ține acest ou însuflețit în buzunar.

Cînd luați oul fără nici o preparație de la spectatori, în drum, schimbați oul bun cu cel pregătit în buzunar. Așezînd oul cu lipitoare pe masă sau pe dușumea, el va începe să se miște, deoarece lipitoarea aflată înăuntru nu are astîmpăr : ea circulă neîncetat în ou timp de 36 de ore, cît poate trăi închisă.

Această experiență vă asigură un adevărat succes. Încercați !

A. IOSEFINI

CEA MAI MICĂ CENTRALĂ ELECTRICĂ DIN ȚARĂ

Vă veți întreba, desigur, unde se află ? Vom preciza : comuna Runcu, raionul Tg. Jiu, unde localnicii, folosind pîrîul care trece prin comună, au construit o centrală electrică. De mărimea unui chioșc de răcoritoare, liliputana centrală adăpostește turbine și generatoare și avînd o putere de numai 105 kilowați își merită desigur denumirea care i-am atribuit-o la început.

RADIOCINEMATOGRAFIA CA METODĂ DE DIAGNOSTIC

În secția de radiologie a Spitalului clinic Fundeni se experimentează cu succes, ca metodă de diagnostic, radiocinematografia, care dă posibilitatea de a surprinde momente pe care radiografiile simple le pot omite. Cu acest sistem au fost examinați bolnavii cu afecțiuni ale aparatului digestiv, ale căilor biliare etc.

900 000 FAMILII DE ALBINE

În țara noastră există o varietate mare de plante din flora spontană și cultivată, dintre care 540 000 de hectare cu zmeuriș și

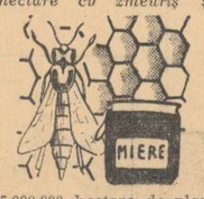

5 000 000 hectare de plante melifere.

În aceste împrejurări favorabile, este firesc ca apicultura să se dezvolte din ce în ce mai mult în țara noastră. Astăzi, numărul familiilor de albine este de aproximativ 900 000, iar produsele realizate de apicultorii noștri sînt exportate în 20 de țări, bucurîndu-se de o bună apreciere și peste graniță.

CU O VITEZĂ DE DOI METRI PE SECUNDĂ SUB PĂMÎNT

Specialiștii Institutului central de cercetări agricole din București au completat noi date la studiile cu privire la cunoașterea vieții și migrației unor animale rozătoare. Cu ajutorul marcării cu izotopi radioactivi, s-a constatat, între altele, modul de folosire a galeriilor, distanțelor, vitezelor de deplasare și de apărare ale orbetelui. Specialiștii au putut constata că acesta se deplasează sub pămînt cu o viteză de 60 cm. pe secundă, iar cînd se simte în pericol, viteza lui ajunge chiar la doi m. pe secundă. În 4-5 ore, orbetele sapă pînă la 10 metri de noi galerii și creează la suprafață, în numai 45 de minute, mușuroaie de pămînt în greutate de circa 14 kg. Se cunosc acum toate mișcările pe care le face orbetele în interiorul galeriilor. Studiile au fost întreprinse pentru stabilirea unor metode cît mai eficiente de combatere a acestor animale care provoacă pagube agriculturii.

14 000 SPECII DE PLANTE

Grădina botanică din Cluj cuprinde peste 14 000 specii de plante. Circa 4 000 dintre acestea sînt autohtone, iar restul au fost aduse din toate colțurile lumii. Se află aici bananieri, de care atîrnă ciorchini uriași de fructe, arborele de cafea, eucalipți, curmale, agavae americana (care înflorește o singură dată în viață, la 80-100 de ani), planta Nepenthes, care se hrănește cu insecte, arborele mamut din California, nuferi din Zanzibar, fosila vie Cycos revoluta, etc.

CÎTĂ APĂ BEA UN COPAC ?

În urma unor experiențe efectuate de către un grup de botaniști din țara noastră, s-a stabilit că — din primăvară pînă toamna — un fag bătrîn consumă circa 9 000 litri apă, iar un mesteacăn 7 000 litri. Mai avidă de apă este

planta de porumb, care absoarbe în timpul perioadei de vegetație 2 000 litri. Interesantă este constatarea că din aceste cantități doar 2 la sută sînt folosite pentru formarea substanțelor necesare dezvoltării plantelor, restul se evaporă.

HIBRIZI DE PORUMB ZAHARAT

La Institutul de cercetări pentru cereale și plante tehnice de la Fundulea, au fost experimentați mai mulți hibrizi autohtoni de porumb zaharat. Hibridul 4 509, creat la Fundulea, a dat o producție de 23 500 kg. știuleți la hectar, recoltați în faza de lapte.

În ultimii ani, porumbul zaharat a început a fi cultivat pe suprafețe însemnate în numeroase țări, deoarece, recoltat în faza de lapte, este folosit sub formă de boabe în industria de conserve. Boabele de porumb zaharat fierte, au un gust

plăcut și se asimilează foarte ușor. Această calitate deosebită este determinată de conținutul ridicat în zaharuri.

PROFILAXIA AFECȚIUNILOR ALERGICE DIN MEDIUL INDUSTRIAL ȘI AGRICOL

Colectivul de cercetători din cadrul laboratorului de biochimie al Institutului de medicină internă al Academiei R. P. Romîne și Ministerului Sănătății și Prevederilor Sociale, se preocupă de prepararea unor medicamente autohtone, necesare profilaxiei afecțiunilor alergice, cauzate de anumiți agenți din mediul industrial și agricol. Astfel, au fost preparați recent alergeni din plante oleaginoase, polen de graminee, din praf de siloz, din lemn și alte substanțe cu ajutorul cărora se pot face investigații pentru a cunoaște agentul purtător de alergie și a se putea lua măsurile profilactice necesare. Totodată cercetătorii de aici au obținut rezultate practice prin administrarea terapeutică a produselor obținute în laboratorul institutului.

DOINELE LUI ALECSANDRI PE MUZICĂ

La biblioteca regională „V. A. Urechie" din Galați există o fascicolă din volumul de poezii populare ale lui Vasile Alecsandri, capitolul „doine". care prezintă o particularitate cu totul neobișnuită. Sub textul fiecărei poezii tipărite, un culegător de folclor, rămas încă neidentificat, a scris, făcîndu-și singur liniile de portativ, melodiile populare potrivite locului de unde s-a inspirat poetul și stilului folosit de acesta. Liniile trasate și notele scrise de necunoscut sînt lucrate cu atîta grijă încît, la prima vedere, lasă impresia că și acestea au fost tipărite o dată cu versurile. Muzica adaptată prezintă o calitate folclorică și compozițională deosebită. Ceea ce-i sigur, este că ea nu a fost scrisă de Vasile Alecsandri.

MICA BIBLIOTECĂ MAGAZIN

Omul cavernelor

de Leszek Maruta (R. P. Polonă)

De cînd mă știu, am fost un om îndărătnic. Cînd tata îmi spunea : „Învață, fiule, învață" eu dinadins nu învățam și rămîneam repetent. Cînd mama îmi atrăgea atenția : „Nu alerga, ai să transpiri" eu într-adins alergam și năduşeam din abundență.

Și iată, tot citind despre diferite rachete spre Lună, despre sateliți artificiali ai Pămîntului, despre centrale atomo-electrice și avioane supersonice, am luat o hotărîre de nestrămutat : „Mă fac om al cavernelor. În ciuda lumii întregi ! Voi mergeți înainte, eu înapoi. Voi cu atomul, eu cu măciuca".

E ușor să spui : începînd de azi, mă fac om al cavernelor. La drept vorbind, n-aveam absolut nici o idee asupra acestor lucruri și n-aș fi putut să deosebesc pe un om al cavernelor de — să zicem — un cercetător de pești. Și iată că după o îndelungată chibzuință m-am gîndit să-l întreb pe vechiul meu coleg de școală, în prezent savant-antropolog.

Colegul m-a primit în cabinetul său de lucru. Era tocmai ocupat să numere dinții de pe falca inferioară a unui craniu vechi putred. Era tare nervos deoarece nu reușea să numere toți dinții.

Cu toate acestea m-a salutat foarte politicos, ceea ce era curios pentru un fost coleg de școală, om cu situație mai înaltă.

— A, ce mai faci ? Unu, doi, trei... Ce mai zici ? Patru, cinci, șase ; Acasă totu-i bine ? — Șapte, opt nouă...

— Mulțumesc ! — răspunsei. — Acasă, slavă domnului, toți sînt bine ! Ce-i cu dinții ăștia care-i numeri ? Ai cui sînt ?

— Cinspe... murmură profesorul. — Doamne, acum m-ai încurcat. Dinții ? Este craniul unui troglodit, al unui om al cavernelor. Ultima noastră descoperire !

— O ! — m-am bucurat eu — Dar cum arăta el în viață ?

— În mod obișnuit, ca un om primitiv — mormăi savantul. Cu păr pe tot corpul, se îmbrăca în piei, cu măciuca vîna fiare, trăia în cavernă, focul îl obținea cu cremene și iască...

— Adică, înseamnă că nu se folosea de electricitate ?

— Da de unde ? se miră antropologul.

— Dar știa să scrie și să citească ?

— Cum așa ? Nu știa decît să execute desene primitive pe pereții cavernelor.

— Îți mulțumesc, dragă ! Îmi ajunge. Și acum, nu te mai deranjez... Numără, dă-i înainte cu număratul — izbucnii eu într-o pornire de recunoștință.

Întors acasă am schițat imediat planul de acțiune. Așadar : o să încetez să mă tund și să mă bărbieresc. O să-mi vînd toate cărțile, toate veșmintele, o să cer să mi se taie lumina și gazul, o să cumpăr la talcioc niște piei și o măciucă, pe pereții camerei am să execut cîteva desene primitive.

După o lună eram un om al cavernelor sută la sută. Mustăcios și bărbos, învăluit într-o mantilă din blană de pisică (alte blănuri n-am reușit să găsesc) stăteam într-un colț de cameră la lumina unei lumînări (nu stăpîneam încă tehnica scăpăratului) și, înghițeam plin de abnegație ficat crud de vițel. Carnea trebuia s-o cumpăr la măcelarul nostru, căci în ce privește sălbăticiunile, nici pomeneală. Din cînd în cînd (pur simbolic) molfăiam un os de mamut pe care reușisem să-l șterpelesc din muzeul local al științelor naturii.

Din cameră scosesem toată mobila. Pe podea zăcea o blană de urs năpîrlită pe care o cumpărasem cu bani mulți la un magazin de consignație, iar pereții camerei abundau de desene în tuș înfățișînd bivoli, reni, rinoceri și chipuri de femei despuiate.

Dar o măciucă n-am putut — din păcate — găsi nicăieri. Un timp mi-a înlocuit-o receptorul telefonului. Deși îmi atinsesem scopul dorit, în seara aceea eram cuprins de gînduri sumbre. Creditul la măcelar se terminase, administrația clădirii mă amenința cu evacuarea pentru neplata taxelor. Vecinii se pregăteau să se plîngă la miliție că le sperii copiii.

Și atunci, se auzi telefonul, singura mea legătură cu lumea civilizată ! Țîrrr, țîrrr.

Punînd mîna pe măciucă, adică pe receptor, bombănii cu voce răgușită, așa cum îi stă bine unui necioplit om al cavernelor : Cee-i ?

— Alo, omul cavernelor la telefon ?

— Ihî !

— Am o propunere pentru dumneata... N-ai vrea să iei parte la un concurs-spectacol „Ghicește", împreună cu finalistele concursului voievodal de frumusețe ? Ar fi ceva excepțional de interesant !

— Cît ? am întrebat eu scurt.

— Trei sutare, mi s-a răspuns.

— Pentru trei sutare n-ai decît să-ți tocmește un căruțaș și nu un om al cavernelor. Nu mai puțin de 500. Am un minim de viață ridicat. Toalete costisitoare, blănuri, amortizarea măciucii.

— Ei, să fie cinci ! Așadar, mîine la șapte.

În seara zilei următoare, după ce am luat cu împrumut de la vecin un picior de pian (în loc de măciucă), m-am înfățișat organizatorilor concertului.

Chiar pe drum am văzut afișe uriașe lipite pe toate gardurile : „Astăzi în sala Rudavă — omul cavernelor și cea de a 15-a „Miss Universum". „Nu uitați, orele șapte omul cavernelor, Patru grații și populara orchestră de jazz a fraților Piszczak".

Organizatorii concursului m-au întîmpinat cu mutre plovate :

— Pan Neanderthal ! — mi-au spus ei. Avem la dumneata o rugăminte, asumă-ți rolul de prezentator !

M-am speriat : cum adică, eu — un om primitiv — să distrez un public civilizat.

— Nici o teamă, m-au liniștit ei — publicul nostru se comportă și el uneori ca cel primitiv !

A sunat gongul. Am fost poftit pe estradă. Aranjîndu-mi pieile, netezindu-mi barba am pus mîna pe măciucă și pășii hotărît pe scenă.

Spectatorii m-au primit cu aplauze timide.

— Cetățeni — am început eu cu voce răgușită, astăzi eu voi prezenta concertul... Cui nu-i place, îl pot mirui deîndată cu măciuca !...

Am fost răsplătit cu aplauze furtunoase, îndelungate.

— Iar acum o să vă povestesc despre ultima mea vînătoare de mamuți...

După concert, în cabina mea a intrat buzna impresarul :

— Felicitări ! Ce succes ! Femeile sînt în delir ! Ei, acum n-o să vă mai lăsăm să plecați de la estradă.

— Pot să rămîn, însă.. l-am avertizat eu — 1 000 de zloți de spectacol. E timpul să punem capăt epocii de fier. Să înceapă epoca de aur — repetai eu după Ovidiu.

Astfel a început triumfalul meu turneu prin țară. Curînd numele „Omului cavernelor" însemna mai mult decît numele lui Tino Rossi, Jan Kiepura sau al lui Slava Pzsibilski.

Cîștigam, ce mai cîștigam !... Pentru ce îmi trebuiau acești bani ? Ei, iată că n-o să ghiciți ! Acum, în sfîrșit, se va împlini cea mai arzătoare dorință a mea, dorința unui om al cavernelor : AM SĂ-MI CUMPĂR O MAȘINĂ !

Numărul viitor al revistei „MAGAZIN" apare sîmbătă, 9 ianuarie 1965

Cuvinte încrucișate

Povestea calendarului

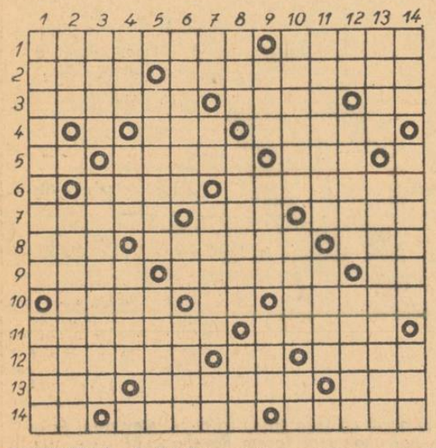

ORIZONTAL : 1. An de 365 zile, 9 ore și 9 secunde (pl), — Cu ajutorul lor măsurau timpul vechii locuitori ai țării noastre. 2. A XII-a lună în calendarul babilonian — Calendarul modern. 3. Prescripții medicale — File de calendar... — Osie ! 4. Organizație unde în 1956 a fost propusă reforma calendarului — Filozof și naturalist englez, unul dintre primii care a pus problema reformării calendarului iulian. 5. Luna august la asiro-babilonieni — Stăpînul Infernului (mit), care îi permitea soției sale Persephona să iasă din adîncuri pentru a sta cu mama ei, zeița Demetra, timp de nouă luni.. — Roșu de buze 6. Al doilea rege al Romei, care în jurul anului 700 i.e.n. a mai adăugat încă două luni la anul organizat de Romulus. — Lipsiți de energie. 7 Constelație, după a cărei poziție se consideră oportună începerea muncilor agricole în unele regiuni tropicale — Literă grecească — Vechiul nume al Guadianei. 8 Bară de gimnastică — Împărat roman al cărui nume a fost dat unei luni, în anul 730 de la întemeierea Romei — Măsuri de suprafață. 9. Numele vechi al Iberiei — Stea în constelația Cîinelui, indice de bază în calendarul vechilor egipteni — Indicator de ore 10. Oraș în Franța — Pene ! — Piază-rea... (pop.). 11. Hrană — Întinși. 12. Mică de ani — Negație — Popor de la care moștenim almanahul. 13. Element chimic — Calendar stabilit în anul 46 i.e.n. din ordinul lui Iuliu Cezar — În calendar ! 14. Perioadă calendaristică — O sută de ani — Pseudonimul literar al poeților D. Anghel și Șt. O. Iosif.

VERTICAL : 1. File rosii... — Mama lui August. 2. Zile romane — Noul an.... 3. Zile din calendar — La calendele grecești ! 4. Perioade istorice, care încep cu data unui eveniment, de la care pornește numărătoarea anilor — Interjecție... neplăcută ! — Capitală europeană, unde s-a ținut în 1922 Congresul internațional al astronomilor, la care s-a discutat și calendarul gregorian. 5. Către sfîrșitul anului... — Succesiune de fapte. 6. Calendar de buzunar — Zile de august ! — I s-a făcut capul calendar ! 7. Perle ! — Diftong — Patria astronomului Sasigene, care a ajutat la întocmirea calendarului iulian, — Lucian Oprescu. 8. Dinastie de suverani sasanizi — Planetă căreia romanii i-au închinat prima oră a săptămînii — Fluviu ale cărui revărsări a mijlocit calcularea timpului în vechiul calendar egiptean. 9. Oraș în Palestina — A merge — A-și însuși. 10. Ziua dintre două culminații consecutive ale soarelui ! Verbul zgomotelor ce însoțesc trăznetul — Nicu Munteanu. 11. Ziua de ieri — Camera veșnicei primăveri. 12. Dînșii — Moment al zilei, la jumătate între amiază și asfințit (reg.) — An folosit de romani, în funcție de ciclul lucrărilor agricole. 13. Orașul natal al fraților Lenain. — Fondatorul calendarului „Moftului Romîn". 14. Vine seara pe la gene — A ajuns proverbială cu privirea în calendar... — Verbul lichidelor ce alunecă... pe git !

Ioan V. CHIȚU

Cuvinte mai rare : REC — ECOS — ATIA — IEZ — GIB — OJINA.

Cofetărie și patiserie

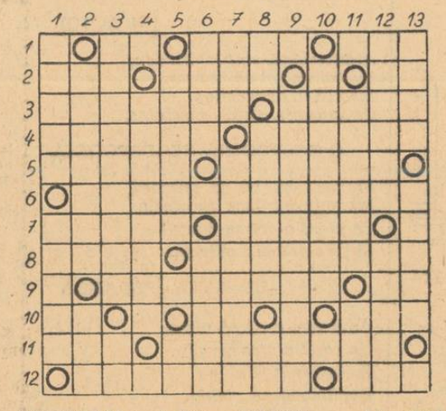

ORIZONTAL : 1. Margine de TARTĂ ! — CARACI. — PROGRESUL... dar la Oradea ! 2. Personaj legendar (bibl.) — PORȚIE. — La urmă ! 3. Vecin cu țara noastră (fem.) — FLOARE. 4. A înstrăina (jur.) — Șoptit (reg.) 5. Localitate din țara noastră. — ÎNGHEȚATA (pl.) 6. MARMELADA. 7. Rare. — ȘTRAND. 8. Fluviu în Siberia. — Revoluționar grec din secolul trecut. 9. Lăudată. — Oraș antic. 10. Lac în Africa. — Bine ! — Comună în Franța. 11. Fracțiune de TORT... — TORT. 12. BEZELE. — Îi place mierea.

VERTICAL : 1. Tutun. — FRUCTUL PĂDURII. 2. VIOLETA. — Localitate în Japonia. 3. MASCOTA (pl.) — APA. 4. JOFFRE (pl.) 5. Prozator și dramaturg contemporan. — AVION. 6. RAȚUȘCA. — Icnet (reg.) 7. Comună în Pirinei. — CASATA. 8. În PANDISPAN... — Plasă. — În mijlocul TARTEI ! 9. SINAIA (pl.) 10. CARACI. 11. FLANC. — Arhipelag în Oceanul Indian. 12. MIEZ (fig.) — O MIE... de foi ! 13. Metaforă pentru ZAHĂRUL PUDRA... — STELUȚE.

Andrei BALENTY

Cuvinte mai rare : ACA — AME — OST — RIA — ARU.

Ora exactă

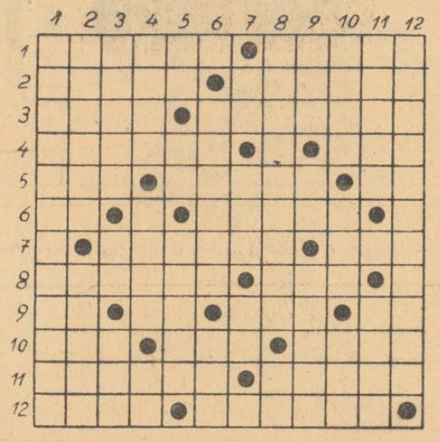

ORIZONTAL : 1. Ilustru compozitor polonez, care a compus „Valsul minutelor". — Are ore de consultații. 2. *Ora șase* de Nicolae Țic. — „Nu aduce anul ce aduce ceasul". (pl.) 3. Prea gras. — Arată minutele. 4. Pasăre de baltă (pl.) — Articol (abr.) 5. Rîu în U.R.S.S. — Cît bradul... — Cămăși rustice. 6. Apelativ familiar. — „Gioconda" de Ponchielli, unde întîlnim și un cunoscut „Dans al orelor". 7. Accelerator pentru ticatul inimii... (dim.) — Haini. 8. Autorul povestirii „Ora H". — Pasărea din ceasul bunicilor.. 9. Careu ! — Răsare soarele ! — Tare. — La revedere. 10. Posedă. — Verbul ceasului neîntors. — Ascuțit. 11. Ore mici... cu discuții în familie ! — Programe alcătuite pe ore. 12 Se dă deobicei la... ora H ! — Prind ceasul de mînă (pl.)

VERTICAL: 1. I s-a măsurat timpul cu mare exactitate (fem.) 2. A scris povestea „Petrică și ceasul vrăjit". — Un ceas de dublé... 3. Literămarcă de ceasuri. — Nu aduce... ce aduce ceasul ! — Miliarde de ore... 4. A apăra. — Îl pasc oile — Zece ! 5. Textilă. — Cutii !—Slabi (fig.) 6. Secundare (fig.) — Mișcare involuntară și repetată. 7. Douăzeci și patru ore. — A servit odinioară și pentru măsurarea timpului. — Undă ! 8. Poet romîn, autorul poeziei „Ultima oră". — Ore ! 9. Constelație în emisfera australă. — Cuter ! — Să fie într-un ceas bun ! 10. Zi și oră exactă. — Inima de oțel a ceasului. — Bidiviu. 11. Se fac de rîs— Imaculate. 12. Cele de garanție se obțin o dată cu achiziționarea ceasului.

V. BODEA

Cuvinte mai rare : ONA — ECU.

Dezlegările jocurilor apărute în numărul trecut

CÎINELE...

VERTICAL : Arariel — Diana — Canise — Covrig — Tîndală — Dog — I — E — Air — Tio — Hal — Op — Canin — Cér — Nero — Rt — Mozoc — Colt — Asori — E — Chi — Ad — Ppa — Dr — Oi — Anubis — Cab — Animal — T — Bune — Devotat — Seter — Azor — Ursa — Uzi.

...PRIETENUL OMULUI

ORIZONTAL : Strecura — Au — Trecători — S — Iapa — Atacat — L — Era — Arefu — Edituri — Ar — Dresor — El — O — Uu — Am — Slabi — Sluj — So — Tr — Mir — Pirgros — A — Aport — Așa — Număr — Isteț.

NOAPTE BUNĂ COPII !

ORIZONTAL : Dorința — Cap — Erato — CGS — E — Su — Meroe — Ps — Cra — L — Pătat — Hora — Remize — I — Himera — I — Si — Dominată — Anca — Ert — Al — Co — Adiat — E — Depuși — Neon — Ați — Nume — Re — Celte — I — Pa.

GOSPODINE !

Completați-vă articolele de menaj cu produse din sîrmă cositorită, fabricate de Întreprinderea industrială locală Brașov :

— BĂTĂTOR SPUMĂ
— COȘ TACÎMURI
— COȘ STICLE
— COȘ PÎINE
— LINGURĂ LEGUME
— GRĂTAR FRIPT CARNE
— SUPORT CAPACE VASE
— STRIVITOR CARTOFI

practice · estetice · durabile

A apărut

ALMANAHUL TURISTIC 1965

editat de O.N.T. „Carpați"
200 pagini în culori, 200 de fotografii artistice, 20 de itinerare turistice

- Semnează : TUDOR ARGHEZI, GEO BOGZA, EUG. BARBU
- Cabane și hoteluri turistice noi
- Figuri de mari alpiniști : G. L. Mallory, Pasang Dawa
- Sfaturi pentru turiștii automobiliști
- Numeroase pagini de caricaturi

O lucrare instructivă și plăcută
Cereți la agențiile O.N.T. „Carpați", la chioșcuri și librării

ALMANAHUL TURISTIC 1965

UMOR DE ANUL NOU

Cadouri pentru EA

Ca deobicei, sosesc într-una din zile acasă, soția îmi destăinuește profunda dragoste care mi-o poartă, apoi îmi destăinuiește că se apropie Anul nou și că orice soț atent trebuie să-i pregătească soției o surpriză. Ea, modestă, nu vroia o surpriză. Vroia un palton. Are palton, ce-i trebuie două? Pe gerul cel mai aspru și tot n-o să îmbrace unul peste celălalt, că moda asta încă n-a venit. Și e păcat de cheltuială. Stofă, vatelină, furnituri... Mai curînd alt cadou.

A doua zi, ea mă întîmpină gîngurind:

— Ai avut dreptate. Paltonul ar fi fost o cheltuială inutilă. Am rezolvat chestiunea mai simplu și mai ieftin, fără să cumpăr stofă, vatelină și furnituri. Lucrul mă costă, atît.

— Așa da! încuviințez eu înveselit. Și în ce fel ai reușit?

— Am luat paltonul tău.

— Al meu e bărbătesc.

— O să fie de damă. L-am dat la transformat. Nu-i stofa prea grozavă, dar ce să fac?... Te-am ascultat. Vezi ce soție cumpătată ai? Și nici măcar nu-mi mulțumești!...

— Mulțumesc, și eu ce-o să port?

— Uitucule!... Ție ți-a rămas scurta! Îți cos eu nasturii la ea ca surpriză de Anul nou și o să fie ca nouă!

Într-adevăr, aveam o scurtă. Eu uitasem de ea fiindcă n-o mai purtasem de vre-o 20 de ani. De cînd am ieșit din liceu.

Și Anul nou se apropia cu pași repezi. Vestitorii lui apăreau pretutindeni în magazine: podoabe, iepuri, beteală, pomi, țuică, vin, cadouri, pantofi, dulciuri, taioare... Tot felul de vestitori...

Soția a simțit chemarea pentru vestitorul din urmă. Se mai aflau în garderoba ei două taioare și am fost împotriva celui de al treilea... Mai curînd alt cadou. Mai necesar. Ea a înțeles și a tăcut. O rog, după cîteva zile:

— Draga mea, hainele mele nu-s șifonate? Vreau să le pregătesc pentru Revelion. Au stat înghesuite în garderob. Te rog să trimiți la călcat cele două costume.

— Unul!

— Două!

— Unul! se îndîrjește nevasta.

— Două! mă ambiționez eu. E costumul gri și costumul maro.

— Nu e!...

— E maro, dragă!

— E maro, dar nu mai e costum.

— Dar ce e? sar ca ars. E palton?

— Nu-i palton că-i prea subțire... Nici măcar pardesiu nu e...

— Slavă domnului...

— E taior! L-am întors! Din pricina ta l-am întors, neglijentule. Pe față avea pete de vin. De la ședințele tale, pesemne... Ar fi trebuit să te pedepsesc să-mi cumperi cadou stofă de la Romarta, să te înveți minte să nu mai întîrzii la ședințe... N-am făcut-o. Așa sînt eu, econoamă...

Ieri sosesc acasă de la birou. Soția: zîmbet și voie bună. Mă întîmpină cu mîinile ascunse la spate. Se ghicea un obiect mărișor. Mă neliniștesc.

— Mîine e Anul nou și mi-am făcut o surpriză! Ca să nu mai cheltuiești și tu! ciripi ea veselă. Iată!... Și, avîntîndu-și mîna dreaptă în sus, flutură triumfător deasupra capului o poșetă maro, nou-nouță. N-am băgat de seamă ce formă avea: plic sau burduf. M-am repezit înspăimîntat la biroul meu să aflu cu o clipă mai devreme dacă servieta mea se mai găsește în sertar. Era acolo. Am năvălit apoi la garderob. Pantofii toți, înșiruați pereche lîngă pereche.

— Răule! izbucni ea. Ce ți-ai închipuit? Că m-am atins de lucrurile tale?...

— Și atunci cum ai ajuns tu la poșetă? Sau cum a ajuns poșeta la tine?...

— Am avut bani, adunați.

— Ei, așa da! mă domolii eu. Bravo! Din economii! Îmi place! Și de unde banii ăștia?...

— Banii de păcură, țonțoloacă... Vezi că te-ai speriat de pomană? Hai, vino și sărută-mă pe frunte, așa cum îți place ție... Un sărut de-al tău e cel mai frumos cadou pentru mine.

Din clipa aceea o sărut pe frunte în fiecare zi. Dar banii de lumină, păcură și apă îi țin eu...

I. AVIAN

G. BADEA

— De ce nu precizezi, Moș Gerilă, pentru cine l-ai adus?!

FRED GHENĂDESCU

— Aho! Aho! Copii și frați,
Stați puțin și nu mînați...

REVELIONUL BIROCRATULUI

— Ce zici? În răvaș îți se spune „încurcă lume"
— Nu răspund la sesizări!

DUPĂ CĂSĂTORIE

Primul și al cincilea

PRIMUL REVELION

EA: Iubitule, eu aș vrea să pregătesc sarmalele pentru Revelion.

EL: Ție ți-e greu, scumpo. Las' că pregătesc eu.

EA: Iubitule, aș vrea să fac și curățenie în casă, că diseară sosesc invitații.

EL: Ție ți-e greu, scumpo, Las' că fac eu...

EA: Iubitule... știi... cred că o să am un copil.

EL: Ție ți-e greu, scumpo...

AL CINCILEA REVELION

EA: Iubitule, eu aș vrea să fac sarmale pentru Revelion.

EL: Să faci, scumpo, să faci și sarmale, și caltaboși, și curățenie, că ție nu ți-e greu. Și ai grijă de copil că tu l-ai vrut...

★

PRIMUL REVELION

EL: Draga mea, într-adevăr e plăcut în trenul ăsta de excursioniști. Ai avut o idee minunată să petrecem Anul nou la o cabană. Tu stai bine acolo pe locul tău? Nu te trage curentul?

EA: Nu, dragul eu.

AL CINCILEA REVELION

EL: Ce înghesuială în trenul ăsta cu excursioniști. Dacă mă iau după gusturile tale. Auzi idee! Anul nou la o cabană! Măcar stai bine acolo pe locul tău? Nu te trage curentul?

EA: Nu, dragul meu.

EL: Atunci să schimbăm locurile că pe mine m-a înțepenit de tot.

★

PRIMUL REVELION

EA: Sandule, aș vrea să-mi cumperi de Anul nou o pălărie.

EL: Ține banii, îngerașule, să-ți cumperi și pălărie, și pantofi și poșetă.

AL CINCILEA REVELION

EA: Sandule...

EL: N-am l...

★

PRIMUL REVELION

EA: Ce Revelion minunat! Veselie, dans, noi doi...

EL: O poezie!

AL CINCILEA REVELION

EA: Ce Revelion minunat! Veselie, dans, noi doi...

EL: O prostie!

★

PRIMUL REVELION

AMICII: Sandule, hai la o bere.

SANDU: Nu pot. Diseară e Revelion. Nevasta mă așteaptă.

AL CINCILEA REVELION

SANDU: Fraților, haidem la o bere.

AMICII: Dar nevasta?

SANDU: Păi nevasta mă așteaptă!

Al. VIANU

Urări celor care circulă

Aho! Aho! Copii și frați,
Voi cei care circulați
Cu tramvaie, troleibuze,
Biciclete, autobuze,
Cu mașini și cu tractoare
Sau cei pe două picioare,
Pietoni și biciclișți,
Șoferi și motocicliști,
Toți care-ați călcat pe roșu,
Stați să vă colinde moșu.
Că n-am plug cu patru boi,
Cum era de mult la noi,
Ci tractor precum se cere
Măsurat în cai putere.
Ia țineți, flăcăi, pistonul
Să-ncepem cu pietonul.
Ambalați o dată, măi... Hăi
Chiuiți flăcăi mai tare
Ca să facem o urare
Celor care circulă
Fără nici o regulă
Sau s-apucă să viseze,
Tocmai cînd să traverseze
Iar cînd merg la Aprozar
Nu circulă pe trotuar
Ci pe centrul străzilor
Prin locul mașinilor,
În ciuda șoferilor.
Ia să-l fluierăm flăcăi
Chiuiți odată măi... Hăi...
Aho! Aho! motociclișți,
Voi șoferi și tractoriști
Dați șpriț numai la motor
Nu pe gît la conductor
Ia mai stați și socotiți
La bufete cînd opriți
Doar ca să luați țigări
Și plecați pe trei cărări
Mai ușori la buzunar
Dar cu aer de... Cotnar
De-nverziți fiolele
Și stricați mașinile,
Mai încet cu-așa bilanț
Că de-aia intrați în șanț.
Nu-i ca mine? Ziceți voi,
Chiuiți acuma măi
Și mai ambalați o dată
Să audă I.R.T.A. toată
S.M.T.-ul și GOSTAT-ul
Că venirăm cu uratul.
Țineți dreapta, măi flăcăi... Hăi...
Stați să zic un plugușor
Și motocicliștilor.
Cei ce merg pe două roate
Cu cîte-o fată la spate
Și privesc mereu așa:
La fată, nu la șosea.
C-am văzut și m-am mirat
Și-am să-i iau la colindat.
Și în anul ce-o veni
Dacă tot așa o fi
Că-mpînzesc șoselele
Și-ncurcă vitezele
Că în lege e șaizeci
Iar ei merg cu nouăzeci,
Și-n loc s-ajungă la bal
Nimeresc pe la spital
De se-ntorc acasă rar
Cu lipsuri în inventar.
Ia mai colindați flăcăi... Hăi...
Aș ura, aș tot ura
Teamă mi-e că vor afla
Cei la care am urat
Să mă ia la colindat
Dar o fac în ciuda lor
Și mai zic un plugușor
Și-am văzut pe la chindie
Oameni în caroserie
Veneau de la sărbătoare
Și stăteau toți în picioare
Ia urați flăcăi virtos
S-audă și să stea jos
Chiuiți o dată măi... Hăi...
Anul nou cu bucurie
Vă urez la toți de bine:
Să conduceți mai atent,
Și să n-aveți accident.
În oraș doar cu treizeci,
În curbă sub douăzeci,
Frîna să țină în loc,
La volan să n-aveți joc,
În muncă belșug și spor,
Nici-o pană de motor,
Tot mai multe camioane,
Și-n carnet... patru taloane.
Inc-o roată, băietani...
La anu și la mulți ani.

Uncu ANTON

F. GRONSKY

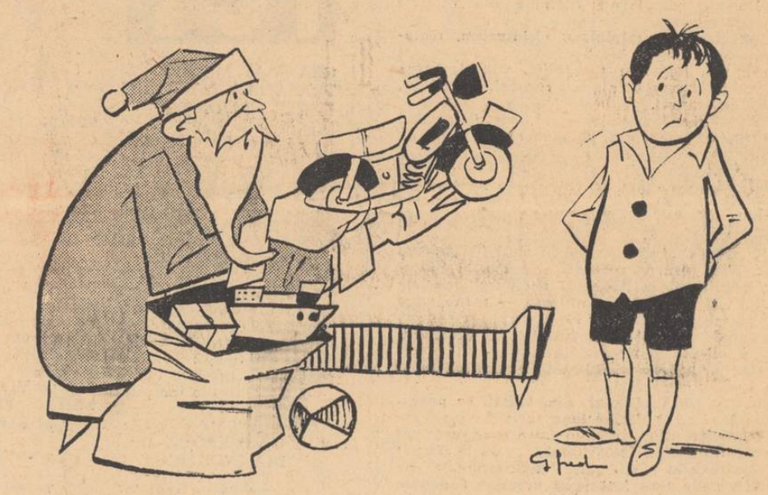

— Ăăăă, iar motocicletă! Nu puteai și matale să aduci un Fiat!

C. GEORGESCU

CURA DE SLĂBIRE

— Faceți gimnastică cu capul la dreapta și la stînga!...
— De cîte ori?
— De cîte ori vi se oferă dulciuri.

V. TIMOC

— Nu uita: ăstora le-am promis că vii cu I.A.L.-ul!...

— Moșule, n-ai putea lua cu dumneata și imaginea asta?

REVELIONUL ȘI...

UN MEDIC

E-o masă în cadru festiv
Și, dacă nu ești cumpătat,
O-ncepi cu un aperitiv
Și-o termini cu... bicarbonat.

UN AVOCAT

Revelionul e, firește,
La toți o zi de sărbătoare,
Cînd anul următor sosește,
Deci are... prima-nfățișare.

UN FRIZER

Ca gazdă, fără îndoială,
Mă uit la musafiri cruciș
Cînd de pe scaune se scoală:
Niciunul.... nu îmi dă bacșiș.

UN CĂLĂTOR CU TRAMVAIUL

Anul nou ce-n astă noapte
Vine-n clinchet de pocal,
De-ar călători cu „7",
N-ar mai fi deloc punctual.

UN CROITOR

Noul an în seara asta
Vine, schimbînd cel bătrîn
Și, ca să vedeți năpasta,
Nu-i posibil... să-l amîn.

UN ACTOR

Atunci cînd sînt amfitrion,
Eu am un rol de regizor.
Iar altfel, la revelion,
Ca musafir, sînt... spectator.

O GOSPODINĂ NEGOSPODINĂ

Bătrînul an își dă sfîrșitul,
Iar soțu-mi face socoteala
Că pierd o oră cu gătitul
Și zece ore cu... gîteala.

UN TATĂ „PEDAGOG"

Anul nou e, după mine,
Un copil dintre cei răi.
Încăpățînat el vine
După douăspe... bătăi.

V. D. POPA

AVRAM ANTON

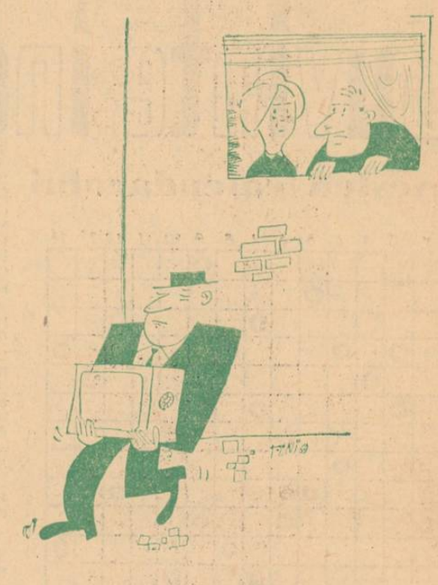

— Și acum că Georgescu își duce televizorul la reparat, noi unde mai facem Revelionul?!

RĂVAȘE

Ești student și la scadență
Rezultatul va fi trist:
Locul ultim la frecvență,
În schimb locu-ntîi la... twist!

Cînd mă uit la tine-odată
Fac pe loc și constatări:
Că în loc de-o stradă lată
Tu preferi, văd, trei cărări.

Medicii la analiză
Ți-au găsit, vai, ce surpriză,
Nu o piatră la ficat.
La ficat găsiră... M.A.T.

I-ai spus iubitei ca să știe
(Doar ești contabil genial):
„De mă iubești, te voi înscrie
Și în bilanțul anual..."

Unui anume critic

În răvaș eu nu cutez
„La mulți ani" ca să-i urez;
Că mă critică în lume
Că n-am spus... cîți ani anume!

RĂVAȘE

Dacă ochiul mai poftește
Iar stomacul nu primește,
Spune primelor plăcinte:
„Avansați mai înainte".

Mănînci plăcinte multe și, probabil,
Nu lacom fiind, dar vrei să fii amabil:
Omagiul gazdei pentru calitate
Tu vrei să i-l aduci prin cantitate.

Trupul tău e subțirel
Mlădios de căprioară:
Tu ești trasă prin inel,
Iar bărbatul tău pe sfoară

Ghici... „Elementul"!

— „COMBINAȚII" CHIMICE —

Pus în orișice sector,
Se... evaporă ușor!
(Chiulangiul)

Elementul meu semnează
Doar cînd alții îi sînt... bază!
(Fără simț de răspundere)

El trăiește cu himera
Că-i buric... planetei Terra!
(Egocentricul)

Sig. HOROVITZ

UMOR STRĂIN

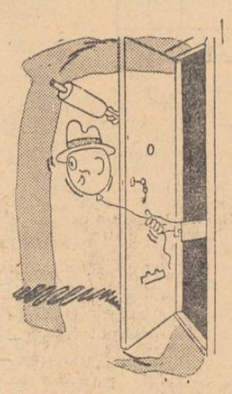

Măsuri de precauție
(„Zeit im bild")

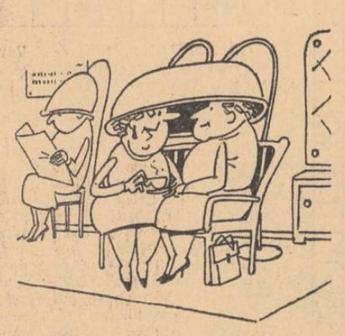

Modele noi de aparate la coafor...
(„Vie nuove")

Redacția: Piața Scînteii, Tel. 17.60.10. Administrația: 17.60.20. Interior 1.400. Abonamentele se primesc la toate oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii din întreprinderi și instituții. Tiparul Combinatul Poligrafic Casa Scînteii 40.240

PIATRA NEAMȚ — CENTRU TURISTIC

de ALEXANDRU SEVER

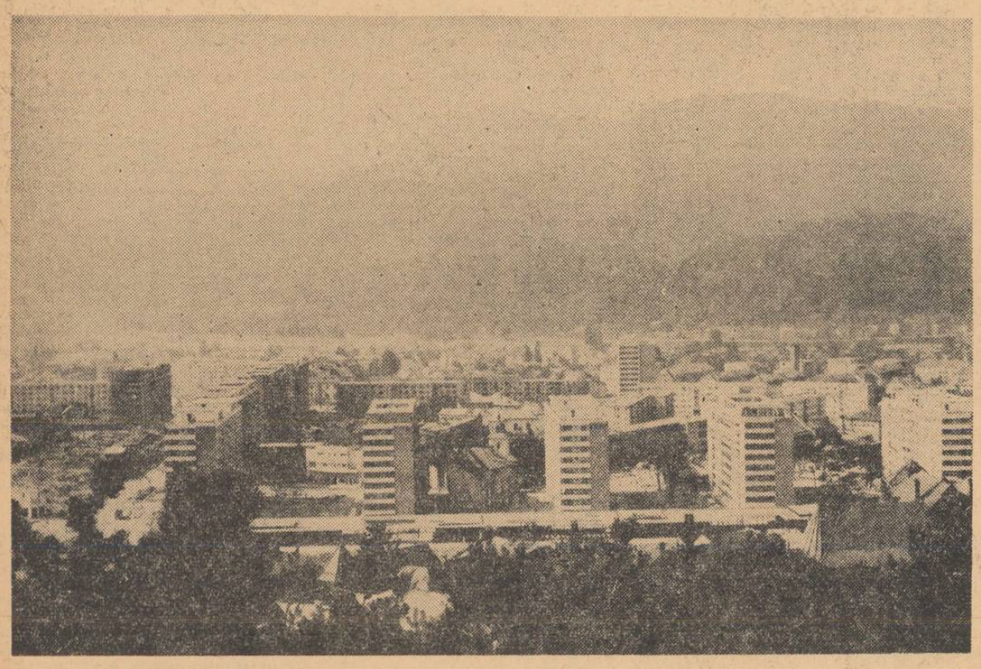

Dacă te afli noaptea, pentru prima oară, în mijlocul orașului, poți avea impresia că în jurul tău, pe cer, s-au adunat nori grei de furtună. Numai cîteva stele în mijlocul bolții, deasupra capului și liniștea deplină a firii, îți dau de bănuit: norii aceștia, fixați parcă definitiv pe cer, nu sînt decît munții încremeniți din jurul orașului. Trebuie să se lumineze de zi pentru ca să deosebești în jurul tău valurile mari de piatră: Pietricica, Cozla, Cernegura. Atunci, în faptul dimineții, poți avea impresia că sub ochii tăi cresc și te impresoară petalele de granit ale unei flori fabuloase. Turnul lui Ștefan cel Mare, înfipt în inima orașului, pare pistilul ei delicat. Și dacă în clipa asta petalele de piatră s-ar clăti în boarea dimineții și turnul lui Ștefan s-ar undui lîngă tine, nimic nu te-ar mai mira. E una din acele clipe fermecate în care totul e cu putință.

Munții nu fac totuși un inel desăvîrșit; depresiunea în care străvechiul oraș a prins rădăcini prin secolul al XIV-lea sau chiar al XIII-lea, are mai degrabă înfățișarea unui uluc. Pe ulucul acesta zoresc apele Bistriței, se alungă vînturile ținutului și se înșiruie frumusețile originale ale geografiei. Milioane de ani s-au scurs pe acest uluc din clipa în care natura l-a săpat aici, printre munți. Fosile marine descoperite pe Pietricica atestă că acum vreo 60 de milioane de ani tot locul era un fund de mare. Ceahlăul, cîtu-i de semeț, de domină azi toată Moldova, nu va fi fost cîndva decît un colț modest de stîncă submarină și privind acum, în zorii zilei, ornicul din turnul lui Ștefan cel Mare, nu se poate să nu te gîndești la zorii acelei zile fierbinți, la ora aceea niciodată înregistrată, tot atît de depărtată în timp ca cine știe ce stea îndepărtată în spațiu, care acum 60 de milioane de ani va fi văzut înălțîndu-se din mare, încă șiroind de ape, toți munții aceștia.

Aici, unde bogățiile tradiționale ale ținutului au fost pădurile, vînatul, turmele și apele, omul era meșteșugar în lemn, vînător, cioban și plutaș. Vechea marcă a ținutului era o căprioară. Aflai căprioara asta pe vechile peceți domnești, o afli încă, închipuită în lut, pe frontonul sfatului popular al orașului. Simbol fericit. Căci nu era numai semnul unei îndeletniciri vînătorești și marca unui ținut de păduri, ci deopotrivă semnul unei agerimi a minții și a unei prospețimi a inimii. Aici, unde Bistrița e repede, unde munteanul e iute și pasul femeii e sprinten, se dezvoltă cu o repeziciune uimitoare o industrie puternică și un oraș modern. Și cine a văzut înălțîndu-se pe pămînturile acestea străvechi barajul de la Bicaz și combinatele chimice de la Săvinești și Roznov, nu va fi deloc mirat să descopere în inima orașului, construcțiile sprintene ale blocurilor.

În 20 de ani, sub impulsul dezvoltării industriale, populația s-a dublat, ajungînd la aproape 75 de mii de suflete. Orașul devenea neîncăpător ca o haină prea strîmtă. A început reconstrucția.

Farmecul rar al orașului a stat și stă încă în raporturile lui armonioase cu natura. Solidari, munții și orașul își împrumută farmecele în fiece clipă: de la înălțimea noilor blocuri, privelișteа e magnifică; de pe Cozla, de pe Cernegura sau de pe Pietricica, orașul e o bijuterie. Și să ai statornic, în dreptul ferestrei tale, viziunea mirifică a Ceahlăului sau a Bistriței, e un dar pe care pietrenii îl prețuiesc ca pe un tablou de mare preț. Însă înălțimea nu este aici singurul farmec. Pentru a consolida parcă simpatia dintre munți și oraș, arhitecții au folosit foarte adesea, pe spații mari, în deosebi la încheietura zidurilor, pe toată înălțimea celor 8 sau 9 etaje, cărămida aparentă. Iar unele clădiri, cum sînt restaurantul de pe drumul gării sau cel de pe malul Bistriței, cu temelii masive de piatră aparentă, par înrădăcinate pe un soclu de bolovani. O parte din noile clădiri, dispuse paralel cu strada sau perpendicular pe ea, trasează în inima orașului, bulevarde largi și luminoase. O clădire înaltă, la confluența celor două artere principale, proiectată pe fundalul generos al Pietricicăi, e un adevărat cap de perspectivă. E marele hotel turistic internațional.

Dintotdeauna, faimoasă în lumea turismului prin splendoarea peisajului, frumusețea și vechimea monumentelor istorice, regiunea își sporește necontenit atracția. Numai în prima jumătate a lui 1964 au trecut pe aici peste 32 000 de turiști din țară și din străinătate.

. . . . . .

— Dar pentru ca orașul să fie cu adevărat ospitalier — ne spune tov. Corlățeanu, vicepreședintele sfatului popular al orașului — deopotrivă de ospitalier pentru localnici și pentru vizitatori, eforturile n-au fost numai de ordin edilitar. Liniile electrice s-au extins cu o sută de kilometri; un proiect care prevede extinderea canalizării și a rețelei de apă, e pe jumătate realizat; transporturile publice, care în 1949 nu dispuneau decît de 2 autobuze, dispun azi de 36 de autobuze și 17 taximetre; chiar spațiile verzi, care aici, în mijlocul munților împăduriți, par o problemă neglijabilă, au sporit de la 20 de mii la 180 de mii de m².

Într-adevăr, poate că nicăieri frumusețile unui oraș nu apar în așa măsură ca o expresie a unei desăvîrșite ospitalități. Și pentru că aceste frumuseți există parcă numai din clipa în care le descoperim, natura pare că le creează anume pentru noi, ca să ne întîmpine ca pe niște oaspeți de seamă. Mai mult încă! Dacă în zori orașul pare rodul unui ceas de vrajă, atunci cînd începi să-l colinzi, vraja asta se prelungește cu senzația ciudată că în oricare loc al orașului te-ai afla, te afli de fapt în centrul lui. E, firește, o iluzie înlesnită probabil de faptul că munții din jur sînt mereu vizibili, din orice punct al orașului. Dar oricum, orașul ține parcă să-ți sugereze în felul acesta discret, că ori unde pășești, sub piciorul tău bate, anume pentru tine, inima lui generoasă.

Iată cum arată astăzi centrul orașului Piatra Neamț.

Fotografia: Nicu VASILE

FRUMOSUL MONTAN

de ALEXANDRU D. LUNGU

Prin natura lui — nu spunem desigur o noutate — omul aspiră spre frumos. Frumosul odihnitor al căminului, simetria gîndită a străzii orașului în care trăiește, frumosul vast, turburător al mării ce-și schimbă culoarea de zeci de ori în cursul unei zile, frumosul măreț al munților cu culmi împădurite, cu haituri repezite din înălțimi, prin care se țes săgețile păstrăvului, lipanului, lostriței, covorul aspru de brazi în care privirea ți se odihnește ca-ntr-un hamac enorm. Spre toate acestea aspiră omul. Și parcă nicăieri frumosul nu e mai sobru, mai încîntător ca-n munții Sucevei.

Pe oriunde-ai pătrunde, prin poarta Ilișeștiului, a Cacicăi, a Putnei, a Mălinului, impresia e aceeași. La fiecare pas ți se dezvăluie o nouă priveliște: fie că te afli în sălbateca vale a Zugoanelor, străjuită de Petrosul Broștenilor, de Giumalău și Rarău, fie că poposești lîngă Ouașorul Dornei Candrenilor, depresiune largă, de unde se văd, în sus, spre Neagra, stîncile Apostolilor; pe valea pîrîului Putna; la Frasin sau Molid și asculți simfonia fierăstraielor care prelucrează zilnic mii de metri de cherestea; la modernul combinat al Sucevei sau la cabana de pe culmea Mestecănișului, unde ți se servesc păstrăvi la minut și bere de Solca.

Consumîndu-ți în liniște băutura răcoritoare, pe terasă, o clipă gîndul lunecă cu teamă spre ce-ar însemna munții aceștia goi de păduri, lipsiți de boncăluitul cerbilor, chemare de miri, apele văduvite de păstrăvi? Acesta, însă, e un gînd de-o clipă, pentru că ai proaspătă în minte amintirea celor de la I. F. Dorna Candreni, care au adunat căpițe de fîn în desișul pădurii, ca hrană de iarnă, de cele cîteva familii de zimbri, îngrijite cu atenție, că ai văzut mii de hectare, culmi întregi plantate cu puieți de brad, zeci și zeci de pepiniere, că numai în acești munți ființează trei mari păstrăvării, menite să populeze apele cu pești.

În toamna aceasta, spre Broșteni, o furtună puternică a doborît, în mai puțin de două ore, 1 300 000 metri cubi de brad. E o calamitate; se-ntîmplă. Direcția silvică din regiunea Suceava a luat măsuri să fie scoși toți brazii de-acolo. S-au sistat aproape toate exploatările din alte părți. Au sosit aici aproape 4 000 de oameni, li s-au făcut cabane, li s-au creat condiții. Pînă-n primăvară, tot lemnul trebuie scos și fasonat, altminteri insectele care se prăsesc sub coaja brazilor răsturnați, ar infecta pădurea.

E un exemplu al grijii pentru păstrarea bogăției și frumuseții munților.

Aș vrea să vorbesc mai pe larg despre o altă grijă, în acest domeniu. (Sper să am adeziunea celor care colindă munții cu pasul, și care, dacă nu-s pescari, după o săptămînă, două, de drumeție, se molipsesc de acest sport).

Am vizitat una din crescătoriile de păstrăvi, pe cea din valea Putnei, raionul Cîmpulung Moldovenesc. E puțin mai la vale de culmea Mestecănișului. Din șoseaua asfaltată, pe-un drumeag, în tovărășia pîrîului, ajungi la ea în mai puțin de jumătate de ceas.

După niște sălcii și tufe de arin descoperi în umbra brazilor, pe-un fel de șes, niște bazine, 21 la număr, de formă dreptunghiulară, cu opusturi de ciment, cu canale de aducțiune a apei proaspete, avînd ca anexe un incubator și o mică uzină. La prima vedere îndeletnicirea ar părea simplă și la îndemîna oricui, dar intrînd mai în miez, vezi că nu-i chiar așa. Păstrăvii se cresc greu și cultura lor o pot face doar oameni cu multă experiență. E deajuns să se îmbolnăvească un exemplar, să nu știi, și să faci o pagubă de sute de mii de lei. Păstrăvăria e deservită de trei oameni și de un fel de ucenic păstrăvar, prezent aici doar vara, pentru că restul timpului, învață: vrea să ajungă maistru păstrăvar; se numește Constantin Anica și are aproape 16 ani.

Maistrul păstrăvăriei e Otto Zalutchi. Sîntem cunoștințe vechi. Se arată bucuros de revedere. E un om înalt, cu umeri largi, cu o față tăiată de cute perpendiculare și cu niște mîini pe măsura lui. Trebuie să-i vezi aceste mîini: par niște gămane mari de linguri, din cireș; au culoarea roșcată. Ai impresia că degetele groase nu se mai pot îndrepta, dar există în ele o blîndețe, de parcă tot timpul ar ține în ele ceva gingaș, frumos. Și așa și este. Ele cîntăresc zilnic acele bijuterii ale apei de munte. Bazinele trebuie din cînd în cînd curățate și-atunci se ia fiecare exemplar, se sortează și se trece în alt bazin, păstrăvii trebuie mulși pentru înmulțirea artificială, (aci se ține cont de fiecare soi, „indigenul" și „fîntînelul" trebuie mult mai înainte, „curcubelul" mai tîrziu); trebuie o atenție desăvîrșită la amestecul icrelor cu laptii, pentru a nu strivi oul, viitorul păstrăv. După ce icrele s-au fecundat trebuie puse în incubatoare, urmînd să se ia zilnic temperatura apei. E nevoie să știi care și cum iese din ou. „Fîntînelului" și „indigenului" li se cuvin 450 zile-grade (temperatura adunată în fiecare zi), „curcubelului" doar 320 zile-grade. Acestea toate se cer făcute cu dibăcie.

Asculți totul ca pe-o lecție plăcută. Maistrul are vorba domoală, liniștită.

— Păstrăvăria a fost creată în 1954 pentru repopularea apelor și-n parte pentru valorificare. Practica a arătat că înmulțirea artificială este mult mai avantajoasă decît cea naturală. În natură, fecundarea se face greu, uneori n-ajunge să se facă. În plus ouăle, icrele, sînt pîndite de-o serie de pericole: le mănîncă păsările, broaștele, ceilalți pești și chiar păstrăvii înșiși. De altfel, păstrăvii sînt „salmonizi", ce mai mare îl înghite pe cel mai mic, chiar dacă-i din aceeași familie. Deci scopul: repopularea apelor cu păstrăvi și lostriță.

Din discuția cu Otto Zalutchi îți dai seama că universul în care trăiește îi e familiar. De-aici izvorăște competența, dragostea cu care se ocupă de crescătorie. Este unul din cei care se ocupă de înfrumusețarea naturii. Indirect, el creează bucurii oamenilor. Meseria lui este o linie a familiei. O moștenește de la Valerian Antonovici, socrul său, pensionar, primul păstrăvar al văii, iar la rîndul său i-a transmis-o fiului, la un mod superior: fiul său este student la silvicultură. Are să se întoarcă tot pe meleagurile brazilor și păstrăvilor.

Aici, în valea Putnei, e un nucleu al înfrumusețării munților. Dar parcă numai aici?

Ar trebui să colinzi potecile, să urci și să cobori piscurile, să te odihnești pe malul apelor, să stai de vorbă cu oamenii muntelui, care par pierduți în această imensitate și care muncesc la păstrarea și continuarea frumosului montan.

Te desprinzi greu de aceste meleaguri. Și orice plecare e o făgăduială de întoarcere.

„Valea Scorușului" — Iacobeni

Fotografia: Ștefan PETRESCU

SECVENȚE MOLDOVENEȘTI

Probele hidrobiologice se iau și iarna...

Pescăruși în creierul munților

Privită din șosea sau de pe calea ferată, clădirea pare o cetățuie, un post înaintat menit să stea de strajă uzinei hidroelectrice de la Stejarul. Aici, între zidurile străvechi de pe Valea Pîngăraților, a căror vechime se pierde în negura vremurilor (înaintea castelului zidit în piatră sub domnia lui Lăpușneanu, pe acest loc a existat un schit din lemn ce data din 1432), a luat ființă cu 8 ani în urmă Stațiunea de cercetări biologice, geologice și geografice „Stejarul", aflată sub conducerea și îndrumarea științifică a Universității din Iași. Puternica bază materială de care dispune (11 laboratoare înzestrate cu utilaj și aparatură modernă, 4 stațiuni meteorologice, 2 cabane-laborator situate pe malul lacului, o bibliotecă cu aproape 10 000 de volume, o șalupă cu motor, o bază cu utilaj hidrobiologic etc.) asigură celor nouă oameni de știință, cu care este încadrată stațiunea, condiții de studiu și de cercetare dintre cele mai bune. Ei au misiunea de a înregistra și face evidentă totalitatea prefacerilor care au loc nu numai în cadrul geografic natural dar și în flora și fauna acestor locuri, în urma creării marelui lac de acumulare de la Bicaz. În afara numeroșilor specialiști din țară și de peste hotare, care vizitează stațiunea și urmăresc rezultatele cercetărilor întreprinse, anual aici își fac stagiul de practică circa 300 de studenți ieșeni. Stațiunea face schimburi de publicații cu 15 instituții de specialitate de peste hotare.

★

În cursul anului 1962, cu ocazia unor pescuiri experimentale în apele lacului Bicaz, cercetătorii stațiunii au surprins un fenomen interesant. Printre alte specii de pești, pescuite cu acest prilej, a fost semnalată și prezența unui exemplar de morfa lacustris (forma de lac a păstrăvului indigen). Spre deosebire de forma de riu, întîlnită și în trecut în apele Bistriței și care nu ajungea decît la cel mult 3 kg., exemplarul pescuit avea nu mai puțin de 7 kg. Ulterior, au mai fost pescuite și alte exemplare asemănătoare.

Existența în apele lacului a acestei forme de păstrăvi specifice apelor stătătoare, care poate ajunge pînă la greutatea de 30 de kg., constituie o dovadă a condițiilor noi create animalelor acvatice prin formarea lacurilor. O curiozitate o constituie însăși apariția păstrăvului de lac, întrucît în apele repezi ale Bistriței această formă nu poate fi întîlnită.

De altfel, noile condiții create prin apariția lacului Bicaz, au schimbat cursul existenței a zeci și sute de specii de animale. Cercetările întreprinse de colectivul stațiunii au dovedit că din cele aproximativ 270 de specii de animale acvatice care populau apele rîului Bistrița, doar vre-o 50 au supraviețuit noilor condiții. Printre animalele dispărute se numără numeroase plecoptere, trichoptere, efemeroptere. În schimb, alte grupe de animale ca cele zooplanctonice cum ar fi puricii de apă, mici crustacee din neamul dafniilor sau al ciclopilor, mai puțin răspîndite înainte de formarea lacului, au populat din abundență uriașul volum de apă acumulat o dată cu crearea barajului. Ele sînt răspîndite în special pînă la adîncimea de 10 metri. Pe fundul lacului, chiar la adîncimea de 80-90 m. se găsesc cîteva specii de viermi din neamul rîmei terestre (viermi oligocheți) care au supraviețuit datorită marii lor capacități de adaptare. La adîncimi mai mici, tot pe fundul lacului, poate fi întîlnită o populație numeroasă de larve roșii din neamul chiptereler.

Trecerea de la apa de riu la cea stătătoare a determinat schimbări tot atît de importante și în populația de pești. Dezvoltarea puternică a planctonului a favorizat o rapidă înmulțire a obleților, care se hrănesc cu vietăți microscopice. Poate că aflînd acest lucru pescarii amatori de pe lac nu vor mai fi mirați de ce astă-vară în loc de crapi sau mrene s-au ales mai mult cu obleți. O vorbă din bătrîni spune însă că în orice rău e și un bine. Așa și cu obleții. Înmulțirea lor masivă a creat condiții favorabile pentru răspîndirea păstrăvului de lac, pește răpitor dar deosebit de valoros, care găsește în obleți o hrană excelentă. De altfel, în unul din exemplarele de păstrăv pescuite în 1962, despre care am mai amintit, au fost găsiți nu mai puțin de 11 obleți, mai mulți decît ar fi prins un pescar într-o zi întreagă.

În orice caz, pescarii amatori pot fi liniștiți. În afară de obleți, în apele lacului s-au aclimatizat foarte bine plătica și babușca, ambele valorificînd din plin fauna de fund, iar din speciile indigene au cunoscut o mare răspîndire cleanul, mreana și scobaiul.

Apariția lacului de acumulare a constituit un punct de atracție și pentru numeroase specii de păsări acvatice migratoare. Încă cu trei ierni în urmă a fost semnalată prezența pescărușului polar, poposit pe aceste meleaguri din zona de nord a continentului. Alături de el a fost întîlnit corcodelul cu gît roșu, pescărușul negricios, pescărușul comun, barza neagră și altele. În total, pînă acum în zona lacului a fost identificată prezența a circa 20 de specii de păsări acvatice, neîntîlnite pînă acum în această regiune.

★

Rezultatele cercetărilor întreprinse de colectivul Stațiunii de cercetări „Pîngărați" au constituit obiectul a numeroase comunicări prezentate la sesiunile științifice de diferite instituții de învățămînt superior din țară și de peste hotare. Numai în cursul anului 1964, cercetătorii stațiunii au prezentat un număr de 16 asemenea comunicări. Multe din rezultatele muncii științifice, desfășurate de cercetători, au fost puse la dispoziția unităților productive de pe valea Bistriței, asigurîndu-se în felul acesta o strînsă legătură între cercetarea științifică și activitatea practică.

C. AZOIȚII

Crescătorii de la Movileni

de ION ISTRATI

Am pornit-o într-un zori de zi de decembrie, prin dealul Copoului, nu prea departe, înspre un sat din latura mai nordică a regiunii Iași. Sus, în pădurea de la Breazu și în radiacul de la Rediu Tatar, dintre candelabrele dezbrobodite de frunze ale castanilor și dintre tufari înșirați se deșteptau cîrduri de graur și, în zboruri sfîrîitoare, ciocîrlanii.

Nu tîrzie vreme am poposit puțintel la sediul gospodăriei agricole colective din Movileni.

Dimineața se arăta rece și din cerul îmbufnat de cohortele fugarnice ale unor nouri fumurii se necăjea să ningă, iscînd îndreptățite păreri de bine în ochii cîtorva colectiviști care, aciuați mai la dosală, pe prispă, se chibzuiau ei în de ei ce bine ar fi dacă s-ar îmbrăca cu omăt pămîntul, adăpostind ca sub cojoace grîul. Am străbătut cam cu anevoință satul, fiind cu luare aminte să nu lunecăm cu roțile mașinii în șanț, apoi am oprit la Potîngeni, pe șesul de la poala dealurilor, la unul din grajdurile vacilor.

Înăuntru, ne-a întîmpinat un bărbat ca la 40 de ani, brunet la chip și cu un petec de mustață neagră sub nas. Recomandîndu-ni-se, am aflat că-l cheamă Costache V. Plugaru. Tocmai terminase, împreună cu nevastă-sa, Elena, mulsul vacilor, în vreme ce acestea mai toate frumos învelite cu carne pe ele și trupeșe, își primeau tainul de dimineață. Din una, din alta, ne încredințăm că soții Plugaru muncesc împreună în sectorul zootehnic de vreo cinci ani în șir și că amîndoi sînt mulgători de frunte, îngrijind, în mod pilduitor, cu hărnicie și cu pricepere, de un lot alcătuit din vaci de rasă bălțată românească. Elena Plugaru se mîndrește că, nu mai departe de ceasul acestei zornice dimineți, Galina, una din vacile de mare producție pe care o are în seamă, i-a umplut o căldare de 9 litri și că nu rareori obține zilnic de la ea o cantitate de 21,5 litri, cum a căpătat, bunăoară, în ajun. Nici bărbatu-său, însă, nu se lasă mai prejos, fiindcă și lui, spre exemplu, Fraga, îi dă în fiece zi cam cîte 20 litri. La ferma de vaci vînzările peste prevederile prevăzute în contract vor ajunge la finele anului acesta la șase vagoane de lapte de vacă.

De bună seamă, toate aceste lăudabile succese sînt consecințele firești ale unei bune purtări de grijă de care, mulgători ca soții Plugaru, ca Elena Scăfiță, ca soții Maria și Ion Hrițcu, I. Pricop, C. Stelian, I. Moraru, ca soții Elena și Gh. R. Corduneanu o manifestă în permanență față de vaci. Demnă de a fi remarcată e însă și activitatea altor colectiviști de aici.

Dealtminteri, peste tot la Movileni, se poate observa bună rînduială, pricepere și rîvnă.

Înainte de a pleca din sat, am întîrziat puțintel la cuvînt cu ing. agr. Adrian Ionel, președintele gospodăriei, cu vicepreședintele C. V. Baltariu și cu Vasile Gh. Corduneanu, secretarul comitetului de partid. Ceea ce văzusem la grajdul vitelor — m-au încredințat ei — nu era o excepție. Anul acesta, la Movileni s-a muncit mai peste tot îndestul de bine. De asta, din surplusurile pe care le-au dobîndit, colectiviștii vor efectua o seamă de mari vînzări peste cantitățile prevăzute în contracte. Dealminteri, venitul bănesc încasat numai pînă acum din livrarea produselor zootehnice e de 1,8 milioane lei.

Dar, dacă creșterea vitelor a devenit o ramură de producție de bază în gospodărie, la Movileni nu se acordă mai puțin interes nici sectorului vegetal. Producții agricole demne de laudă adăugate celorlalte cîștiguri cum sînt cele pomenite, au dus și duc la rezultatul că pînă acum colectiviștii au primit 4 avansuri bănești.

Afară, cerul își mai descrunta fruntea, părînd a se așeza pe vreme bună, iar gazdele ne-au poftit să mai revenim în partea locului, să ne povestească pe îndelete despre izlazul de crăpușteni, — toamna cît cotul — despre găini și despre porci, să asistăm la cursurile agrozootehnice, să le gustăm vinul precum și despre celelalte care mai trebuie cercetate mai cu de-amănuntul, dar care concurează între ele spre a-i conferi colectivei de la Movileni un binemeritat loc, ca una dintre gospodăriile colective fruntașe din regiunea Iași.

Un școlar din celălalt veac povestește

— 100 de ani de la înființarea școlii din Udești —

Bătrînul Manole Prisăcaru — un școlar din celălalt veac, de acum aproape 80 de ani — s-a urcat la tribună și povestește. Il ascultă 400 de școlari din zilele noastre, părinții lor, oaspeți din întregul raion Fălticeni, foști elevi ai școlii răspîndiți în toată țara și veniți astăzi la centenar. Il ascultă de la masa prezidiului pionierul Gh. Pascal, elev în clasa a VII-a, care a rostit cu cîteva minute mai înainte un emoționant salut al celei mai tinere generații de școlari udeșteni, al generației care nu cunoaște copii în afara școlii, care învață într-o școală cu 9 săli de clasă, camera pionierilor, muzeul școlii. O școală cu 19 cadre didactice, toate calificate.

Ce povestește Manole Prisăcaru? Ține bine minte istorisirile părinților despre începutul școlii. Într-o odăiță închiriată, s-au strîns 5 școlari. Învățătorul Ilie Cosmiuc se străduiește să-i învețe carte. Iarna îngheța de frig și dascălul și învățăceii lui. Așa a fost și cînd a intrat la școală Manole Prisăcaru și după aceea. Se adunau la începutul anului 50—60 de școlari, dar nu ajungeau să învețe decît 20-25. În catalog, la sfîrșit de an școlar apărea pe coloane întregi o inscripție: neclasificați. Și o explicație: argat. Argat pe moșia boierească de mic copil și deci în imposibilitate să urmeze școala. Participanții la centenar au verificat singuri spusele vorbitorului. Expoziția de documente școlare, deschisă în una din sălile de clasă, confirmă acest adevăr amar.

„Udeștii nu se mîndresc numai cu școala și căminul cultural din sat — spune în cuvîntul său tov. Dumitru Țambric, prim secretar al comitetului raional de partid din Fălticeni — ci și cu gospodăria colectivă, una dintre gospodăriile colective fruntașe din raion".

„Sărbătorirea centenarului școlii noastre — subliniază pe bună dreptate directoarea Lucreția Munteanu — este un îndemn să muncim cu și mai multă grijă pentru educarea tinerei generații, care nu cunoaște decît din manuale ce au pătimit părinții și bunicii".

La căminul cultural din Udești, sărbătorirea centenarului școlii a durat toată ziua, încheindu-se cu programe artistice bogate, susținute de echipele artistice din comună și de ansamblul de cîntece și dansuri „Ciprian Porumbescu" din Suceava.

P. SOLCAN

Știință și viață

Interviu de viață lungă

Invitați la redacție

Prof dr. ANA ASLAN

La mulți ani, stimați cititori, cu sănătate și bucurie ! La mulți ani... pînă la o sută ! Și dacă se poate și peste sută ! Media de virstă, crescînd vertiginos în Republica noastră Populară, ne dă dreptul să sperăm. Ne convinge deasemenea că ne vom realiza speranțele și amabila noastră interlocutoare, prof. dr. ANA ASLAN, directoarea Institutului de geriatrie din București, **personalitate cunoscută și peste hotarele țării. Spre știința cititorilor, vom adăuga că prof. dr. Ana Aslan este și președinta Societății de gerontologie din R.P.R. și membru în comitetul de conducere al Asociației Internaționale de Gerontologie. Așa că, tovarăși cititori aspiranți la longevitate, atenție, începem !**

— Care este după părerea dumneavoastră secretul vieții lungi ?

— Pare simplu, dar este mult mai complicat. Să sperăm că în cadrul interviului vom reuși să stabilim cel puțin cîteva coordonate ale acestui secret. Aș spune pentru început că secretul stă la îndemîna fiecăruia, în viața echilibrată din punct de vedere a sistemului nervos central, într-un ritm normal de veghe și somn, în capacitatea omului de a fi la curent cu datele noi pe care publicațiile științifice le răspîndesc cu privire la modul de apărare a organismului și în modul cum le aplică dar mai presus de toate, în a ști să faci profilaxia bătrineții încă din anii tinereții. Tînărul trăiește pe socoteala surplusului lui de energie, organismul avînd posibilitatea de adaptare, posibilitate de care abuzînd te poți aștepta și la răzbunare. Deci apărarea sănătății — o muncă echilibrată, fizică și intelectuală, entuziasm în tot ce faci, crearea unei atmosfere de înțelegere cu colaboratorii și familia, și mai ales optimism, să privești cu încredere viața, să fii combativ, să nu te lași intimidat de vicisitudinile ei, să iei din viață tot ceea ce e frumos în ea. O condiție desigur pentru realizarea acestui lucru este aceea ca omul să se considere o parte dintr-un tot și nu el singur totul.

— De ce ați insistat asupra combativității ?

— Pentru că viața e compusă din contradicții și pentru că progresul presupune învingerea contradicțiilor. Pentru ca esența omului este aceea de a sluji progresului și pentru că idealurile noastre sînt frumoase și merită lupta pentru înfăptuirea lor, pentru că ea îi aduce satisfacție, pentru că din punct de vedere științific combativitatea este necesară omului pentru a-și păstra echilibrul în confruntarea cu contradicțiile. Sînt convinsă că nu au dreptate cei ce afirmă că trăiești mai mult dacă te sustragi vieții.

— Părerile dv. ni se par foarte interesante și au, desigur, la bază o experiență bogată..

— Nu numai baza experienței proprii, ci și baza studiilor multor cercetători care s-au preocupat de aceste probleme. Și, bineînțeles, mă bazez pe experiența a aproape cincizeci de ani de medicină.

— Ce v-a determinat să abordați studiul geriatriei ?

— Au fost mai multe cauze. Prima probabil natura mea : de cînd mă știu am tins să rezolv probleme care cereau curaj. Am vrut să devin aviatoare într-o vreme cînd Aurel Vlaicu abea făcea primele zboruri. Din cauza familiei n-am izbutit să-mi realizez visul deși am reușit, la 16 ani, să fiu a doua femeie din Romînia care s-a urcat într-un avion. Am vrut să urmez medicina și familia s-a opus, astfel încît am fost nevoită să fac o grevă a foamei care după trei zile mi-a dat cîștig de cauză. M-am specializat în cardiologie, unde prin natura maladiei aveam mulți pacienți bătrîni. M-a impresionat foarte mult și faptul că tatăl meu, om bătrîn și mulți alți bătrîni primeau nu o dată în loc de răspuns un dicton : „ce să-ți mai fac eu, să-ți facă dumnezeu". Aceasta, de altfel, m-a adus spre geriatrie căreia, după cum vedeți, i-am închinat viața.

Dar a mai fost ceva și anume spiritul clarvăzător al profesorului Parhon, care m-a îndrumat și m-a susținut tot timpul. La început, m-a preocupat problema polenului, dar a intervenit însă problema pasionantă a bătrîneții și reîntineririi pe care orînduirea noastră socialistă a adus-o pentru prima dată pe prim plan. De altfel, sărbătoarea Republicii coincide pentru mine și pentru noi toți cei ce lucrăm în sectorul geriatriei cu momentul în care în 1949 se lua hotărîrea și în 1952 se crea Institutul de geriatrie, primul institut de acest gen din lume. Am fost însă susținuți și îndrumați de guvernul țării, care ne-a oferit toate posibilitățile Căci problema bătrîneții a devenit pentru noi nu numai un subiect de cercetări teoretice, ci unul de practică imediată ca urmare a creșterii mediei de viață în R.P.R., ca urmare a preocupării pentru om care caracterizează regimul nostru. Aceasta explică, de altfel, succesele obținute în geriatrie.

— Dar ce este geriatria ? Și care sînt legăturile ei cu gerontologia ?

— Prin geriatrie se înțelege medicina bătrîneții, spre deosebire de gerontologie, care privește îmbătrînirea sub toate aspectele. Scopul lor este prelungirea vieții omului. Studiile care se fac în gerontologie și geriatrie (care este o parte a gerontologiei), urmărește să descifreze acele elemente asupra cărora acționîndu-se să se poată duce la prelungirea vieții oamenilor. Ar fi poate cazul să vă spun că, oricît de curios ar suna, nu toți sociologii sînt de acord cu căutările noastre, cu necesitatea prelungirii vieții. Plătind un greu tribut concepțiilor malthusiene, ei proclamă inutilitatea cercetărilor noastre. Mi s-a întîmplat la Londra, la un congres, să mi se pună întrebarea de către un participant dacă... este necesară într-adevăr prelungirea vieții. Cu alte cuvinte, dacă n-ar fi mai bine să aplicăm legile Spartei.

În general, gerontologia este o știință nouă. Geriatria însă nu are nici 15 ani de cînd a trecut în faza dezvoltării ei furtunoase. În 1951, cînd s-au pus bazele Asociației internaționale, abia de s-au strîns cîțiva participanți, iar în 1963 lucrările Congresului Asociației au reunit peste 1 000 de oameni de știință.

— Cum vă explicați această desfășurare furtunoasă ?

— În primul rînd, cred că pe baza faptului că media vieții a crescut în lumea întreagă. În al doilea rînd, fără a face falsă modestie, socot că geriatria românească, concepțiile academicianului Parhon, cercetările altor oameni de seamă ai medicinei românești ca și existența Institutului nostru au adus o contribuție însemnată la dezvoltarea pe plan mondial a acestei ramuri. Institutul nostru a fost multă vreme singurul institut de acest fel din lume. El a fost astfel profilat încît se ocupă de toate cele trei laturi ale gerontologiei.

După cum sînt informată, acum se înființează în America un asemenea institut, astfel încît pe bună dreptate cred că geriatria românească este considerată un pionier. Aș mai adăuga că rezultatele obținute de geriatria românească au dat un răspuns eficace multor sceptici din lume, contribuind prin aceasta la dezvoltarea acestei ramuri a științei în lume.

— Așadar preocuparea principală a geriatriei, este..

— ...terapeutica bătrîneței și a bolilor care o însoțesc, găsirea cauzelor bolilor specifice bătrîneții și profilaxia acestora.

— Cum apreciați rezultatele obținute de știință pînă în acest moment ?

— S-au făcut pași mari în acumularea de date în raport direct cu progresul tehnicii : a fost folosită și adaptată teoria informației, a mutațiilor, s-au făcut cercetări cu microscopul electronic. Există astăzi, ca urmare, cîteva teorii principale. Așa există, bunăoară concepția că pe măsura îmbătrînirii vitalitatea organismului scade și procesul de îmbătrînire și posibilitatea de moarte crește datorită faptului că pe măsură ce îmbătrînesc, celulele nu se mai regenerează atît de rapid, iar o parte se pierd. Altă teorie pune îmbătrînirea pe seama faptului că o seamă de celule se pierd fără a se mai regenera — este vorba de sistemul nervos — de unde lipsa de coordonare a diferitelor funcții, lipsa de adaptare a bătrînilor la mediu etc. După alții, se produc tulburări în celulele care nu sintetizează proteinele tot atît de bine precum cele tinere (teoria celulară). După altă teorie, în timpul unei singure generații sau chiar prin ereditate, se produc anomalii în sintetizarea proteinelor (teoria mutațiilor). În sfîrșit, o altă teorie, face responsabilă de bătrînețe nu celula, ci țesutul dintre organe (țesutul conjunctiv) care suferă modificări în legătură cu vîrsta, tulburînd funcționarea normală a organelor.

— Care este poziția școlii românești?

— Noi am observat, pe baza tratamentelor aplicate în special cu Gerovital, că poate fi stimulată funcția celulară la acele celule ce pot fi regenerate (piele, păr, mase musculare, sistem osos). Am observat de asemenea, că se pot prelungi resursele sistemului nervos, se îmbunătățește funcția acelor celule care nu se pot regenera. Deci, după noi, există anumite procese care pot fi reversibile într-o anumită măsură și activitatea organismului poate fi prelungită, tot așa cum pot fi influențate anumite boli ale bătrîneții. După părerea noastră, bătrînețea este un proces complex, datorat atît unei pierderi celulare cît și unei modificări celulare în care substanța de bază este alterată în cursul îmbătrînirii. Îl privim ca un proces mai complex și de aceea dăm o importanță deosebită sistemului nervos la om, care este mai vulnerabil prin multiplii excitanți care îi vin din exterior, și care prezintă dificultăți mari de regenerare și reabilitare.

— Reabilitare ? Este posibilă reabilitarea unei funcții pierdute a sistemului nervos ?

— Da, se poate reabilita, restabili. Am avut un caz, de pildă, o doctorită de 67 de ani, adusă la noi în stare de inconștiență. Un an de zile, tratamentul n-a dat nici un rezultat, dar în următorul an ea s-a reabilitat complet : acum scrie, citește, face socoteli de calorii pentru bolnavi, nu mai are greutăți de vorbire. Savanți veniți din multe țări nu și-au putut explica fenomenul. Dar faptul rămîne fapt și cred că teoriile noastre trebuie să se adapteze faptelor și nu invers. Avem și alte cazuri care confirmă reversibilitatea unor fenomene considerate ireversibile. Nouă ne-a venit la Institut, în 1952, un cetățean, croitor de meserie, cu o hemiplegie dreaptă cu puternice sechele. Fișa lui demonstra că în 1947 a avut o paralizie generală cu o stare de comă Cînd a sosit la noi, nu putea să lucreze, avea tulburări de vorbire. Astăzi, după tratament îndelungat, și-a reluat munca cu mîna dreaptă, și nu mai are nici un semn de paralizie, a atins 83 de ani, face haine frumoase, și pot să sper că va trăi sănătos încă multă vreme.

— Se spune că longevitatea este ereditară. Cum apreciați rolul eredității în longevitate ?

— E important, desigur. Dar mai important este rolul mediului. Există familii de longevivi asupra cărora noi am făcut studii și în care am reușit să-i facem să trăiască peste „speranța de viață" (prin speranță de viață se înțelege rezultatul studiilor asupra unei categorii de virstă). Noi am făcut studii pe grupe de oameni cărora le-am aplicat diferite tratamente. Grupul căruia i-am aplicat Gerovitalul, a trăit în medie cu 25 la sută peste speranța de viață. Comparativ, noi am experimentat același tratament pe 2 000 de cobai. Rezultatul : cei tratați cu Gerovital au trăit cu 17—20 la sută peste media celor netratați.

Pe baza rezultatelor la care am ajuns, am trecut la profilaxia bătrîneții pe un grup mic de salariați ai uzinei „1 Mai" din Ploiești, în virstă de 45—60 de ani. După doi ani, s-au judecat efectele și s-a constatat că morbiditatea a scăzut în rîndurile acestor oameni, că zilele de concediu medical au fost proporționai mai reduse în raport cu restul colectivului, că pofta lor de muncă și randamentul lor au crescut. Ca urmare, în anii 1961—1963, aceste tratamente s-au aplicat pe o scară mai largă unor muncitori și țărani. Rezultatele au confirmat primele observații. O conferință recentă de la Deva m-a impresionat prin modul în care medicii de teren, care au lucrat în mod benevol în cadrul acestei experiențe, au înfățișat la un nivel înalt rezultatele obținute ca foarte promițătoare. În același timp, aș vrea să amintesc de principalii șefi de secție ai Institutului nostru, dr. Cornel David, dr. Alexandru Vrăbiescu, dr. Alexandru Cîucă, ca și colectivele lor ce cuprind mulți tineri entuziaști, și care s-au străduit să facă față sarcinilor lor.

— Ce noutăți ne-ați putea spune în legătură cu Gerovitalul ?

— Gerovitalul își urmează drumul lui în lume. El poate fi găsit astăzi în Elveția, în Franța, în Olanda, în Germania, în Noua Zeelandă, în Italia, primim scrisori emoționante, foarte emoționante, de la oameni care-și aplică tratamentul cu Gerovital, iar despre activitatea Institutului vorbesc elogios multe ziare și reviste din lume. Chiar săptămîna trecută mi-a parvenit revista „Parade" din S.U.A. în care este inserat un articol despre activitatea institutului nostru, Geriatria românească și-a cucerit un loc de onoare în știința mondială a geriatriei. N-aș vrea, desigur, să se creadă că acesta este numai rezultatul cercetărilor din institutul nostru. Acad. prof. St. Milcu, acad. prof. Kreindler, prof. dr. Pavel și alți oameni de știință de seamă ai țării noastre au adus și aduc un aport foarte important în studierea bătrîneții din punctul de vedere al endocrinologiei, neurologiei, al nutriției ș.a.md.

— Și ce să le spunem cititorilor noștri din partea dumneavoastră, acum de Anul nou ?

— În primul rînd, la mulți ani și tinerețe. Problema bătrîneții este o problemă vie și viitorul ne va ajuta s-o facem cît mai lungă și mai frumoasă. Dar deocamdată omul poate rămîne tînăr numai dacă vrea și se străduiește. La mulți ani !

M. RADIAN

Geologa Aura Cehlarov lucrînd la stereoscop

„Iarna polară" a geologilor

Geologii Aura Cehlarov, Gh. Mărgărit, Dumitru Istocescu și Nițâ Pion Petre — dar nu numai ei — și-au stabilit, de la 1 noiembrie, reședința în București. Fiecare dintre ei aducea în capitală, ecourile unei alte regiuni a țării. Unul s-a reîntors de la poalele Făgărașilor, altul din părțile Ciujului, al treilea din spre Oradea, ultimul din Banat. A urmat reacomodarea cu peisajul urban (glumea unul dintre ei, afirmînd că, în primele zile ale reîntoarcerii, obișnuit pe teren să numere pașii dintre două obiective, a continuat practica și cu pietrele caldarîmului), cu confortul ; activitatea profesională însă n-a fost întreruptă. I s-a schimbat oarecum caracterul.

Reîntors de pe teren, geologul își începe activitatea de iarnă. Încă din perioada cînd cutreiera văile și crestele munților, zeci de kilograme de probe luau drumul laboratoarelor capitalei. Fără analizele acestora, activitatea geologilor nici nu poate fi concepută. Povestea de pildă tovarășul Istocescu, următorul episod. Găsise, urmărind un traseu, o rocă care i-a atras atenția în mod deosebit prin marea greutate pe care o avea față de volum. Natura rocilor înconjurătoare ca și aspectul acesteia nu i-a permis să precizeze cu destulă siguranță denumirea rocii găsite. Chimiștii însă, supunînd roca efectelor agenților chimici, a apreciat existența în roca respectivă a sulfatului de bariu, ceea ce ducea la îndreptarea cercetărilor spre alt făgaș.

Întîmplarea relatată relevă și un alt aspect al muncii geologilor. În fiecare campanie pe care o întreprinde, geologul urmărește o anumită problemă. Dar natura e atît de variată ! În mod obligatoriu, geologul e receptiv — ochi și ciocan — la tot ce intră în perimetrul său de cercetare. Și nu puține sînt cazurile cînd o descoperire — dacă vreți chiar întîmplătoare — poate să-i întoarcă din drum programul inițial.

Martoră la discuția noastră, geologa Cehlarov aduce și dînsa un exemplu din campania acestei veri.

— Am fost plecată în bazinul Oltului în căutare de structuri favorabile pentru acumularea hidrocarburilor. Dar m-am întors și cu probe de nisip. S-ar putea să vă mire alăturarea. Dar pentru noi nimic nu este lipsit de importanță. Probele de nisip aduse conțin minerale grele ca : magnetit (mineral de fier) ilmenit (mineral de titan), zircon (mineral foarte căutat pentru calitățile sale refractare) și altele care în concentrații mai importante pot prezenta interes practic.

În fiecare primăvară, părăsind capitala, îndreptîndu-se spre cine știe ce colțișor de țară, geologul ia cu el hărțile. Și acestea trebuie să fie cît mai detaliate, cît mai complete.

— În perioada de iarnă, — povestește geologul Nițâ — noi acordăm un mare volum de muncă întocmirii profilelor geologice ale perimetrelor cercetate în timpul verii. Să vă explic ce e cu aceste profile. Marile defilee săpate de ape în trupul munților sînt de fapt profile. Ați călătorit spre Sinaia, nu ? Toată regiunea aceea, începînd de la Cîmpina, e un profil geologic. Un geolog citește acolo ca într-o carte deschisă : poziția straturilor la lumina zilei, culoarea și alcătuirea lor, împreună cu alte amănunte — îi dau toate datele de care are nevoie. Dar nu peste tot natura a fost generoasă. Zgîrceniei ei îi opunem propriile noastre observații, măsurători și calcule corelate cu datele pe care le deținem din cercetarea regiunilor vecine.

Așadar, observații, măsurători, ipoteze și calcule... Acestea figurează în jurnalul de bord al fiecărui geolog. În ambianța familiară a laboratorului, aceste calcule sînt interpretate și, treptat, hărțile își conturează fizionomia, „petele albe" cedînd locul preciziunii. Apare harta geologică.

De cîtva timp, întocmirea hărților se face printr-o metodă modernă, cea a aero-fotogrametriei. Asta înseamnă următoarele : din avion se fac fotografii ale unor regiuni mai mult sau mai puțin întinse. Aerofotogramele astfel obținute sînt puse sub lentilele puternice ale stereoscopului — un aparat special construit pentru acest scop — și se detaliază prin încercuiri, punctare etc. zonele interesate Se alcătuiesc apoi fotoplanuri după care cartografi specialiști reconstituie hărțile respective.

„Iarna polară" a geologilor trebuie înțeleasă ca o noțiune figurată, ca și iarna polară a eschimoșilor. Nu este vorba de o hibernare, ci de o retragere temporară înăuntrul zidurilor laboratoarelor, a sălilor de cercetare. Buletinele de analize geotehnice, chimice, mineralogice, paleontologice, petrografice etc., etc., se îngrămădesc pe masa de studiu a geologului gata de a fi descifrate. Și încet, încet, se încheagă rodul activității de vară, sub forma unui raport final, concis exprimat, care reprezintă deseori un început pentru o nouă perioadă de cercetare. Nu-și află locul în acest raport nici amintirea urcușurilor pieptișe, nici oboseala lungilor zile de lucru, nici frămîntarea nopților albe... Dar toate acestea se subînțeleg...

I. DELEANU

CHIMIA ȘI MEDICINA

Chimia a cîștigat în ultimele decenii o importanță deosebită pentru medicină, dar încă din antichitate medicii se ajutau, în punerea diagnosticului, de examenul urinei, sputei și al altor produse ale organismului bolnav. Nu putea fi vorba însă cu adevărat de un examen chimic, întrucît în acea vreme chimia nu era constituită ca știință. În secolul al XVIII-lea și al XIX-lea al erei noastre, chimia se dezvoltă puternic, pătrunde în industrie și creează noi ramuri de producție sau înlocuiește ramuri vechi.

Progresele chimiei organice, care se ocupă în esență de compușii carbonului, au permis rafinarea neîncetată a diagnosticului și tratamentului medical. Așa, de exemplu, putința de a recunoaște și a doza ureea din sînge a însemnat un pas nou și hotărîtor înainte în diagnosticarea și tratamentul bolilor de rinichi. La fel posibilitatea de a doza bilirubina în sînge a constituit o bază nouă pentru a judeca starea ficatului. Examenul glucozei din urină și mai cu seamă al celei din sînge, permite urmărirea diabetului și efectelor tratamentului cu insulină.

Pe linia aceasta mijloacele chimice s-au înmulțit și perfecționat treptat. Astăzi ele au devenit un auxiliar indispensabil al medicului. Analizele de laborator constau în mare parte din analize chimice. În ultimele decenii cunoștințele noastre asupra alcătuirilor chimice din corpul viu, precum și asupra reacțiilor chimice care au loc într-însul, s-au înmulțit în așa măsură încît au dat naștere unei științe noi — biochimia — adică chimia organismelor vii. Prima realizare importantă în acest domeniu a fost dezlegarea enigmei structurii chimice a hormonilor, adică a secrețiilor interne. Concomitent au sporit cunoștințele noastre asupra fermenților sau enzimelor cu ajutorul cărora organismul viu își procură energie și cu ajutorul cărora transformă substanțele chimice procurate din mediul înconjurător sub formă de hrană, băutură etc.

Există o mare varietate de hormoni și una mai mare de fermenți. Din cînd în cînd se mai descoperă încă și acum unii dintre ei. Și unii și alții au pătruns în practica medicală. Dozările de hormoni în urină permit descoperirea și urmărirea unor boli ale glandelor cu secreție internă, dar și a altor organe, cum ar fi ficatul, care operează inactivarea hormonilor, adică transformarea lor în substanțe inactive. Fermenții sau enzimele pot fi și ei folosiți pentru diagnosticul medical, mai cu seamă datorită faptului că asemenea fermenți sînt liberați în sînge, ori de cîte ori celulele unui organ sau țesut suferă, se descompun și lasă să plece fermenții săi. Astfel se înmulțesc anumiți fermenți în sînge, cînd se distrug celule ale inimii în infarctul cardiac, alți fermenți atunci cînd se distrug celule ale ficatului în hepatite sau în afecțiuni ale prostatei, cum este cancerul de prostată Acesta este diagnosticul „enzimatic" al bolilor, achiziție recentă a medicinei.

După cum se știe, substanțe absolut caracteristice pentru materia vie sînt albuminele și acizii nucleici. Dacă aceștia din urmă n-au pătruns decît prea de curînd și puțin în practica medicală, albuminele dimpotrivă au pătruns repede și mult, mai ales grație unui procedeu modern de separare a acestora cu ajutorul curentului electric, numit elecroforeză. Astăzi electroforeza albuminelor din partea lichidă a sîngelui (serul sîngelui) a devenit un mijloc prețios de diagnostic. De obicei albuminele sînt împinse de curentul electric într-o fișie de hîrtie de filtru specială, în lungul căreia unele migrează mai lent, altele mai repede și sînt astfel separate. Astăzi se mai întrebuințează și soluții de amidon sau de „agar", în care se face electroforeza. Diagnosticul bolilor de ficat, al bolilor infecțioase și al altora s-a perfecționat mult cu acest mijloc.

Albuminele sînt substanțe polimere, adică substanțe construite din alăturarea multor unități mai mici, care poartă numele de aminoacizi. În partea lichidă a sîngelui, ca și în urină, găsim asemenea aminoacizi liberi", nelegați între ei (adică neformînd albumine). Dar separarea și recunoașterea aminoacizilor „liberi" a fost o problemă practic greu de rezolvat, pînă în momentul cînd s-a descoperit că diverși aminoacizi se mișcă, migrează, cu viteze foarte diferite, în lungul unei hîrtii de filtru speciale, îmbibată cu anumiți solvenți organici. Acest mijloc de a separa aminoacizii (practicabil și pentru alte substanțe) se numește cromatografie. Datorită relativei ei simplități și cromatografia a devenit un mijloc curent de diagnostic medical.

Posibilitățile noi, deschise de cromatografie, au determinat nașterea unui capitol nou și fascinant al medicinii, capitolul așa numitor „erori înăscute de metabolism". Se știe că metabolismul este ansamblul operațiilor chimice pe care le efectuează într-o ordine determinată organismul viu. Mijloacele esențiale cu care organismul realizează aceste operații sînt fermenții (enzimele). Printr-un mecanism complicat, pe care l-am expus cu alt prilej, enzimele sînt fabricate în foarte mare număr (cu miile) în ființele vii. Dacă însă o anumită enzimă nu poate fi elaborată, datorită unui defect în mecanismul său de producere, un întreg lanț de prefaceri chimice din organism va fi oprit sau dus pe alte „căi metabolice" decît cele obișnuite Tocmai aceasta constituie „eroarea înăscută de metabolism". Consecințele acestor erori sînt de obicei grave, dar astăzi nu mai sîntem dezarmați în fața lor: medicii și biochimiștii au imaginat metode eficace de tratament pentru unele din ele, pentru cele mai frecvente și mai primejdioase. În descoperirea erorilor de metabolism, cromatografia a jucat și joacă încă rolul cel mai de seamă.

Fără îndoială contribuția chimiei la dezvoltarea diagnosticului și tratamentului medical nu se va opri aici. În viitor, mijloace neîncetat mai bune și mai precise vor fi puse la îndemîna medicului pentru a recunoaște și trata tot mai eficace bolile.

Prof. dr. Emil REPCIUC

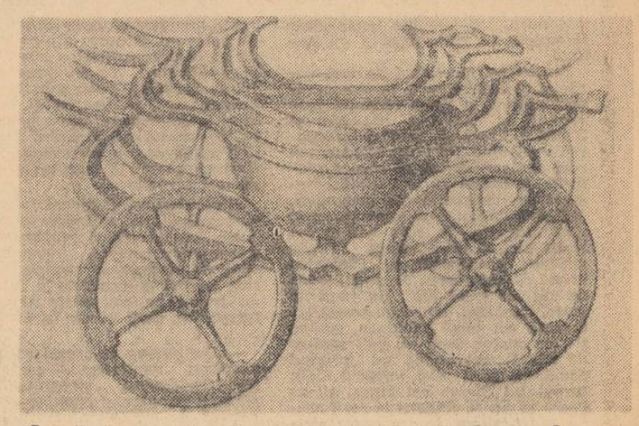

Car din bronz și tier, descoperit în împrejurimile Orăștiei. Este din mileniul I înaintea erei noastre

Apariția vehiculelor cu roți pe teritoriul nostru

Se consideră, și nu fără temei, că cea mai genială invenție în domeniul transportului a fost roata. Ideea de a face o roată s-a născut probabil din obișnuința de a muta din loc poveri grele, punînd dedesubt trunchiuri de copac, procedeu folosit de egipteni pentru a căra lespezile de piatră necesare construcției piramidelor.

În țara noastră cel mai vechi model de căruță a fost descoperit de autorul acestui articol cu ocazia săpăturilor arheologice efectuate la Cuciulata **reg. Brașov, într-o așezare datînd de la începutul epocii bronzului.** Modelul de căruță, de mici dimensiuni, este lucrat din lut și a fost găsit în apropierea unei locuințe, care datează din jurul anului 1850 î.e.n.

Din săpături mai vechi se cunosc asemenea modele de căruță la Vărșand (reg. Banat), Petriș-Gherla (reg Cluj), Dealul-Turcului-Sighișoara (reg Brașov) și Otomani (reg Crișana) Toate modelele aparțin epocii bronzului și se datează între 1800—1300 î.e.n. Miniaturile de căruță de la Sighișoara, Gherla și Vărșand au corlatele frumos ornamentate cu elemente ornamentale specifice epocii respective, întîlnite și pe vase. La exemplarul de la Sighișoara se cunoaște și locul de prindere al protapului. Miniaturile sînt toate făcute din lut, nedepășind lungimea de 14 cm și redau tipurile de care folosite în mileniul III î.e.n. pe teritoriul nostru. Ele serveau drept modele pentru meșterii care construiau căruțe la comandă. Unele dintre miniaturi au putut avea și un caracter votiv (de cult).

Vechii locuitori ai Transilvaniei erau pricepuți în construcția căruțelor. O căruță de tip transilvănean a fost descoperită de arheologii maghiari pe povîrnișurile sudice ale Munților Bück, într-o așezare datată în prima jumătate a mileniului II î.e.n.

În zona extracarpatică a Romîniei (Moldova, Muntenia și Oltenia), nu s-au găsit modele de căruțe, dar prezența lor ne este atestată de modelele de roți de lut, care apar încă de la sfîrșitul epocii pietrei șlefuite (neolitic) Faptul că modelele de roți se găsesc sporadic în neoliticul tîrziu și nu mai devreme de această perioadă, se explică prin aceea că vehiculele cu roți nu puteau apare mai înainte de cunoașterea și folosirea uneltelor perfecționate de aramă.

De la roțile pline (masive) s-a ajuns către epoca mai tîrzie a bronzului (după 1450 î.e.n.) la roțile cu spițe. S-au descoperit modele de roți cu spițe la București pe malul lacului Tei, la Novaci lîngă București, la Miercurea Ciuc în Transilvania și în alte cîteva localități.

Apariția roților cu spițe trebuie pusă în legătură cu folosirea calului ca animal de tracțiune. Căruța trebuia să fie făcută mai ușoară pentru cal, un animal mai slab, dar mai iute decît boul.

La sfîrșitul epocii bronzului și începutul epocii fierului avem documentat arheologic pe teritoriul R.P.R. și carul de luptă, menționat și de izvoarele literare la tracii sud-dunăreni.

Apariția carului de luptă tras de cai a revoluționat tactica militară a vremii. Atacurile au devenit mai distrugătoare și se constată frecvent fortificarea așezărilor omenești cu șanțuri de apărare și valuri de pămînt. Rolul carului de luptă în tactica militară a scăzut abia o dată cu apariția cavaleriei de război, ai cărei promotori în regiunile noastre au fost cimmerienii (triburi care locuiau în sudul Uniunii Sovietice și care prin sec. VIII î.e.n. pătrund în grupuri izolate și pe teritoriul Romîniei).

Căruța ca mijloc de trafic și transport a jucat un rol foarte important în istoria economică și culturală a omenirii.

Trebuie subliniat faptul că din cele mai vechi timpuri căruțele au fost construite în funcție de necesități. Astfel triburile sedentare de agricultori au preferat căruțele mari, deschise, de genul celor descoperite pe teritoriul R.P.R., iar cele nomade de păstori (sciți, sarmați etc.) căruțele cu coviltir, cu două sau patru roți. Uneori aceste căruțe par adevărate case pe roți. Asemenea exemplare însă nu s-au descoperit pînă-n prezent pe teritoriul R.P.R.

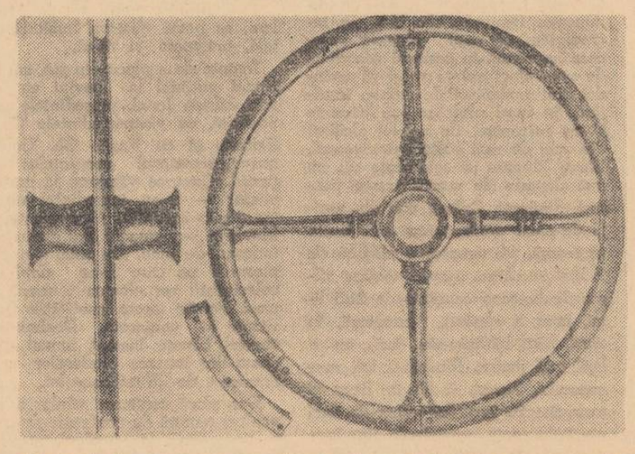

Roata de bronz, care a aparținut unui car de luptă. Descoperită la Arcalia, reg. Cluj, este din sec. XII înaintea erei noastre

Gh. BICHIR
Cercetător la Institutul de Arheologie al Academiei R.P.R.

Cu Anul Nou prin lume

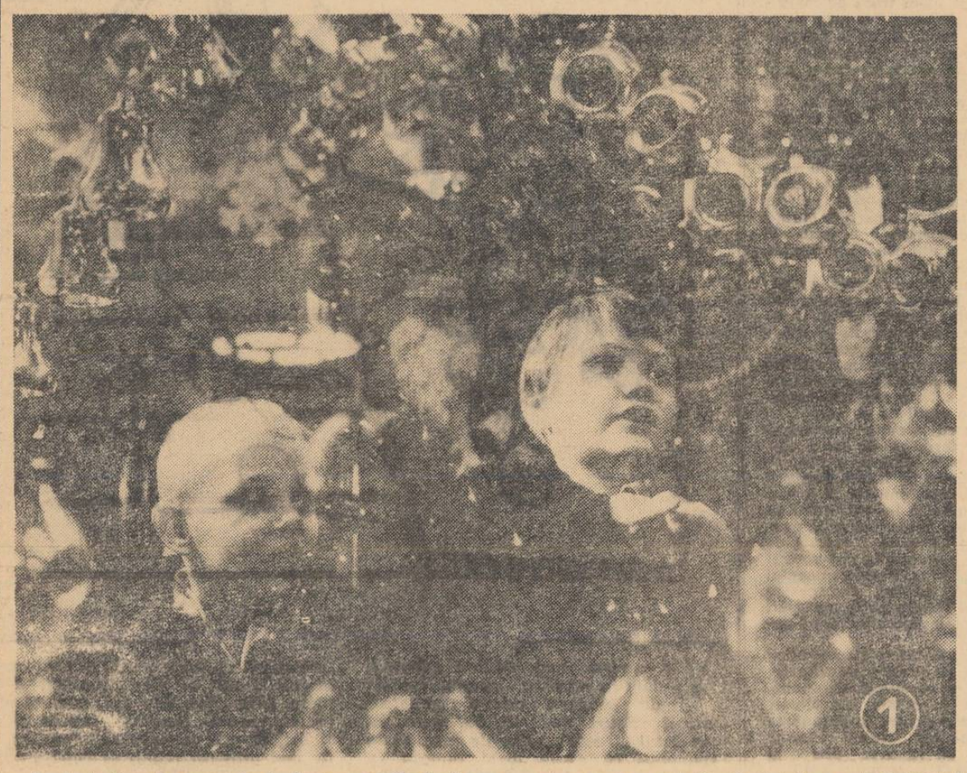

1. Anul Nou la magazinul „Lumea copiilor" din Moscova. După cum se vede, micuții au rămas impresionați de peisajul de basm pe care li-l oferă vitrina magazinului. 2. O coafură specială pentru Revelion — creație a unui coafor din Roma. După cum se poate vedea, ea este inspirată de imaginea... unui pom de iarnă. 3. Pe străzile orașului elvețian Zürich circulă în fiecare an, în apropierea Anului Nou, un tramvai cu totul original. Acest tramvai care este întîmpinat cu multă bucurie de copiii din cartierele prin care trece, este o adevărată vitrină pe roți, înfățișînd diferite secvențe din basme și povestiri pentru cei mici. În fotografie : originalul tramvai pe străzile Zürichului. 4. În întreaga Japonie s-au tipărit 1 060 000 000 cărți poștale ilustrate cu felicitări de Anul Nou. Toate aceste ilustrate s-au epuizat, însă, într-o singură zi. Fotografia înfățișează un aspect din timpul vînzării ilustratelor cu felicitările de Anul Nou la Poșta centrală din Tokio, în fața căreia cetățenii au fost nevoiți să facă o coadă lungă.

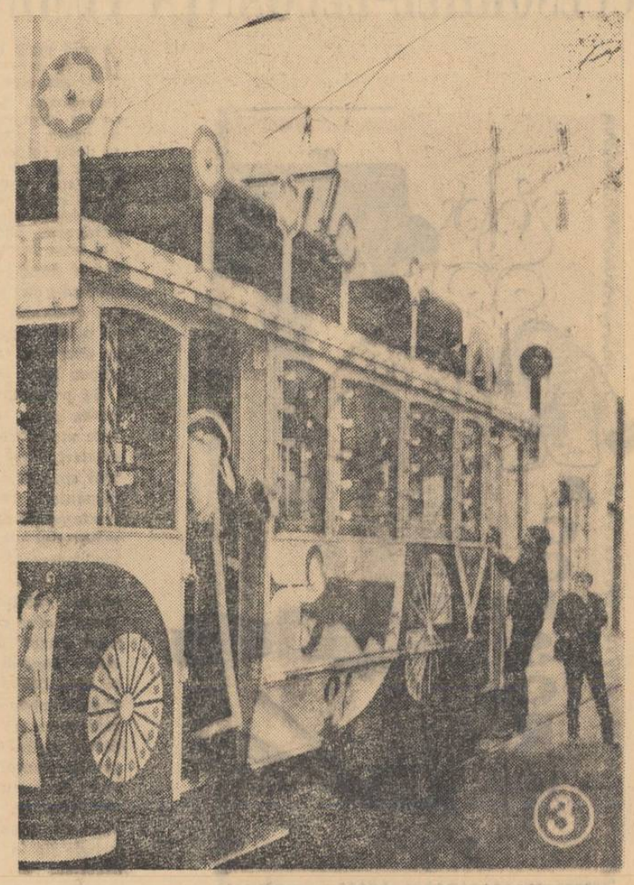

N.A.T.O. contra N.A.T.O.

În cele ce urmează nu este vorba de divergențele care determină în aceste zile confruntări acerbe între diferiți membri sau grupuri de membri ai blocului atlantic, ci de o întîmplare, un caz izolat, care nu-i cu totul lipsit de înțelesuri mai generale.

Nu de mult serviciul polițienesc de ordine de la sediul N.A.T.O. din Paris a arestat un grup de femei din Anglia, Statele Unite, Olanda, Belgia, Germania occidentală, Canada și Franța în timp ce încerca să intre în clădire pentru a prezenta o moțiune de protest împotriva înarmărilor nucleare din N.A.T.O.

Femeile au fost ținute în stare de arest și anchetate timp de cîteva ore înainte de a fi eliberate.

Oricît ar părea de paradoxal, deținerea manifestantelor pentru dezarmare nucleară ar fi putut să împiedice prezentarea unuia din proiectele nucleare ale N.A.T.O. — proiectul englez. Cum ? Printre arestați se afla și deputata laburistă de stînga Anne Kerr.

Or în Camera Comunelor se desfășura tocmai dezbaterea în jurul proiectului englez și întrucît guvernul laburist are numai o majoritate de 4 voturi, responsabilii organizatorici laburiști o căutau cu disperare pe Anne Kerr avînd nevoie de votul ei. Acasă la ea a fost găsit doar un bilet

EVENIMENTELOR DE PE FIRUL

în care se explica necesitatea participării la amintita demonstrație pentru dezarmare.

„Tîrziu noaptea, scrie Daily Mirror, responsabilii cu disciplina deputaților așteptau cu sufletul la gură ca doamna Kerr să se întoarcă rapid acasă". Abia scăpată din mîinile poliției de la sediul blocului atlantic, demonstranta s-a întors în cea mai mare viteză și a votat pentru politica externă care include și crearea forțelor nucleare atlantice. Ea nu avea de unde să știe că și liberalii vor sări cu voturile lor în ajutorul guvernului.

În general tot grupul aripei de stînga laburiste care se pronunță pentru dezarmarea nucleară a votat în favoarea politicii guvernului nu fără a face anumite rezerve. Liderul acestei aripi, Michael Foot, a dat următoarea explicație în parlament : „Noi sîntem în mod fierbinte preocupați să căpătăm siguranța că propunerile cu privire la apărare nu vor sta în calea a ceea ce constituie singura apărare pentru Anglia — dezarmarea generală mondială. Noi nu ne așteptăm să obținem totul dintr-odată — a justificat Foot votul stîngii laburiste. Sperăm că primul ministru va urmări țelul principal pe care l-a subliniat (dezarmarea — n. n.) cu toată hotărîrea".

Neliniștea organizatorilor parlamentari laburiști nu a fost îndreptățită. Chiar dacă poliția de la sediul N.A.T.O. ar fi ținut-o sub arest pe Anne Kerr cîteva zile, guvernul tot nu ar fi fost pus în minoritate. Aceasta s-ar fi întîmplat într-un singur caz : dacă întreaga aripă de stînga laburistă ar fi mers la demonstrație la Paris și ar fi fost ținută sub arest cîteva zile. Într-o asemenea situație voturile liberale nu ar mai fi fost de nici un ajutor. Tocmai pentru a o evita, se spune, primul ministru Wilson intenționează să organizeze pînă în primăvară noi alegeri care să-i lărgească atît majoritatea cît și libertatea de manevră.

N. LUPU

IN REGIUNEA MUNTELUI METALIC

Note de drum din Austria

Am părăsit Viena doar numai după trei zile de la sosirea noastră în Austria, îndreptîndu-ne spre Graz, capitala landului Styriei, al doilea oraș al țării în ordinea importanței economice.

Călătoream pe o modernă autostradă cu trei piste pe un singur sens, autostradă care leagă Viena de Graz. Construcția ei a început în 1958 ; lucrările continuă și astăzi. Va fi cea de-a doua autostradă de acest fel din Austria, după Viena-Salzburg.

Landul Styriei căruia i se mai spune și „ținutul verde" deoarece realmente solul său este acoperit de păduri și pășuni bogate, este una din cele nouă provincii federale ale Austriei, reprezentînd 20 la sută din întreaga suprafață a țării. Relieful său este deosebit de variat ; în sud-vestul provinciei întîlnești munți înalți de 3 000 de metri (muntele Dahstein) în timp ce în partea de sud-est înălțimile nu depășesc 200 metri (orașul Radkergsburg). Aceasta oferă Styriei posibilitatea de a fi vizitată ca zonă turistică cu minunate priveliști : pe de o parte în Alpii austrieci, lacuri limpezi, rîuri bogate în pește, care străbat înălțimi amețitoare, numeroase pîrtii de schi înzestrate în majoritate cu teleferice, iar pe de alta călătorul este invitat la odihna mult-dorită, de cîmpiile mănoase, pădurile verzi și dealurile acoperite cu vii.

Deși 60 la sută din suprafața Styriei este acoperită de păduri, primul loc în economia provinciei îl ocupă totuși fierul. Așa cum arată și săpăturile arheologice, în urmă cu 1 000 de ani mare parte a populației Styriei se ocupa cu extragerea și prelucrarea minereului de fier, bogăție care a făcut astăzi din Styria cea mai puternică zonă industrială a Austriei. Aici se găsește și o mare exploatare de minereu de fier la suprafață. Este vorba de muntele Erzberg, muntele metalic, care și astăzi reprezintă o importantă bază pentru dezvoltarea economiei țării.

O legendă locală amintește împrejurările în care ar fi fost descoperită această comoară. Se spune că în timpuri străvechi, locuitorii de pe malul lacului Leopoldsteiner au reușit să-l prindă pe așa numitul „om al apei". Pentru a se elibera acesta le-ar fi propus în schimb să-și aleagă unul din următoarele trei lucruri : aur pentru un an, argint pentru o sută de ani sau fier pentru veșnicie. Oamenii au ales fierul. Atunci „omul apei" le-a arătat Erzbergul.

Astăzi se știe că acest munte nu va ajunge pentru veșnicie, dar chiar în condițiile unei exploatări intensive (producția medie anuală de minereu de fier este de mai mult de 3 milioane de tone) calculele specialiștilor indică rezerve de minereu pentru cel puțin încă o sută de ani.

Minereul conține un mare procent de fier curat. Acest lucru a făcut ca muntele Erzberg să joace un rol foarte important în crearea și dezvoltarea industriei de extragere și prelucrare a oțelului. Astăzi în Styria sînt ocupate în această industrie peste 250 de întreprinderi industriale și peste 2 500 meșteșugărești din cele aproape 36 000 de întreprinderi care sînt membre ale camerei de comerț a provinciei.

În producția totală a Austriei, Styria participă cu 94 la sută minereu de fier extras, 51 la sută oțel și laminate, peste 97 la sută motociclete, 50 la sută electromotoare, după cum are o pondere destul de mare și-n celelalte ramuri.

De la cel mai mic cui și pînă la cele mai mari turbine pentru hidrocentralele Austriei — un mare număr de produse care merg peste hotare — se produc aici în Styria.

Am vizitat cîteva dintre cele mai mari întreprinderi exportatoare. La Donawitz, puternic centru siderurgic al țării, am avut prilejul să asistăm la procesul de elaborare a oțelului prin procedeul denumit „LD" (Lindz-Donawitz). Acest procedeu permite folosirea unei cantități mai mari de fontă lichidă, oferind posibilitatea obținerii unui oțel de calitate superioară.

La întreprinderea Andritz, producătoare de turbine, uzinele Elin, întreprindere de stat de utilaj electric ca și la întreprinderile Steyr-Damler-Puch, producătoare de mașini agricole, tractoare și autoturisme, am întîlnit preocuparea de a se moderniza, de a găsi noi procedee și procese tehnologice.

Majoritatea acestor uzine sînt întreprinderi cu tradiții vechi de zeci de ani (uzinele Steyr au aniversat în acest an 100 de ani de existență). Cu toate acestea, pretutindeni am întîlnit preocuparea pentru folosirea utilajului modern în cadrul unei producții moderne menită să le dea posibilitatea a face față concurenței acerbe pe piața internă și internațională.

Ing. C. AMARIȚEI

„SECRETUL" LUI RAIKIN

Însemnări din Moscova

Venise perioada concediilor de vară. Binecunoscutul Arkadi Raikin spuse soției sale : „Și acum, nevastă, plecăm și noi în concediu. Dar nu în Crimeea sau în Caucaz și nu acolo unde oricine te întîlnește se simte obligat să spună : „Iată-l și pe Raikin !" O dată pe an am și eu dreptul să nu mă cunoască nimeni. Nu-i așa ?"

Au călătorit cu avionul în cel mai îndepărtat oraș din Siberia, pentru ultima oară au salutat călătorii cunoscuți și necunoscuți cu care au făcut drumul împreună și iată-i pe pămîntul Asiei. Restul călătoriei l-au făcut cu un autoturism.

Într-un rînd, s-au împotmolit undeva pe un drum de țară. Ploile desfundaseră serios drumul și „Volga" lor nu mai vroia să se urnească din loc. Sub roțile mașinii au fost aruncate impermeabile, niște saci, o foaie de cort, dar mașina nu pornea. Iată că din urmă vine un autocamion puternic care se oprește. Din el coboară cîțiva flăcăi și fără a fi rugați, se pun vîrtos pe treabă.

— Hei rup ! Hei rup !, comanda stăpînul „Volgăi", împingînd cu umărul. Împingeau flăcăii, se îndemnau, însă mașina patina.

— Băieți, spuse pe neașteptate unul dintre tineri, ia uitați-vă, ăsta mînjit cu noroi, ce mult seamănă cu Raikin.

Toate privirile se ațintiră asupra lui.

— Nu prea, spuse după ce-l măsură îndelung unul din ei.

Mi se strînse inima de emoție în orice caz, mă hotărîi să adopt tactica tăcerii. Să-mi schimb vocea, n-avea nici un sens. M-ar fi recunoscut mai lesne.

Acuma comanda o dădeau băieții... Hei rup ! Cum e la Raikin acolo în programul lui? „Totul sistematic, totul gîndit. Să-i dăm bătaie și..."

„Și uite c-am făcut o treabă complexă", completă Raikin lapsusul tînărului.

Toți îl priviră pe Raikin

— Seamănă, băieți, cu Raikin, vă spun eu — își reluă observația primul Știi tovarășe, dumneata semeni cu Raikin.

— E ceva, dar nu așa cum știu eu — spuse, folosind cuvintele dintr-un program al lui Raikin, altul.

Cu toții izbucniră într-un rîs vesel, contagios și automobilul se urni, în sfîrșit,

Oamenii și-au luat rămas bun.

— Ce te-ai pierdut așa cu firea? —îi spuse soția. Pe semne că a fost unul din Leningrad și te-a recunoscut.

— Crezi că putea să fie cineva din Leningrad? Și totuși nu m-au recunoscut.

— N-o să te recunoască niciodată dacă le apari în față pe neașteptate. Se spune că chiar Chaplin s-a prezentat la un concurs pentru imitarea lui Chaplin, firește incognito, n-a fost recunoscut și a ocupat abia locul al 12-lea.

***

Un mic orășel unde cei doi soți intenționau să rămînă cîteva zile. Mașina a rămas undeva garată, iar Raikin și soția au intrat într-o casă să ceară puțină apă Se apropie de ei un băiețaș, să tot fi avut vreo 3 ani.

— Cum te cheamă, îl întrebă Arkadi

Nici un răspuns.

— Dar tu nu știi să vorbești, n-ai limbă, voinicule ? insistă Raikin „Voinicul" îl privi cu interes, dar și cu frică. Artistul se strîmbă la el Atunci băiatul o luă din loc, fugind cît îl țineau picioarele și strigînd cu o voce ce răsuna desigur, pe toată strada:

— „Mămico, a venit Laikin"...

M. ILINA

De pretutindeni • De pretutindeni

PRECUM SE ȘTIE, în vederea unor filmări, deseori sînt aduse din Africa în Europa diferite animale sălbatice. Uneori se întîmplă însă ca animale să fie aduse din Europa în Africa. Doi pui de lei de la parcul zoologic din Dublin au fost trimiși din Europa în patria lor de origine, întrucît nu s-au putut găsi în rezervația din Beciuanaland niște pui de lei care să joace atît de bine ca și confrații lor europeni.

●

LA MILANO, într-un autobuz aglomerat, un cetățean striga : „Terminați o dată cu împinsul !"

O doamnă voluminoasă care se afla în spatele călătorului i-a spus : „Eu nu împing ! Eu respir".

●

UN AMATOR pescuia într-un riu din apropierea orașului Angers (Franța). Deodată firul de nylon al undiței a început să vibreze. Pescarul se pregătea să tragă de undiță, cînd, uimit, a văzut firul zburînd deasupra apei. De momeală se prinsese un... pescăruș. Acesta se scufundase și înghițise un peștișor în momentul cînd mînca din momeală.

●

ÎN SATUL Gornia Recița din Iugoslavia există un obicei deosebit de alte localități : numele de familie al bărbaților este derivat din numele de botez al... soțiilor. Locuitorii se numesc, de exemplu, Steva Radin (de la Rada), Dușan Lepin (de la Lepa), Draga Milevin (de la Mileva).

●

O MASCĂ mortuară, puțin cunoscută, de la Muzeul vechi din Lausanne (Elveția) va permite specialiștilor să determine dacă Napoleon a murit în prizonieratul său de pe insula Sfînta Elena. Este vorba de un mulaj de ceară, făcut la cîteva ore după moartea împăratului francez, unde mai multe fire din barba sa se mai păstrează și acum. Specialiștii apreciază că analiza acestor fire poate fi concludentă, ca și șuvițele de păr ale lui Napoleon care i-au fost trimise pe unii savanți britanici la teza otrăvirii împăratului.

●

ZIARUL ITALIAN „Grazia" arată că pentru polițiști au fost introduse cursuri speciale de istorie a artei. În ultimii ani, din muzeele italiene au fost furate mii de opere de artă. Doar vreo sută au fost regăsite. Amatorii de statistică au și calculat de cît timp va fi nevoie, pentru a recupera toate operele furate, dacă cercetările se vor desfășura în acest ritm. Situația inspiră îngrijorări în primul rînd celor care se ocupă de turism, căci aceeași statistică poate dovedi că mai bine de 40 la sută din turiștii străini vin în Italia pentru a admira operele de artă expuse în muzeele țării.

Astfel, s-a născut ideea organizării unor cursuri de artă pentru polițiști. Cunoscînd operele de artă furate și valoarea lor artistică, ei vor putea — se crede — da mai ușor de urma lor. Multe dintre exponatele dispărute de la muzee, adevărate capodopere, au fost transportate peste hotare. Un colecționar englez care a murit de curînd, a lăsat cu limbă de moarte ca unele tablouri din colecția sa, să fie remise proprietarilor legitimi din Italia.

●

SPECIALIȘTI vest-germani au ajuns la concluzia că în fiecare an se pierd milioane de ore-muncă din cauza zgomotului. În birourile în care domnește liniștea, secretarele și funcționarii fac cu 20—40 la sută mai puține greșeli. Psihologi din domeniul studiului muncii au stabilit, în urma unor experiențe, că dimi-nuarea zgomotului are drept urmare o creștere a productivității muncii cu 8—20 la sută. Sub denumirea vetrolon în R.F.G. a fost elaborat un material destinat confecționării de draperii care prezintă calități izolante fonice, remarcabile. Vetrolonul oprește în mare măsură atît zgomotul provenit din afară, cît și zgomotul din interior.

●

„ROBOTRON" 100, o nouă mașină electronică de calcul fabricată în R.D. Germană. Cu cele 6 700 diode și cei 300 tranzistori, Robotronul poate „citi" într-o oră și prelucra 6 000 cartoteci. Cele peste 900 operații îi permit o analiză rapidă și rezolvarea sarcinilor de planificare și conducere a producției unei fabrici mari. Dacă de pildă, pînă acum au lucrat la planificarea și organizarea producției, la analizele complexe 60 specialiști calificați în modul tradițional, timp de 12 000 ore, mașina execută aceeași activitate, fiind deservită de 7 lucrători, în numai 70 ore.

De pretutindeni • De pretutindeni

ACCESORIILE-ELEGANȚĂ FEMININĂ

Mai mult ca oricînd, în această seară de sărbătoare care este Revelionul, femeia ține să fie elegantă și, dacă se poate, „altfel" elegantă decît totdeauna. Dacă multe din d-voastră își pot face cu această ocazie o rochie nouă, altele, în schimb, uitîndu-se în garderobă, văd că rochia din anul trecut este încă foarte bună. Totuși, ar dori să-i dea o notă nouă, un amănunt, ceva care să o împrospăteze. Iată, în desenele noastre, și cîteva idei.

Să presupunem că este vorba de o rochie din cele mai simple (de altminteri, după cum am mai spus și în alte dăți, eleganța îmbrăcămintii feminine de azi constă în materialul ales și în „linia" adoptată). E decoltată destul de adînc, două pense subliniază talia, brațele sînt goale. Cum vom „înnoi" această rochie? Sugerăm mai multe modalități: Cu o jachetă împodobită cu manșete și cu o fundă de blană; cu mănuși lungi, geantă, pantofi de antilopă; cu o fundă în care ați înfipt un clips mare. Această fundă o puteți prinde fie în talie, fie la decolteu; cu un colier bogat de mărgele multicolore.

SFATURI COSMETICE

Într-un articol anterior ne-am ocupat de o serie de măsuri preventive menite să contribuie la obținerea unui aspect general cît mai plăcut. În cele ce urmează ne vom limita să indicăm ultimele îngrijiri pe care trebuie să le acordăm obrazului nostru în seara de Revelion.

Indiferent dacă ne fardăm sau nu, trebuie să căutăm ca pielea obrazului să fie cît mai catifelată, luminoasă, mată și proaspătă. În acest scop, cu cîteva ore înainte de-a pleca spre sărbătorirea Anului nou, vom curăța bine obrazul, apoi vom face o baie de abur cu mușețel sau aplicăm pur și simplu o compresă caldă înmuiată în infuzie de mușețel. Dacă tenul este uscat îl vom unge cu o cremă grasă și vom executa timp de 5 minute mișcări ușoare de masaj. Dacă tenul este gras, la masaj, vom folosi o cremă de zi sau pudră de talc.

După masarea obrazului vom aplica o mască de gălbenuș de ou (ten uscat) sau albuș (ten gras), pe ochi tampoane de vată îmbibate cu infuzie de mușețel și vom rămîne întinse în poziție orizontală, timp de 15 minute, într-o stare de relaxare completă. În tot acest timp picioarele le vom ține ridicate pe o pernă pentru a le odihni.

Îndepărtăm masca cu apă călduță, apoi clătim obrazul cu apă rece. Pe obrazul astfel pregătit, dacă obișnuim, vom aplica fardul. Vom începe prin ungerea obrazului cu un fond de ten sau cu o cremă colorată sau incoloră, după care îl vom pudra cu o pudră mai deschisă. Această operație va fi urmată de aplicarea unei pudre mai închise.

În cazul în care tenul este șters, galben și dorim să avem o mină mai bună vom aplica pe obraz puțin ruj de obraz uscat (putem folosi și rujul de obraz gras cu condiția însă să-l aplicăm înainte de pudrarea obrazului). La aplicarea acestuia trebuie foarte multă atenție astfel încît să nu se cunoască contururile, să fie cît mai discret și cît mai estompat. Nu vom omite să ungem cu cremă gîtul și decolteul pe care le vom pudra cu aceeași grijă.

Sprîncenele pe care am avut grijă să le epilăm pe partea de dedesupt dînd astfel luminozitate ochiului, le vom creiona cu o tentă mai închisă, prin mici mișcări verticale — păstrînd cît mai mult linia naturală. Tot cu creionul dermatograf, bine ascuțit, vom trasa pe marginea pleoapei superioare o linie pornind de la interior spre exterior. Prelungim această linie îngroșînd-o puțin, fie în linie dreaptă, fie înspre tîmplă în funcție de forma ochilor. Trecem apoi la rimelarea genelor de la pleoapa superioară, operație care trebuie făcută cu răbdare în cît mai multe reprize. După ce s-a uscat periem surplusul cu o periuță curată și despărțim eventualele gene lipite. Nu vom rimela genele inferioare.

Dinții îi vom freca cu periuța înmuiată în bicarbonat de sodiu pentru a le da strălucire. (Nu trebuie să abuzăm de acest procedeu).

La sfîrșit aplicăm rujul de buze, a cărui culoare bineînțeles va fi în perfectă armonie cu rujul de obraz.

Pentru a evita descompunerea fardului din cauza căldurii și a luminii puternice vom trece pe față o bucățică de gheață înmuiată în zeamă de lămîie și învelită în tifon sau vom aplica pe obraz pentru o secundă o bucată de pînză înmuiată în apă rece și stoarsă bine. Umezim degetul într-un parfum discret pe care îl trecem puțin prin păr, în spatele urechilor și pe decolteu.

Și acum, într-o ținută impecabilă, cu o față strălucitoare, pline de veselie și voie bună, puteți considera că sînteți pregătite pentru întîmpinarea Anului nou. Nu-mi rămîne decît să vă urez petrecere frumoasă și la mulți ani!

Anca BOGDAN

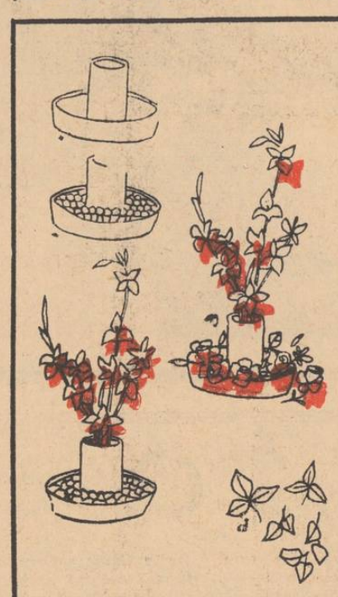

O PODOABĂ FLORALĂ...

...pentru bufet sau masa festivă. Luați o farfurie cu marginile ridicate, așezați în mijloc un pahar mai înalt sau un vas cilindric de flori. În adîncitura farfuriei puneți pietricele viu colorate sau nisip. În pahar, cîteva flori sau plante cu tije înalte. În pietricele înfigeți flori cu tije scurte.

La cererea mai multor cititoare, dăm în numărul acesta modele de broderii pentru șervețele, seturi, colțuri de față de masă cu subiectul „fructe". Culorile nu le mai spunem... că le știe toată lumea; în schimb — jos în dreapta — arătăm „punctul" cel mai potrivit pentru acest lucru. De sus în jos, druguleț, drug mare, feston (rar sau des, este cel mai indicat pentru conturul frunzelor) și tighel, pe sub druguleț și feston, ca să fie mai gros (în relief) se bagă un fir.

Colțul celor mici

„CIUȘ—CIUȘ"

Desen de Gh. CHIRIAC

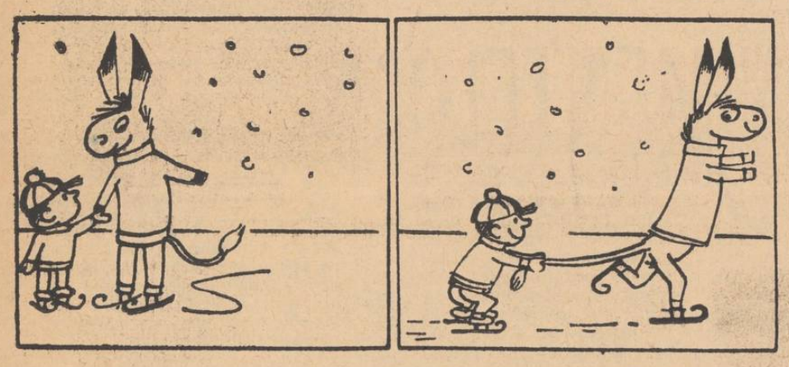

VISUL UNUI IEPURAȘ

Tovarășe redactor,

Binevoiți a publica-n ziar
Protestul meu, deși sînt doar școlar:
Tăticul pe degeaba m-a certat
C-aș fi un leneș și un răzgîiat,
Că nu știu alta decît să mă joc
Și pe bunica n-o ajut de loc.
Păi să vedeți: atunci cînd vin acasă
Ea singură, bunica, nu mă lasă
Să fac nimic că sînt „odorul ei".
Ea șterge de noroi pantofii mei;
Cînd e ceva de cumpărat urgent
Tot ea dă fuga la Comalimment.
Deși bătrînă, în gospodărie
Ea face multe, are energie,
Iar eu, prin faptul că nu fac nimica,
O țin mereu activă pe bunica;
O las pe ea să facă toată treaba...
Vedeți? Mă ceartă tata pe degeaba.

Vă salut,
mulțumesc
și mai jos mă iscălesc

Dan Marincea
clasa cincea

Pentru conf.
Florin IORDĂCHESCU

„DIAGNOSTICE" MEDICALE DE REVELION

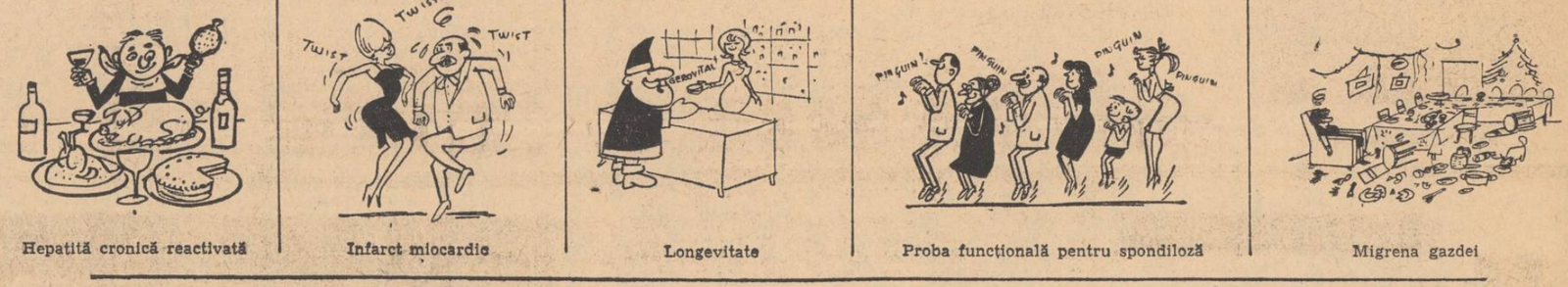

Hepatită cronică reactivată | Infarct miocardic | Longevitate | Proba funcțională pentru spondiloză | Migrena gazdei

CE-ȘI DORESC DE ANUL NOU

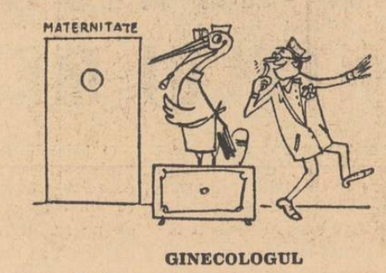

GINECOLOGUL

Cînd el e invitat la un bal
Să-i facă barza garda în spital.

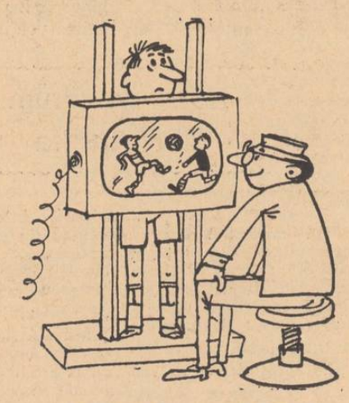

...Radiologul pasionat de fotbal

Joc distractiv medical

Incercați să dați primul ajutor medical după vizionarea filmelor săptămînii. Pentru a vă ușura sarcina dăm mai jos filmele vizate și cîteva din cele mai curente mijloace de tratament. Alegeți medicamentul indicat și treceți-l în locul punctelor

Dragoste la zero grade . . . . . .
Comisarul Maigret se înfurie . . . . . .
Șoferii iadului . . . . . .
Ghinionistul . . . . . .
Casa neterminată . . . . . .
Haine aproape noi . . . . . .
Umbrelele din Cherbourg . . . . . .
Teama . . . . . .
Can-can . . . . . .
Frumoasele nopții . . . . . .
Cei trei mușchetari . . . . . .
Hamlet . . . . . .
Încurcătură blestemată . . . . . .

MEDICAMENTELE

Aspirină	Tinctură de iod
Bromoval	Valenal
Antalcool	Detexan
Fașă electrică	Carbaxin
Penicilină	Diana
Koprol	Vată termogenă
Dormital	

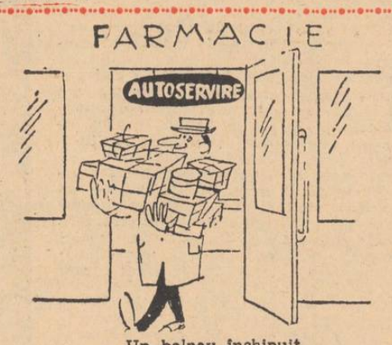

...Un bolnav închipuit

ÎNȚEPĂTURI

DESPRE CURAJUL BĂRBAȚILOR

— Soțul meu s-a comportat ca un bărbat?
— Aș, de unde, nu s-a văitat deloc!...

CE S-AR FI ÎNTÎMPLAT DACĂ ADAM AR FI CITIT RUBRICA „MAGAZINULUI" — „MEDICUL VĂ SFĂTUIEȘTE"

Adam: — Nu, că nu e spălat!...

DEFORMAȚII PROFESIONALE DE ANUL NOU

CHIRURGUL

DENTISTUL
— Noaptea asta am făcut cele mai multe extracții!...

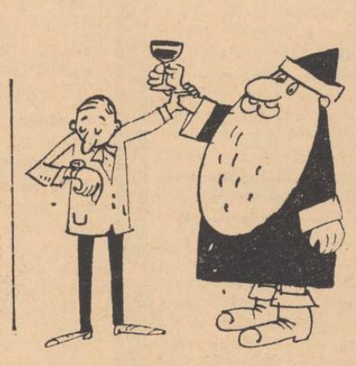

INTERNISTUL

Pregătiri pentru Revelion

Alo! Nuți?... Bine că te-am prins. Îți spun drept, Revelionul ăsta m-a scos din minți. Nu mai știu cum s-o mai scot la capăt!... Vorbește, dragă, mai tare că nu se aude... Așa... Bineînțeles că dau și pateuri... Pateuri cu ficat... Ce?... Nu mănîncă tanti Angela pentru că ficatul are prea multă colesterină?... Da, asta cam așa e. Uitasem. Nu-i nimic, umplu pateurile cu ciuperci. O să fie chiar mai gustoase... Cum?... Tanti Anicuța nu mănîncă ciuperci fiindcă s-a intoxicat o dată?... În cazul acesta le umplu cu carne. Am o rețetă grozavă. De la un plăcintar: 80% carne, 15% ceapă prăjită, 5%... Ce zici?... Cum?... Ceapă prăjită nu mănîncă Aritia din cauza ulcerului?... Da, e drept, nici la asta nu m-am gîndit. Atunci îi ard o salată de boeuf cu maioneză ultrateribilă. O chem pe Teri să-i aranjeze garnitura și... Cum?... Nu merge nici salata?... Aha... Sigur că înțeleg. Din cauza maionezei. Uitasem că Marilena face urticarie cînd mănîncă ouă. Nuți dragă, stai un pic că mi-a venit o idee. Și mai grozavă. Servesc întîi niște cîrnăciori din ăia care i-a adus mama, apoi trecem la sărmăluțe și la urmă dau friptură de purcel la tavă... Ce spui tu?... Nu merg nici cîrnăciorii, nici sărmăluțele?... Nici purcelul?... Da, da, da. Ai dreptate, mărește tensiunea lui nenea Haralambie. Dar ce-ai zice de niște antricoate de vacă la grătar?... Tanti Lina și-a dat dinții la reparat și sînt gata abia după Anul nou?... Uite, vezi, nici la asta nu m-am gîndit. În sfîrșit, pînă la urmă văd eu ce aranjez cu mîncarea. La acritură însă chiar că nu știu ce să dau. Ar merge gogoșari în oțet?... Nu îți prieste ție oțetul?... Bine, atunci găsesc eu altceva. La spune mai bine, ce facem cu desertul? Să fac un tort mare de ciocolată și niște baclavale?... Nu?... De ce?... Are unchiul Cosma diabet?... Ei vezi, asta chiar că uitasem... La ce băuturi m-am hotărît?... Păi, ziceam ca să începem cu țuică și mastică la aperitive, vin în timpul mesei și la urmă șampanie... Ce faceee?... Nimic din toate astea?... Cristache are nefrită?... Extraordinar!... Bine, dragă, voi ține seamă de toți, vom serba noaptea de Revelion cu ceai de sunătoare, iaurt, brînză de vaci, morcovi rași și compot de prune afumate.

Puneți pe masă tot ce doriți, cei sănătoși vor mînca ceea ce le va place, iar cei care țin regim să guste doar cîte puțin din ce li se va părea că nu le face rău. De altfel, o mică abatere de la regimul alimentar, dacă e făcută fără lăcomie — o singură dată pe an, mai ales cînd e Revelionul — nu poate fi chiar atît de condamnabilă.

Dr. I. LEONESCU

Desene de Simion ALEXANDRESCU

G. CALBOREANU

MAGDA IANCULESCU

MIRCEA CRIȘAN

ELENA ZAMORA

IURIE DARIE

VASILICA TASTAMAN

FLORIN PIERSIC

Ce faceți de revelion?

G. Calboreanu
artist al poporului

Tot anul mă ocup de teatru. Știți de ce? Pentru că în fiecare noapte de an nou, vrînd, nevrînd, și de la orice aș porni, tot la teatru ajung. Anul acesta va fi probabil la fel. Voi veni de la repetiția cu „Vlaicu Vodă" și acasă voi reîncepe discuția despre teatru. De astădată, nu cu regizorul sau cu colegii, ci cu George Calboreanu. Nu cu imaginea mea din oglindă, firește, ci cu un alt George Calboreanu, care nu este altul decît fiul meu, student în anul doi la Institutul de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale". Anii trec, copiii cresc. Și iată-mă în pragul lui 1965 cu... duble răspunderi — acelea ale unui actor și acelea ale unui ucenic în ale actoriei. Voi închina deci, în noaptea de Anul nou pentru bătrîni, pentru tineri și mai ales pentru publicul care nu face diferențe de vîrstă, apreciindu-ne pe noi actorii, numai după devotamentul cu care îl slujim pe el și scena.

DINA COCEA

Dina Cocea
artistă emerită

Revelionul e așteptat întotdeauna de toți cu nerăbdare. E, de fapt, cea mai veselă noapte a anului, și întocmai ca o premieră, prilej de proiecte și emoții. Dar în fond, nu este noaptea de revelion, premiera anului ce vine? Firesc deci să mă gîndesc în această noapte la viitoarele succese de un an întreg ale teatrului romînesc.

IONEL BUDIȘTEANU

Ionel Budișteanu
artist al poporului

Ce fac de revelion? Ce fac de o viață întreagă: cînt. Din acest punct de vedere nici o noapte de an nou nu se deosebește de alte seri ale anului. În noaptea care marchează sosirea lui 1965, voi fi astfel prezent în studioul televiziunii cu o întreagă orchestră de muzică populară. După aceea, acasă, voi ciocni, ca fiecare, un pahar pentru pacea lumii, dorind din inimă tuturor numai bine și fericire.

Magda Ianculescu
artistă emerită

În acest an voi petrece, pentru mine cel puțin, un revelion cu totul original, pe care-l visam de mult. Cum nu voi avea, ca altădată, spectacol, îmi voi oferi spectacolul munților. Voi poposi într-o cabană din Făgăraș, încercînd să schiez și nu să... cînt. Nu vă tentează și pe dv. un revelion în munți? Dacă da, poate ne vom întîlni pe Făgăraș, și-mi va face cea mai mare plăcere să vă urez prin viu grai „La mulți ani".

Mircea Crișan
artist emerit

Revelionul meu e ca revelionul unei gospodine. Frămîntări... ce să fac să-i împac pe toți? Șefului îi place șparanghelul, dar unchiul Tase o să zică: „D-aia am venit tocmai de la Vaslui să-mi dai praz de revelion?..." Tanti Aglaia vrea să-l asculte numai pe Zavaidoc: „Tocmai bine să aibă după ce dansa fii-mea huli-gari", zice ea. Și mi-a mai zis și nea Fane cînd i-am dat icre de Manciuria că nu înțelege de ce încep masa cu marmeladă. Ce mai, trebuie păzit ficatul bunicului, dar trebuie să faci față și apetitului vecinului.

— Și ce-o să faceți în situația asta?

— Ei bine, m-am hotărît să fac ceva original, fantastic, ce n-a auzit, ce n-a văzut nimeni, ceva care să satisfacă toate gusturile și să rămînă toți uluiți de fantezia și inventivitatea mea. Meniul de revelion va fi alcătuit anul ăsta, după cum urmează: 1) salată de boeuf, măsline, chifteluțe; 2) pește; 3) curcan, sarmale și la urmă tortă, iar ca băutură, întîi o țuică și apoi vin. Ce mai, o masă de neuitat. Cu alte cuvinte, noaptea de revelion, de la ora 10,30 și pînă dimineața, voi fi în cel puțin 20 de locuri, unde voi povesti tuturor toate-bancurile pe care, ca și meniul de mai sus, nu le-ați... mai auzit niciodată! Să ne vedem cu bine!

Elena Zamora
artistă emerită

Și după cincizeci și cinci de ani de carieră, mai poți avea o premieră mai mică în felul ei. O asemenea premieră voi avea eu în noaptea de Anul nou 1965, ascultînd recentele mele imprimări de la „Electrecord" cu șase cîntece havaiene. După cum se vede, întîmpin anul nou, cîntînd.

Iurie Darie

În ultima zi a lui 1964 mă voi afla pe platoul de filmare, unde voi turna cîteva secvențe din „Șoseaua Nordului". Cu fiecare cadru nou, Matei Mareș capătă tot mai mult contur. Ca de altfel întregul film. În ultima noapte a lui 1964, care paradoxal este tot una cu prima noapte a lui 1965, voi sărbători împreună cu ai mei anul care se duce, anul care vine.

— Și ce vine în anul care vine?

— Întîi un nou rol. Hector din „Troilus și Cresida" de Shakespeare. Pe urmă, dar asta am să v-o spun pe urmă, adică în 1965.

Vasilica Tastaman

Un pahar ciocnit cu Radu Beligan? Da. În cinstea dv.? Desigur. Dar pe scenă, în „Șeful sectorului suflete". L-am ciocnit înainte, urîndu-vă toate cele bune. Pentru mine ciocnesc acasă, Jenei și Călin Alexandru. E drept că acesta din urmă, dolofanul nostru fiu, are numai un an și jumătate și bea doar limonadă. Și-a propus însă, să dea în seara de Anul nou o reprezentație în cinstea noastră. Va dansa după magnetofon. Repetițiile au început de mult. Rezultatul este deocamdată dezastruos, apartamentul e literalmente întors pe dos. În schimb, de revelion vom avea un program artistic pregătit special numai pentru noi. E ceva, nu?

Florin Piersic

Ultima zi a anului ca și seara care îi urmează le voi petrece în chip de feciori de împărați. Ziua la Buftea „Harap Alb", seara la Teatrul Național Făt Frumos din „Înșir-te mărgărite". De altfel, tot anul 1964 a fost pentru mine anul basmelor. El se va încheia cu urarea lui Făt Frumos pe care mi-o însușesc și o transmit din toată inima anului 1965: „Pace tuturor ca frații / Astăzi toți sîntem voioși / Iar acum să-ntindem hora / Cum o știm din moși-strămoși".

Lucia Roic

În noaptea de revelion îmi voi lua o revanșă pentru tot anul: voi dansa. Aceasta, pentru că seară de seară, pe scena Operetei, eu cînt și alții dansează. Și îmi place să dansez cel puțin tot atît de mult, cum îmi place să cînt... Și mi-am ales un partener care nu se va supăra dacă îl voi... călca din cînd în cînd pe picior sau în orice caz nu are voie să se supere, căci e coleg cu mine. Mai mult, chiar, e soțul meu, Dodo Ionescu.

George Bunea

Prin chiar profesiunea mea sînt cu totul în tonul celei mai vesele și muzicale nopți a anului. Căci revelion fără muzică ușoară nu se poate. Și unde e muzică sînt și eu. În consecință voi fi la teatru, la radio și oriunde voi putea ajunge pînă la ziuă, fiindcă, din păcate, noaptea de revelion nu este calendaristic cea mai lungă noapte a anului.

LUCIA ROIC

GEORGE BUNEA

Pe filele amintirii

Nume de afiș *)

SICĂ ALEXANDRESCU
ARTIST AL POPORULUI

Ca în fiecare toamnă, și anul acesta Achil Popescu se pregătea să plece în turneu. Un turneu lung, care să-l scoată din iarnă. Achil Popescu, actor de comedie foarte înzestrat, era o fire neastîmpărată, independentă, nu se putea acomoda în nici o trupă, nu suferea zăbala unui angajament. Faima lui meritată, de mare actor, se limita la lumea teatrului. Publicul bucureștean nu-l cunoștea. Așa încît „piinea cea de toate zilele" și-o agonisea cutreierînd orașele de provincie, în turnee care țineau toată iarna. Peregrinajul trupelor ambulante nu se făcea ca azi, cu vagoane speciale în care actorii au un fel de domiciliu pe roate, unde se simt ca acasă. Trupele de teatru abia părăsiseră „căruța cu paiațe" și acum se deprindeau să se suie în tren. Trenul era scump. Deplasările, de la un oraș la altul, atîrnau greu în economia trupei, așa că popasurile în localitățile alese se făceau cît mai lungi. După cît suporta orașul. Erau orașe „grase", adică bune de teatru. Altele, mai puțin bune, și altele vitrege de tot. Astfel, la Rîmnicu-Vîlcea, o trupă bunicică putea să rămîie două-trei săptămîni; la Slatina, cîteva zile, iar ca să joci la Tîrgoviște, nici vorbă nu putea fi. Și așa mai departe. Să nu trecem cu vederea că trupele de teatru — așa cum erau în acea vreme — țineau locul pe care-l ocupă azi, pe lîngă teatru, cinematograful, radioul, televiziunea și sportul.

Actorilor le conveneau oprirele mai îndelungate. În loc de hotel, ședeau pe la gazde; familiștii își făceau gospodăria în casă, se chiverniseau mai lesne. Ca să poată sta mai multă vreme într-un loc, trebuiau însă îndeplinite unele condiții: un repertoriu mai bogat — cinci-șase piese cel puțin — și pe afiș nume atrăgătoare. Astfel înarmat, agentul teatral local găsea argumente să convingă pe doamna colonel, pe soția președintelui de tribunal sau pe primăreasă să-și reție loja pe toată durata micii stagiuni. Adică nu. Creșesc. Pe primăreasă n-o putem pune la socoteală Domnul primar avea loja lui, oficială, pentru care nu se plătea nimic, și de unde vedea spectacolul nu numai coana primăreasă, ci și prietenele ei cu tot neamul lor, familii bogate din oraș. După cucoanele de prima mînă se luau alte cocoșnețe din protipendadă, apoi negustorimea, și astfel se înfiripa — din cele cîteva sute de probabili amatori de spectacole — mica clientelă care să susțină cîteva săptămîni trupa poposită în localitate.

Achil Popescu pusese în repetiție șase piese și le repeta de aproape o lună cu trupa înghebată de curînd și de care era foarte mulțumit. Mai rămăseseră zece zile pînă la plecare. Suflerul, care avea și atribuții administrative, vine într-o dimineață cu corectura afișului. În colțul de sus, din stînga, un clișeu cît toate zilele cu figura simpatică a lui Achil Popescu, alte clișee mai mici cu tinerii angajați, — toți începători — formau un fel de chenar al afișului. În mijloc, titlurile pieselor din repertoriu. Sub fiecare clișeu era cîte un nume. Sub cel mare scria: Achil Popescu, directorul companiei. Sub celelalte se putea citi: Alexandru Ionescu, Gheorghe Niculescu, Dumitru Georgescu, Elena Vasilescu.

Achil privi cu satisfacție afișul, verifică titlul pieselor, le găsi scrise corect și trecu la clișee: Achil Popescu, Alexandru Ionescu, Gheorghe Niculescu, Dumitru Georgescu, Elena Vasilescu.

— Ia ascultă, bă, Talpă-lată, — asta era porecla suflerului — tu vezi cu ce plecăm noi la drum? Nici nu mi-am dat seama pînă azi. O turmă de „escu"! Ce rîzi, ce rizi? Bine, și eu sînt „escu", dar sînt și Achil, Popescu Achil. Dar ceilalți...

— Ce să le faci, domnule director, dacă așa-i cheamă!... Dar sînt băieți buni. Au haz. Georgescu, mai cu seamă...

— Or fi! Dar găsește-mi tu provincialii ăia care să dea bani la teatru, că mor de curiozitate să vadă pe Vasilescu, pe Niculescu, pe Georgescu și pe Ionescu?!

— La Teatrul Național nu se duce lumea să-l vadă pe Ion Niculescu, și pe Ion Petrescu?

— Nu se potrivește! Întîi că noi nu sîntem Teatrul Național! Și pe-urmă afișul Naționalului mai are și pe Belcot și pe Nottara, pe Cutzarida și Catopol, — nu numai „escu", „escu", „escu"! Ia cheamă-i, domnule, încoa!

Repetiția, care continua în curtea din dos, sub un nuc, se întrerupse și băieții se adunară toți în fața directorului.

— Măi, băieți! Peste cîteva zile plecăm. Uite afișul.

Și Talpă-lată desfășură afișul sub ochii tinerilor pui de actor, încremeniți de fericire cînd și-au văzut chipurile tipărite.

— Vă place, nu-i așa? Mă rog, cu mutrele nu stăm rău, dar ce ne facem cu numele?

— ???

— N-aveți nume. Adică aveți, dar nume care nu spun nimic. Nume de perceptor, de contopist, de învățător, de orice, numai de actori nu. Numele de teatru trebuie să poarte-n el o enigmă, o întrebare, un mister. Pe nevasta lui Bărcănescu, ați văzut, pe afiș o cheamă Luiza Vala, nu Lisaveta Bărcănescu. Omul din Botoșani ori din Tecuci, cînd citește pe afiș Luiza Vala, își zice în sinea lui: dată dracului trebuie să fie asta! De Darclée ați auzit? Asta nume! I-auzi: Darclée. Și nici pe ea n-o chema așa de-acasă. Eu ce mă fac cu voi? Numai Niculești și Ionești!

Bieții actori înghețaseră. Directorul avea dreptate. Dar de unde să ia ei acuma nume de teatru?

Văzîndu-i c-au amuțit, Achil se porni iar:

— Nu zic să vă cheme numaidecît Liciu sau Pascali, sau Sarah Bernardt! Dar nici așa! Ia să vedem. Pe tine cum te cheamă?

— Niculescu.

— Și mai cum?

— Gheorghe.

— Ei, poftim! Dar acasă cum îți zicea?

— Mama-mi zice Gică, tata-mi zice Gogu.

— Și ce e tatăl tău?

— Circiumar.

— Unde?

— Lîngă biserică.

— Ce biserică?

— Pe Buzești, Biserica Sf. Niculae Dușumea.

— Dușumea? Bravo! Dușumea... O să te cheme Du Chamel. Sau mai bine, numai Chamel. Gogu Chamel. Altul la rînd. Tu?

— Ionescu. Alexandru Ionescu.

— Și mai cum?

— Nu știu! Cînd veneam seara tîrziu acasă, tata striga la mine: unde-ai fost, mă, zgabercea-dracului? Azi așa, mîine-așa, copiii pe maidan au început să-mi zică Ghibercea.

— Ghibercea? Ar fi ceva! Da, da... de aci s-ar putea scoate ceva... Ghibercea... Perfect. Ghibericon. Ăsta ți-e numele de azi înainte. Ce te strîmbi? Nu-ți place?

— Ba-mi place, că n-am încotro, dacă vă place dv...

— Altul! Ăla blondul...

— Pe mine mă cheamă Dumitru Georgescu. Acasă-mi zice Mitică.

— Mitică. Pe ăsta l-a făcut celebru Caragiale, dar pe afiș nu face doi bani. Mitică! Ah! Stai puțin. Ia să-l sucim puțin. Dacă ți-am zice... Timică? Da, da, e foarte bine. Mitică-Timică. Te-am botezat și pe tine.

— Și cu Georgescu ce facem? Că se supără tata...

— Îl păstrăm și pe el. Dar mai modest. Un simplu G. G. Timică. Și dumneata, domnișoară?

— Eu sînt Elena Vasilescu.

— Frumos. Și-acasă cum îți zice, — Elena Vasilescu?

— Tanizi.

— Tantzi? De unde pînă unde? Poate de la Vasilescu, că din Elena nu iese.

— Eu știu de unde? De la mama.

— Cu domnișoara Elena Vasilescu, uite ce facem, Talpă-lată. Îi aplicăm metoda lui Nea Vasile.

— Care nea Vasile?

— Casierul Teatrului Național, care scoate și o revistă. Nu-l cunoști?

— Cum să nu-l cunosc pe Vasile?! Dar metoda nu i-o cunosc.

— Îl cheamă Vasile Alecsandrescu, iar la revistă iscălește Vas... Al. Vasal Pe domnișoara Elena Vasilescu o s-o botezăm și noi Elvas. Prin urmare Tantzi Elvas, Gogu Chamel, Al. Ghibericon și G. Timică. Dă fuga la tipografie. Astea sînt nume de afiș! Le ții minte?

Și au fost în adevăr nume de afiș! Ca dovadă că le ținem minte.

*) Dintr-un volum în pregătire.

ȘTEFAN LUCHIAN „1907"

EXCURSIE ARTISTICĂ

Vă propunem o călătorie de un tip deosebit. O excursie în lumea... frumosului. Pentru aceasta vă invităm să ne deplasăm într-unul din cele mai pitorești orașe ale țării. Obiectivul nostru constă din vizionarea, într-un timp scurt, a creației artistice realizate de minuitori ai penelului și dalței. Pe concret, coordonatele excursiei sînt următoarele: orașul Brașov; **ținta vizitei:** galeria de artă.

Mesaje din secolul trecut

Sosiți în noua gară a Brașovului, nu ne putem opri de a admira arhitectonica modernă a construcției, deși poate mulți dintre noi au mai văzut-o. Un troleibuz ne lasă apoi în apropierea vestitei clădiri cu turnul înalt de 38 de metri. Este impunătorul monument medieval ridicat în urmă cu aproape cinci secole și jumătate — „Sfatul breslelor". Aici o poartă masivă din fier forjat se deschide în fața noastră. Urcăm scările și ajungem la primul etaj al clădirii unde se află intrarea în galeria de artă a muzeului regional.

Chiar din prima sală de expoziție ne atrag atenția cîteva portrete care ne impresionează. Sînt portretele marelui revoluționar romîn Nicolae Bălcescu și al tribunului Ion Buteanu, două din valoroasele opere realizate de cunoscuții pictori progresiști **Constantin Daniel Rosenthal** și **Barbu Iscovescu.**

După ce am privit îndelung aceste opere, ochii ni se îndreaptă spre un tablou care reprezintă un bărbat îmbrăcat cu o hlamidă și care stă pe un scaun, uitîndu-se spre noi. Este lucrarea unui artist venit din Triest la Iași și apoi stabilit definitiv în țara noastră: **Niccolo Livaditti** (1804—1860). În expoziție mai sînt prezenți și alți pictori veniți de peste hotare. Astfel, remarcăm cîteva lucrări ale lui **Henric Trenk** (Zug-Elveția, 1818-București, 1892) printre care și un frumos peisaj intitulat „Oltul la Cîrlige", precum și picturile realizate de **Mihail Toepler** și **Anton Chladek.** Acesta din urmă a zugrăvit, în anul 1847, portretul lui Al. Ipsilanti.

Opere ale pictorilor brașoveni

Pictura brașoveană din secolul trecut este reprezentată prin cîteva opere ale celor doi pictori originari din acest oraș **Constantin Lecca** (Brașov 1807—București 1887) și **Mișu Popp** (1827—1892). Mai expresive ni se par tablourile reprezentînd chipul Neagăi, soția lui Ionașcu — lucrat de Lecca, precum și autoportretul lui Mișu Popp sau chipeșul țăran din Sebeș. Portretul domnitorului Al. I. Cuza și cel al scriitorului **Vasile Alecsandri,** realizate de Mișu Popp, sînt și ele expuse în această sală.

Trecînd puțin mai departe, remarcăm o pictură în ulei, lucrată pe lemn, care reprezintă un buchet de flori. Este una din lucrările primului mare pictor romîn modern, **Theodor Aman,** reprezentat aici și cu alte două opere — chipurile Anei și cel al lui Carol Davilla. Grupate în aceiași sală sînt expuse și două picturi ale altui mare clasic al penelului, **Gh. M. Tattarescu,** prezent în expoziție prin portretul marelui vornic I. Filipescu și un grup de copii.

O bogată colecție Grigorescu

Pe măsură ce vizionăm operele ne dăm seama și mai bine de planul de organizare al galeriei de artă. Muzeografii au căutat — și au reușit în bună parte — să arate vizitatorilor cele mai valoroase lucrări pe care le posedă muzeul, expunîndu-le într-o succesiune cronologică care să dea o viziune cît mai clară dezvoltării școlii romînești de pictură, începînd din secolul al XIX-lea și pînă în zilele noastre.

Iată-ne acum în mijlocul unei adevărate galerii **Grigorescu.** Sînt expuse aici peste 30 de tablouri, opere din diversele sale perioade de lucru. Lucrări din timpul studiului în Franța („Țărancă franceză" — ulei pe lemn; „Plajă la ocean"), aspecte din timpul războiului din 1877 („Convoi de prizonieri turci" — operă de mari dimensiuni), imagini din călătoria făcută în Italia („Napolitana") precum și numeroase peisaje și scene de la țară, completate cu minunatele tablouri care reprezintă țărani și ciobănași. Bineînțeles că nu lipsesc renumitele „care cu boi", ilustrate prin diverse variante. Și ca o fericită îmbinare, muzeografii ne-au completat bucuria și încîntarea ochilor alăturînd aici și operele unui alt mare pictor clasic romîn, **Ion Andreescu.** Cele trei lucrări ale acestui maestru al paletei reflectă parcă însăși viața lui grea și scurtă (a murit la vîrsta de 32 de ani). Privind tabloul „Interior de pădure" avem impresia că pomii prind viață, că sînt în fața noastră și parcă auzim foșnetul frunzelor lor. În mod deosebit de plastic artistul a reușit să redea pe pînzele sale forța impunătoare a naturii și modul de trai al oamenilor (celelalte două tablouri sînt intitulate „Băiețandru" și „Case la țară").

De la Luchian la Băncilă și Tonitza

Galeria artiștilor romîni este bogat ilustrată în continuare prin bogata coloristică a lui **Luchian** (1868—1916), pictorul care nu zugrăvește numai flori ci introduce în pictura românească aspecte ale frămîntărilor sociale ale timpului său, protestînd și în acest mod față de situația oamenilor muncii. Dintre tablourile acestui pasionat al culorii remarcăm lucrarea intitulată „1907" — o dureroasă imagine din timpul răscoalelor țărănești — precum și „Anemone", pastelul lucrat pe carton, „Țigancă" — în ulei pe pînză sau „Spălînd în amurg".

Un alt reprezentant de frunte al artiștilor din această epocă a fost **Octav Băncilă.** El este reprezentat prin trei lucrări, una din ele marcînd apariția figurii muncitorului în grafica noastră.

Alături de operele acestor doi maeștri ai penelului, figurează în galerie numeroși artiști de seamă din preajma primului război mondial, printre care îi semnalăm pe **Nicolae Vermont, Ipolit Strîmbu, Dimitrie Mihăilescu, Ștefan Dumitrescu** etc.

Tot din această perioadă care merge pînă în zilele noastre, sînt expuse lucrările lui **Gheorghe Petrașcu, Theodor Pallady, Jean Al. Steriadi,** care și-au restrîns tematica mai ales la peisaje, flori, naturi moarte. Spre deosebire de ei, **Ștefan Popescu, Nicolae Tonitza** și **Iosif Iser,** oglindesc în operele lor viața oamenilor muncii, criticînd în desene și pictură moravurile timpului.

Pictura contemporană

Ea este reprezentată prin numeroase lucrări ce aparțin unor minuitori consacrați ai penelului. Vedem tablouri lucrate de **Camil Ressu** („Mocanii", „La strînsul recoltei"), **Marius Bunescu** („Dimineața la Constanța"), **Dumitru Gheață** („Peisaj industrial"), **Lucian Grigorescu** („Parcul Casei de creație Mogoșoaia").

Alți creatori de valoare ai picturii noastre contemporane — **Al. Ciucurencu** („Natură cu ghitară"), **Corneliu Baba** („Peisaj venețian", „Înscrierea în G.A.C."), sînt prezenți prin lucrările lor, alături de **Eugen Popa, Corina Lecca, Octav Angheluță** și cîțiva pictori brașoveni ca **Stavru Tarasov, Ștefan Mironescu, Frederic Bömches, Zina Blănuță** etc.

De-a lungul sălilor și chiar pe coridoare în galeria de artă sînt expuse cîteva sculpturi valoroase. Dintre acestea remarcăm operele lui **Karl** și **Frederic Storck,** cele ale lui **Ion Georgescu, D. Paciurea, Oscar Spaethe.** Sculptura contemporană este și ea reprezentată prin lucrările lui **Nestor Culluri, C. Foamete, Ion Vlasiu, N. Enea** și alții.

*

Vizita noastră s-a terminat. Am trecut în revistă numeroase opere de artă, luînd contact cu creația unor maeștri ai penelului și dalței, cu operele pictorilor și sculptorilor brașoveni din trecut și de azi. Parcurgînd sălile acestei expoziții am străbătut pe scurt perioada de formare a picturii noastre, pînă la dezvoltarea ei de azi.

Simion SAVEANU

NICOLAE VERMONT „Țărani la masă"

Cărți de vizită

de I. BERG

PENTRU UN INVITAT :

Pe la orele tîrzii,
Cînd prea tare te dispui,
Mai întîi spui — tot ce știi
Și-apoi nu mai știi ce spui !

PENTRU O INVITATĂ :

Toaleta-n care-ai apărut
La carnaval, duduie,
Era pe cînd nu s-a văzut,
Azi o vedem și... nu e !

PENTRU UN ADEPT AL LUI BACHUS :

Ți-a trebuit un an de zile
Ca toată setea să ți-o stingi,
Căci ai băut în „64"
Și te-ai trezit în... „65" !

PENTRU UN CHIULANGIU :

„Pe teren" e-al tău refren
Din birou mereu cînd pleci.
Și e drept : ești pe teren,
Însă numai cînd e meci !

ACELUIAȘI :

Cînd concediul s-a sfîrșit,
Spui că nu te-ai odihnit.
Te vei odihni din nou,
Cînd vii iarăși la birou.

NELL COBAR

— Regret, dar nasurile o dată vîndute nu se mai primesc înapoi...
— E o eroare, eu am venit să cumpăr un coif !...

31 DECEMBRIE
— Ce să vă fac, dacă veniți toți în ultima zi !...

CONFUZIE
— Dă-mi voie să ți-o recomand pe nevastă-mea...

CRONICĂ RIMATĂ

O brad frumos...

Zîmbet drag de clorofilă
Sub manșonul alb de nea,
Consacrat de Moș Gerilă
În sclipiri de peruzea...

Scos din munți,din umbra deasă,
Dintr-un vag anonimat,
Și poftit la noi, în casă,
Ca un oaspete mirat.

Dichisit o zi întreagă,
Fercheș ca un giuvaier,
Cu surprize din desagă,
Cu emoții și mister...

Ce-mi aduci în seara asta
Bradule, pornit pe glume ?
Ți-a șoptit cumva nevasta
Să-mi aduci ceva anume ?

Un tacîm la gît, simbolic,
Prins pe cetinile reci,
Să-mi evoce melancolic
Maratonul meu spre meci ?

Sau „nu mă uita" — o floare,
C-am uitat că-i ziua ei...
Ca un semn de întrebare
Citeodată, cu temei ?

Brad frumos, cu țepi în plete,
Ai un zîmbet în priviri.
Tu spui glume pe-ndelete
Rod al unei vechi iubiri...

Știu că ții la noi, bătrîne,
Și din cetina cu ace
Gluma-ți, an de an, rămîne
Și iubirea ta îmi place.

...Bradul, verde la sprîncene
Cu confetele pe nas,
Mi-a răspuns zîmbind alene
Cu mustrare parcă-n glas :

— Drept e tot ce spui, matale,
Pînă la revelion,
Vai, apoi dispar din cale
Azvîrlit de la balcon.

Cîți vecini din bloc, știi bine,
După ce m-au folosit,
Scot tot fardul de pe mine
Și la urmă, destrunzit

Sînt abandonat pe stradă
Reumatic, bleg și slab.
Nu sînt pus măcar în ladă
Cu direcția I.C.A.B.

Ei, ce zici ? Te rog, insistă
Ca persoanele vizate
Să apară în revistă
...Și am scris. Avea dreptate.

D. TABACU

A. POCH

ULTIMUL MUSAFIR
— V-am adus niște... prieteni !

GH. CHIRIAC

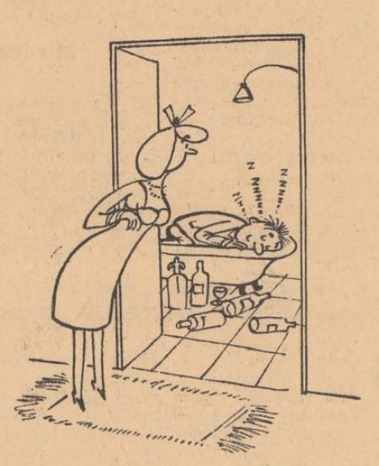

— Ce faci dragă, musafirii întreabă de tine.

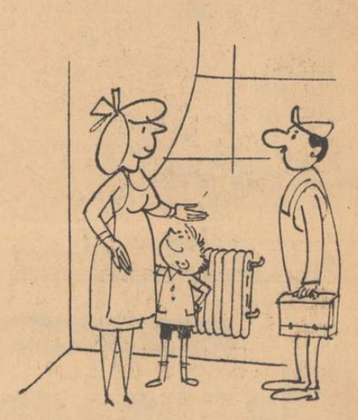

— Caloriferul s-a înfundat !
— Mămico, o ți rămas, acolo Moș Gerilă !...

T. PALL

— Ghiță, fii serios ! Ce, nu știi de glumă ? !...

REVELION

Ce pot cuvintele să spună,
Ce pot condeiele să scrie,
Cînd viața știe să compună
Cea mai frumoasă poezie ?

Orașul plin de constelații
E-acum strălucitor ca-n basme
Și orice alte comparații
Sînt pur și simplu pleonasme...

Pe străzi se circulă ca ziua
În case e belșug de glumă,
De unii oaspeți ce bat piua,
De cupe cu zulufi de spumă...

Un brad voios își înfrățește
La propriu cetina cu sîrma,
Un oaspete se cam proptește
Că și-a pierdut, pare-se, cîrma...

O fată ca o chiparosă
De tineri e împresurată,
Iar mama într-un colț retrasă,
Pe ea se vede, altădată...

Dar fata își conduce arca
Mereu cu zîmbete senine
Și-ți trebui pana lui Petrarca
S-o poți cînta cum se cuvine...

Mai calme ori mai buclucașe
Răvașele își află ținta,
Iar unii tot cătînd răvașa
Au și mîncat toată plăcinta...

Se sting luminile de-odată
Și bezna și-a întins marama...
În noaptea parcă înfiorată
Un ceas își pulberă arama...

De farmec plină și de grații,
Făcînd o splendidă volută,
O clipă se avîntă-n spații
Exact ca o cosmonaută.

Și orice om o recunoaște,
Dar parcă nu se dumirește :
Încă un an acum se naște
Iar el, poftim, întinerește !

Ștefan TITA

RĂVAȘ

Cu piciorul pe sub masă
Nu porni la aventuri,
Că vecina ta frumoasă
Poate are bătături.

LOGICĂ

— Hotărît nu se mai poate suporta ! Cînd mi-a spus bătrîna să-mi iau motocicleta, parcată sub frînghii, că vrea să-și atîrne rufele, i-am dat un ghiont, așa ca să înțeleagă cu cine are de-a face. Unul e Ticu Fălosu ! Nu i-a mers. Am luat-o de sub frînghii și am pornit motocicleta, mai mare dragul, drept în fața ușii de la intrarea comună. Ce-am mai rîs într-o seară cu nevastă-mea, cînd a venit caraghioasa aia cu copilul, pe o ploaie torențială și și-au zgîriat picioarele dînd să intre în casă. Și cum a trebuit pînă la urmă s-o iau și de acolo, am găsit ceva toț atît de hazliu : ca să nu mai obosească vecinii întrînd în pivniță, i-am astupat intrarea cu ea. Iată la ce mai poate folosi o motocicletă. Mie, să știți, nu-mi lipsesc niciodată ideile. Din ele pot să dau și altora.

În afară de asta, sînt un tînăr căruia-i place societatea. Dovadă, după o matură gîndire, m-am însurat. Însă numai așa, ca să nu-mi priască însurătoarea, vecinii mei pretind că de luni de zile n-au dormit o singură noapte întreagă, din cauza pocnetului de uși și a conversației pe care o întreține cu nevastă-mea. Oamenii aceștia n-au nici o logică. Poți să nu-ți dai cu părerea după o seară petrecută din „plin" ? Ce știu ei ce-i aia să fii tînăr ? Le-am spus pînă acum nu numai o dată că am un cumnat care are o mînă cam grea (au fost doar de față cînd a încercat-o pe vecina mea de apartament și ăștia tot nu vor să se astîmpere) ; ba că magnetofonul se aude noptile în toată casa, ba că nu curățim dependințele de folosință comună, ba că adunăm gunoiul în poartă fiindcă nu avem ladă de gunoi. Cică din cauza asta se inundă curtea, cînd plouă și aspectul e necivilizat. Eu unul susțin că fiecare trebuie să-și vadă de treaba lui. Ce-i privește pe ei gunoiul ? Ce-i al lor ? Baba aia care face pe sensibila (merită să-i vedeți mutra, atunci cînd o numesc „babă") a oprit-o pe nevastă-mea și s-a milogit la ea: că i se scoală copilul și bărbatul frînți de neodihnă, că sar speriați din somn de cîte ori venim acasă (aseară am aranjat una bună : ne-am împiedicat de scară de le-au duduit geamurile. Eh, te mai distrezi puțin...) Auzi, să-i spună nevesti-mi că face apel la omenia ei. Hotărît, asemenea vrăjeli nu se prind. Pînă la urmă, tot o să trebuiască să-i chem la comisia de împăciuire, să-i învăț minte să se mai amestece în treburile altora.

Ticu FĂLOSU
Pt. conf. Ana GHIMPE

RIK AUERBACH

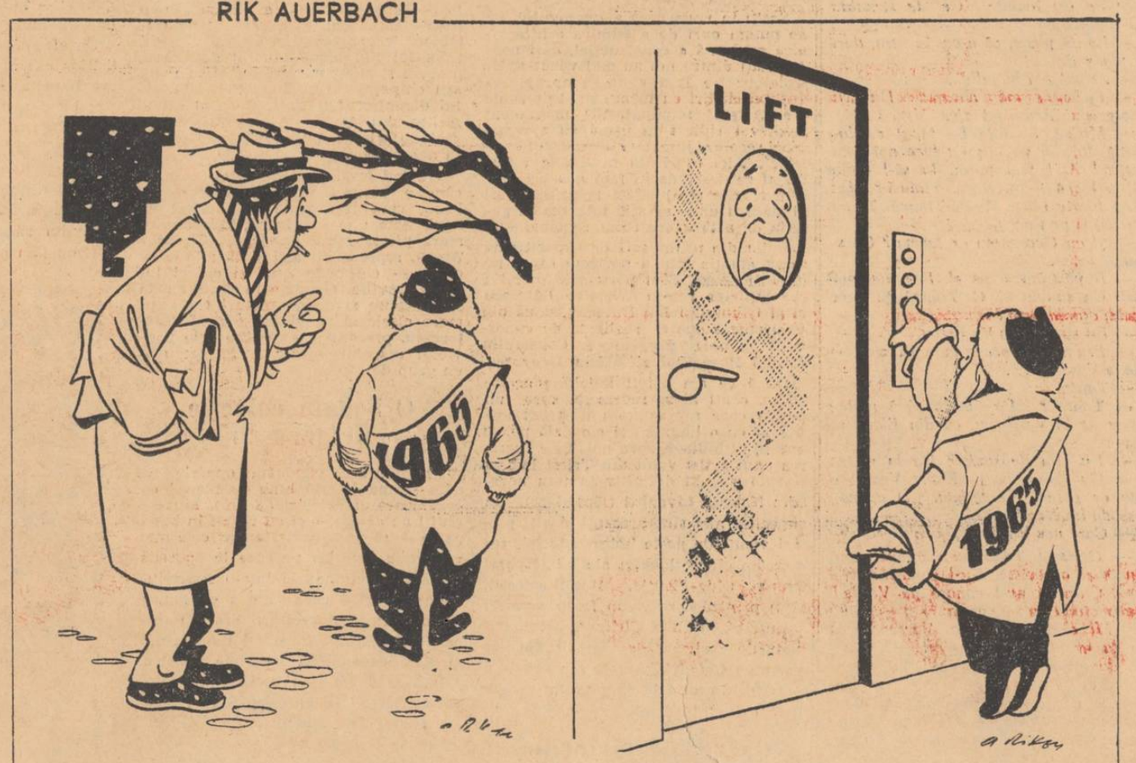

UN BIROCRAT : — Asta om serios ! Uite-l cum poartă cu el... numărul de înregistrare !

LIFTUL MEU : — Zadarnic, puștiule ! Au îmbătrînit vrea zece ca tine și tot n-au reușit să mă urnească...

Despre oameni celebri

Dramaturgul italian Novelli (sfîrșitul sec. XIX) și-a luat într-un rînd angajamentul să scrie în numai 30 de ore o piesă în trei acte care urma să fie reprezentată cu prilejul întîlnirii cicliștilor la Florența. Timpul destinat creării piesei a fost împărțit în cinci părți, de 6 ore fiecare. Novelli scria sub controlul unei comisii alcătuite din gazetari din Florența. El n-avea dreptul să aducă sau să primească nici un fel de hîrtii. Piesa a fost scrisă în 23 de ore, 55 de minute, iar dramaturgul a primit suma de 500 lire promisă.

★

Într-o societate, un moșier, căruia îi plăcea să se laude cu isprăvile sale vînătorești și pescărești, povestea despre cegile ce se pescuiesc pe meleagurile Volgăi unde se află moșia sa. În focul povestirii, el s-a antrenat într-atîta, încît a spus : „Într-un rînd, servitorii mei au prins o cegă uite atît de mare, și arătă de la un capăt al mesei spre capătul celălalt, unde stătea fabulistul Krilov. Acesta s-a grăbit să se ridice de pe locul lui spunînd : „Mă iertați, stimabile, că m-am așezat pe un loc atît de nepotrivit. Uite, mă ridic și fac loc cegii dv.".

★

Cineva l-a întrebat pe dramaturgul englez Cumberland, ce părere are despre comedia lui Sheridan, „Școala bîrfelii". „Ca să spun drept, răspunse dramaturgul, nu mă entuziasmează această piesă și nu înțeleg entuziasmul altora. Am văzut-o și nici măcar n-am zîmbit". Aflînd acest lucru, Sheridan a spus : „Cumberland este un om vădit nerecunoscător. Ieri am văzut tragedia lui și am rîs din toată inima".